

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kadın ve erkek ruhunun gizemli dehlizlerine buyurun!

EROTİK AKIL

Mert Aslan

MERT ASLAN

POSTİGA

POSTİGA

POSTİGA YAYINLARI: 186

Kişisel Gelişim: 11

Kitabın adı: Erotik Akıl

Yazar: Mert Aslan

Genel Yayın Yönetmeni: Nurettin Hacıkurtiş

Kitap Editörü: Ece Özbaş Korkmaz

Sayfa Tasarımı: Burhan Maden

Kapak Tasarımı: Özlem Kılıç

ISBN 978-605-4799-77-0

Birinci Baskı Mart 2015

Sertifika No: 12992

Baskı ve Cilt

Kurtiş Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu Fatih San. Sit.

No: 12/74 Topkapı İSTANBUL

Tel: 0 212 613 68 94

www.kurtis.com.tr

POSTİGA YAYINLARI

Maltepe Mah. Litros Yolu Fatih San. Sit.

No: 12/74 Topkapı İSTANBUL

Tel: 212 613 68 94 - Faks: 212 613 68 96

www.postigayayinlari.com

postigayayinevi@gmail.com

© Mert Aslan / Postiga Yayınları (2015)

Yayınevinden yazılı izin alınmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

Mert Aslan

Erotik Akıl

MERT ASLAN

Adana doğumlu olan yazar, Anadolu Üniversitesi-Eğitim Fakültesi'ne bağlı İngiliz Dili Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. İlk olarak Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi bünyesindeki Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu'na öğretim elemanı olarak atanan yazar Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda görevini sürdürmekte olup "Din Bilimleri-Dinler Tarihi" ve "İletişim Bilimleri-Halkla İlişkiler ve Tanıtım" alanlarında iki ayrı yüksek lisans yapmış, sonra "İletişim Bilimleri-Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bilim Dalı"nda doktora çalışması yapmıştır.

Yazarın bugüne dek yayınlanmış olan eserleri, "BAY TÜRK'ÜN KADINLARI", "AMENNA", "BİR MASUMİYET BAŞYAPITI MUHAMMED", "KADININ KUTSAL AHİT SANDIĞI" ve "ALLAH'I SEVME SANATI" adlı düşünce kitaplarının yanı sıra, "CENNETTE İKİ YIL", "AŞKIN KOLLARINDA ÖLMEK" ve "Ezan ile Çan Arasında Tragedya-RAHİBE ELENORE VE İMAM" adlı sinematografik doğa romanlarıdır.

İletişim Bilgisi: mert2006@gmail.com/@yazarmertaslan

İçindekiler

ÖNSÖZ	7
KADINLAR OLMASAYDI ERKEKLERİN ÇOĞU DERVİŞ OLUR, TARİHİN AKIŞI YAVAŞLARDI.....	11
BU GÖĞÜSLERE KIYABİLİR MİSİNİZ?	15
KİMİ YARGILAYALIM? CİNSELLİĞİ Mİ, GELENEKSEL AHLÂKİ Mİ?	19
İKİ AYRI GEZEĞEN: KADIN VE ERKEK.....	25
KADININ TANRI VERGİSİ HAKKI: İLGİ ODAĞI OLMAK..	81
ANADOLU ÖRNEĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: KADINLAR GERÇEKÜSTÜ MÜDÜR?	91
SÖZDE AŞK, ÖZDE AŞK.....	131
KADINLAR HEP “ALAN EL” OLMAK ZORUNDA MI?	143
YUMUŞAK GÜÇ VE ŞİDDET.....	151
ANADOLU KADINININ CİNSEL ENGELLERİ.....	171
KARŞI CİNSELE İLİŞKİDE ANAHTAR DAVRANIŞ: “ÇIKARLARI DEVRETMEK”	229
ALDATMANIN ANATOMİSİ	239
AŞKIN EKONOMİSİ	247
VENÜS BİTKİSİ VE YILAN BALIKLARI.....	257
“HERKESE SORUNU OLAN” VARLIK	261
EVLİLİKTE UYUM ALANLARI.....	265

EVLİLİK: AŞKIN SONUNUN BAŞLANGICI.....	271
ERKEĞİN EN SEVDİĞİ MÜZİK	277
“KADINA ŞİDDET” MİTOLOJİSİ.....	279
SOSYAL MEDYA DEVRİMİ SÜRECİNDE İLİŞKİLERİN DÖNÜŞÜMÜ.....	293
AŞKA MI DÜŞELİM, SEVGİYE Mİ?	335
YÜCE AŞKIN KANATLARI.....	337
ÖPÜŞMELERİN MODASI GEÇER Mİ?	341
KADIN, TÜM DÜNYA ZEVKLERİNİN MİNYATÜRÜDÜR.....	345
KAYNAKÇA	349

ÖNSÖZ

21. Yüzyıl'ın ilk çeyreği içinden hızla geçerken küresel internet ağının ihtiyacımız olan her türlü bilgi ve görüntüyü önümüze yığıdığı, sosyal medya araçlarının “anlık iletişim” hizmeti ile hepimizi yüz yüze olmaktan da öte burun buruna getirdiği şu günlerde yalın gerçekliğin en çıplak ve katı haliyle yüzleşmek sizi hala incitiyor ve onu duymaktan ziyade sevimli yalanların ninniler söyleyen kucağına sığınmaktan hoşlanıyorsanız, bu kitap size göre değildir. Çünkü katılımlı-katılımsız gözlemler, yüz yüze görüşme ve kaynak tarama teknikleri ile elde edilmiş sağlıklı verilerden beslenmiş bir araştırma ürünü olan bu kitabın sayfalarında çıkacağınız yolculuk sırasında, duymaktan hoşlanmadığınız veya korktuğunuz, aynı zamanda duymak istediğiniz halde duyamadığınız yalın gerçeklerin önemli bir kısmıyla yüzleşeceksiniz. Yapıtın hazırlık sürecinde sansürden uzak bir yol izlemiş olmamız açısından denilebilir ki, *bu çalışma aşkın gizli ve kutsal tapınağına yapılmış bir baskın ve suçüstüdür. Orada ele geçirilmiş olan şaşkınlık verici tüm görüntü, bulgu ve bilgiler korkusuzca teşhir edilmiştir...*

Elinizdeki kitabın temel amacı, kadınları veya erkekleri kötülemek, eleştirmek, yermek ya da yargılamak değildir. Karşı cinslerle ilişkiler bağlamında dile getirdiğim sorun ve eleştirilerin tüm sorumluluğunu bayanların veya erkeklerin üzerine yıkmak niyetinde de değilim. *Her iki cinsin ilişkilerde işlediği hataların büyük sorumlusu, kadın-erkek ilişkilerinde yatak odasına varıncaya dek “yap-yapma” kuralları koyan ve toplumca mutlak doğruların kaynağı olarak algılanan geleneksel kültürü inşa*

etmiş olanlar erkeklerdir. Mevcut geleneksel kültüre göre yapılan evlilikler, “kölelik sözleşmesi”nden başka bir şey değildir.

Yine geleneksel kültürün kontrolden çıkardığı cinsel içgüdüsünün boyunduruğu altında, sürekli olarak kadınların izlerinde dolaşan ve onlardan biri tarafından köleleştirilmek için dayanılmaz bir istek duyan erkeğin “kölelik duygusu”na oldukça yatkın bir varlık olduğunda hiç kuşku yoktur; ancak, daha dramatik olan, özellikle Anadolu kültüründe kadının durumudur. Evlilikten önce bir prenses gibi yüceltilen, üzerine en güzel şarkılar bestelenen, en duygusal şiirler yazılan kadın, sözleşmenin imzalanmasını izleyen günden itibaren adeta bir intikam duygusuyla bir tür cariyeye dönüştürülmekte, dahası yaygın olarak fiziksel, manevi ve ekonomik şiddete uğramaktadır. *Çünkü aynı gelenek, erkeklere kadının dünyaya ev içi rol paylaşımında yaşamlarını kolaylaştırmak için gönderilmiş bir tür “hizmetçi” olduğunu öğretmiştir.*

Başka bir açıdan bakıldığında, kadınların zaman zaman eşleri tarafından şiddete maruz kalıyor olmasının, erkeklerin kadınlardan şiddet görme olasılığını akıllardan bertaraf eden bir işlev gördüğü söylenebilir mi acaba? Yoksa “kadına şiddet miti” kitle iletişim teknolojisiyle yayılan planlı hipnotik dalgaların yol açtığı toplumsal bir yanılsama mıdır? Bazılarının dediği gibi, sahiden de yasalar ve yaşayan yerel kültür, diğer büyük kültürlerin kadınlara verdiği değeri bizim kadınlarımızdan esirgemekte midir? Yoksa yaygın karının aksine, bizim kadınlarımız her şeye rağmen yeryüzünün tüm kadınlarını imrendirecek kadar yüksek ve lüks bir katmanda mı yaşamaktadır? Doğrusu, aşırı cinsel yoksunlukları nedeniyle hayli sıradanlaşmış bulunan erkeklerimiz sayesinde, kadınlarımız dünyanın birinci sınıf kadınları liginde yaşamayı sürdürmektedir. Peki böylesi bir eşitsizlik karşı cinsle ilişkilere nasıl yansımaktadır?

Bütün bu soruların gerçekçi ve akılcı yanıtlarını bulabilmek için yapılması gereken tek şey; bize öğretilmiş geleneksel kalıpların dışına çıkmak ya da onları tersinden düşünmekten ibarettir.

KADINLAR OLMASAYDI ERKEKLERİN ÇOĞU Derviş OLUR, TARİHİN AKIŞI YAVAŞLARDI

Bazen basit olan, mükemmel olandır. En karmaşık olayların bile yalın bir açıklaması ve çözümünü olabileceğini gözardı etmemeliyiz.

Erkek için devlet, servet ve şöhret, çoğu kez sadece daha fazla kadını ayağına getiren birer araç olduğu için değerlidir. Tarihin ve günümüzün bütün kanlı ihtilallerini düşünün... O ihtilalleri yapan erkekler için ele geçirmeye çalıştıkları devlet gücü de diğer bütün güç kaynakları gibi daha fazla sayıda farklı, taze kadın bedenine ulaşmaya yarayan birer araç olmasaydı, onların çoğunu siyasal gürültülerin, tozun, dumanın içinde savaşan kudretli ve cesur halk kahramanları olarak değil, inziva mağaralarında eriyip giden zavallı birer derviş olarak görürdük. Hatta çoğunu tanımazdık bile...

Bir varsayım üzerinden özetleyelim: Erkekleri canlandıran, aktive eden, hareket ettiren, koşturan, güç kaynaklarına saldırtan bizzat kadınların varlığıdır. Eğer erkeklerin kadınlara erişim olanak ve ümitlerini sıfırlamış olsak, tarihin akışı ve toplumların dönüşümü büyük ölçüde yavaşlar, erkeklerin çoğu sessiz sedasız kabuklarına çekilip birer bilge ya da ermişe dönüşürdü.

Peki neden?

Yaygın kanurun tam tersine, kadının erkekten daha güçlü biri olduğu çok açıktır. Çünkü olası tüm zorluklarına rağmen, bir erkek için, en azından dünyevi aşkın en güzel renkleri ile çiçek açtığı tek alan güzel bir kadının bedenidir. Her kadın,

koskoca bir hayattır, yaşamın özüdür, kendisidir, arzın merkezidir. Erkek, hayal kurmak, beste yapmak, şiir yazmak istediği zaman, tıpkı ayçiçeklerinin yüzlerini doğan güneşe doğru çevirdikleri gibi, bütün zihinsel alıcılarını kadının tatlı, ısıltılı, cennetsi bedenine ve yüzüne çevirir. Beyni, içinde kadının olmadığı bir hayatı düşleyebilmekten acizdir. Ömrü boyunca, gizlice ya da açıkça, hep onun etrafında dolaşır.

Alexandr Sergeyeviç Puşkin, “Çıplak bir göğüs öpülmek ister ve göğüs ucunu çevreleyen hâle kutsal bir simgedir.” der... “Kutsal” sözcüğü biraz abartılı olsa da, en azından dişiliği, hazzı ve saf yaşamı simgeleyen bir işaret oldukları kesindir. Kadının göğüslerinin, ileriye doğru atılan, erkeğin tüm erkeksi güdülerinin yakasından sıkıca tutup kendisine doğru çeken, kışkırtan, sürükleyen, coşkuyla titreten bir cazibesi vardır. Aynı şekilde, kadın bedeninin tüm tepeleri (erotik oval bölgeleri) silahlıdır. O tepelerden, erkeğin üzerine büyü etkisi yapan kurşunlar yağar. Öyle ki, pek çok erkek onların beynini morfinleyen büyüsel kurşun yağmuru karşısında, bir anda kutsal bir yapının önünde bir tür trans halinde diz çökerken bulur kendini... Baş edilmez doğal fiziksel gücüne hiç yaraşmayan bir zillet içinde kıvrılırken, kadının gelip boynuna kalın bir köle zinciri geçirmesine bütün gönlüyle razı olur, memnuniyetle gülümser. Çünkü dünyada istek ve ihtiyaç duyduğu her güzelliği içine alan bir zevk abidesine köle olmaktadır. Böylece, kadın farkında olmadan, aynı zamanda tanrısal aşkın karşısında bir seçenek haline gelir. Bunu yalnızca erkek bilir, daha doğrusu sezer; ama, hiç itiraf etmez...

Bir erkek, güzel bir kadın kendisine ilgiyle birkaç saniye baktığında duyduğu sevinç ve özsaygıyı anlatabilecek kelimeleri bulamaz. O anda, tüm dünya ona tebessüm etmiş gibi olur. O anı arkadaşlarına anlatırken, (ki mutlaka anlatacaktır) gözlerinin içi güler. Bu, adeta hayatının anlamı ve yaşamasının

aslı gerekçesidir. Bir erkek için kadın, dünyada güzel olan her ne varsa, onlara nihaî armoniyi katan bir kafiye... Yine de, erkek, kadın bedenine duyduğu kanmayan susuzluğun nedenini açıkça bilemez.

Kadın vücudu, çoğu kültürde namusun veya namussuzluğun simgesine dönüşür. Kadının cinsel organı savunmasızdır; ancak o savunmasızlıkta saklı bir iffetsizlik de vardır. Bu onun sadece kışkırtıcı olmasından değil, aynı zamanda reddetme seçeneğinden yoksun olmasından kaynaklanır. Bir erkeğin cinsel organı her zaman ayaklanmayabilir. Ama ayaklandığı zaman, kadın cinsel organının karşı koyma olanağı sınırlıdır, ilişki için şekil değiştirmesi gerekmez; her an aynı şekilde ve hazırdır.

Erkeğin kendi öz gücüne dayanarak kadın zayıflığına ilişkin kapıldığı yanılsama, kadının onun fiziksel gücü karşısındaki temel savunma mekanizmasını oluşturur. Erkek doğası açısından kadının öylesine güçlü bir cinsel çekimi vardır ki, bu onun yalnızca savunma mekanizması olmaz, çoğu kez en ölümcül silahına da dönüşür.

İngiltere’de yapılan bir araştırma, erkeklerin bir yılının toplamda en az doksan gününün kadınları seyretmek veya düşlemekle geçtiğini ortaya koymuştur. Onun için dünyadaki bütün kadınlara değil de, yalnızca bazılarına sahip olmak ya da bütün kadınlar tarafından değil de, yalnızca bazı kadınlar tarafından arzulanmak çok zor bir duygudur. Yeryüzünün tüm kadınlarına âşık olmak, hepsinin tadına bakmak gibi uçuk-kaçık fantezileri vardır. Bu yüzden, ulaşamadığı her kadın imgesi karşısında kendi içinde ağır bir bozguna ve eziyete uğrar. Aynı anda birçok kadına birden âşık olabilme gizilgücüne sahip olmasına karşın, ne onlardan biriyle ömrünü tüketmeye, ne de hepsiyle başa çıkmaya dayanamayacağını da bilmektedir. Hep bu ikilem içindedir ve ölürken geriye dönüp baktığında,

yarım kalan tek işin “kadınlara doymak” olduğunu derin bir acı ile görür. Yaşadığı sürü zarfında yeteri kadar kadının tadına bakamamış olmak, “bitmemiş” tek işi olarak geride kalır...

Başka bir açıdan, erkek bir kadınla evlendiğinde, bütün bir “kadınlar dünyası”nı kaybetmiş olmanın acısını önünde sonunda duyacaktır. Çünkü onun gözünde kadınlar hep ikiye ayrılmıştır: “Sahip olduğu kadın” ve diğer tüm kadınların oluşturduğu “kadınlar evreni” Ve hepsi de, tek başına hiçbir kadının “kadınlar evreni”nin yerini dolduramayacağı gerçeğini çok iyi bilir. Bu nedenle, evlilik bir yandan erkeğin hazlarını kısıtlı bir biçimde barındırırken, öte yandan en büyük varoluşsal acılarından biri haline gelir. Güzel olan bütün kadınların kocalarından gizli gizli nefret eder; kimi zaman onlara küfür ve lanet eder. Kendisinden başka hiçbir erkek, güzel kadınlara sahip olabilecek kadar şanslı olmamalıdır...

Bu durum, bir erkekten veya erkeklerden fiziksel şiddet gören kadınlar için aynı zamanda iyi bir haberdur. Sövülen ve eziyet gören zavallı kadınların içi rahat olmalıdır. Çünkü fiziksel olarak intikam almaya güç yetiremedikleri erkek için, yaşadığı sürece, dünyadaki bütün kadınların şu ya da bu şekilde potansiyel bir eziyet ve işkence kaynağı olduğuna kuşku yoktur.

Erkek bakıp durduğu halde elde edemeyeceğini kesin olarak bildiği her güzel kadın karşısında korkunç bir azap çeker... Dünyadaki diğer her şeyden daha fazla gereksinim duyup arzu ettiği varlığa hiçbir zaman sahip olamayacağını ve sarılamayacağını bile bile bakarken gözleri buğulanır, gizliden gizliye iç çekip “Ah!” eder; ama kadınlar bunu fark etmezler...

BU GÖĞÜSLERE KIYABİLİR MİSİNİZ?

Kadınların “akıl” konusundaki özgüveni genellikle mükemmeldir; ancak, kadınların erkeklerle aynı beyinsel potansiyele sahip olmalarına karşın, o potansiyelin erkelerin kullandığı miktarını kullanmaya yeteri kadar gönüllü oldukları kanısında değilim. Doğrusu, genellikle buna çok ihtiyaçları olduğuna inandıklarından da kuşku duyuyorum. Beyin kullanımı zahmetli bir iştir ve kadınlar belirli durumlar dışında çok zorunlu kalmadıkça zahmetli işlere yanaşmak istemezler.

Rahatlarına erkeklerden daha düşkün oldukları için, her şeyin kısaltmasını ya da kestirme yolunu sever ve bir şekilde bulurlar. Örneğin bir otoyolda arabasının lastiğini değiştiren bir kadına rastladınız mı? Aküsü olmadık bir yerde biten bir arabayı çalıştırmak için arkadan itekleyenlerin arasında bir bayana rastladınız mı? Rastlayamazsınız. Çünkü toplum o kadının “kendisini sunma” ihtimaline binaen o işleri yapacak olan enayi erkeklerle doludur.

Zaman içinde bir bayanın öğrendiği en faydalı bilgi, bedeninin tüm sorunları çözmeye ve onu tüm hayallerine en kolay ve kestirme yoldan ulaştırmaya kadir olduğu bilgisidir. Dahası, üniversitede okuyan bayanların pek çoğunun bilinçaltında bile, iş bulamaması durumunda evleneceği erkeğin ona bakmak zorunda olduğu geleneksel yargısı sere serpe yatmaktadır. Bu durumda, üniversite mezunu olmak, her açıdan “daha nitelikli

bir koca bulma olanağını elde etmek” anlamına gelmektedir; ancak salt kişisel gelişimleri konusunda ciddî kaygılar taşımaları nedeniyle üniversite mezunu olmak gibi değerlere, daha büyük ve erdemli anlamlar yükleyen bayanlar da yok değildir. Şüphesiz azınlıkta kalan o bayanları yürekten kutlamalı ve ayakta alkışlamalıyız.

Dediğimiz gibi, kadınların bireysel ve beyinsel gelişimlerinin önünde duran en sert engel, erkeğin nefesini kesip aklını başından alan bedenleridir. Tarih sürecinde kadınların elde ettikleri kimi başarıların beyin gücüyle değil, yalnızca bedenlerine serpiştirilmiş olan dişil aksesuarların kullanılması ile elde edilmiş olduklarını anlamak için hiç de zeki biri olmaya gerek yoktur. O yüzdendir ki, bir geçim yolu olan fahişelik kadim bir kadın mesleği olmuştur. Ne var ki, fahişeler bunu aleni olarak ve arsızca yapar; soylu kadınlar ise, birtakım yasal veya geleneksel prosedürler içinde ve sinsice yaparlar. Sonuç olarak; özellikle namus kavramını kadın imgesi ile özdeşleştirerek erkekleri aç bırakan toplumlarda, kadın kafatasının içinde bir gram beyin olmasa bile yaşamı sürdürmeye muktedir olabilen bir varlıktır. Bu, bir yönüyle şiddetli kınamalara konu olabilse de, diğer yönüyle büyük bir avantaj sayılabilir. Daha dürüst konuşmak gerekirse, kadınlar kendi bedenleri ile ne kadar övünseler azdır. Erkekler onları çok kıskanıyor ve bunu anlatan komik, ama içerikli özdeyişler üretiyorlar. Çünkü o beden “dişilik” gibi dünyanın en kudretli silahını taşımakta ve hayatı idame için başka bir araca gereksinme doğurmamaktadır.

Bir ara, bir televizyon kanalındaki bir bilgi yarışmasında iki güzel bayan “Mevlana kimdir?” sorusu üzerinde uzunca bir süre tartıştıktan sonra, “Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşamış bir halifedir.” şıkkı üzerinde karar kılmıştı. Ülkeyi karış karış arasanız, o soruya bu yanıt verecek kadar dünyadan haber-

siz, yaşamak için sadece kendi bedeninin hayat öpücüklerine mahkum olmuş bir erkek bulamazsınız.

Bayanların bu özelliği aklıma her geldiğinde, pek çok kaynakta anlatılan 'Knidos Afrodit'i'ni anımsarım.

Dünyanın en büyük heykeltıraşlarından biri olan Praksiteles, 'Knidos Afrodit'i' diye adlandırdığı bir kadının heykelini yapmış ve heykel daha sonra Bizanslılar tarafından İstanbul'a getirilerek Beyazıt'ta kızlar sarayının önüne dikilmiş; daha sonra ise, çıkan bir yangında kırılmıştır. Fakat o güne dek pek çok yerde taklitleri yapılmıştı bile.

Asıl ilginç olan, heykelin hikayesidir. Praksiteles ile bir ressam arkadaşı, bir akşam vakti, Datça yakınlarında kıyıya yakın kuytu bir yerde içki içip sanat üzerine sohbet ediyorlardı. Birazdan, tepede bulunan manastırdan bir grup rahibenin denize girmek için aşağıya indiğini gördüler. Kıyıya gelen rahibeler, elbiselerini çıkarmadan denize girdiler. İçlerinden yalnızca biri, denize çırlçıplak soyunarak girdi. Genç bayanın vücudu öylesine güzeldi ki, Praksiteles o mükemmel vücudun heykelini yapmadan daha fazla yaşayamayacağını hissetti. Ertesi gün, ilk işi onun kaldığı manastıra gidip başrahibe ile görüşmek oldu. Başrahibeden, onun heykelini yapmak için izin istiyordu. O da, kızın istemesi halinde bunda bir sakınca olmadığını söyledi. Çok heyecanlanmıştı. Hemen konuştu kızla ve onu çıplak heykeli için poz vermeye ikna etmeyi başardı. Bu arada, heykelini yaparken kişisel hikayesini de öğrendi.

Kızın anlattığına göre; bir adam öldürmüş ve mahkeme onu ölüm cezasına çarptırmıştı. Ardından, idam kararı okunduğu sırada, kızın artık yapacak bir şeyi kalmadığını anlayan avukatı, birdenbire mahkeme salonunun ortasına fırlayarak kızın üzerindeki elbiseyi boydan boya yırtmış ve ortaya çıkan o muhteşem göğüsleri göstererek, yargıçlara:

“Bu güzel göğüsleri yok etmeyi içinize sindirebilir misiniz?! Onlara kıyabilir misiniz?!” diye haykırmıştı.

Genç kızın gerçekten yürek hoplatan o güzelim göğüslerini gören yargıçlar, yeniden toplanmak üzere mahkemeye ara vermişler ve sonraki birleşimde o göğüslere kıyamadıkları için, vermiş oldukları idam cezasını kaldırıp, onu ömür boyu bir manastırda yaşamaya mahkum etmişlerdi (Altan, 2004: 75).

Praksiteles, heykelin adını ‘Knidos Afrodit’ koydu. “Hayat kurtaran” bir vcuttu onunki. Peki, “hayat kurtaran” vücut, sadece Knidos Afrodit’ne mi zgyd? Bütün kadınlar, “hayat kurtaran” olmasa da, “hayatı idame ettiren” bir bedene sahip değil midir zaten? Bu dünya, ağzına uzatılacak iki kadın memesi ğrunda her suçu işlemeye ve her riski almaya hazır erkeklerle dolu değil mi? Bütün kadınlar yalnızca o iki memenin bile nelere kadir olduğunu tam olarak anlamış olsalardı, dünyanın her bir milimini ele geçirir, erkekleri parmaklarında oynatırlardı.

KİMİ YARGILAYALIM? CİNSELLİĞİ Mİ, GELENEKSEL AHLÂKI MI?

Dozu aşağı yukarı değişiyor olsa da, dünyanın neredeyse bütün toplumlarında geleneksel ahlak anlayışı ile cinsellik arasında, ahlaklı olmakla ahlaksız olmak arasında olandan daha az fark yok gibidir. Cinsellikle ilgili konuların üzeri, “ayıp”, “günah”, “edepsiz(lik)”, “ahlaksız(lık)” gibi kelimelerle dışa vurulan etik kaygıların oluşturduğu koyu bir sis perdesiyle kaplanmış durumdadır. Bu durum, kitlesel boyutta bir tür karabasan etkisi yapmaktadır. Her bir birey belli bir düzeyde bu karabasanın ağırlığı altında ezilmekte ve sağda solda bazı sivri dillilerin pasif direniş halinde ortaya koydukları şaka yollu muhalefet şerhlerinin dışında, aykırı bir sese rastlanmamaktadır.

Çocukları geleneksel ahlak kuralları içinde yetiştirme düşüncesinin en net görünen yanı; onlara cinsellik ve cinsellik çağrışımı yapan her türlü imgenin yasaklanmasıdır. Anne-babalar ve öğretmenler, çocukları, yaşadıkları hayatın en fazla ve en doğru biçimde bilgilenmeyi gerektiren bir alanında cahil bırakmak için adeta söz birliğine varmış görünmektedirler. Çocuklar için, cinsel organlarına dokunmak, bakmak, onlarla ilgili konuşmak gibi davranışlar kesin bir dille yasaklanmıştır. Cinsiyet özellikleri, cinsellik ve üremeye ilişkin sorular, “Kes sesini, terbiyesiz!” “Ne kadar ayıp!” “Ne büyük günah!” gibi azarlamalarla bir kenara atılmaktadır. Onlara sürekli olarak cinselliğe dair merakın ve konuşmalarının ne kadar “utanç

verici" olduğu telkin edilmekte ve bu tür çıkışlar bir şekilde bastırılmaktadır. Ayrıca, anne-babalar onlarla birlikteyken, cinselliğe ilişkin tüm imge ve olguları yok sayan, hatta yadsıyan bir tutum içindedirler. Çünkü çocukların yanında cinselliği yok saymanın, ahlaksal erdemi yüksek çocuklar yetiştirmenin temel koşulu olduğunu zannetmektedirler. Ne var ki, onlara, bu ciddi noktayı gözardı etmeleri nedeniyle, günün birinde çocuklarının yüzleşeceği kesin olan birkaç yan etkiden söz etmek yararlı olacaktır.

Bilindiği gibi, çocukların iyi bir hayal gücü vardır ve neredeyse her şeyi merak ederler. Örneğin ağaçların yemek yemeden nasıl büyüdüğünü, yarasaların nerede uyduğunu, tavukların yumurtladıktan sonra neden yumurtanın başına dikilip bağıldıklarını, balıkların karada neden yaşayamadığını, karın ne zaman yağacağını, insanların neden kuşlar gibi uçmadığını, bebekleri kimlerin dünyaya getirdiğini sorarlar. Fazla doğal davrandıkları için, yetişkinlerin yanıtlamaktan hoşlanmayacakları soruları sormaktan da çekinmezler.

Bu bağlamda yetişkinlerin yasakladıkları alanlarla -tabii en önemlisi cinsellikle- ilgili sorular sordukları zaman karşılaştıkları sert tepkileri anlamakta yetersiz kalır, o nazik başlarını kocaman bir kayaya çarpmış gibi olurlar. Belirli azar ve suçlamalarla karşılırları çıkan yasak bölge genişledikçe, düşünmekten ve soru sormaktan korkmaya başlarlar. Böylece zaman içinde, her soru sorma girişiminin ardından ayıplanma ve dışlanma endişesine kapılmaya başlayan çocuğun, özgür ve bilimsel düşünme yetenekleri paslanmaya başlayacaktır. Çünkü çocuk açısından merak ettiği şeyler arasında, örneğin bir bebeği kimin, nasıl dünyaya getirdiği ile, günün sonunda gökyüzündeki güneşin neden kaybolduğu sorusu arasında hiçbir fark yoktur. Merak ettiği her şeye aynı masumiyetle yaklaşan çocuk, karşılaştığı sert tepkiler ve baskılar sonunda artık merak

etmekten, soru sormaktan ve hatta düşünmekten korkar hale gelecektir. Kısacası, zamanla artan bir merakla sorular sormaya devam etmek isteyeceği bazı alanlarda ayıplandığını, bastırıldığını, sindirildiğini gördükçe, diğer ilgi alanlarında da az çok aynı kaygılarla yüzleşmek zorunda kalacak ve her seferinde bir suçluluk duygusuyla karşı karşıya gelecektir. Böylelikle, çocuktaki bilimsel merak, henüz tam olarak doğma şansına erişmeden ölmeye aday olmaktadır.

Oysa her merak gibi, çocuğun cinselliğe olan merakı da bilgilendirildiği zaman yok olacak, fakat bilginin izini sürmeye dönük merakı yasaklandığı alanlarda artarak devam edecektir. Bu noktada anne-babaların anımsaması gereken şey, soru sormaktan ürkütülmüş kişinin genel bilimsel merakı büyük ölçüde darbelenmiş olmakla birlikte, ilgisini, ısrarlı bir şekilde yasaklanan şey üzerine odaklayacağı, bu alandaki merak duygusunun yer altında ve sağlıklı bir doğrultuda ilerlemesini sürdüreceğidir. Nasıl yoksul bir insan sabah evden çıkarken kafasının içinde para ve yiyecek imgeleri uçuşuyorsa, yasaklar içinde cinsel açlık çeken bir kişinin kafasının içi de karşı cinsin imgeleriyle dolmakta ve çoğu zaman onu en önemli işlerini yapmaktan alıkoyacak kadar sıkı bir denetim altına alabilmektedir. Kişisel gözlemlerimin bana öğrettiği şey, bu tür yasaklar içinde büyüyen çocukların, ilerleyen dönemlerde cinsel konuları daha büyük bir merak ve yoğunlukla konuşma eğilimine girdikleri, “edep dışı” diye tanımlanan birtakım sözlere ve kavramlara konuşmalarında diğerlerinden daha fazla yer verdikleri; aynı zamanda, son derece kısır ve sağlıklı bilgilenme nedeniyle ilerleyen dönemlerde asla mutlu bir cinsellik yaşayamadıklarıdır. Yeterli ve sağlıklı bilgilenme olmadığında, doğru cinsel davranışlar ve tercihlerin ortaya çıkmasını beklemek elbette gerçekçi olmaz. Peşinde her an

hafiyelerin dolaştığı firari ve hastalıklı bir ilgi, kişiyi sağlıklı bilgi ve yargılara götürebilir mi?

Özellikle de cinsellik söz konusu olduğunda, onu yasaklamak veya yok saymakla asla unutturamazsınız. Çünkü cinsellik, insan doğasının tasarımında yer alan en baskın ve isyankar iki temel içgüdüden biridir ve ortaya çıktığı andan itibaren, kişiyi mutlaka kontrolü altına almaya başlayacaktır. Yakın çevrenize baktığınız zaman, bunu açıklıkla görebilirsiniz. Yasaklanan şeylere karşı insani heyecanın azalacağını veya son bulacağını zannetmek, tarih boyunca daima tiranlara özgü bir düşünme biçimi olarak kalmıştır. Böylesi bir tutum, içinde bulunduğumuz bilgi toplumunun ruhuyla asla bağdaşmaz. Çocuğunuzun cinsellikle ilgili doğal merakını zor kullanarak bastırmanın neredeyse olanaksız hale geldiği bir dönemde yaşadığınızı anlamalısınız. Çünkü çocuk, yasaklarla bastırdığınız merakını, cinselliğin en uç noktalarda sömürüldüğü internet ortamında veya sokaktaki arkadaş çevresinde giderme yoluna saptığı taktirde, ne denli kötü sürprizlerle karşılaşabileceğini(zi) tahmin etmek zor değildir. Ortalama bir bilgi ve bilinç düzeyinde bulunan kimselerin bile, bunu netlikle görebileceklerinden kuşku duymuyorum.

Kişinin rehbersiz kaldığı yasaklanmış bölgede sağlıklı bilgilenmeden çok, bilgi kirlenmesine uğrayacağını belirtmiştik. Bu açıdan görebildiğimiz kadarıyla, toplumumuzda gençlerin cinsellik ve evlilik konusunda doğru bilgilendiğini söylemek pek olanaklı değildir. Eksik ve yanlış bilgilenme ve geleneksel düzenin dayattığı suçluluk psikozunun bir diğer yan etkisi ise, bu insanların cinsellik yaklaşımına uygarca bilgi ve ölçütler yerine, kaba hayvansal öğelerin egemen olmasıdır. Evliliklerin birçoğunu kabusa dönüştüren şey, cinsel konulardaki bilinçsizlik veya yanlış bilgilenmeden kaynaklanan yabani ve bencilce tutumlardır. Ne yazık ki, toplum olarak hala bilginin

en büyük güç ve değer olduğunun, cehaletin insanların yol açtığı her türlü felaketin asli nedeni olduğunun bilincine yeterince ulaşabilmiş değiliz.

Kulaktan dolma, eksik ve yanlış bilgilerle, karşılımlarına çıkan ilk kişiyle evlenen bu insanların yeteri kadar sağlıklı ve mutlu birliktelikler yaşadıklarını kim öne sürebilir ki? Görünürdeki mutlu yuvanın içinde, düş kırıklıkları ve pişmanlıklarla dolu bir cehennemi yaşamadıklarını gönül rahatlığıyla kim söyleyebilir?

Kısacası, ne yazık ki geleneksel ahlakın katı kuralları ve tabularının ağır baskısından kaçarken, doğal olarak gerekli ve yeterli bilgilenmeden yoksun yetişen gençlerimizin yaptıkları evlilikler, çoklukla onları mutlu değil mutsuz, daha ahlaklı değil, tersine ahlaksız yapmaktadır.

Bazı geceler, arabamla oturduğum şehre hakim bir tepeye çıkar ve şehrin dolunayda ışıldayan yakamozları andıran sayısız parıltılar denizini seyre koyulurum. Bunu her yaptığımda, aklıma aynı soru gelir. İstem dışı olarak, "Acaba..." diye sorarım kendi kendime, "Şu parıldayan ışıkların kaç tanesinin altında yüzlerini aydınlatan bir mutlulukla ve heyecan duyarak birbirlerine dokunan bir çift yaşıyor?" Sonra, yüreğim ölüm derecesinde bir kederle dolar. Biliyorum ki, bu insanların büyük çoğunluğu, bir zamanlar seçenekleri olan ve fakat bilginin ışığından yoksun oldukları için yanlış kararlar vermiş; şimdi ise bütün seçeneklerini kaybetmiş olmanın acılarına boğulmuş zavallı kimselerdir.

Bugün insanların, evlilik adı altında yaşanan ilişkilerin geleneksel kurgulanma biçimine eklenen bilinçsiz seçim ve tutumları onları mutlu değil, tersine birbirlerinin başlıca sorununu haline getirmektedir. İnsanlar evliliğe yüklenmiş olan aşırı derecede parlatılmış mutluluk rüyalarıyla güle oynaya

birleşiyorlar; ancak, çok geçmeden, birbirlerinin kabuslarla dolu hapishanesi haline geliyorlar. Onları bekar oldukları dönemden daha erdemli yapması beklenen evlilik, daha elem verici bir ahlaksızlığa sürüklüyor. Yaptığı evlilikte düşlediklerine kavuşamayan birçok insanın, evlenmeden önceki ahlakî duruluklarını koruyamadıklarına dair itiraflarına, pek çok kez bizzat tanık olduğumu söylemeliyim. İnsanların mutlu olmak umuduyla koştuğı evliliğın, onlara mutsuzlukla birlikte ahlaksızlığı da getirdiğini bilmenin ne kadar buruk bir tadı var!

İKİ AYRI GEZEĞEN: KADIN VE ERKEK

Görme biçimlerinin birbiri içine geçmiş iki boyutu vardır. Bunları, “evrensel görme biçimi” ve “cinsiyete bağlı görme biçimi” olarak belirlemek mümkündür. Başka bir deyişle, hem kadınların hem erkeklerin gözlerinde, üst üste takılmış iki farklı gözlük bulunmaktadır. Gözlüklerden biri aynı, diğeri cinsiyete özgü olduğu için farklıdır. Kadın ve erkeklerin hemen hepsi, nesne ve olayları bu iki gözlüğün gösterdiği biçimlerde algılamaya büyük ölçüde zorunludur.

Herkeste aynı olan birinci gözlükten kasıt; insan doğasının evrensel yasalarıdır. Her insan doğası, korku, sevgi, nefret, beğenilme tutkusu, duygusal ve cinsel gereksinimler, iyilik karşısında minnet duyma, adaletsizliğe karşı tiksinti, zevklere doğru koşma, acılardan kaçma vb. birtakım ortak noktalara sahiptir. Bütün bunlar az çok her erkek ve kadında bulunmak-tadır; ancak, erkek ve kadınlarda bu özelliklerin, değişebilir oranlarda aynı olmasının yanı sıra, kadınların ve erkeklerin sadece veya büyük oranda kendilerine özgü nitelikleri olduğu da bilinmektedir.

Kadın ve erkeğin cinsiyete bağlı görme farklılıkları üzerinde uzun uzadıya durmamız gerekecek, fakat bir ölçüde evrensel insan doğasını ve daha çok da cinsiyete bağlı görme biçim-leri açısından ortaya çıkan farklılıkların her ikisini de belirli bir tonda etkileyen diğeri bir elementin varlığını görmezden

gelemeyiz. Bunu, kısaca “çevresel koşullar” olarak tanımlayabiliriz. Çevresel koşullar, cinsiyete bağlı olmaksızın, her iki cinsin görme biçimlerini de çeşitli oranlarda etkiler. Hiçbir cinsin bu etkilerden tamamen kurtulması olası değildir. Herkes bir şekilde ve bir oranda çevresel koşulların etkisi altındadır. Çevresel koşullar, kabaca bölümlemek gerekirse, ekonomik koşullar, sosyo-kültürel koşullar ve kişisel deneyimler olarak somutlaştırılabilir.

Sosyal psikolojide bir kural vardır: Aynı nesneyi veya olayı, herkes kendisine özgü iç koşulları açısından farklı biçimlerde algılamakta ve yorumlamaktadır; fakat, algılama ve yorumlama biçimleri arasındaki farklılıklar, cinsiyet faktörü devreye girdiği zaman daha da derinleşmektedir. Gerçekten, kadın ve erkek doğası birbirinden toplumca sanıldığından çok daha farklıdır. Tıpatıp aynı veriler (input), kadın ve erkek zihinlerinin bir tarafından girdiği vakit, sonuçta üretilen çıktılar (output) birbirlerine şaşırtıcı biçimde zıt olabilmektedir. Denilebilir ki, kadın ve erkek doğasının tasarımları arasındaki farklılık, fiziksel yapıları arasındaki farklılıklarla karşılaştırılmayacak kadar derindir. Bu nedenle, nesneleri ve olayları yorumlama biçimleri kimi zaman insanı şaşırtacak derecede zıtlık oluşturmaktadır.

Öncelikle iki noktanın altını çizmek istiyorum: Birincisi, kadın da erkekle hemen hemen aynı duygularla donatılmış bir varlıktır. Kadının erkekten en belirgin farkı, çoklukla cinsel içgüdü dışında, erkekle ortak olan içgüdü, duygu ve eğilimlerinin genellikle çok daha keskin olmasıdır. Örneğin, erkek hayatı sever; ancak bir kadın çok daha fazla sever. Erkek seyahat etmeyi sever; ancak bir kadın çok daha fazla sever. Erkeğin içgüdüsel ölüm korkusu, bir kadında paranoya düzeyinde şiddetli olabilir. Kadınlarda beğenilme tutkusu veya kıskançlık duyusunun kapsama alanı ve şiddeti rahatsız edici boyutlar-

dadır. Sözelimi eğer kadınlar fiziksel olarak erkeklerden daha güçlü yaratılmış olsalardı, hepimiz bir kadının kapatması olur, üstelik her gün bir posta dayak hakkımız olurdu...

İkinci olarak, kadın doğasının, erkek doğası ile karşılaştırıldığında, anlaşılması neredeyse olanaksız birtakım karanlık bölgeler içerdiğini belirtmemiz gerekir. Bir kadını ne kadar iyi tanıdığınıza inanırsanız inanın, yine de bu yeterli olmayacaktır.

Daha önce karşılaştırmalı olarak hiç düşündünüz mü bilmem; ama, bunu sembolize eden en ilginç örneğin, kadın ve erkek cinsel organlarının yalın bir biçimsel karşılaştırması olduğu çıkarsamasının çok mantıklı ve çarpıcı olduğunu düşünüyorum. Erkek bedeninin çıplaklığı ile kadın bedeninin çıplaklığı birbirine benzer değildir. Kadının bedeninde erkeğin (ve hatta bizzat kadının) iyi göremediği şey, onun cinsel organıdır. O organ kendini yeterince göstermez. Hadım edilmiş gibi, erkeğin karşısına çıkmış bir sorun izlenimi uyandırır. Erkek soyunduğunda ise, kadının gözünde onun cinsel organı gereğinden fazla görünür durumdadır. Kendini aşırı sergiler, dikilmiştir. O kadar meydandadır ki, bakışını başka yöne çevirmeye, çevresinde bir yere doğru, yana doğru bakmaya zorlar onu (Quignard, 1994: 88-89).

Kadın cinsel organı, aslen içeride olmakla birlikte, dışarıda kalan ve görünen kısmı ile bile karmaşık bir yapıya sahiptir. Erkeklerin pek çoğunun, birçok kez görmüş olsa bile, kadın cinsel organının şekline ilişkin olarak, zihinlerinde net bir imge oluşturmakta zorluk çektiği söylenebilir. Karanlık ve kaygandır. İlginçtir ki, kadının ruhu da, erkeğin tersine, tıpkı cinsel organı gibi karmaşık, karanlık, hatta belirgin oranda değişkendir. Kendi içinde, koyu gizemcil alanlar barındırmaktadır.

Erkek cinsel organı ise, bütün ayrıntıları ile dışarıdadır. Dolayısıyla herhangi bir gizem taşıması olanaksızdır. Erkeğin kişiliği de, cinsel organı ile şaşırtıcı biçimde örtüşen saydam bir niteliktedir. İnsanlar ve olaylar karşısında kendini gizlemez; tepkileri açık ve anlaşılabilir durumdadır. Açıkçası, hiç kimse karşısında duran bir çakıntıda gizem arama gereksinimi duymaz; ancak, karanlık bir çukur herkes için yeterince gizemli, hatta ürkütücü olabilir. Denebilir ki, kadın ve erkek ruhu arasındaki anlaşılabilirlik orantısı ve genetik temelli kararkteristik özellikler, adeta cinsel organlarının biçimlerinde somutlaştırılmış bulunmaktadır. Bu açıdan, kadın ruhuna işleyebilmek, davranışlarının arka planında olup bitenleri görebilmek ve olaylar karşısındaki tepkilerini doğru yorumlayabilmek için, erkekleri anlama konusunda gerekli olan çabadan çok daha fazlasını harcamamız gerektiğini düşünebiliriz. Bir kadını ne kadar iyi tanıdığınıza inanırsanız inanın, yine de onun hakkında bilmediğiniz şeyler, bildiklerinizden çok daha fazla olacaktır.

Bu bölümde, kısmen genel insani ilişkiler ve ağırlıklı olarak da karşı cinsle ilişkilere yaklaşımları açısından, kadın ve erkek doğası arasındaki birtakım farklılıklara odaklanmaya çalışacağız.

Belirgin olarak, karşı cinsler arasındaki en çarpıcı ve yaşamsal algılama farkı, sevgi ve cinsellik konularında ortaya çıkar. Yaşamsaldır. Çünkü, karşı cinslerin bu noktalarda birbirlerinin yaratılıştan gelen doğal yapılarını ve eğilimlerini tanımamaları halinde gerek bireysel, gerekse toplumsal düzeyde ağır travmatik sorunlar ortaya çıkmakta ve bu sorunlar çoğu kez her iki taraf için de felakete dönüşebilmektedir. Konumu ve eğitim seviyesi ne olursa olsun, her insanın bilmedikleri bildiklerinden daha fazladır. Hatta insanlar, bazı konularda dramatik düzeyde bilgisiz olsa da, kendilerini ışıktan bir heykel kadar aydınlık hissetme eğilimi içindedir. Zira cehaletin onur kırıcı

ve itici bir tarafı vardır; ama, kabul etmeliyiz ki, 21. Yüzyıl'ın ilk çeyreği itibariyle çok eğitilmiş ve aydın bir toplum değiliz. Belki bu tür konular bizde hala birer tabu olarak görüldüğü ve bu konuları sansürsüz konuşmak için "sapık" damgası yemeyi göze almamız gerektiği için, çoğunlukla gençlerimiz karşı cinsle ilişkilerle ilgili sağlıklı bilgilenmeden yoksunluk nedeniyle, yaşadıkları ilişkilerin ve evliliklerin altında ezilip gitmektedir. Doğrusunu söylemek gerekirse, bizim gençlerimiz evliliği genellikle eski Türk filmlerinde resmedildiği şekliyle algılamak istemekte, öyle olmadığını test etme şansına eriştikleri zaman da yara almadan veya birilerinin hayatını yaralamadan başa dönme şanslarını kaybetmektedirler. Şimdi, yararlı olması umuduyla, kadın ve erkek doğası arasındaki bazı temel farkları belirlemeye ve çözümlemeye çalışalım.

Daha önce belirttiğimiz gibi, öncelikle bilinmesi gereken şey; kadın ve erkek doğasının çoğu zaman çatışma noktasına varan ayrımının, en somut şekliyle romantik sevgi ve cinsellik alanında yaşandığı hususudur. Burada, bir noktanın altını açık yüreklilikle çizmemiz gerekiyor. Bu noktanın netleştirilmesi, genelde kadın-erkek ilişkileri, özelde de evlilik açısından inanılmaz derecede yaşamsal değer taşımaktadır.

Başlangıçta, yani cinsel deneyim öncesi bekaret döneminde cinsellik olgusu, genç kızın ruhunda, deyim yerindeyse, bir tür düşsel katmanda veya kış uykusu modundadır. Bunu, ilkbaharda açmak üzere toprağın bağrında bekleyen bir tohumla benzelebiliriz. Hiçbir cinsellik deneyimi olmayan genç kızlar, cinsel ilişkiyi çoğu kez biraz ürkütücü, hatta itici bulabilmektedirler. Evlenmek onlar için, içgüdüsel olarak ışıltılı bir rüya olsa da, doğrusu başlangıçta bu rüyanın içinde cinsellik motifinin etkin olarak varlığından söz etmek pek olanaklı değildir. Genç kızın düşlediği evlilik, tıpkı peri masallarındakine benzeyen öğeleri ve manzaraları içermektedir. Eğer bu düşsel evlilik tasarımının

herhangi bir yerinde cinsellik olacaksa, mutlaka duygu ve romantizm yüklü aşkın bir tonda olmalıdır. Zaten yaşamamış olduğu cinsel ilişki deneyimini yabansı bir gözle izlemekte ve o çok sahiplendiği, bir anlamda kutsadığı aşkla yan yana koymakta zorlanmaktadır. İleride cinsel deneyimi yaşayarak tadını çıkarma şansına eriştiğinde de, bir bayan için romantik sevgi, bir ölçüde önemli olmayı sürdürecektir; eşiyile arasında ciddi bir güven bunalımı doğmadıkça, genellikle etkinliğini yitirme riskinden uzak duracaktır. Hatta, kimi zaman bayanlar, romantik sevgiyi cinsellikten daha doyurucu bulabilmektedir. Sözelimi, sevdiği erkeğin onu kucağına alarak, küçük, şirin bir kız çocuğu tadında saçlarını okşayıp sevmesi, kulaklarına usulca şiirler ve şarkılar okuması, ona kimi zaman bir deste çiçekle, bazen çeşitli armağanlar ve sürprizlerle gelmesi; kısacası, “Seni seviyorum” veya “Seni önemsiyorum” anlamına gelen çeşitli ilgi eylemleri ile onu kuşatması ve hayatının merkezine oturtması, onun için cinsellikten daha büyük bir haz kaynağı olabilmektedir. Ayrıca, böylesine sıcak bir sevgi ve ilgiyle kuşatıldığını duyumsayan bir bayanın, cinsel gizilgüçlerini açığa çıkarabilmesi ve yaşayabilmesi için gerek ve yeter ortam sağlanmış olacaktır.

Ayrıca, genç kızın ilk ilişkide zevk beklentisinden çok, bekaretinin bozulması olayına bağlı olarak yaşayacağını düşündüğü acılarla ilgili korkuları vardır. Bunun yanı sıra, erkeğin ergenlikten itibaren çok iyi bildiği ve hatta sıkça yaşadığı orgazm deneyiminden de yoksundur. Yazık ki, pek çok bayan, bu olağanüstü hazzı, yazının ilerleyen satırlarında açıklayacağımız nedenlerle, henüz tanıma zevkine bile ulaşmadan kaybetmektedir.

Erkeklerde durum epeyce farklı gelişir. Erkek henüz ergenlik (puberty) dönemine eriştiğinde, cinsel mekanizmaları harekete geçmeye çoktan başlamıştır. Bu dönemde, erotik rüyalar eşli-

ğinde gece ıslanmaları (ejakülasyon) ve orgazmıla tanışır. Bu tür rüyalar, erkek ruhu için son derece büyüleyici deneyimlerdir ve artık, gördüğü rüyalarda yaşadıklarını günlük hayatta da yaşayabilmek için sabırsızlanmaktadır. Çok geçmeden cinsellik, başat bir içgüdü olarak, onun doğasının adeta kumanda merkezine oturacaktır. Bu durumda genç erkek, boşalmak için çeşitli yollar arama eğilimindedir ve bunun için kadın bedeni en dayanılmaz çekim nesnesidir. Bir kadın bedeni ile birleşebilmek için duyduğu ihtiras, yoksunluk halinde zaman zaman psikolojik işkence boyutlarına ulaşmakta ve canını yakmaktadır. Her an cinsel eyleme hazır, arzulu ve şehvi enerji ile dolu hisseder kendini. Ateşler içindedir ve nihayet, bir gün birleşmek üzere bir kadın bedeni ile buluşur. Şayet, bu birleşme (arzusu), evlilik kararı ile sonuçlanırsa, ilişkinin girdiği bu yeni yasal yolun özellikle ilk aşamalarında ve buna bağlı olarak ilerleyen dönemde onları bazı sorunlar beklemektedir.

Tam bu sırada, pek çok erkek, kadın ile olan ilişkisinde, onun doğasını kendi doğası ile aynı zannetmekle, eşinin ve kendisinin tüm hayatını cehenneme çevirme olasılığı yüksek bir hata yapma riskiyle karşı karşıya olduğunun farkında bile değildir. Genç kızın doğasını yeterince tanımadığı için, kendi doğasının tüm istek ve gereksinimlerinin karşılıklarını orada da bulmak ister. Onun da kendisi gibi ateşli bir cinsel arzu ile dolu olduğuna ve her an kendisine karşı cinsel istek duyduğuna inanmak ister. Büyük bir heyecanla ilk cinsel deneyimlerini yaşamayı bekleyen genç kız için, ilişkide duygusal ritimlerin ve romantik sevginin ne denli önemli olduğunu düşünemez ve olasılıkla cinsel bir saldırıya geçer. Genç kız, düşlerindeki kadar tatlı ve sürükleyici bir ilişki yaşamayı beklerken, neye uğradığını şaşırır; sanki tacize veya tecavüze uğramış gibi hissetmeye başlar kendini. Çünkü yaşamakta olduğu ilişki, o güne dek müstakbel erkeği ile yaşamayı düşlediği birlikteli-

ğ e hiç benzememektedir. Kendisi aşkı aramakta, fakat erkek cinsel içgüdüsünü tatmin etmek için acele etmekte ve onun neler hissettiğini pek dikkate almamaktadır. Kendisi sevgiyi yaşama derdinde, erkek ise bencilce seksüel açlığını doyurma derdindedir.

Aslında bu dönem, zor olmasına karşın, erkeğin cinsel isteklerini frenleme konusunda en sıkı durması gereken dönemdir. Kadının cinsel birleşmeye hazır veya gönüllü olup olmadığına aldırmaksızın, libidosunu doyurmak için adeta durmadan saldıran erkek, çok geçmeden kadının kırılgan doğasında zaten uyku halinde bulunan cinsel dürtüyü, bir daha ayağa kalkmamak üzere öldürmek gibi, belki de telafi edilemeyecek bir hata işlemektedir. Büyük olasılıkla kadın, kendi cinselliğini, henüz keşfetmeye fırsat bile bulamadan kaybetmektedir. Ruhunda uyandırılmak için bekleyen cinsellik içgüdüğü, yavaş yavaş morga kaldırılmaktadır. Çünkü bu süreç içinde kadın, cinsellikle birlikte kocasını da sırtında bir yük olarak görmeye başlamıştır. Artık, kocasının yüzüne her bakışında, çirkince sırttan bir tecavüzcüyü görmektedir.

Bu kısa ve kritik dönemde, erkeğin yapacağı en doğru iş; cinsel isteklerini denetlemeyi öğrenmektir. Kadının cinselliğe alışması için ona zaman tanımak, yani onu cinsel ilişkiye zorlamaktan vazgeçmektir. Erkek bu dönemde, kadını ile duygusal ilişkisini sürekli canlı tutmalı; çoğu zaman onu cinsel ilişkiye zorlamak yerine, en sıcak ve sevecen haliyle sarılarak uzun öpüşmelerle, okşama larla ve duygu dolu ön sevişmelerle yetinebilmelidir. Ona duyduğu sevgiyi bütün sıcaklığı ve sevecenliği ile duyumsatmalıdır. Bu romantik duygularla yüklü ön sevişmeler sürüp giderken, bir noktadan sonra kadının ruhunda çiçekler gibi açılan seksüel arzular bedenine serpilecek ve cinsel hazzın doruklarına ulaşmak için erkeği bizzat kendisi zorlamaya başlayacaktır.

Genel olarak baktığımızda, ilişkilerde en çok öne çıkan sorunun, erkek açısından cinsel ilişkinin sayıca yetersiz ve fantezilerden yoksun (tekdüze) olması, kadın açısından ise eşlerinin yeterince sıcak, sevecen ve ilgili olmaması ile bağlantılı olduğu düşünülmektedir. Kısmen doğru sayılabilecek olan bu durumda karşı cinsle ilişkilerde, kadının önceliği duygusal iletişim, erkeğin önceliği ise kayıtsız-şartsız cinsel doyum olarak belirginleşir. Genellikle kadınların tersine erkekler, cinselliği yaşamak için, karşılarındaki kadına aşık olma gereksinimi duymuyor gibi görünürler; ancak, burada iddialı bir şey söylemek istiyorum: Çoğu kimse, erkek cinselliğinin salt hayvansal bir içtepi olduğu konusunda hemfikirdir; oysa ki bu kesinlikle yanlış bir kanıdır. Erkekler, fiziksel, siyasal ve mali güçlerine rağmen, kendilerini anlatmakta hep zorluk çekmişler veya anlatma zorunluluğu duymamışlardır. Erkek cinselliği, kendi içinde inanılmaz ölçüde berrak romantik ritimler barındırır ve cinsel ilişkiyi, zorlayıcı içgüdüsel bir eylem olduğu kadar, karşı cinsle olan ilişkiye estetik ve romantik boyutlar ekleyen bir kafiye olarak da algılar.

Şimdi bunları okurken, özellikle de bayanların, aklımı kaçırmış olduğumu söylediklerini duyar gibi oluyorum. Doğrusu, bir erkek olduğum için hiç değilse erkeklerin beni çok iyi anladıklarından eminim. Erkek cinselliğinde, elbette ki bencil bir taraf vardır. Çünkü seksüel eylem, temelde haz ilkesine dayanır; ancak, o kadar bencillik kadın cinselliğinde de vardır. Bu bağlamda, hemen her erkeğin cinsel ilişki sırasında aldığı zevkin büyük bölümü aslında kendisine ait değildir. Erkeğin bu sırada aldığı başlıca zevk, kadının o anda yaşadığı zevki saniye saniye izlemekten kaynaklanır. Daha doğrusu, kadın o anda duyduğu derin hazlarla inerken, istem dışı çığlıklar atarken veya çırpınırken erkek, kapalı veya açık gözlerle sürekli onu izler ve bundan duyduğu psikolojik haz erkeğin

cinsel ilişkiden elde ettiği asal doyumdur. Erkeğin o andaki tüm fiziksel gücü, kadının alacağı hazzı maksimum düzeye çıkarma amacına yoğunlaşır. Kadının aldığı hazzın katsayısının arttığını gördükçe, erkeğin duyduğu ruhsal doyum da aynı oranda artmaya devam eder. Yani, en sonda yer alan birkaç saniyelik bir orgazm anı dışında, aslında erkeğin cinsel ilişkiden aldığı zevk, tümüyle ruhsal içerikli ve özgecil bir zevktir. Bu yüzden, erkekler kendilerine en çok haz veren kadınlardan değil, kendilerinden en çok haz aldığını gösteren kadınlardan hoşlanırlar. Başka bir deyişle, erkek için sevişmenin en önemli yanı hayvansal zevk olsaydı, o kadar zevki cinsel yönden soğuk bir kadının bedeninde de pekala bulabilirdi; oysa dediğimiz gibi, erkeğin aldığı haz, özünde kadının o anda yaşamakta olduğu hazzı saniye saniye izlemekten kaynaklanmaktadır.

Yaygın kanı, kadınların aşık oldukları erkeklerle sevişmeyi daha çok sevdikleri yönündedir; peki erkekler neden hep doyurucu cinsellik yaşadıkları kadınlara aşık olmaktadır? Erkek cinselliği romantizmden tümüyle ayrı tutulmalıysa eğer, örneğin doğaları gereği kadınlara cinsel eylem merkezli baktıklarında şüphe olmadığı halde, erkek müzisyen ve bestecilerin kadınlar için yazdıkları onca duygulu müzik parçalarının salt hayvansal bir dürtüden nasıl olup da çıkabildiğine hayret etmemiz gerekecektir; ancak, müzik ve şiir gibi sanat alanları yoğun bir romantik iç dolaşımı gerektirir. Aynı şekilde, neden bir erkek cinsel arzusu engellendiği zaman kendisini aşağılanmış, dışlanmış, duyguları örselenmiş veya terkedilmiş bir çocuk kadar yalnız hissetmektedir? Demek istediğim; erkek cinselliğinde yüksek dozda duygusallık vardır ve hemen hiçbir erkek kendi içinde sonsuza dek sadık kalmayı kabul ederek, belirli ölçüde romantik sevgiyle bağlanmadığı bir kadınla mantık evliliği tarzında bir birliktelik kurmaya yanaşmaz. Bütün kadınları aynı kategoriye koyamayız elbette; ancak, para karşılığında

bedenini satanların erkekler değil, hep kadınlar olması ve bir çok evlilikte kadınların cinsel ilişkiye katlanma oranının fahişelikten daha fazla olması, cinselliğin kadınlar için duygusal ilişkinin bir uzantısı olmaktan çok, yaygın bir geçim aracı olarak algılandığını yeterince açıklamıyor mu? Eğer kadınların daha romantik olduğunu söyleyecek ve erkek cinselliğini romantik sevgiden bütünüyle yalıtacak olursak, bu sorulardan hiçbirinin kadınlar lehine ikna edici bir yanıt olmayacaktır.

Kadın doğasının, cinselliği aşktan ısrarla ayrı tuttuğu, aşkın olmadığı yerde cinselliği reddettiği düşüncesi, çoklukla cinsel deneyim öncesi ve yaşadığı ilk ilişki dönemlerinde geçerlidir. Kadınlar, ikinci kişiyle ilişkiye geçtikten sonra bu duyguyu büyük oranda yitirmekle birlikte, genellikle romantik sevgiden bütünüyle kopmamaktadır. Buna karşın, erkekte durum hiç değişmez. Baskın olarak sözü geçen ilk aşamalarda, bayanlar için cinsellik, daima aşkın ve sevginin arkasından yürüyen bir faktördür ve aşksız olması pek cazip değildir. Kadınların aksine erkeklerin arada duygusallık olmasa da, çeşitli kadınlarla cinsel ilişkiye girebilmekte olması, soylarını sürdürmek için genlerini yayma içtepisiyle ilintili olduğu kadar, yeterince doyurulmadığı vakit, kadından çok daha güçlü olan cinsel içgüdülerinin ulaştığı kırılma noktasıyla ve zaman zaman da ilişkilerinde yeni uyarıcılara karşı duydukları etkin merakla (Coolidge effect) ilgilidir.

Epeyce yakışıklı ve kültürlü olduğu halde, bayanlarla bir türlü duygusal ilişki kuramayan bir arkadaşım vardı. Bu yüzden çaresiz, tanıdığı bazı hayat kadınlarıyla para karşılığında gecelik ilişkiler yaşıyordu. Kimi zaman bana, yüzünden rahatlıkla okunabilen bir acı içinde, bir bayanla karşılıklı aşkın duygusallığı içinde yaşanan bir ilişkinin nasıl bir şey olduğunu sorardı. Bu yıllarca devam etti. Nihayet bir gün, güzel bir kızla arkadaş olduğunu müjdelediğinde, onun adına çok mutlu olmuştum.

Demek, beklediği gün gelip çatmıştı. Sevinçten adeta uçuyordu. Anlattığına göre, arkadaş olduğu bayanın hayatına giren ilk erkekti ve içten bir sevgiyle birlikte saygıyla da örgülenmiş bir beraberlik yaşıyorlardı. Bir süre sonra, bir kafede oturduğumuz bir sırada, kız arkadaşı ile yakın zamanda yaşadığı güzel bir anıyı benimle paylaşmak istediğini söyledi ve şöyle devam etti: "Yıllar boyu, para karşılığında pek çok kadınla günlük-gececik ilişkiler yaşadım. Bütün bu yaşadıklarımın hepsini üst üste koysam, kız arkadaşım ile geçen gün yaşadığım, sadece on saniye kadar süren duygu dolu öpüşme anı kadar mutlu etmedi beni! Ona sonsuza dek aşık olacağımı hissettim."

Yaşanan olayda, duygusal tonların ilişkiye kattığı anlamın, erkek için son derece değerli olduğu görülmektedir. Erkek sevmek için cinsel eylemleri yaşamayı, genç bayan ise cinselliği yaşamak için sevmeyi beklemektedir. Kısacası erkek, cinselliği genellikle "aşkın nedeni", hatta çoğu kez "kendisi"; kadın ise bu ilk dönemde "aşkın sonucu/uzantısı" olarak algılamaktadır. Daha önce belirttiğimiz gibi, bütün bayanların erkek ruhunun tanımladığı romantik sevgiden tümüyle uzak olduğunu veya bunun sonraki ilişkilerinde mutlaka yitip gideceğini söyleyemeyiz. İlişkilerde duygusal atmosferi seksüel eylemlerin önünde tutan bayanların sayısı az olmamakla birlikte, yine de bu bize onların ağırlıklı olarak romantik sevgiyle dolu bir cins olduklarına dair açık veya yeterli bir kanıt sunmuyor. Çünkü kadınlarda romantik sevgi, bir yönüyle sevgiye ve ilgiye doyumsuzluk biçiminde, bir yönüyle de konforlu bir yaşamın standartlarına duydukları aşırı özlemler tadında dışa vurmaktadır. Acaba hep sevilmek, okşanmak, değerli kabul edildiğini, önemsendiğini duyumsamak, buna bağlı olarak hep sürprizlerle ve değerli armağanlarla mutlu edilmek gibi parıltılı isteklerle, beklentilerle dolu olarak oturup beklemek romantik olmanın bir ölçütü olarak mı algılanmalıdır? Kadınlar

için en duygulu şiirleri yazan, en duygulu şarkıları besteleyen, en mutluluk verici sürprizleri ve komplimanları yapan erkekler olduğu halde, bütün bunları yalnızca oturup bekleyen ve alan kadınların daha romantik cins olduğuna neden inanmamız gerekiyor?

Erkekler bu tür şeylerin kendilerine yapılmasından en az kadınlar kadar mutluluk duydukları halde, kadınlar genellikle bunların sadece kendi hakları olduğuna inanırlar. Modernitenin etkisiyle bir taraftan hızla eski oransal masumiyetlerini yitirip zamparalaşarak şehvet düşkünü olmaya başlayan ve erkek cinselliğini bir türlü anlamayan kadınlar, bir yandan da erkekleri “uçkur düşkünü” olmakla suçlayarak o çok bildik masumiyet maskelerinin avantajlarını mı korumaya çalışıyorlar acaba? Kaldı ki, şehvet düşkünlüğü erkek için bir suçlanma gerekçesi olmamalıdır. Çünkü dediğimiz gibi, erkek için romantik aşk ve cinsellik iç içe geçmiş bulunan bir tek parçadır. Erkek çoğu kez, etkin ve doyurucu bir cinsel deneyimi, “aşk” tadında yaşamakta ve sonradan yine aşk tadında anımsamaktadır.

Bir kadın eşi tarafından çok arzulanıyorsa, eşinin kendisine duygusal açıdan da düşkün olduğundan ciddi bir kuşku duymamalıdır. Sağlıklı bir erkeğin akli ve doğası, cinselliği aşkın doğal ve “olmazsa olmaz” bir parçası olarak görür ve erkeğin belirli bir kadına karşı duyduğu cinsel arzu, aynı zamanda ona duyduğu romantik sevginin de belirgin bir dışavurumudur. Erkek, aşkı cinsellikten yoksun yaşayamaz. Cinsel doyum, onun içinde etkin bir biçimde yer almak zorundadır. Bu yüzden, cinsellikten soyutlanmış olan aşkın nasıl bir şey olduğunu algılama konusunda ciddi bir acziyet içindedir. İkisi birbirine karışır gider erkeğin ruhunda; ama, hiçbir zaman birbirinden ayrı yerde durmaz. Kaldı ki, eşi tarafından salt cinsel yönden çekici bulunuyor olsa bile, bunun bir kadın için gurur verici bir şey olması gerekmez mi? Sonuçta, eşi tarafından arzulanan,

özlenen biri olmak, onun için bir çekim merkezi oluşturuyor olmak gurur verici ve hoş bir duygu olmalıdır. Çünkü burada, genlerini mümkün olabildiğince yayma güdüsüyle donatılmış olan, daha açık bir ifadeyle söylersek, içgüdüsel olarak dünyanın bütün kadınlarının tadına bakmak isteyen erkek, belirli bir kişiye, yani eşine odaklanma lütfunda bulunmaktadır.

Yeni deneyimlerin, pek çok insan için yeni heyecanlar ve zevkler anlamına geldiği doğru olmakla birlikte, bunun erkekler için daha geçerli olduğunu itiraf etmek gerekir. Erkeklerin genlerini yayma amacına dönük olarak sürekli yeni tenlerle buluşma itkisine getirilen bir tanım, ABD Başkanı Calvin Coolidge hakkında anlatılan bir öyküye de dayandırılır: Başkan, bir gün karısıyla birlikte bir tavuk çiftliğini gezmektedir. Başkanın karısına bilgi verilirken, orada bulunan horozun tavuklarla ne sıklıkta ilişkiye girdiğinden de söz edilir. Horozun, her gün bir düzine tavukla ilişkiye girdiğini öğrenen hanımefendi, bilgi veren kişiden bunu Başkan'a da söylemesini ister. Başkan önce şaşırır; sonra kendini toplayarak, horozun bunu her zaman aynı tavukla yapıp yapmadığını sorar. Görevlinin, "Her seferinde farklı bir tavuk seçiyor." yanıtı üzerine başkan gülümseyerek, "Bunu bayan Coolidge'e söyleyin" der.

Bu olaydan yola çıkılarak, erkek hayvanların yeni eşlerle tekrar tekrar uyanılmaları, "Coolidge etkisi" olarak tanımlanmıştır. Doğrusu bu açıdan, erkek hayvanlarla erkek insanlar arasında görünürde önemli bir fark olmadığı düşünülebilir; ancak, bu, erkeğin cinselliği algılama biçimini bütünüyle özetleyen bir olgu değildir. Erkeğin cinsel açıdan aşırı etkin olması ve yeni dişi bedenlerine olan merakı, onun cinsel eyleme kattığı duygusal anlamları yok etmez. Bu, onun soy genlerini yayma itkisiyle ilgilidir. Erkek birden çok ilişki yaşıyor olsa bile, yaşadığı her cinsel beraberliği, aynı zamanda çoklukla koyu romantik renkler içinde yaşadığı gerçeği kolaylıkla değişmez.

Ayrıca erkekler, cinsel enerjilerinin (libido) kadınlarla karşılaştırıldığı zaman en az üç kat daha fazla ve etkin olmasından dolayı, cinselliğe karşı koymakta zorlanmakta ve genellikle de yenik düşmektedir. Bu açıdan cinsel açlık, bir erkeğin dünyadaki en büyük sınavı ve doyurulmadığı zaman en büyük kabusu ve azabıdır. Bir başka ifadeyle; bir kadının sevdiği erkekle olan birlikteliğini cinsel eylemlerin mutlak koşulu altına girmeksizin de devam ettirebilir olması oransal olarak denetlenebilir bir cinsel güdüye sahip olmasıyla bağlantılı olduğu kadar, aynı şekilde ilişkinin sürdürülmesi için daha duygusal ve erdemli nedenler arama incelikleriyle de bağlantılıdır; fakat, bu, erkek doğası açısından sadece ayrıntıda kalan bir şeydir. Bundan dolayı ne kadınlar erkekleri, ne de erkekler kadınları suçlamalıdır. Bu hiç kimsenin suçu değildir. Sadece olan bir şeydir. Yapılması gereken şey, her iki cinsin de birbirlerini tanımaları ve oldukları gibi kabullenmeleridir. Bu, aynı zamanda uzun vadeli bir ilişkide özgecil davranmanın ne denli gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Erkeklerin kadınlara arzu ile koştukları gibi, rahime düşen sperm de, kendi çaplarına göre olağanüstü denebilecek bir hızla dişi yumurtalarına doğru koşturmaktadırlar. Tanrı'nın erkek doğasını, insan soyunun devamını sağlama amacına dönük olarak bu şekilde tasarladığı anlaşılmaktadır. Erkekler soylarının sürmesi için genlerini olabildiğince çok sayıda dişiye ulaştırmaya yarayan Coolidge etkisi ile donatılmışken, kadınlar soylarının daha güzel ve daha seçkin olması amacına dönük olarak, bu şansı her açıdan mükemmel olmasını düşledikleri bir erkeğe vermek için daha düşük volümlü ve denetlenebilir bir cinsel içgüdüyle tasarlanmışlardır. Tanrısal akıl ve kurgu, her yerde olduğu gibi burada da hayranlık vericidir. Çok önemli bir değer olan "sadakat" kavramı, kadının düşük volümlü cinsellik modu sayesinde hayatta kalmaktadır. Eğer

kadınlara da erkeğinki kadar güçlü bir cinsel içgüdü verilmiş olsaydı ilişkilerde sadakat yerle bir olur, yapılan evliliklerin ömrü birkaç yılı geçmeyeceği için toplumda “aile” diye bir yapı kalmaz, her yer genetik kodlarını kimden aldığı belli olmayan çocuklarla dolardı.

Kısacası bir ilişkide, cinsellik erkek için aşkla mutlak surette birleşik, son derece yaşamsal, hatta “olmazsa olmaz” bir unsur; bayan için ise, özellikle başlangıç aşamasında temel unsur olan sevgi sürecinde yaşanacak bağlı zevklerden biridir. Daha doğru bir ifadeyle; erkekler aşkı ve cinselliği bir arada yaşarlar. Aşkı yaşadıkları kadınla mutlaka sevişmek ister ve iyi sevişen kadınlarla romantik ilişki moduna geçerler. Erkek cinselliği, salt hayvansal bir itki olmadığı gibi, tümüyle denetimsiz de değildir; ancak şiddetinden dolayı zor olduğu açıktır; fakat, belirli bir kadına odaklanabilir ve böylece özel bir sevgi ile bütünleşebilir. Cinsellik, sevdiği ve güven beslediği bir erkeğe duyduğu aşka eşlik edecekse, bayan açısından da büyük bir haz kaynağı haline gelebilmektedir; ancak, yazık ki bu durum, dediğimiz gibi, kadında genellikle çok uzun zaman devam etmez. Kadının bildik doyumsuzluğu, er geç onu mutsuzluğun kapısına getirip bırakacaktır. Böylece, hemen hiçbir erkek, kadının gözünde sonsuza dek bir kahraman olarak anılma onurunu koruyamayacaktır. Aynı şey, bu kez de farklı bir gerekçeyle, erkek için de geçerli olabilmektedir. Erkekler de, temel cinsel itkilerini doyurma konusunda gösterdiği tembellik bir yana, daha doyurucu bir seçeneğe ulaşma fırsatından da kendilerini ömür boyu yoksun bırakmış olduğunu düşünmelerinden dolayı, eşlerinden hep şikayetçidirler ve bu iflah olmaz açlığın verdiği ızdıraplarla yaşanırlar. Dürüstçe söylemek gerekirse, onlar açısından içinde taze ve kendisini cömertçe sunan bir kadının olmadığı hayat, yaşamaya değer bir hayat değildir. Bütün dünyevi mutluluklar, sadece böyle bir kadınla renk ve

anlam kazanmaktadır. Erkek başka türlü görünebilir; ancak, istese de istemese de kendi içinde başka türlü olamaz.

Kimi zaman kadınlar, sevdikleri erkeğe “Beni değil, benimle cinsel ilişkiyi seviyorsun /özlüyorsun!” veya “Sen benim kişiliğimi/ruhumu değil, fiziksel güzelliğimi seviyorsun! Oysa vücudumda seni çeken şeyler diğer bayanlarda da var!” gibi sözler söylerler. Görünüşe bakılırsa, erkekler kadınların en çok fiziksel çekim bölgelerine, görsel niteliklerine odaklanırken, kadınlar erkeklerin fiziksel görünüşünü genellikle önemsemekle birlikte, daha çok ruhuna veya kişilik özelliklerine dikkat kesilmektedir. Bunun bir nedeni, kadınsı bir içgüdüyle geleceğe dönük güvenlik arayışıdır. Başka bir deyişle, güçlü olan cinsle birlikteliğe bağlı olan ömürlük güvenlik şemsiyesini korumanın teminatıdır. Bir kadın, “hayatımın aşkı” dediği bir erkeğe bakarken bile, onun kişiliğinde mutlu ve güvenli bir geleceğin fiziksel yansımalarını görmektedir. Söz konusu fiziksel yansımaların bir şekilde ortadan kalkması halinde, erkek birden bire sıradan birine dönüşebilmektedir. Sizi ölesiye sevdiğini söyleyen bir bayana, şu soruyu mutlaka sormanızı öneririm: “Bütün fiziksel ve kişilik özelliklerimle yine aynı ben olsaydım, ama alışveriş yaptığın semt pazarında bir pazarcı olsaydım ya da bir lokantada garson olsaydım, yine ilgini bu kadar çeker miydin veya beni sever ve birlikte olur muydun?” Bayanların çoğu, bu soruya görünüşte “evet” yanıtını verebilecektir. Ne var ki, gerçekten de o durumda karşılaşmış olsaydınız, ilginizin karşılığı büyük olasılıkla olumlu olamayacaktı. Bu yüzdendir ki, çevrenizde çok varlıklı biri olduğu halde, yoksul bir kadınla evlenmiş pek çok erkek görebilirsiniz; ancak, bunu yapmış bir kadına rastlamak neredeyse olanaksızdır. Varsa bile, çok geçmeden pişman olduğundan fazlaca kuşku duymaya gerek yoktur. Kadınlarda varlığını ısrarla ve özenle koruyan şeylerden biri; güvenli ve lüks standartlarda bir yaşama karşı

duydukları dinmek bilmeyen özlemdir. Bunun dışında, onlar hakkında her zaman şaşkırmaya hazır olmalısınız.

Bir gün, arabamla seyir halindeyken bir radyo istasyonunda DJ'in canlı telefon bağlantısına geçen kişilere sorduğu bir soru dikkatimi çekti. DJ, telefona bağlanan kişilere daha önce birine aşık olup olmadıklarını, soruya "evet" yanıtı verenlere ise, onun neyine aşık olduklarını soruyordu. Bir ara, telefona evli bir kadın bağlandı. DJ, günün sorusunu sorduğunda, kadın hayatında bir kez aşık olduğunu ve aşık olduğu erkekle de evlendiğini söyledi. DJ, daha sonra, onun neyine aşık olduğunu sordu. Kadının bu soruya verdiği yanıt gerçekten ilginçti: "Ellerine... Evet, elleri çok güzeldi. Ona bu yüzden aşık oldum ve onunla evlendim."

Anlaşılan, kimi zaman bir bayan bir erkekle anlaşılması gerçekten zor bir nedenden dolayı evlenmeye karar verebilmektedir. Sözelimi, hiçbir önemli niteliği olmamasına karşın, sadece gözleri renkli olduğu için bir erkekle evlenen bayanların sayısı oldukça kabardır. Sözüne ettiğimiz bu olaylar göstermektedir ki; kadınların evliliğe genel yaklaşım biçimlerini, başka bir deyişle onları evliliğe götüren nedenleri çözmek sanıldığı kadar kolay değildir. Sadece bu yüzden romantik duygular sonsuza dek sürmek üzere uyanabilir mi? Sırf bu yüzden evlenmek insanı mutlulukla buluşturabilir mi? Hayatları boyunca, kocalarının ellerinin veya gözlerinin ne kadar güzel olduğunu söyleyerek tatmin olmanın nasıl bir ruh hali olduğunu bilen var mıdır? Emin olduğumuz tek şey, bu tür tutumların geçici bir kandırmaca olduğudur.

Sorun şu ki; genel olarak çocukluktan gelen "insan masumiyeti"nin ömrü kadınlarda daha kısadır. Erkek için, içinde cinselliğin olmadığı bir ilişkiyi ilk anlardaki kıvamıyla korumak ne denli zorsa, bir bayan için de kendisine lüks bir yaşam getirmeyen bir ilişkiyi uzun süre korumak o kadar

zordur. Onlar için nesnel karşılıkları ve uzantıları olmayan bir ilişkinin başlaması çok kolay olsa da, uzun süre yaşama şansı son derece zayıftır. Çünkü kadınlar, gerek fiziksel, gerekse mali yönden sıradan bir erkekle evlenmek gibi bir hata işlerlerse, kendi bedenlerini ona büyük bir ödül olarak sunarken, güçlü olan erkeklere ucuz bir eşya gibi sunarlar. Erkekler ise, uzun vadeli planlar yapma yetisinden yoksun davranırlar. Daha çok cinsel içgüdüünün baskısı altında karar verdiklerinden dolayı, her yerde yanlarında taşıyarak başkalarına gösteriş yapabilmek için seksüel cazibesi olan çıtır kızların peşinden koşarlar ve çoğunlukla sonradan pişmanlık duyarlar. Çünkü evlendikleri bayanın kişilik özelliklerini hiç dikkate almamışlardır. Eş seçiminde, erkeklerin en aptalca yanılsamalarından biridir bu.

İşin gerçeği, kadınların “değişkenlik” dışında kalan kişilik özelliklerini çözümlemek veya tanımlamak için çoğu kez, kafa kemiklerinizi eritecek kadar yoğun düşünmeniz gerekir. Nitekim Sigmund Freud bile kadınlar hakkında konuşurken yer yer samimi çekince payları koymuş ve örneğin bir yerde, “kadın beyninin ne olduğunu bilmediğimizi” itiraf etme gereksinimi duymuştur (Freud, 1997: 52).

Dürüst olmak gerekirse, yaşamın pek çok adımında kadınların neye, hangi etkene dayanarak karar verdikleri ve hangi durumda tam olarak ne istedikleri konusunda açık bir fikir sahibi olabildiklerini söylemek gerçekten zordur. Kadınların aldıkları en güçlü ilke kararları bile birkaç dakika sonra etkisini yitirebilir. Belki kesin olan tek şey, ilkesel davranma kaygılarından uzak duruşlarıyla da bağlantılı olarak, her şeyden sıkılmaya olabildiğince hazır olduklarıdır. Kadın ruhunun, herkesin anlayabileceği kadar belirgin bir resmi yoktur.

Bütün bunlardan sonra, kadının hiç de romantik bir cins olmadığı, tüm davranışlarının kişisel çıkarlarını optimum düzeyde gerçekleştirmeye programlanmış olduğu genel

yargısına ulaşılması olasılığına karşın, düz bir mantıkla her kadının tornadan çıkmış keresteler gibi bir diğerinin tıpkı basımı olduğunu iddia etmenin büyük haksızlık, hatta aptalca bir tutum olacağını da eklemek gerekir. Öyle kadınlar vardır ki, hemen hiçbir erkeğin onlar kadar yürekten sevebileceği kanısında değilim. Rüyaları dahil olmak üzere, günün tam yirmi dört saati boyunca sevdikleri erkeği düşünürler ve onun için her şeyi göze alabilecek kadar cesur ve özgecil davranırlar. Sevgiyi ve sevgi gösterilerini bekleyen taraf değil, hep veren taraf olma erdemini titizlikle korurlar. Ben yakın çevremde, bunun pek çok örnekleriyle karşılaştığımı itiraf etmek isterim. Onların, erkeklerin Tanrı'nın yaşam verdiği her gün için zarif ellerinden öpmeleri ve kadehlerine olabildiğince mutluluk doldurmaları gereken aşkın varlıklar olduklarından kesinlikle kuşku duymuyorum; ama, ne kadar yazık ki, onların sayıları azdır ve gün geçtikçe de azalmaktadır.

Kadınların ruhu neşeli, coşkulu ve inanılmaz derecede değişkendir. Konuşmaktan, espriden, gülmekten, oynamak veya dansetmekten, açık havada gezmekten, seyahatten, erkekleri çileden çıkaran uzun alışverişlerden, çeşitli şekillerde eğlenmekten ve hatta boş hayaller kurmaktan aşırı bir tonda haz duyarlar. Hayatın en ışıltılı ve zevkli yönlerini ararlar. Erkekler hayatı bütün boyutlarıyla keşfetmeye çaba harcarken, onlar hayatı nasıl daha keyifli, daha neşeli hale getirebileceklerinin düşleriyle meşguldür. Kadınların zevk katsayıları çok yüksektir. Otuz yaşına gelmiş bir erkek, çocukluğunda büyük keyifle oynadığı arabalarla oynamaktan asla zevk almaz; ama, aynı yaştaki bir kadın barbi bebeklerle oynamaktan hala zevk alabilir. Kadınların böylesine coşkun, böylesine sevinç parıltıları arayan bir ruh haliyle donatılmış olmalarının, biraz gergin ve karamsar biçimde tasarlanmış olan erkek doğası için bir anlamı olsa gerektir. Belki kadınların bu şekilde tasarlanmış

olmasının bir nedeni de, koyu renklerden oluşan erkek ruhuna neşe ve sevinç ışıkları saçmak ve onun hayata daha sıkı, daha canlı tutunmasını sağlamaktır. Kadınların, hayranlığı en fazla hak eden yanlarından biri budur. Çünkü birazdan ayrıntılarına gireceğimiz kimi olumsuz dışavurumlarına rağmen, bu yönleriyle kadınların erkekler için hayatı çok daha yaşanası hale getirdikleri kesindir. Kadınlar olmasaydı, erkekler için hayatın ne denli sıkıcı ve boğucu hale geleceğini uzun uzadıya anlatmaya gerek olmadığı son derece açıktır.

Bu denli coşkulu bir ruhla yaratılmış olmaları ve hayata daha bağlı olmalarından dolayı, hem erkeği hayata bağlayarak, hem de bağımsızlığa tutkun erkek ruhuna karşıtlık içinde, “yuvayı yapan kuş” rolüne yönelik doğal eğilimleriyle kadınlar, daha düzenli bir yaşam biçiminin kurulması ve sürdürülmesi konusunda erkeğin tümleci olduklarını kanıtlamaktadırlar. Bu bağlamda, “Geleneksel olarak ailenin iç işlerinden sorumlu sayılmaları, gerçekte içgüdüsel olarak yüklendikleri kadim bir rol olabilir mi?” sorusu akla gelmektedir; ancak şurası kesindir ki, bu açıdan değerlendirildiğinde, kadınlar için “hayatın tadını çıkarmak”, son derece merkezi bir kavramdır. Hayatın tadını çıkarmanın ve mutlu olmanın açık koşulu ise, maddi gereksinimlerinin optimum düzeyde karşılanması olduğundan, çoğunlukla hayata bakışlarında “katı dünyevi” diyebileceğimiz bir algılama stilleri vardır. Örneğin, sahip olduğu herhangi bir mal varlığını kaybetmek, para veya herhangi bir değerli eşyayı bağışlamak bir kadın için asla kolay bir şey değildir. Ne kadar isterseniz isteyin, kayıplarınız için bir kadın kadar acı duyamaz veya cüzdanınız parayla dolu olduğunda alışveriş yapmayı onun kadar sevemezsiniz.

Kadınların bu görme biçiminin bir diğer yansıması ise, ölüm olgusuna yaklaşımlarında görülür. Doğaldır ki, yaşamı ne kadar severseniz, ölüm size o kadar ürkütücü görünecektir.

Kadınlar ölüm düşüncesi karşısında aşırı dozda firari davranmayı seçerler. İyi bir gözlemciyseniz, kadınların yanında ölümden söz etmenin hiç de kolay olmadığını fark etmişsinizdir. Böyle bir durumda, ya sert bir şekilde sizi susturur veya derhal konuyu değiştirmeye uğraşırlar. Çünkü kadınların ruhları bedenlerine daha sıkı tutturulmuştur.

Kadınlara karşıtlık halinde, erkekler zorluklar ve tehlikeler karşısında daha sıkı dururlar. Değer verdikleri bir maddi varlıktan vazgeçme veya onu kaybetme olasılığı karşısında daha soğukkanlıdırlar. Şayet savaşlara erkekler yerine kadınların katılması gerekseydi, en azından eşit koşullarda başlayan bütün savaşlar henüz başlamadan biterdi. Burada erkeğe ait olan bir erdem varsa, o da sadece fiziksel güç, cesaret vs. değil, kendi hayatlarını gözardı edebilecek kadar özgecil ve idealist olabilmeleridir. Erkekler, tanımadıkları insanların huzuru ve mutluluğu için sahip oldukları her şeyden ve hatta bizzat kendi hayatlarından, kadınlara kıyasla çok daha kolay vazgeçebilirler. Hayat, onlar için kadınlarda olduğu kadar vazgeçilmez değildir. Kadınların tersine, erkek ruhunu oluşturan renkler koyu tonlardan seçilmiştir. Bunun en belirgin dışavurumlarından biri, kadınların kıyafet seçiminde parlak ve canlı renkleri seçmelerine karşın, erkeklerin koyu renkleri tercih etmeleridir. Özetle, erkeklerin tersine, kadınlar yaşamayı daha fazla sever; ölümden ise daha çok korkarlar.

Erkek, hayatı kadın kadar sevmemesi ve olaylara onun kadar pragmatik yaklaşmamasının yanı sıra, hayata daha sorgulayıcı bir gözle bakar. Belki de hayatın somut görüntülerine kadın kadar ilgi duymaması nedeniyle, o maddi görüntülerin ötesine geçme isteği duyar. Onu kendisine çıkar sağlayan ve sağlamayan çeşitli boyutlarıyla kavramaya ve hatta anlamlandırmaya çalışır. Duyduklarına kadınlar kadar kolay inanmaz; tartar, eleştirir, gerektiğinde karşı koyar. Dünyanın o anki trendine

itiraz eder, tartışır, müdahale eder, değiştirmeye teşebbüs eder. Çevresini kuşatan koşullara ve otoritelere başkaldırır, statükoyu kaldırmak veya değiştirmek için uğraş verir. Doğruluğuna inandığı değerler uğrunda kavgacı ve devrimcidir. Bu yüzden, tarihin kaydettiği bütün parlak devrimlerin senaristleri ve oyuncularını erkekler olmuştur. Bütün bunları yaparken zekası ile birlikte, doğuştan getirdiği merak duygusundan yararlanır. Nitekim özünde zekayı harekete zorlayan motif merak olduğu için, merak duygusundan yoksun bir kişide zekanın bir işe yaramayacağı bellidir. Gerçekten de, kadınlarla büyük bir tezat halinde, erkek doğasında yoğun ve son derece işlevsel bir merak duygusu hüküm sürmektedir.

Kuşkusuz, kadınların merak duygusundan bütünüyle yoksun olduklarını söylemek haksızlık olur; ancak, onların merakı genellikle kişisel faydanın söz konusu olduğu durumlarla sınırlıdır. Örneğin bir erkeğin resim sanatı ile ilgilendiğini görürseniz, bu çok büyük bir olasılıkla doğal bir merak sonucu ilgili sanat dalında bilgilenmek istemesinden kaynaklanmaktadır; fakat, aynı durumda gördüğünüz bir bayan için böyle düşünmenize gerek yoktur. Çünkü bu baskın bir olasılıkla, bir şey elde etmek istemesinden dolayıdır. Genellikle bunun, bir üniversitenin resim bölümüne girmek istemesi ya da resim bölümünde okuyan veya o bölümden mezun olmuş bir erkeği etkilemek istemesi dışında daha ciddi bir gerekçesi yoktur. Başka bir örnekle anlatacak olursak; pek çoğunuz eski arabaların restorasyonu veya yeniden tasarımı ile ilgilenen erkekleri görmüşsünüzdür. Mesela 1950'li yıllardan kalma arabaları bulurlar, aylarca, hatta yıllarca emek vererek onları restore eder, kimi zaman yeni bir tasarımla onları adeta yeni baştan üretirler ve sonuçta ortaya çıkardıkları özgün yapıtla mutlu olurlar. Onu hem kendi gözleriyle, hem de başkalarının gözleriyle görmekten inanılmaz bir sevinç duyarlar.

İşte size gazete arşivimden bununla ilgili bir haber.

“HURDAYA CAN VERİYOR” başlıklı haber, bunun somut bir örneğini veriyor. Haberi olduğu gibi alıntılıyorum:

“Muğlalı Mahmut Çiriş, 30 yıldır sahipleri tarafından hurdaya çıkarılan 50-60 yaşındaki otomobillere yeniden can veriyor. Eski model otomobilleri toplama alışkanlığına yıllar önce hobi olarak başlayan Çiriş, ‘Amerikan Oto Show’ adını verdiği otoparkında en eskisi 1939 model Mercedes olmak üzere 150 otomobil var. İçlerinde yer alan Mustang, Chevrolet ve Ford gibi markaların her birinin farklı bir hikayesi var’ diyor.

Çiriş, müşterilerin isteklerine veya kendi zevkine göre alıyor otomobilleri. Otoparkın yanındaki tamirhanede aylarca süren uğraşlar sonunda tamir ediyor. ‘İsteğe göre boya veya kaporta yapıyor, motorunu elden geçiriyor, gerekirse çalışan bir motor temin ediyorum’ diyor.”

Kadınların, bu denli çeşitli ilgi alanları bulma ve istikrarlı biçimde çalışarak yeni, özgün yapıtlar üretme becerilerinden olabildiğince uzak durması, insanlık tarihinin kadına yalnızca anne ve eş/sevgili görevi vermiş ve bunu hiç değiştirmemiş olmasından mı, geleneksel kültürden mi, yoksa kadın doğasının değişmeyen yasalarından mı kaynaklanmaktadır?

Dürüst olmak gerekirse, işin başında kadınların kendi çerçeveleri içinde ve erkekler karşısındaki oransal başarısızlığının yalnızca genetik kodlanma biçimleri ile açıklanmaya çalışılmasını tamamen ilkelce bir yaklaşım olarak değerlendirmedigimi söylemek isterim. Resmin tümüne bakıldığında, bunun tarihsel sürecin başından itibaren kadının yaşam savaşının dışında

konumlanmış olmasıyla ilgili görüldüğünü biliyorum; fakat, kadının başlangıçtaki yol ayrımında yaptığı bu “büyük tercih”te erkeğin hayatının merkezine oturtmak zorunda kaldığı bedene duyduğu şiddetli bağımlılığın farkında oluşunun asal rol oynamış olması çok büyük bir olasılıktır. Öyle görünüyor ki, kadın yaşamı sürdürme tarzı için yaptığı “büyük tercih”i, beyninden çok vücudunu kullanarak yaşamının kolaylığına sığınarak yapmıştır. Demek istediğim, kadınların büyük kararnın arka planında da yine genetik faktörlerin yatmakta olduğudur. İnsanlar, sakıncası yoksa hep kolay olanı seçerler. Rahatına çok düşkün olan kadın, erkek tarafından cinsel bir partner olarak kabul edilmenin yaşamını sürdürmesi için yeterli olduğunun farkına varırsa başka nasıl bir tercih yapabilir ki? Eğer cinsel açıdan kadınlar daha ateşli ve dolayısıyla erkeklere bağımlı olsaydı, bu sefer de erkekler çalışmak yerine bedenlerini sunma karşılığında yaşama maliyetlerini üzerine yıkacakları birer kadın aramaya koyulacaklardı. Bu, aşağılanması gereken bir suç değildir. Tersine, son derece normal ve beklenmesi gereken bir yöneliştir; ancak, kadınların yaptığı pek çok hatanın kökeninde varlığını hep sürdürmüştür.

Böylece, insanlık tarihinin başlangıcından bu yana yaşam savaşının tam da ateş hattında konuşlanmış bulunan erkeğin zihinsel işlev ve yeteneklerinin giderek etkinleşmesi, sorun çözme becerilerinin gelişmesi oldukça anlaşılabilir bir durumdur. Aynı süreç, kadının altdüzeyli bir varlık olarak anlaşılmasını da önemli ölçüde anlaşılır kılmaktadır. Kadınlar seçtikleri bu edilgen rolü reddetmedikleri sürece de durumları değişecek ve mazur görülecek değildir. İnsanlarda özgür istem gücü var olduğu sürece, hangi koşullarda yetişmiş veya yaşıyor olurlarsa olsunlar, yaptıkları hatalardan sorumlu tutulmayı ve eleştirilmeyi hak edeceklerdir.

İkinci olarak, her iki cinsin karşı cinsle ilişkilerde yaptıkları tipik hataların neredeyse bütün kültürlerde olduğu gibi, bizim toplumumuzda da, ancak diğerlerine göre biraz daha baskın bir oranda geleneksel kültürle de önemli derecede ilgili olduğunu belirtmek gerekir.

Tekrar konuya dönebiliriz. Erkeğin doğal, güçlü merakının, kendi yaşam kalitesine bir katkı sunsun veya sunmasın, onu sürgit yeni şeyler keşfetmeye ve keşfedilmiş olan şeyleri geliştirmeye zorladığını belirtmiş ve arabalarla ilgili bir örnek vermiştik. Nitekim eğer bir kadının arabalarla ilgilendiğini görürseniz, bunun nedeni, büyük olasılıkla bir araba satın almak istemesi veya araba kullanmayı öğrenerek kocasının arabasıyla gezmek istemesidir.

Görünen o ki, insanlık tarihi boyunca kayıtlara geçmiş olan en önemli icat ve keşiflerin hemen hepsinin erkeklerin eseri olduğunu yadsımak olanaklı değildir. Aynı yönde çok sayıda rastlantının bir araya geldiği yerde kasıt veya sistematik bir durum aramak gerektiği göz önüne alındığı vakit, bunun doğrudan doğruya erkek doğasının tasarımında yer alan bu olağanüstü canlı ve devingen içgüdüsel merak duygusunun ürünü olduğunu söylemek abartılı bir iddia olmaktan kesin olarak uzaklaşmaktadır.

Somutlaştırmak gerekirse, tarih boyunca kadınlardan Aristo, Eflatun, Epiktetos, İbn-i Sina, Mevlana çapında bir filozof; Edison, Thomas Edison, Alexander Graham Bell, Arşimet gibi bir mucit veya Cristof Colomb gibi bir kaşif; Leonardo da Vinci, Van Gogh, Picasso ve Rembrandt gibi bir resim sanatçısı; Praksiteles ve Mikelangelo gibi bir heykeltıraş; Ghandi, Martin Luther King, Leh Walesa gibi karizmatik önderler veya Wolfgang Amadeus Mozart, Bach, Vivaldi, Beethoven çapında bir müzisyen çıkmış mıdır? Üzülerek söyleyelim ki, bunun yanıtı "hayır"dır. Çünkü, ne yazık ki yoktur.

Şimdi, bütün bunları bayanlar lehine haklı bir nedenle açıklayabileceğimizi kim söyleyebilir? Kadınlara yönelik tarih boyunca süregelen erkek baskısı ile mi? Evet, biraz önce dış hatlarını belirlediğimiz kapsam içinde bu kısmen doğru görünebilir. Çünkü, en azından kadınların büyük tercihe erkekler tarafından zorlanıp zorlanmadığından yüzde yüz emin değiliz; ancak onların dışında kim ne derse desin, öne sürülecek diğer mazeretler, yukarıda açıklamaya çalıştığımız nicel ve nitel erkek başarısı karşısında çok anlamlı olmayacaktır.

Fizisel gücü kadar görünür bir biçimde, doğal veya içgüdüsel merak duygusu da daha çok erkeğin niteliğidir. Kadınlar, odaklanma halinde özellikle uzun vadeli ve sebatkar araştırma becerisi göstermezler. Duydukları ve gördükleri şeyler, onlar için birinci sınıf bir kaynakça niteliğindedir. Bir süre dikkatle dinlerseniz, bayanların günlük yaşamdaki konuşmalarının neredeyse yüzde doksanının, "...dedi." ya da "...dedim" şeklinde biten cümlelerden oluştuğunu anlayabilirsiniz. Bunu "basit bir rastlantı" ya da "zayıf cins olmaktan dolayı sorun çözmede sözelliği esas alma zorunluluğu" gibi açıklamalarla geçiştirmek olası değildir. Böylelikle kadın, değiştirmeye değil, etkilenerek değişmeye, özne rolünden çok nesne olmaya eğilimli olduğunu ortaya koymuş olmaktadır.

Böylesine coşkulu, çabucak neşelenmeye ve gülmeye böylesine hazır olan kadın ruhunun, aynı zamanda son derece değişken olmasına şaşırmamak gerekir. Kadının değişkenliği, bizzat kendi yaratılış programına göre, çevresinde olup bitenlerden fazlaca etkilenme özelliğinden kaynaklanır. Karşı cinsle ilişkiler üzerine yazdığı kitaplarıyla tanınan yazar John Gray, kadınların bu temel özelliğini, "Kadınlar dalgalara benzer" sözüyle dile getirir. Çevreden aldıkları tüm uyarıcılarla birlikte, özellikle de gördükleri sevgi ve ilginin derecesine bağlı olarak ruh halleri hayret verici bir hızla alçalır ve yükselir. Hatta kimi

zaman bu gelgitler, herhangi bir nedene bağılı olmak zorunda bile değildir. Çünkü değişim, kadının genetik programında zaten vardır. Her kadında değişmeyen en önemli niteliklerden biri değişimdir. Zihinleri çoğu zaman karışıktır, düşünceleri sürekli dönüşür, karar vermekte zorlanırlar, verdikleri kararlardan vazgeçmekte oldukça hızlıdırlar. En iyi kadın, bütün bu dalgalanmalar esnasında, size karşı duyduğu sevgiyi olabildiğince koruyabilen kadındır.

Uzun zaman önce izlediğim bir filmde, Kraliçe Victoria'nın saray şairlerinden Rendow Henry Ash'in, gizli aşkına yazdığı bir mektupta yer alan bir şiirinde, kadın ruhunun sevimli değişkenliğine ne kadar yakından tanıklık ettiğine duyduğum hayranlığı sizinle de paylaşmak istiyorum:

Kadınlar değişir derler

Bu doğru

Ama sende değişmeyen tek şey değişim

Aşağı doğru akan bir nehrin hareketsiz görüntüsü gibi

Kaynağından çıkıp vardığı nehrin dingin kollarına kadar

Her zaman yeni

Her zaman değişken

Doğumdan ölüme kadar

Sayısız su damlaları gibi

İşte seni bu yüzden seviyorum

Sen hareket eden

Ama şeklini kaybetmeyensin

Devam edelim...

Hemen herkes duygusal yazılımında doğuştan itibaren “önemli olma” veya “beğenilme” tutkusuna sahip olduğundan, üzerindeki güzel değerleri başkalarına göstermekten zevk du-

yarı; ancak, kadınlar için gösteri yapmak çoğu kez amansız bir yarışa dönüşmektedir. Bu sonsuz yarışın en kritik boyutu ise, yarış sırasında bayanların birbirlerini yüksek bir duyarlılıkla izlemesi ve yargılamasıdır. Böylece, kadın doğası bu yönüyle erkek doğası karşısında en ciddi farklarından birini ortaya koymaktadır. Robert de Niro'ya atfedilen bir söz vardır: "Bir ankete göre, kadınlar erkeklerin önünde soyunurken, başka kadınların önünde soyunurken olduklarından çok daha rahat davranıyorlarmış. Diyorlarmış ki, 'Çünkü kadınlar yargılıyorlar; oysa erkekler sadece minnet duyuyorlar.'"¹

Erkek sahip olduğu kişisel ve maddî değerlerini yalnızca kadınlar piyasasında satmaya çalışırken, kadın onları kısmen erkekler, ağırlıklı olarak da kadınlar piyasasında pazarlamaya çalışır. Sözelimi aldığı yeni bir kıyafetin veya denediği yeni saç renginin yalnızca erkekler tarafından beğenilmesi bir kadını asla tatmin etmez; onu diğer bayanların beğenmesini daha çok arzu eder. Bu noktada, sevgili Haşmet Babaoğlu'nun Sabah gazetesindeki köşesinde, 19 Ekim 2008 Pazar tarihinde yayınlanmış olan ve çok ilginç bulduğum köşe yazısına göndermede bulunmak istiyorum:

"Erkek ve kadın kalabalığının ortasında karşı karşıya... Erkek kadını arzular. Kadın 'öteki kadınların arzusu'nu arzular...

Yoksa... Büyük filozof, büyük 'anne', büyük psikanalist Luce Irigaray'ın sorduğu gibi, "Yoksa kadınlar aslında birbirleriyle biz erkekleri kullanarak ve biz erkeklerin üzerinden mi konuşur, haberleşir, 'sevişir' ya da dövüşürler?"

Aberdeen Üniversitesi'nde yapılan bir araştırma, New Scientist'de yayımlandı. Eşit sayıda kadın ve er-

1 Akyüz, 2005: 233.

keğe bir fotoğraf gösteriliyor. Fotoğrafta, iki erkek ve ortalarında bir kadın var. Üçünün de yüzü kameraya bakıyor. Sorulmuş kadınlara: Bu iki erkekten hangisi size göre daha hoş ve çekici? İki erkek de eşit lde çekici bulunuyor. Sonra aynı yüzlerden oluşan ama kadının sağ yanındaki erkeğe dönüp gülümsediği başka bir fotoğraf gösteriyorlar. Bu kez araştırmaya katılan kadın deneklerin tamamı fotoğraftaki kadının dönüp gülümsediği erkeği çekici buluyor! Deney başka yüzlerle tekrar ediliyor. Sonuç hep aynı... Kadın denekler fotoğraftaki kadının dönüp gülümsediği erkeğin daha çekici olduğunu söylüyor. Hiç şaşırma-dınız, değil mi?"

Görünen o ki, erkeklerin dünyasında kadınlar vardır; bayanların dünyasında ise, hem erkekler, hem de bitmek tükenmek bilmez bir yarış içinde oldukları ve sırf rakip ya da düşman oldukları için yaptıkları itiraf ve yorumları ciddî anlamda referans aldıkları "teki kadınlar" vardır. Erkeğin iltifatı kendisini tava getirip "ele geçirme" niyeti taşıyabileceği için nemsez ve ieriksizdir; oysa sonuçta kendisinden bir ıkartı olmadığı için ayar vermek zorunda olmayan, bilakis kıskançlıkla sık sık nn bile kesmeye çalışan öteki kadınların onayını almak çok zor olduğundan yaptıkları iltifatlar da doğru kabul edilir.

Kısmen erkeklerin de katılımına bakılırsa, kadının yer-yüzünde bulunan herkese şov yapma arzu ve çabası içinde olduğu yeteri kadar açıklığa kavuşmuş olmaktadır. Bu yüzden, toplumsal çevreye karşı çok daha yüksek bir gerilim ve alarm halindedir. Çevreden gelen ses ve tepkileri, daha çok dikkate alma eğilimindedir. Yeni bir şey yapmaya kolaylıkla karar veremez. Karar verdiği zaman ise, "Başkaları ne der!" diye etrafına bakınma ve daha çok düşünme gereksinimi

duyar. Tıpkı bazı Batılı haber ajanslarına da düştüğü şekliyle, bir zamanlar Van ilimizde dağda gezen bir koyun sürüsünün içinden bir koyunun bir kayadan karşı kayalığa geçebilmek için atlarken yere yuvarlanarak ölmesini izleyen dört yüz diğer koyunun aynı yerden atlayarak ölmesine benzer bir biçimde, kadınlar da iyi-kötü olduğu üzerinde fazla kafa yorma zahmetine girmeden, diğer kadınlardan gördükleri ve duyduklarının peşinden sürüklenme eğilimi taşırlar. Kuşkusuz, bu tipik bir “sürü psikolojisi”dir. Diğer insanlar hakkındaki bütün yargıları duyumlara dayanır; ancak, çevreden ciddi bir tepki ile karşılaşmayacaklarından emin olurlarsa, istediklerini yapmakta erkeklerden daha inatçı olabilirler.

Erkekler, kadınların diğer kadınlara neden bu kadar dikkatli baktıklarını ve onları neden bu denli yakından takip ettiklerini anlamakta hep zorluk çekmişlerdir. Gerçekten de, her kadın sürekli olarak diğerlerinin yakın takibi altındadır ve her bir kadın diğerleri tarafından dikkatle izlendiğinin derin bilinci ve kaygısı içinde hareket eder; sürekli ihtiyatlı ve tedirgindir. Evet, kadın sürekli diken üstünde hisseder kendini. Çünkü kendisi diğer kadınları izlemekte olduğu için, diğer kadınlar tarafından denetlendiğini bir kadın olarak en iyi bilen de yine kendisidir.

Bugün artık irdelenmeye başlayan, ama hiçbir çözüme ulaşmamış olan uygulama ve törelere göre kadının toplum içindeki varlığı erkeğinkinden çok başkadır. Erkeğin varlığı kendinde saklı bulunan güçlülük umuduna bağlıdır. Eğer bu büyük ve inanılır bir umutsa, erkeğin varlığı çarpıcı olur. Tersine, küçük ve inanılmaz bir umutsa, erkeğin varlığı da önemsizleşir. Bu güçlülük umudu ahlaksal, bedensel, karakteristik, finansal, toplumsal ve cinsel bir umut olabilir. Neyse ki, güçlülük umudunun yöneldiği nesne her zaman erkeğin dışındadır. Bir erkeğin varlığı o erkeğin yapabileceklerini, sizin

için yapabileceklerini gösterir. Üretilbilir bir varlıktır onun varlığı. Çünkü erkek gerçekte yapamayacağı şeyleri yapabilecek güçteymiş gibi davranır. Bu yalancı davranış, her zaman onun başkaları üzerinde etkili olmak için kullandığı avantaja dönüşmektedir.

Bunun tersine bir kadının varlığı ise, onun kendine karşı olan tutumunu gösterir; o kadına karşı nelerin yapıp nelerin yapılamayacağını gösterir. Kadının varlığı hareketlerinde, sesinde, fikirlerinde, yüz ifadelerinde, giysilerinde, seçtiği çevrelerde, zevklerinde ortaya çıkar. Gerçekten de kadın, kendi varlığına katkıda bulunmayan hiçbir şeyi yapma isteği duymaz. Varlığı kadınsı kişiliği ile öylesine iç içedir ki, erkekler bunu bedenden çıkan bir tütsü, hoş bir koku, bir sıcaklık olarak algılayacaktır.

Kadın olarak doğmak, erkeklerin mülkiyetinde bulunan özel biçimde çevrenmiş bir alanda doğmak demektir. Kadınların toplumsal kişilikleri, böylesine sınırlı, böylesine koşullandırılmış bir yerde yaşayabilme becerilerinden gelen katkılarla oluşmaktadır. Ne var ki bu, kadının öz varlığının ikiye bölünmesi pahasına olmuştur. Kadın hiç durmadan kendisini seyretmek zorundadır. Hemen hemen her zaman kendi imgesiyle birlikte dolaşır. Bir odada yürürken ya da babasının ölüsünün başucunda ağlarken bile, kendi içinden sürekli kendisine bakmaktadır. Çocukluğunun ilk yıllarından başlayarak hep kendi kendisini gözlemesi gerektiği öğretilmiştir ona.

Böylece kadın, içindeki gözleyen ve gözlenen kişilikleri, kadın olarak onun kimliğini oluşturan, ama birbirinden ayrı iki öge olarak algılamaya başlar.

Kadın içinde yer aldığı ve yaptığı her şeyi gözlemek zorundadır. Erkeklerle nasıl görüldüğü, onun yaşamında "başarı" sayılan şey açısından son derece önemlidir. Kendi varlığını

algılayışı, kendisi olarak başkası tarafından beğenilme tutkusu ile tamamlanır.

Erkekler kadınlara karşı belli bir tavır takınmadan önce onları gözlerler. Bu yüzden bir kadının bir erkeğe görünüşü, kendisine nasıl davranılmasını istediğini belirler. Bu süreci bir ölçüde denetleyebilmek için kadın bunu kabul etmeli ve benimsemelidir. Kadın benliğinin gözleyici yanı gözlenen yanını öylesine etkiler ki, sonunda tüm benliğiyle başkasından nasıl bir tutum beklediğini gösterir. Böylece kadının, bir eşi daha bulunmayan bu “kendi kendini etkileme süreci” onun kişiliğini oluşturur. Her kadının varlığı, kendi içinde “nelere izin verilip nelere izin verilemeyeceği”ni düzenler. Amacı ve dürtüsü ne olursa olsun, eylemlerinden her biri, o kadının kendisine nasıl davranılmasını istediğini gösteren birer simgedir. Bir kadın tutup bardağı yere atarsa, bu eylemiyle kendi öfkesini nasıl ele aldığını, böylece başkalarından nasıl bir davranış beklediğini açığa vurur; oysa erkek aynı şeyi yaparsa, bu sadece yalın olarak öfkesini dışa vurmasıdır. Kadın güzel bir fıkra anlatırsa bu, onun kendi içindeki fıkracıya nasıl davrandığını ve elbette fıkracı bir kadın olarak başkalarından ne beklediğini gösteren bir örnektir. Fıkra anlatmak için fıkra anlatmak sadece erkeğin yapacağı bir şeydir.

Bunu şöyle yalınlaştırabiliriz: Erkekler davrandıkları gibi, kadınlarsa göründükleri gibidirler. Erkekler kadınları seyrederek. Kadınlarsa seyredilişlerini seyrederek. Bu durum yalnız erkeklerle kadınlar arasındaki ilişkileri değil, kadınların kendileriyle olan ilişkilerini de belirler. Kadının kendi içindeki gözleyici erkek, gözlenense kadındır. Böylece kadın kendisini bir nesneye, özellikle görsel bir nesneye, seyirlik bir şeye dönüştürmüş olur.²

2 Berger, 1990: 45-46-47.

Burada altı çizilerek tekrar vurgulanması gereken şey şudur: Eğer sürekli kaygı halinde seyretilişini seyreden kadının bu tutumu sadece erkeklerle olan ilişkilerini değil, “diğer kadınlar”la olan ilişkilerini de belirliyorsa, kadınların içindeki gözleyicinin yalnız erkeklerle sınırlı olmadığını, öteki kadınların da o gözleyicinin, olasılıkla daha etkin olan diğer parçası olduğunu görmemiz gerekir. Daha doğrusu, onun içindeki gözleyici, çevresini saran tüm toplumdur. Kadın aynaya baktığı zaman, aynadan yansıyan görüntüsü kendisi, aslı ise erkekler ve kadınlardan oluşan bütün toplumu simgelemektedir. Aynanın karşısına geçerek, saatler boyu, yanağında çıkmış bir sivilceyi yok etmek için çırpınırken, bir kadının gözlenen kişiliğini (kendi asli kişiliği), gözleyen kişiliğiyle (toplum) nasıl yargıladığını açıkça görebilirsiniz. Aynı şekilde kendisi de diğer kadınların içindeki gözleyici olmaktadır ve diğer kadınlar da, ona karşı aynı şekilde, molasız biçimde tetikte durmaktadır. Böylece kadının yargıcı, aynı zamanda toplum adına onu titizlikle gözleyen ve yargılayan kendisi olmaktadır. Diğer bir ifadeyle; kendisi, diğer kadınların kendi üzerindeki denetim ve yargılama görevini yürüten temsilcisi olmaktadır. Sonuçta bu kadını içtepi, onları bulundukları her ortamda en iyi pozu vermek için çaba harcamaya zorlamaktadır.

Bir kadının bunaltıcı çevre baskısından kurtulmasının en güvenli yolu, diğer kadınlara bir şekilde üstünlük sağlamasıdır; ancak bu noktaya ulaştıktan sonradır ki, kadın, insanlara ve olaylara bir ölçüde erkek ruhunun serinkanlılığı ve dinginliği içinde bakmaya başlayabilir. Tabii, yine de bir olasılıktan söz ettiğimizi unutmamalıyız. Çünkü istediği her şeyi elde ettiği varsayılan bir kadın, çatışmak için bu kez de, kendisinin üstünde bulunan veya bulunduğunu zannettiği başka kadınlar bulacak ve kavga, kadın doğasının yasalarına koşut bir zorunluluk içinde dur-durak bilmeden sürüp gidecektir.

Bu bağlamda, kadınların daha çok kendi adaları ile ilgilendikleri söylenebilir. Başka bir deyişle; kadınlar kendilerini erkeklere beğendirmekten ziyade, diğer kadınlardan daha üstün olduklarını kanıtlama kaygısı ile hareket etmektedirler. Özellikle Türk toplumunda bu böyledir. Bizim kadınlarımızın aç Türk erkeklerine kendilerini beğendirmek için hiçbir çaba harcamalarına gerek yoktur. Erkek aç olunca, önemli olan karşısındaki kadının güzel olup olmaması değil, sadece kadın olmasıdır. Çölde yaptığınız uzun ve yorucu bir yolculuk esnasında birkaç gün aç ve susuz kalmış olsanız, nihayet bulduğunuz içeceğin sıvı olması, yiyeceğin de sağlığınıza ciddi bir zarar vermeden karnınızı doyurmasından öte bir özelliği olmasına, örneğin lezzetli olmasına gerek yoktur, değil mi?

Erkekler bazı durumlarda iki yüzlü davranabilir veya rol yapabilirler; ancak, çok maskelilik ve rol yapma gibi alışkanlıklar, pek çok kadında adeta genetik birer özellik olduğu izlenimi vermektedir. Hafızam beni yanıltmıyorsa, bugüne kadar yalan söylediğine hiç tanık olmadığım bir tek bayanla karşılaştım; oysa yalnız yalancı değil, bütün hayatını tümüyle yalanlar üzerine kurgulamış o kadar çok kadın var ki! Kadınların, özellikle de bir erkeği ele geçirmek ve köleleştirmek için ne kadar iki yüzlü ve sinsi olabileceklerini, maddi çıkarları uğrunda o çok değer verdikleri kadınlık, hatta insanlık onurlarını nasıl da ayaklar altına alabildiklerini, ne kadar riyakar, usta oyuncu, çıkarıcı ve ilkesiz olabildiklerini, sömürebilmek için inanılmaz rezilliklerine katlandıkları kimi arızalı erkeklerin arkasından daha sonra ne denli ağır ve iğrenç hakaretleri zevkle yapabildiklerini; kısacası, erkeklerin sadece bazılarının, kadınların ise pek çoğunun anzalı olduklarını hakkıyla anlamak isterseniz, size bir kitap önermek isterim: Güler Kazmacı'nın "Arızalı Erkekler" adlı kitabı... Bu kitapta anlatılan, yaşanmış tüm öykülerde ortak olan tek özellik, pek çok kadının erkekleri kullanabilme uğrunda ne

denli ikiyüzlü davrandıkları ve melek rolünü ne denli ustalıklarla oynadıkları gerçeğidir. Sözgelimi, ben kendi adıma, kendini “güzel ve kültürlü bir bayan” olarak tarif eden bir kadının, evinde baş başa kaldıkları romantik bir gecenin ilk anlarında, tıpkı bir köpeğin yaptığı gibi bir bacağını odanın duvarına doğru kaldırarak gürültüyle gaz çıkaran ve gece boyunca en duygulu sevişme anlarında bile, doğalgaz boru hattı gibi her yeri gürültülü gazlarının zehriyle dolduran bir erkeğe neden tahammül ettiğini hiç anlayabilmiş değilim. “Güzel ve kültürlü” bayanımız, böyle bir erkeği o gece terk etmediği gibi, bir süre daha sürdürdüğü ilişkisinin bitmesinin ardından, ağzına gelen bütün hakaret ve küfürleri büyük bir zevkle kusuyor. Ona bu kadar tahammül etmiş olmasına gerekçe olarak da, kitaptaki diğer kadınlar gibi klasik bir yalana başvuruyor: “O aralar, kendimi çok yalnız hissediyordum.”

Türkiye gibi kadının “doğüstü bir varlık” olarak algılandığı bir ülkede, “güzel ve kültürlü bir bayan”ın yalnızlıktan söz etmesi ne kadar tuhaf duruyor! Böylesi bir rezalete ondan nemalanmak için değil de, o günlerde içinde bulunduğu yalnızlıktan kurtulmak için tahammül ettiğini söyleyerek kendini aklamaya çalışıyor. Acaba yalnızlıktan kurtulmanın tek yolu, sabaha kadar gürültüyle üstüne başına ve burnuna salınan gaz kokusunu sineye çekmek ve böylesi bir ilişkiyi sürdürmekte ısrar etmek miydi? Yoksa, “doğalgazcı doktor”un toplumsal saygınlığı, ona sunacağı ömür boyu medikal bakım garantisi, parası vb. kendi insanlık ve kadınlık onurundan daha mı önemliydi? Veya şöyle soralım: Ona bu muameleyi reva gören erkek, doktor değil de, bir kamu kurumunda çalışan ve kaderin bir cilvesiyle karşılaştığı ve hoşlandığı sıradan bir memur veya asgari ücretle çalışan bir işçi olsaydı ve daha ilk gecede aynı şeyleri yapmış olsaydı, ona bu kadar katlanabilir ve ikinci bir şans verir miydi? Bir kadın sigarasını ağzına aldığı an, beş-on

erkeğin birden o sigarayı yakarak onun aklında bir seçenek olabilme olasılığı için hücum ettiği bir ülkede, “güzel ve kültürlü” bir bayanın yalnız kaldığına neden inanalım ki?

Bütün erkeklere, bu kitabı okumalarını öneriyorum. Kitabı okudukları zaman, “bazı” erkeklerin arızalı olabileceğini, buna karşın “çoğu” kadının bir şekilde arızalı ve sürekli maskeli olduğunu öğreneceklerdir. Kadınları, şu an tanıdığınızdan daha iyi tanımak istiyorsanız, bu kitabı dikkatle okumalısınız!

Erkekler ciddi bir baskı ve tehlike karşısında yalan söylerler; oysa kadınlar bunu çoğu kez sıradan bir şeymiş gibi, hatta zevk için yaparlar. Konuşmak kadınlar için hayatın başlıca haz kaynaklarından biri olduğu için, günler geceler boyu sadece konuşmak için bile konuşabilirler. Hemen hiçbir erkek, birilerinin kusurları üzerine dedikodu yapmaktan asla bir kadın kadar zevk duyamaz. Dikkat ederseniz toplumun çeşitli yerlerinde fır dönen gyıbet ve iftiraların büyük çoğunluğu kadınların yalan ve söylentilerle dolu ağızlarından çıkmaktadır. Kadınlar, özellikle kadın kadına sohbetlerde inanılmaz ölçüde çok konuşurlar. Sağlam bir duyuma veya kaynağa dayanma gereksinimi duymadan sürekli konuşan kadınların, sağa-sola bol miktarda çamur atmalarında doğrusu şaşılacak bir şey olmadığını herkes anlayabilir. Belli ki, masum insanların yüzlerine-gözlerine atılmaya yarayan sözel çamurun mucidi ve nişancıları çoğunlukla, “laf olsun torba dolsun” diye konuşan kadınlardır. Buna inanmakta zorluk çekenlere, tarafsız ve açık konuşma lütfunda bulunabilecek kadınlara danışmalarını öneririm.

Bu maddeyi, Byron’ın sözleriyle bitirmek istiyorum: “Kadınlarla ilgili olan en berbat şey, ne onlarla, ne de onlarsız yaşayabilmemizdir.”

Hayattan elde etmeyi umdukları birkaç şeyin gerçekleşmesi halinde mutlulukla Tanrı'ya şükreden erkeklerin tersine, kadınlar şaşırtıcı derecede doyumsuzdurlar. Bu nedenle, kadınların ne istediğini anlama konusunda hep zorluk çekerler; oysa temelde cinsel, bir yönüyle de romantik sevgi gereksinimleri açısından günün birinde bir kadınla birleşmeye zorunlu olmalarından ötürü, bu soruya makul bir yanıt bulmaları önemlidir. Dahası, pek çok erkek, kadınların da tıpkı kendileri gibi, ilişkide cinselliğe şiddetle eğilimli olduklarına inanmak gibi bir yanılsama içindedir. Gerçek şu ki; cinsel yönden en ateşli kadınlar bile, aslında bir erkeği seçerken onun cinsel gücü veya becerisiyle çok fazla ilgilenmezler. Onların aradığı şey, üzerinde karar kıldıkları erkeğin, onları yaşamın kötü sürprizlerine karşı ne denli koruyacağı ve lüks standartlarda bir yaşamı onlara ne kadar sağlayabileceğidir. Cinsel eylemler, çocuklukla ikinci veya üçüncü planda yer alır. Hatta, ilk koşulun hakkıyla yerine getirileceğinden tam olarak emin olduklarında, birlikteliğin cinsel boyutu üzerinde hiç düşünmeyebilirler bile. Bunda, erkeğin doğası gereği cinselliği öncelemesinden kuşku duymamayı öğrenmiş olmalarının da etkisi olabilir. Kadının lüks standartlarda bir yaşam beklentisinin içinde neler olduğu sorusunun yanıtı ise çok açıktır: "Her şey!"

Ünlü Yazar Sam Fryman, "A man's Liberation Guide To Women" (Erkeğin Kadınlardan Kurtuluş Rehberi) adlı kitabında, kadınların doyumsuzluğunu simgeleyen bitimsiz istekleriyle ilgili olarak, her geçen gün kabaran listeden bazı maddeleri şöyle sıralar.

- Akademik başarı
- Dikkat çekici bir güzellik
- Parlak bir kariyer
- Şöhret

- Güzel ve yetenekli çocuklar
- Günün moda trendlerine uygun giysilerle dolu gardıroplar
- Fiziksel güç
- Estetik ameliyatlar dahil olmak üzere her türlü sağlık hizmetleri
- Yurt dışı dahil olmak üzere bolca tatil olanakları
- Çok güzel ve konforlu bir ev
- Erkeklerden ekonomik ve psikolojik bağımsızlık
- Muhteşem bir aşk veya bir dizi baştan çıkarıcı evlilikler ve aşk maceraları
- Dışarıda özgürce eğlenceler
- Bir ya da birden çok eğitimli erkekle tutkulu ve doyurucu seks
- En azından birkaç düzine modaaya uygun ayakkabı
- Gittiği her yerde değerli görölmek ve el üstünde tutulmak
- Sonsuz gençlik.³

Kadınların gözleri, sürekli olarak, bu sonu gelmez isteklerini gerçekleştirebilecek parasal kudrete sahip bir erkek aramakla meşguldür. Bu arada, böyle bir erkeğin finansman gücünün, bütün kusurlarını kadının gözünde yok sayan bir “hale etkisi” yapacağı kesindir; ancak, kadınlar düşlerindeki erkeği ve tüm maddi standartları bulmuş olsa bile, bir türlü doyuma ve dinginliğe ulaşamazlar. Boyuna, birilerinden ve bir şeylerden şikayet etmeyi sürdürürler. Çevrelerinde kusur bulamazlarsa, kendi fizik ve kişiliklerinde şikayet edebilecek-

3 Fryman, 2005: 18.

leri birtakım kusurlar bulurlar; ama, genellikle yakınmaktan, söylenmekten, homurdanmaktan geri durmazlar.

Kadınlar, duygularıyla hareket eder, tepkisel davranır ve sık sık birbirlerinin kalbini kırarlar. Sağduyuları gecikmeli olarak, ama mutlaka devreye girdiği için, yaptıklarından veya söylediklerinden dolayı sonradan hep pişmanlık duyarlar. Sürekli olarak, en sevdikleriyle bile yarışma zorunluluğu duymak ise, kadının doyumsuzluğunun en belirgin dışavurumudur. Bu yüzden, iki bayanın birbirleriyle gerçekten ve sürekli dost olması, çok ender rastlanan bir olgudur.

Buraya kadar yapmaya çalıştığım şey, flu da olsa, kadın ve erkek doğası açısından kimi genel geçer yasaları keşfetmeye ve bir anlamda somut hale getirmeye çalışmaktan ibarettir. İşin doğrusu, istisnaları olmayan hiçbir kanun veya kural yoktur. Bu kitapta, yerel ve evrensel ölçekte kadın doğasına ilişkin olarak, eleştirel tonda öne sürdüğüm görüşlere istisna olduğuna gerçekten inanan bayanlardan içtenlikle özür dilemek isterim.

KADINI ANLAMAK ZOR, ANCAK ZORUNLU BİR SANATTIR. ONU ANLAMAYA ÇALIŞIP OYUNU KURALLARINA GÖRE OYNARSANIZ, ETKİLENE-MEYECEK KADIN YOKTUR.

Öğrenmeyi ve keşfetmeyi seven biri için inanılmaz derecede esrarengiz bir bölge olan “kadın ruhu”, erkeklerin genellikle aptalca bir böbürlenme halinde çok iyi anladıklarını iddia ettikleri, ancak gerçekte çok az tanıdıkları bir yerdir. Büyük bir heves ve merakla uzun süre araştırmadığınız bir şeyi nasıl iyi bilebilirsiniz? Aslına bakılırsa bu beylerin pek çoğunun bütün bildikleri, babadan-dededen kalma dümdüz birkaç

klişeden ibarettir. Örneğin çoğunun bilinçaltında, lüks, spor bir arabayla artistik patinaj hareketleri yapmak, hız yapmak, saçına bol miktarda jöle sürerek trende uygun şekiller vermek, göğsündeki kılları açığa vurmak gibi davranışlarla bayanları kolayca etkileyebilecekleri yönünde birtakım yargılar vardır. Benim tanıdığım ve sorduğum bayanların hemen hepsi, böylesi davranışları “çok aptalca” bulduklarını söylemişlerdir. Kişisel olarak, belirli nedenlerden dolayı bayanların kamuflaj kullanma yeteneklerinin daha gelişmiş olduğuna inanmakla birlikte, aksini kanıtlayamadığım sürece buna inanmak zorunda olduğumu hissediyorum.

Evet, bayanların çeşitli şekilleriyle “güç”ten hoşlandıkları ve sıcak bir güvenlik ortamı bulabilme umuduyla, sürekli sığınabilecekleri bir liman aradıkları doğrudur. Çok daha güçlü ve duyarlı bir “korunma içgüdüsü”, kadın doğasının kültüre ve coğrafyaya bağlı olmayan evrensel yasalarından biridir. Sonuçta, iyi bir araba veya güzel bir ev, kadının bilinçaltında güvenliğin asli unsuru olarak konuşlandırılmış bulunan maddi gücün somut bir dışavurumu olmasından dolayı bir çekim nesnesi olabilir; ama, yine de erkeklerin bu tür davranışlarının, “çocukça” olmaktan öte bir anlam taşıdığına ikna olmak için yeterli bulguya rastladığımı söyleyemem. Yalın haliyle bu tür davranışların, yine de genellikle erkekleri komikleştirmekten başka bir işe yaramadığı bellidir; ancak, güzel bir arabaya biniyor ve bunu cazip bir kişilikle bütünleştirmeyi başarabiliyorsanız, sözünü ettiğimiz davranış biçimlerinin bayanları daha çok etkileyebileceğini söyleyebilirim. Güzel bir araba, bayanların çoğunun gözünde bir erkeğin çekimini artıran bir avantaj olabilir; ancak, bunu güzel ve sağlam bir kişilikle ve diğer artı değerlerle süslemeyi başaramazsanız, aptal durumuna düşebilirsiniz. Çünkü, sözgelimi arabayla artistik güç gösterileri yapmak bir kişilik sorunu gibi görünmekte, bu da

bayanların önceliği olan güvenlik talebine yönelik üstü kapalı bir tehdit içermektedir. Bayanlar güvenliklerine yönelik ve hatta yönelmesi olası tehditlere karşı son derece uyanıktırlar. Çünkü gerçekten de kadınlar karşı cinsle girdikleri ciddî ve uzun vadeli ilişkilerde “korunma içgüdüsü”ne dayanırlar. Onlara göre, erkekte saptayabilecekleri herhangi bir kişilik bozukluğu, kendileri için nasılsa günün birinde bir güvenlik sorununa dönüşecektir.

O halde, kadınlarla sağlıklı ve verimli ilişkiler geliştirmenin en önemli kuralı, onlara hem çevreden gelebilecek tehlikelere karşı koruma, hem de yuva içinde ona daima sevgi, iyilik, anlayış ve sabırla davranacağınız yönünde kendi adınıza içtenlikli bir güvenlik bölgesi garantisi vermektir. Kuşkusuz bu yazılı bir teminat değil, baştan itibaren ona karşı olan tutumlarınızla vereceğiniz bir izlenimdir. Doğal duruşuyla hemen hemen her erkek bir kadına güvenlik duygusu verebilir; ancak bu bazı durumlarda yeterli olmayabilir. Kadının hissetmek istediği bu güvenlik izlenimi, denetiminizde olan ve olmayan birçok değişkene bağlıdır. Kısmen denetiminiz dışında yer alabilecek faktörlerin en önemlisi, finansal gücünüzdür. Çünkü erkeğin finansal gücü, kadınların bilinçaltındaki güvenlik arayışının genellikle birinci, bazen de ikinci parçasını oluşturur; ama, asla üçüncü sıraya düşmez. Yani kadın zihni, parayı sağlam bir tür güvenlik aracı olarak okumaktadır. İçgüdüsel olarak sürekli sığınak arayan ve doğuracakları çocukların seçkin bir genden gelmesini ve korunaklı bir ortamda büyümesini arzu eden kadınlar, zayıf, aciz, yoksul veya zavallı erkeklere sığınmak ve onlardan çocuklar doğurmak istemezler. Dolayısıyla, finansal, fiziksel ve ruhsal açıdan zayıf olan erkeklere âşık olmaları oldukça ender rastlanan bir şeydir. Başka bir deyişle, erkeklerden farklı olarak, âşık olacakları kişiyi seçme yeteneğine ve lüksüne sahiptirler. Bu bağlamda romantizm, bir kadın için erkekten

alabileceği maddî karşılıklara bağlı bir değişken olmaktan öteye geçebilme şansından çoğunlukla yoksundur.

Farklı zamanlarda, farklı ülkelerde ve kültürlerde yürütülen düzinelerce araştırmalardan elde edilen bulgular, erkeklerin ve kadınların, iyilik, anlayış, zeka, sağlık ve hoş bir kişilik gibi arzulanan özellikler konusunda hemfikir olabilmelerine rağmen, en çok değer verdikleri şeyler konusunda ayrı düşüklerini ortaya çıkarmıştır. Maddî güç kadınlar için daha önemliyken, erkekler fiziksel çekiciliğe daha fazla değer verirler.

1939'da bir grup Amerikalı psikolog, bazı erkeklerden ve kadınlardan 18 niteliği gereksizden gerekliye doğru sıralamalarını istemişti. Kadınlar parasal gücü gerekli görmemelerine rağmen, bunu 'önemli' olarak değerlendirmişlerdi. Aksine, erkekler parasal gücü arzu edilir bulmuş, ama 'çok önemli değil' değerlendirmesinde bulunmuşlardı.

Sonraki 20 yıl içinde bunu izleyen araştırmalar da, bu bulguyu doğruladı. Pek çok kadının potansiyel para gücünü artıran ekonomik ve toplumsal değişimlerin, olası bir eşin ekonomik gücünün onlar için daha az önemli olmasına yol açtığını düşünebiliriz. Aslında, bunun tam tersinin doğru olduğu ortaya çıkmaktadır. Örneğin, yüksek gelire sahip Amerikalı kadınlara, ideal eşlerinin ne kadar kazanmasını istedikleri sorulduğunda, bu kişiler iyi bir gelire, mütevazı bir yaşam sürece kadar kazanan diğer kadınlardan daha fazla önem belirtmişlerdi. Ayrıca bu varlıklı kadınlar, erkeklerinin iyi eğitilmiş ve mesleki açıdan nitelikli, yüksek bir sosyal statüye sahip, uzun boylu, bağımsız ve özgüven sahibi olmasını istemişlerdi. Bunun aksine zengin erkekler, eşlerinin zenginliği ve sosyal statüsü üzerinde çok fazla durmamışlardı. Gelir düzeyinin göz önünde bulundurulduğu benzer sonuçlara, iş hayatında başarılı olup iyi kazanmayı uman bayan öğrenciler üzerinde yapılan bir diğer araştırmada da ulaşılmıştır. Söz

konusu bayanlar, potansiyel eşlerinin mali açıdan başarılı olmasını, daha düşük gelir grubunda yer alan bayanlardan daha fazla önemli bulmuşlardı. Bu nedenle, kadınların görece parasal gücü, olası eşlerine zengin olma konusunda yükledikleri önemi açıklamaktadır.⁴

Ama, şüphesiz durum bu kadarla sınırlı değildir. Ona göstereceğiniz ilgi eylemleri, nadiren de olsa, geleceğe dönük güvenlik kaygısının çok önemli bir ögesi haline gelebilir. Zira kadınlar yalnız maddi güvenlik aramaz; aynı şekilde sunacağınız sevgi ve ilginin, sıcak, güvenli atmosferiyle kuşatıldıklarından da emin olmak isterler. Daha önce de belirttiğimiz gibi, bayanlar genellikle karşı cinsle olan ilk deneyimleri sırasında olumlu anlamda aşırı duygusal tepkiler verirler. Daha sonra duygusallığın yerine, yine finansal değerler yerleşmeye ve sizinle olan ilişkilerinde başat rol oynamaya başlarlar. Bu durum, bir kadınla olan uzun dönemli bir ilişkide ortaya çıkması çok yüksek bir olasılıktır; fakat, sevgi ve ilgi onlar için önemini tümüyle yitirmeyecektir. Süreç içinde bu iki güvenlik unsuru, değişen oranlarda bir diğerini önceleyebilir. Dediğimiz gibi, her şeye rağmen genellikle finansal güvenlik kaygıları baskın değişken olmayı sürdürür.

Yeri gelmişken, bu noktayla ilintili yaygın bir kanıya da değinmek istiyorum. Bazı erkekler, kadınların maço erkeklerden hoşlandıklarına inanırlar. Kadınların maço erkek tipinden hoşlandıkları yönündeki görüş, bilginin gücü ve ışığıyla ilkel fiziksel güç ikileminde, eğitim düzeyine bağlı olarak yapılan bir seçimle ilgilidir. Eğitimsiz veya düşük eğitilmiş kimseler için en güvenilir sığınak ilkel insan gücüdür; oysa bilgi toplumunun taşları yerine oturdukça, bu anlayış silinip gitmeye zorunludur. Maçoluğun kendi içinde gizli veya açık bir şiddet unsuru taşıması nedeniyle, bir bayanın, ilişki halinde olduğu

4 Wilson ve McLaughlin, 2002: 103-104.

erkeğin maço olmasından hoşlanması için, ya eğitim düzeyinin düşük olması ya da erkeğin maçoluğunun bir gün kendisine yönelmeyeceğinden kesin olarak emin olması gerekir. Daha doğrusu, bu kişinin herkese bir şekilde yansıttığı sert karakterinden kendisini özenle ayrı tuttuğunu ve karşısında son derece şefkatli ve uysal birine dönüştüğünü görmesi gerekir. Böylece, onun şerrinden emin olduğunu ve aynı zamanda maço erkeğin taşıdığı şiddetin kendi güvenliğini sağlayan bir silaha dönüştüğünü düşünecektir. Şüphesiz ki, eğitimsiz olup, ayrıca kendi kişiliğiyle ilgili ciddi güvenlik kaygıları taşıyan pek çok kadın için, böylesi bir ilişkiden zevk duymak kaçınılmazdır. Zira, kendisine yönelmeyecek olan bir şiddet unsurunu, gerektiğinde kendisini korumak veya istediklerini elde edebilmek için kullanabilecektir. Ne var ki, hiçbir kadın, günün birinde bu şiddet kaynağının kendisine yönelmeyeceğinden emin olamaz.

Bu bölümde işleyeceğimiz konunun ana başlıklarını maddeler halinde irdelemeye başlamadan önce biraz durup bölümün başlığına dönerek, olası bir yanlış anlaşılmanın önüne geçmeye çalışalım: Anadolu kültüründe çok sık kullanılan “kız tavlama” deyiminin bilimsel bir dayanağı vardır. Sanırım, “Demir tavında dövülür” sözünü duymayan yoktur. Bu söz, tarıma dayalı ekonomilerde oldukça önemli sayılan ve genelde küçük atölyelerde sürdürülen demircilik mesleğinin bir kuralını anlatır. Demir cevherinin belli derecede bir ateşte belli bir süreyle tutulduğunda artık eğilip bükülecek ve biçim verilecek kadar yumuşamasına “tava gelmek” denir. Kadınların erkeklere karşı evlilik öncesinde çeşitli nedenlerle daha temkinli ve mesafeli durmaları, evlilik sürecinde ise daha düşük yoğunluklu bir cinsel içgüdü ile donatılmış olmaları nedeniyle yeterince istekli davranmadıkları için, erkekler onları yumuşatıp tava getirmek gibi bir çaba gösterme, hatta fedakarlıklar yapma yükümlülüğü

altındadır. Bir kadını elde edip istediği şekli verebilmek isteyen erkek, önce onu tavlama, yani gerekli ve yeterli bir kıvamda yumuşatmak zorundadır. Kadınlar, soğuk halde yenmeyen yemekler gibidir. Örneğin börek gibi... Aceleniz yoksa ve tadını çıkararak yemek isterseniz, böreği ısıtmak zorundasınız.

Şimdi, konunun maddelerini tek tek ele alarak açmıyabiliriz. Kadınlarla etkileyici bir iletişim kurmanın basit bazı kuralları vardır ve dilerseniz şimdi onlar üzerinde tek tek duralım. Şunu da belirtelim ki; dikkatli okuyucularımız söz konusu kuralların kitabın tümüne yer yer açık bir şekilde serpiştirilmiş, yer yer ise gizlice şifrelenmiş olduğunu kolayca görmüş olmalıdır. Aslına bakılırsa, elinizdeki kitap tüm kuramsal ve uygulamalı yerleriyle temelde kadınlarla insanca ve ustaca iletişim kurma becerileri üzerine kurgulanmıştır.

Söz konusu kurallara uyan her erkeğin önüne gelen her kadını elde edeceğini öne sürmüyorum elbette. Genel bir kural olarak bayanların, uygun koşullarda karşılaşp makul bir süreyle ve bir şekilde temas halinde oldukları böyle bir erkek prototipinin etkisinde kalmaya son derece eğilimli olduklarını savunuyorum. Nitekim dediğimiz gibi, "kadını tavlama" derken kastımız, onu yumuşatmak ve biçimlendirme kıvamına getirmek anlamındadır. Dolayısıyla, altını kırmızı kalemle çizerek özellikle belirtmemiz gerekir ki, burada kadınların kolayca tavlanaacak ucuz varlıklar oldukları yönünde bir ima bile alınmasın isteriz. Sonuçta insan olarak kadınlar da tıpkı erkekler gibi saygıdeğer ve eşit birer bireydirler ve özgür iradeleriyle her zaman kendi kararlarını kendileri verirler...

Şimdi, kuralların sayım ve çözümlemesine geçebiliriz.

I. Birinci kural, gözle görülür şekilde ve derecede özgüven sahibi olmaktır. Kısacası, her şeyden önce ve önemlisi, bir kadının yanınızda kendisini güvende hissetmesini sağlayacak

derecede bir özgüvene sahip olmak ve bunu ona her zaman güçlü bir biçimde hissettirmek zorundasınız. Başka bir ifadeyle, dışa yansıyan havanızda, dünyadaki muhtemel hiçbir riskin sizin için önemli olmadığı imajını vermeniz gerekir ki, kadın sizin yanınızda olduğu sürece “koruma altında” olduğundan emin olsun. Erkekteki bu “kendinden emin” tavrın, günlük bazda olmasa bile, bir süre sonra etki altına alamayacağı bir kadın yoktur.

Kısacası, serinkanlı ve özgüven sahibi olun ve bunu her zaman yansıtın...

II. Bakımlı ve hem giyim hem davranış olarak “trendy” (modaya uygun) olmalısınız. “Bakımlı olmak” kadınlar için, özellikle “prens modu”na iyice alıştırılmış olduklarından dolayı zaman içinde pek çoğu “hijyen hastası” haline gelmiş olan Türk kadınlarının zihninde kilit bir öneme sahiptir. Dikkat ederseniz, başka kadınları genellikle “pis” gördüklerini ve yaptıkları yemekleri yemekten bile kaçındıklarını görürsünüz. Dolayısıyla, birlikte yaşayacakları erkeğin de temiz, bakımlı ve aynı zamanda çevrede herkese karşı yanlarında gururla taşıyacakları şekilde trendy biri olmasını arzu ederler.

III. Üçüncü önemli nokta, erkeklerin bayanlar karşısında sergiledikleri aşırı bir zaaf durumuyla ilgilidir. Doğaları gereği erkekler, bayanlar karşısında zayıftırlar. Onlara ağırlıklı olarak cinsel ve bir ölçüde de duygusal açıdan bağımlıdırlar. Erkek için bu, inanılmaz derecede sürükleyici bir temel itkidir. En az yeme içme gereksinimi kadar asli ve yenilenen bir gereksinimdir. Bayanların karşı cinsle olan ciddi yakınlaşmalarında dayandıkları “korunma içgüdüsü”ne karşılık, erkekler daha çok “cinsel içgüdü”lerine dayanırlar; ancak kadınlar için ortada anlaşılması zor bir durum vardır. Daha önce de değindiğimiz gibi, kadınlar erkek cinselliğinin her türlü duygusal zeminden yoksun olduğunu düşünürler de, aslında erkeğin cinsel itkisi

aynı zamanda romantik tutkularla ve ince duygusal ritimlerle doludur. Erkeklerin, en çok da cinsel birliktelik yaşadıkları kadınlar üzerine koyu romantik besteler yapması ve şiirler yazması anlamlı değil midir?

Buna karşılık, kadının erkeğe yönelişinde cinsel arzu merkezi bir dinamik olmadığı için, erkekleri gözlerinde cinsel açıdan büyütmezler. Cinselliğe erkekler kadar bağımlı olmamak, kadınların erkekler karşısındaki sağlam pozisyonlarını takviye eden en büyük avantajlarından biridir. Bu nedenle erkek bedenini ve zihnini tırmalayıp duran güçlü cinsel içgüdüsünü doyuracak bir zevk tapınağı gibi odaklandığı kadın bedenine bir an önce ulaşmak için sabırsızca çırpınırken, kadın oldukça soğukkanlı durmaktadır. Unutmayalım ki, böyle olağanüstü durumlarda, çoğunlukla öz denetimi güçlü olanlar kazanırlar.

Bayanlarla yan yana geldiklerinde, onlara duydukları ihtiyacı çeşitli şekillerde ve gecikmeksizin açığa vuran erkekler çoğu zaman o kadar aptal durumlara düşerler ki, bayanların onlara arkalarından ne kadar güldüklerini keşke bilselerdi! Evet, bilselerdi, bu kendilerini berbat hissetmelerine neden olurdu; ancak "üzüntü", üzerinden eyleme geçilmesi gereken zihinsel bir sinyaldir ve bu yönüyle insana kendini revize etmeye yönelmesi için verilmiştir. Erkeklerin, tam olarak buna ihtiyaçları olduğuna inanıyorum. Aksi halde, bayanların da tıpkı kendileri gibi etten-kemikten yaratılmış varlıklar olduklarını unutup onları doğaüstü niteliklerle süsleyerek bir balon gibi şişirmeye devam edecekler ve bu da onların bilinçaltında gittikçe ucuzlaşan basit varlıklar oldukları fikrine güç kazandırmaya devam edecektir.

Ortadaki durum bayanların suçu değil, bütün insani ilişkilerde geçerli bir kuraldır. Karşınızdaki kişinin gözündeki değerini belirleyen şey, kendinize duyduğunuz öz saygıyı ne kadar yansıttığınıza bağlıdır. Başlangıçta kendinize düşük

fiyat biçerseniz, hiç kimse size büyük bir bedel ödemek istemeyecektir. Bugün Anadolu örneğinde yaşanan kadın erkek ilişkilerinde kadınların “değerli jüri” konumunu kazanmış olması, kısmen erkeklerin kendilerini ucuzdan satmaya hazır oldukları izlenimi veriyor olmalarıyla ilgilidir. Önümüzde, uyanık bir tüccarla saftirik bir satıcı vardır. Alışverişin sonunu varın siz düşünün...

Doğal olarak, bu denli eşitliksiz bir ilişkide, kadın kendini her zaman sizden üstün görecektir ve size hep biraz tepeden bakacaktır. Çünkü görünüşte aşağıdan avuç açıp dilenen el sizin, yukarıdan lütfedip verme durumunda olan el ise onundur. Genel olarak erkekler, “avuç açıp aşk dilenen” imajından kurtulacakları güne kadar, kadınların gözünde ucuz ve değersiz varlıklar olmaya devam edecekler, bu imajdan kurtuldukları gün ise roller hızla değişecek ve kadınlar onlardan aşk dilenmeye başlayacaklardır.

Ama dediğimiz gibi, erkekler sürekli olarak, kadınlar karşısında aşırı zayıf ve muhtaç varlıklar görüntüsünü vermeyi çok iyi başarıyorlar. Hemen gevşiyor, yılışıyor, duygusal ve cinsel ihtiyaçlarını hemen açığa vuruyor, onlara şirin görünebilmek ve kendilerini beğendirebilmek için türlü maskaralıklar ve saçma-sapan espriler yapmaya başlıyorlar. Dahası, birliktelik tekliflerinde acele ediyorlar. Kısacası, sanki her zaman kendileri onlara muhtaçmış ve hep kendileri onların peşinden koşmak zorundaymış gibi bir izlenim veriyorlar. Tabii bütün bu maskaralıkların sonunda, onların gözünde bir değer kazanmış olmuyorlar. Çünkü güzel bir bayan her nereye gitse, çevresinde bu tip sırnaşık erkeklerden bol miktarda vardır.

Dolayısıyla, bayanların bu zayıf ve sırnaşık erkek tipinden bıkmış usanmış olduğunu anlamak zor değildir. Sahiden, kadınlar böyle erkeklerden hoşlanmaz ve onlara asla güvenmezler. Aksine, ağır ve güçlü duran, kendilerine saygı duy-

duğunu, önemseydiğini veya sevdiğini, yılışmadan, ciddiyetle, zekice manevralarla hissettiren, daha da önemlisi, onlardan daha üstün olduğunu hissettiren sağlam kişilikli erkeklerden etkilenirler. “Ulaşılmazlık” imajıyla, kendilerine yukarıdan bakan, ama kibarlık ve ciddiyet içinde değer verdiklerini de ifade eden sinyaller gönderme becerisi arasında ustaca denge kurabilen erkeklerden hoşlanırlar. Daha önce de belirttiğimiz gibi, kendine sağlam ve güvenilir bir sığınak arayan bir kadının, karşısında kar gibi eriyen zayıf karakterli bir erkeğin peşine düşmesi için hiçbir neden yoktur.

Sanırım, artık üçüncü kuralı özetleyebiliriz: Birini veya bir şeyi sevmek, onu yüceltmektir. İnsanlar, her zaman ulaşmakta zorluk çektikleri şeylere ilgi duyar ve onları yüceltirler. Ağzınızın suyunu akıtarak kadınların peşinden koşmakla, sadece onlardan daha değersiz olduğunuzu tescil etmiş olursunuz ve kadınlar, sevmenin evrensel kuralına bağlı kalarak, kendilerinden daha üstün ve değerli buldukları erkeklere ilgi duyarlar. Kadınlar karşısında, sevgi dilenen değil, sevgiyi ve saygıyı bolca vermeye hazır biri olmalısınız. Onlara muhtaç olduğunuz görüntüsü vermemeli, alçalmamalı, ancak onları önemseyeceğinizi düzeyli bir nezaketle hissettirmelisiniz.

IV. Dördüncü nokta, kendinizi kadınlara “öteki kadınlar”ın referansı ile sunmak veya birçok seçeneğiniz olduğu izlenimini ustaca ve sürekli verebilmektir.

Bir kadının belirli bir erkeğe karşı duygularının şekillenmesinde rol oynayan en önemli etkenlerden biri, diğer kadınların o erkek hakkında neler hissettiği konusunda duydukları veya edindikleri izlenimlerdir. Belirgin bir çekici özelliği olmasa da, hakkında diğer kadınlardan onay aldıkları bir erkeğe ilgi duymaya başlayabilirler. Çünkü kadınların tercihlerinin şekillenmesinde, erkeklerden çok öteki kadınların bakış açıları etkili olmaktadır.

Erkeklerin bilmedikleri veya anlamak istemedikleri bir şey de şudur: Erkekler, genellikle kadınları yönettiklerini zannederler; oysa erkekleri de, kadınları da yöneten, genellikle "öteki kadınlar"ın yargılarıdır. Gerçekten, erkeklerin hemen bütün davranışlarını kendilerini kadınlara daha şirin göstermek için biçimlendirdikleri göz önüne alındığında, kadınlarca yönetiliyor oldukları açıkça görülmüyor mu? Saç stillerinden mesleki tercihlerine kadar, kendilerine ve geleceklerine ilişkin tüm kararlarını kadınların gözünde daha popüler olabilme hevesiyle alan erkeklerin tersine, bayanlar erkeklere güzel görünme kaygısının yanı sıra, diğer bayanlara da cazip görünmek ve onlardan üstün olduklarını kanıtlamak için büyük çabalar harcarlar. Ayrıca, toplumsal baskılanma nedeniyle kendi içlerine kapanık yaşamalarından doğan görünürdeki kadın eksikliği, doğal olarak erkeklerin gözünde kadınların değerinin artmasına yol açmaktadır. Genellikle, bayanların karşı cinsle olan ilişkileri toplumca daha sert bir tepkiyle karşılaşmakta ve bu yüzden kendi içlerine kapanan bayanlar, doğal olarak birbirlerinden etkilenmekte, birbirlerinin görüşlerini referans almaktadırlar. Demek ki bu, sadece kadınların doğası ile değil, aynı zamanda içinde yetiştikleri toplumsal koşullarla da ilgili bir şeydir. Dolayısıyla, bir bayanı etkilemek için ihtiyacınız olan şeylerden biri de, ona sizin hakkınızda diğer bayanların referans olmasını sağlamaktır. Bu referansı doğal olarak hak edebilecek üstün niteliklere sahipseniz, zaten onlar kendi aralarında sizin reklamınızı yapıyorlardır; aksi halde kendi senaryo yeteneğinize dayanarak ve doğal sınırları ihlal etmemeye özen göstererek bir şekilde kendi tanıtımınızı yap(tır)mak zorunda kalacaksınız demektir. Burada ilginç olan şey; bu oyunu her zaman kadınların erkeklere oynuyor olmasıdır. Tanıştığınız bayan, eğer sizi elinden kaçırmak istemiyorsa, o güne dek birçok erkek tarafından istendiğini veya pek çok erkeğin kendisinin

peşinden koştuğunu; ama, kendisinin yanaşmadığını sık sık vurgulayacaktır. Bayanlar bunu söylerken, hem masumiyet maskesini takarak erkeğin beğenisini kazanmış olmayı, hem de terk edilme olasılığına karşı çevrelerinden hiç eksilmeyen alternatifleri tarafından sigortalanmış olduklarını erkeğin iyice anlamasını sağlamış olmayı ümit ederler. Bu, çok ince ve zekice kurgulanmış bir oyundur. Kadınlar, bu taktikle erkekleri etkileyebileceklerini düşünürler; fakat, erkeklerin bu oyunu avuçlarına almak istedikleri bayanlara uyguladıkları taktirde, çok daha iyi sonuçlar alabilecekleri kanısındayım. Çünkü erkeklerin karar mekanizmasında diğer erkeklerin kayda değer bir payı olmadığı halde, kadınların hayatında diğer kadınların olağanüstü bir referans gücü vardır. Yükselirken de, düşerken de, kadınların bir gözü hep öteki kadınların üstündedir ve hep onların ne diyeceklerini duymak isterler.

Kısacası, bir kadının paylaşılmak istemediği bir erkek olmak istiyorsanız, öteki kadınların sizi ele geçirmek için yarıştan kopmadığı imajını ustalıkla oluşturmali ve korumalısınız.

V. Beşinci nokta, belki size küçük ve önemsiz bir ayrıntı gibi görünebilir; ama, bir kadının birlikte olmak istediği erkekte en çok görmek istediği şeylerden biri de erkeğin “gülümseme şekli”dir. Size yakışan güzel bir gülümseme, doğal olarak güzel bir bakışı da içerir ve güzel gülümsemek için yakışıklı biri olmak gerekmez. Bu genellikle sadece doğuştan gelen bir özellik değil, belirli bir çaba sonucu da öğrenilebilecek bir şeydir.

Güzel ve içtenlikli gülümsemenin bir bayan için neden önemli olduğuna gelince... Bir bayan için erkeğin yüzündeki tatlı gülümseme, sıcak ve parlak bir geleceğin işaretidir. O tatlı, sıcak gülümseme, bir bayanın zihninin derinliklerine doğru bir flaş gibi patlayan mutlu bir gelecek vardır. Bayanlar, bunu bir tür içgüdü ile hemen sezerler. Kimi zaman bayanlardan, hoşlandıkları bir erkek için şu tür sözler duyarsınız: “Gözleri çok

güzeldi!" "Çok güzel bakıyor!" ya da "Bakışları çok güzel!" Bu tür ifadeleri, erkekler pek sık kullanmazlar. Çünkü ayrıntılardan çok, bütüncül güzelliğe odaklanırlar. Ayrıca erkekler, aynı zamanda cinsellik içgüdüsüne dayanarak baktıkları için, istem dışı olarak bayanların belirli erotik bölgelerine odaklanırlar ve cinsel çekim (sex appeal) düzeyini kontrol ederler. Bu, erkeğin isteyerek yaptığı bir şey değil, bir çeşit reflekstir. Olaylara şiddetli bir cinselliğin kör edici baskısıyla bakmayan kadın, doğal olarak soğukkanlı ve ayrıntılara karşı çok daha duyarlıdır. En duyarlı oldukları nokta ise, yüzünüzdeki ifade ve gözlerinizin içindeki mesajlardır. Kadınlar, yüzünüzde ve gözlerinizin içinde gizlenen mesajları inanılmaz bir hızla deşifre ederler. "Bu nasıl olur?" diye soranların, hep anımsamaları gereken olgu, kadınsal sezginin çoğu kez kanıtı ihtiyacı olmadığıdır.

Özetlemek gerekirse; kadınlarla iyi iletişim kurmanın en etkili yollarından biri, güzel bakmayı ve güzel gülümsemeyi öğrenmektir. Kuşkusuz, bunun için politikacılar gibi "imaj dersleri" almak zorunda değilsiniz. Aklınızla ve yapacağınız akıllıca egzersizlerle, bunu tek başınıza da başarabilirsiniz.

VI. Diksiyonunuz bozuksa, örneğin şiveli konuşuyorsanız, bir an önce bir diksiyon kursuna başvurmalısınız. Çünkü güzel bir ses tonuna paralel düzgün bir diksiyon, çirkin bir adamı yakışıklı veya karizmatik göstermeye muktedirdir. Ses tonunuzu değiştiremeyeceğinizi düşünebilirsiniz; fakat, mükemmel bir diksiyon ses tonunu da olumlu yönde belli bir derecede değiştirir.

Şayet kursa gidecek durumda değilseniz, bunun daha basit bir yolu var. Her ülkede televizyon ve radyoların ana haber bültenlerinde o toplumun standart aksanı kullanılır. Örneğin Amerika'da bu Washington aksanı, İngiltere'de Londra aksanı, Türkiye'de ise İstanbul aksanıdır. Şu halde, her gün fırsat buldukça TV haber bültenlerini dikkatle izleyip kelimeler

üzerinde orada kullanıldıkları biçimde “telaffuz egzersizleri” yapabilirsiniz.

Bunu yaptığınızda çevreden çeşitli takılmalar olabilir. Kimseye aldırmayın. Çünkü gerçekten de güzel bir diksiyonun “kişisel imaj” açısından trende uygun bir giyim tarzından çok daha büyüleyici bir etken olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Unutmayın: Güzel bir diksiyon ve ses tonu, sizi olduğunuzdan daha yakışıklı ve karizmatik gösterir.

VII. Sadece ilk günlerden itibaren çok pahalı hediyeler ya da komplimanlarla beklentileri göklere çıkarılmış olan kadınlar memnun edilemezler. Eğer gereğinden fazla şımartılmamışsa, bir kadını mutlu etmek genellikle çok kolaydır. Örneğin mümkünse onu ayda en az iki kez yemeğe çıkarmalı, ayrıca hediyeler almalı ve sürprizler yapmalısınız. Eğer karşınızdaki kişi tam bir paragöz değilse, en sevdiği armağan çiçekler olacaktır. Hediye çiçek buketlerinden hoşlanıp etkilenmeyen bir kadın bulmak çok zordur. Çünkü duyarlı bir kadın doğanın en güzel varlıkları olan o çiçekler demetinin içinde, erkeğin bütün sevgi ve tutkusunu açıkça görür.

Sevgi, üniversitede okuyordu. Bölgenin yerlisi ve çalışan Atilla adlı biri ona ilgi duymaya başlamış ve bunu kendisine kibarca doğrudan doğruya iletmişti; ancak Sevgi tip olarak kendisinden pek haz etmediği için hemen reddetti. Zaman geçtikçe Atilla’nın yarıştan kopmaya niyetinin olmadığı anlaşılabilecekti. Her fırsatta onu izliyor, hemen her yerde karşısına çıkıyor, üçüncü şahısları devreye sokuyor, mutlaka bir şeyler yapıyor, ancak bir türlü “Evet!” yanıtını alamıyordu.

Sevgi bir gün bir ders arasında arkadaşlarıyla birlikte fakültenin kantininde otururken, içeriye bir çiçekçi kuryesi girdi. Elinde, daha doğrusu kucağında kocaman bir çiçek buketi vardı. Buketin boyu, Sevgi ile aynı uzunlukta idi. Özellikle o şekilde

yapılmıştı. Üzerine ise, büyük harflerle “Atilla Seni Seviyor.” yazısı konmuştu. Kurye o dev çiçek buketini herkesin gözleri önünde Sevgi’nin kucağına teslim etti. Hayatında, özellikle başkalarının önünde hiç o denli onore edilmemiş olan genç kız, bu sıradışı ve dayanılmaz kompliman karşısında nihayet teslim olmuştu.

Sevgi sonraları bu olaydan bahsederken gülerek, “İnanamıyorum. Adam beni bir çiçekle tavladı!” diyordu.

Komplimanlar, özellikle başka bayanların önünde cesurca yapıldığında, büyük olasılıkla karşı konulmaz olurlar.

VIII. Zeki ve kültürlü biri değilseniz, sakın üzülmeyin. Bunu gerçekten halledebilirsiniz; ancak, öyle olmadığınız halde öyle olduğunuzu sanıyorsanız, hiç şansınız olmadığını bilin...

Okumak, iyi bir gözlemci ve dinleyici olmak, zamanla sizi bir “bilge”ye olmasa da “bilge görünümlü biri”ne dönüştürebilir ve bilgili, kültürlü, özellikle de güzel konuşan birinin düşük zekalı biri olma ihtimali hiç kimsenin aklından geçmez. Bilgili olmak, daha güçlü olmak demektir; ancak, bunu havalı bir üniversite diploması ile taçlandırmak daha iyidir. Çünkü bu size hem kendinize güven, hem de iş olanağı sağlayacaktır.

Kısacası, çok okuyun ve fikirlerle olayları içinizde çok tartışarak hitabet ve polemik egzersizleri yapın...

KADININ TANRI VERGİSİ HAKKI: İLGİ ODAĞI OLMAK

Önce size, kişisel arşivimi tarayarak Aktüel Dergisi'nden bulduğum ve kadın doğasına ilişkin değerli bulgular içeren birkaç pasajı sunmak istiyorum.

“Kadın kendi başına değil, seyircinin onu gördüğü biçimde çıplaktır”. John Berger, ‘Görme Biçimleri’ adlı kitabında aynen böyle diyor. Yani çıplaklık bir anlamda seyredenlerin zihninde yaratılan bir kavram. Aslında bu, çıplaklığın algılanma biçiminin zaman içinde ve kültürler arasında farklılaştığını da az çok açıklıyor; çıplaklığın tanımının bu kadar geniş tutulmasını mümkün kılıyor. Kara çarşafı çerçeveleyen bir çift sürmeli göz, düşük bel bir pantolondan taşan kalçalar, bir düğme farkla gömleği aşan memeler, incir yaprağıyla örtülü beden... Bir öğretmenin Konya’da 15 yaşındaki erkek öğrencileri tahrik edebileceğini düşünen anlayış, İstanbul’da bir villanın bahçesinde güneşlenen yabancı mankenlerin tenlerinin komşularda yarattığı dehşet, güneşi gören Kuzey Avrupalıların en yakın parkın çimenlerine çıplak uzanmalarının sıradanlığı... Hepsi zihinde, hepsi başka bir çıplaklık tarifi.

Tanım ne olursa olsun, “zihin” nasıl çalışırsa çalışsın, seyirci tüm “masumiyetiyle” şu soruyu ka-

fasında çevirir durur: “Kadınlar neden bedenlerini sergiler?”

Yanıtlar en bilimselinden en duygusalına çeşitlidir ve hepsi de gerektiğinde güzelce formüle edilmiştir...”

Yazının devamında, bütün canlı türlerinde hormonların güdümünde küçük çiftleşme oyunları oynandığı ve bu bağlamda eş seçimiyle üremeye yönelik bir içgüdüyle “malvarlığı”nın ortaya konmasının doğal bir şey olduğu, Türkiye’de 350.000 kadın fazlası bulunduğu ve “yedek” durumuna düşen bu fazla kadınlar arasındaki rekabetin şiddetli olması nedeniyle kadınların kendilerini göstermek zorunda kaldığı belirtiliyor ve ardından, “kadınların en çok kabul gören araçlarının bedenleri olduğu”nun altı çiziliyor.

Yazı boyunca, kadınların neden soyunduğuna ilişkin, yine kendi ağızlarından aktarılan diğer açıklamalar ise şöyle:

“Sevgi kann doyurmuyor; ama, çıplaklık sektöründe geniş istihdam olanakları var. Hem daha çok insanın ‘sevgisi’ hem de bunun nakde çevrilme garantisi gayet cazip bir teklif olabilir. Her meslekte bir yıpranma payı var zaten, hele bu tip ağır işlerde...”

Kalın bacaklı bir kadın, dikkatleri göğüslerinde toplayarak uzun süre idare edebilir. Aynı şekilde yabancı olduğu bir ortamda araziye uyum sağlayana ve kabul görene kadar düşük bel pantolonundan zarafetle sıyrılan g-string’inden faydalanabilir. Bu yalan değil, yalnızca hedef saptırmaktır ve oyunun kuralını kadın koymamıştır; ama oyunu kazasız belasız atlatmak durumundadır.”

“Beğenilme (sevilme) arzusu, hem erkekler için hem de kadınlar için çok önemli bir güdüdür. Herkes karşı cinsi cezbedeceğine inandığı biçimde kendisini sergilemek ve beğenilmek için çaba harcar... Dekoltenin amacı, karşılıklı arzu yaratmaktır.”

“Dekolte bir kadının fark edilmek için giysilerinde kullandığı bir detaydır.”

“Kadın, kadın için de açılır.

Dekoltenin kadın için anlam ve önemi çekiciliktir. İyi görünmek kadının egosunu okşuyor; ancak, çıplaklıkla dekolte arasında bir fark var. Kadınlar dekolteyi güzel buldukları yerlerinin altını çizmek için giyer; ama, dekolte bir kadın için kendini beğendirmek istediği erkeğe karşı da çok etkili bir silahtır.

Çıplaklık derecesinde dekolte giyen ve ‘Kendim için giyiyorum’ diyen kadının dürüstlüğünden şüphe etmek gerekir. Hangi kadın belinin bir karış altında duran mini bir etekle rahatça oturabilir ya da göğüslerinin uçlarını kapayan bir elbiseyle frikik verme riskiyle etrafta kaygısızca dolaşabilir?

İşin bir de rekabet boyutu vardır. Kadınlar sadece erkeklerin değil, hemcinslerinin de meraklı ve kıskanç bakışlarına maruz kalmaktan hoşlanır. Bu da kadınsal bir içgüdüdür.”

“Cinsellik, eşittir yaşam; ölümün tam tersidir. Ürüyorsun, yeni bir hayat veriyorsun. Çok sağlıklı bir şey. Bir göğüs dekoltesi, giyen kadını da heyecanlandırır, yaşadığını hissettirir. Yemek yemek gibi doyum verir...”

“Çoğalma içgüdüüne uygunluk içinde kadın bir erkeği cezbetmenin yolunun ona belirli noktalarını göstermek olduğunu bilir ve bir yerde kadının cinselliği silah olarak kullanması gerekiyorsa bunu yapmalıdır. Çünkü çocuk değildir; kendi hareketlerinin sonuçlarını üstlenmeyi bilmelidir.”

“Erkekler kadınları seyrediyor; kadınlarsa seyredilişlerini...

Meşrulaştırılmış bir teşhir fantezisi midir bu? Üstelik teşhirci sayısı arttıkça röntgenci sayısı da artar.

Peki bu teşhirde şiddet var mıdır?

Parmağını gözüne sokarcasına, ‘Beni fark et!’ diye ısrar etmek, ‘Beni seksi bul ve arzula!’ demek de bir çeşit şiddet değil midir?

Bakılma arzusuna sahip olmak tamam da, ya esiri haline gelmek?

Bu durum mudur son günlerde gittikçe artan açılıp saçılma görüntülerinin nedeni?”

Biz burada temelde, kadınların cazibe merkezi olma tutkusuyla çıplaklık arasındaki ilişki üzerinde durmak istiyoruz; ancak, çıplaklığı salt soyunma olarak değil, aynı zamanda “bedenini kullan(dır)ma” şeklinde tanımlayacağız. Çünkü soyunmadan kasıt çoğu kez, bir bedel veya ödül karşılığında bedenini kullan(dır)mayı içeren işlevsel bir durumdur. Elbette ki, bir kadın için cazibe merkezi olma tutkusunun farklı yansımaları da olabilir; ama, bir kadın doğal bir içgüdüyle veya çevreden aldığı sinyallerle, er geç bedenini açıp kullan(dır)arak istediklerini elde edebileceğinin açık bilincine ulaşmaktadır. Buna itiraz edebilecek olanlara, yaşamsal endişe duyacak kadar maddi sıkıntıya düştüğü vakit erkeğin bedenine talip olan bir

tek kadın çıkmadığı halde, aynı durumdaki kadınların bedenlerini büyük bir kolaylıkla nasıl paraya tahvil edebildiklerini sormamız gerekir. Erkek bedeninin kullanılması neden para etmiyor da, kadın bedeni bu kadar hızlı ve kolay biçimde alıcı bulup nakde dönüş(türül)ebiliyor veya düzenli ortalama maaşı olan bir erkek evlenebilmek için yıllarca birikim yapmak zorunda kalırken, 1 lira bile parası olmayan bir bayanın kolaylıkla evlenebilmesini neyle açıklamamız gerekiyor acaba?

Doğrusunu isterseniz yalnız bu iki olgu bile, kadın bedeninin daha mı değerli görüldüğü sorusunu anlamsız kılmaya yetmektedir. İşte aslında beğenilme/sevilme tutkusu, kendi bedeninin bu tutkuyu gerçekleştirmeye yarayan en etkili araç olduğu ve istediklerini elde etmek için her an nakde çevrilebilir değerli bir değişim aracı olduğu bilgisiyle birleşince bir anlamda kendini sergileme süreci başlamaktadır.

Görüldüğü gibi, kadının içindeki beğenilme arzusu, başka bir deyişle onu cazibe merkezi olmaya zorlayan bu içgüdüsel tutku, kendisini doyuracak olan nimetleri hemen yanında, kadının bizzat kendi bedeninde buluyor. Kadın, doğuştan silahlı bir varlıktır. Başka bir ifadeyle, kadının içinde cazibe merkezi olma tutkusu, hemen üstünde ise sergilemesi halinde daha büyük bir cazibe merkezi haline gelmesini ve bu tutkuyla birlikte yaşamdan beklediği tüm nimetleri elde edip doya doya yaşamasını sağlayacak kadar erotik değer taşıyan bir beden (bir silah) bulunmaktadır. İşte bir kadın, erkeğin gözünde ömrünce biriktirdiği bütün kazanımlarını gözden çıkaracak kadar ekstasiz etkisi yapabilen en güçlü silahının, yani kendi dişil gücünün farkına vardığı zaman, aptal ya da aşırı etik kaygıları olan biri değilse, silahına davranarak harekete geçecektir. Bir dostum, edindiği onca bilgi birikimi ve kariyerle toplumsal saygınlığın zirvesine çıktığı varsayılan bir profesörün, yemek yediği bir lokantada gördüğü güzel bir bayan garsona, "Bugüne dek

kazandığım her şeyi ayaklarına sermeye hazırım. Sen bana kendini ver yeter” diye adeta bir dilencinin yalvaran gözleriyle baktığını gördüğünden söz ederken çok şaşkın görünüyordu; ama, ben ben bunu duyduğuma hiç şaşırmamıştım. Şu halde, kadınların dekolte kullanmasının veya belirli yer ve şekillerde soyunmasının, bütünüyle “haz” adına bir şeyleri elde etmek için kendi bedenini sömürmesiyle ilgili olduğundan kim kuşku duyabilir? İtiraf.com’da rastladığım bir itiraf, buna ilginç bir örnek oluşturuyor. Bir erkek, iki bayan arkadaşı kendi aralarında sessizce konuşurken kulak misafiri olduğu bir konuşmayı aktarıyor. Bayanlardan biri diğerine şöyle fısıldıyor: “Direksiyon sınavına gireceğin zaman mini etek giy...”

Burada bir noktanın daha altını çizmeliyiz. Kadınların bu yönünü ayrıntılı olarak ele aldığımız “Karşı Cinslerin Algılama Biçimleri” bölümünde de belirttiğimiz gibi, kadınlar erkeklerin tersine, kendilerine hedef kitle olarak yalnız erkekleri değil, farklı bir itkiyle de olsa, kimi zaman onlardan daha da fazla “öteki kadınlar”ı seçerler. Öteki kadınlar onların her biri için yeterince titiz, kimi zaman da acımasız birer yargıçtır. Dünyayı ve hayatı hep onların gözüyle görür, davranış ve tutumlarını belirlemek için onların kendileri hakkında vereceğini bildikleri veya zannettikleri yargıları öncelikle dikkate alırlar. Her bir kadının peşinde, onu izleyen, denetleyen, yargılayan öteki kadınlar vardır. Kadınların, erkeklerin kendilerini nasıl gördükleri konusunda fazla kaygılanmamasının anlaşılır bir şey olduğunu uzun uzadıya irdelemenin gerekli olmadığını söylemeliyim. Onlar zaten kendilerine muhtaçtır ve onları sadece hayranlık ve yalvarış dolu gözlerle izlemektedirler. Bu yüzdendir ki, pek çok bayan erkeklerle daha iyi anlaştığını, onların yanında kendini iyi hissettiğini ve onların dostluğundan daha büyük keyif aldığını söylemektedir. Bu, doğru bir

açıklamadır. Çünkü erkekler, onlara öteki kadınlar gibi/kadar yargılayıcı gözlerle bakmazlar.

Evet, kadınlar görünmek isterler. Genellikle, içlerine sindirmekte en çok zorluk çektikleri şeylerden bir diğeri ise, öteki kadınların erkeklere kendilerinden daha iyi görünmesidir. Sahnedeki mümkün olan en iyi erkeğin tapusunu almak ve bir araç olarak, onun üzerinden sahip olabilecekleri en iyi şeylerle öteki kadınlara üstünlük sağlamak çok anlamlıdır. Şüphesiz ki, bir insan olarak, eğer varsa, kendi çabaları sonucu kazandıklarıyla da gurur duyar ve onlarla görünmekten daha çok hoşlanırlar; ancak özgüven ve kişisel doyum noktasında en önemli hedef kitleleri, uzun vadeli sonuçları açısından bakıldığında, daha ziyade öteki kadınlar olmaya devam edecektir. Çünkü zaten, iyi veya en iyi erkeği köleleştirmiş ve böylece öteki erkekler artık doğal olarak ikinci plana düşmüş olduğunda, geriye bu başarıyı diğerlerine karşı bir üstünlük vesilesi yaparak kişisel doyumunu en üst düzeyde yaşama zevki kalmış olmaktadır.

Bağlam açısından, kadınların erkeklerin kendileri hakkındaki yargılarını dikkate almadığını söylemek, gerçekçi ve eşyanın tabiatına uygun bir yaklaşım olmaz. Yine de, “kendilerine himaye ve mutluluk getireceğine inandıkları en iyi erkeği tutuklama isteği” birbirleriyle girdikleri çatışmanın (veya yarışın) omurgasını oluşturan başlıca etkenlerden biri olmakla birlikte, onları ele geçirmek için verdikleri amansız mücadeleden erkeklerin haberdar olmasına da kesinlikle izin vermezler. Çatışma bütünüyle kendi aralarındadır ve bunun erkeklerden gizli yürütülmesi konusunda bayanlar arasında gizli bir antlaşma var gibidir. Kadınların kavgası, hemen hiçbir zaman erkeklerinkine benzemez. Erkeklerin neredeyse bütün davranışlarındaki o açık tutum, kavgalarında da çıplak gözle görünür haldedir. Kadınların kavgası ise, tamamen sinsice kurgulanmış oyunlara, gerçek veya gerçek dışı yıpratıcı beyanlara

ve ince taktiklere dayalıdır. Kadın, her ne şekilde olursa olsun, hemen her konuda öteki kadınlardan daha iyisini ele geçirme ve diğerlerinden daha üstün olduğunu kanıtlama zorunluluğu duymaktadır.

Bu açıdan dekolte veya çıplaklık, aynı zamanda bir kadının öteki kadınlarla girdiği “daha iyi olanı elde etme/elde tutma” yarışında, diğerlerinin gıpta ve kıskançlık dolu bakışları arasında onlardan birkaç adım öne geçerek kişisel doyum elde etmek için seçtiği ana yollardan biri olmaktadır. Kazandığı bu başarıyla kadın, öteki kadınlara “Ben sizden üstünüm!” iletisini verebilecektir. Bir erkeğin çocuksu bulabileceği bu kadınsal zevk, bir kadın için inanılmaz bir kişisel doyum kaynağı olabilmektedir.

Özetleyecek olursak, bunun kökeninde içgüdüsel çekim merkezi olma tutkusunun yanı sıra, yukarıda da belirttiğimiz şekliyle, kadının istem dışı olarak kendini sürekli izlenen veya yargılanan konumda görmesinden kaynaklanan içsel kaygıları vardır. Hemcinsleriyle olan ilişkilerinde bir tür paranoya halinde yaşadığı bu endişe dolu devinim içinde kadın, tümüyle haksız değildir. Öteki kadınlar yaşadığı sürece, bu yarıştan kopmasının tamamen olanaksız olduğunun, kendisi yarıştan çekilmiş olsa bile diğer kadınların bunu acımasızca sürdüreceğinin açık bilinci içindedir. Doğrusu bu, evrensel kadın doğasının kalıcı bir parçasıdır; kültürel değil, genetik bir kodla ilintilidir.

Altın ve elmas da sonuçta birer taştır; ancak, bildiğimiz taşların tersine, yüksek değerde birer değişim aracı olma özelliğine sahip olduklarından dolayı, lüks ekonomik mallar kategorisinde bulunur ve ilgi odağı olurlar. Yaratılışı itibariyle insanoğlunun gözünün hep değişim değeri yüksek nesnelere dönük olduğu gerçeğini çıkış noktası yaparsak, acaba hem erkek hem de dişi cinsiyetin neden ağırlıklı olarak kadın bedenine odaklandığının yanıtı, acaba kadın bedeninin başka ekonomik

getirilere dönüştürülebilir oluşuyla mı ilgili olacaktır? Yazık ki, yanıtımız “evet” tir. Güzellik daha göreceli bir kavram olduğu için, erkek bedeninin kadın bedeninden daha güzel olduğu tartışması burası için zahmetli bir iştir. Erkeğin kadından daha güzel ve estetik bir bedene sahip olduğuna herkesi ikna etmiş olsak bile, erkeğin yüksek libido genleri yüzünden, kadın bedeni daha önemli bir değişim aracı ve dolayısıyla daha güçlü bir çekim merkezi olmayı sürdürecektir. Böylece, her nasılsa ilişki karşılığında bedel ödeyenler hep erkekler olmaktadır. Herhangi bir kadın-erkek ilişkisinde erkek banka hesaplarını, evini, arabasını ve daha olası pek çok maddi varlıklarını vermekte; kadının ise bütün bunların karşılığında, kazanmak için hiçbir çaba harcamak zorunda kalmamış olduğu kendi bedensel varlığını sunması yeterli olmaktadır. Başka bir deyişle, erkek hayatı boyunca çalışarak kazandığı tüm mal varlıklarını verirken, bütün bunların karşılığında kadın yalnızca bedeninin kullanım hakkını vermektedir. Bağlam açısından, kadın bedeninin daha değerli kabul edildiği ve daha fazla prim yaptığından kuşulanmaya gerek olmadığı anlaşılmaktadır. Erkeğin tersine kadın, cinsel yönden erkek kadar güçlü ve devingen arzulara sahip olmadığı ve erkek zaten cinsel ilişkiyi reddetme seçeneğinden yoksun olduğu için, erkeği cinsel açıdan değerli bir meta olarak kabul etmez. Kadın çok iyi bilir ki, cinsel gereksinimi erkek tarafından asla reddedilmeyecektir. Buna ihtiyaç duyduğu her an, erkek gönüllü olarak onun hizmetinde olacaktır. Dolayısıyla, her istediği an, istediği kadar elde edebileceği bir şeyi gözünde büyütmesi için hiçbir neden yoktur. Yüksek libidosuna tutsak olan erkek, bunun için kendisinden istenebilecek tüm bedelleri ödemeye her an hazırdır. Erkek karşısında kadını takas gücü olan ekonomik bir meta haline getiren şey budur. Kadın, cinselliğini canı istediği zaman yaşar, istediği zaman da kolaylıkla erteler; ancak erkek cinselliği öylesine şiddetli, bedeni

ve ruhu öylesine zapteden bir gereksinimdir ki, erkek onun ve dolayısıyla kadının en büyük alıcısı haline gelmektedir. Bir erkek için bu bağımlılık, uyuşturucu bağımlılığından çok da farklı bir şey değildir. Öyle ki, karşısına çıkan her güzel kadın figürü karşısında bir bağımlı olduğunu açıkça belli etmekten kendini alamaz. Satıcıdan bir parça uyuşturucu alabilmek için, yalvaran gözlerle bakar. Doğal olarak kadın, değerli kabul edilen bedenini somut çıkarılara dönüştürme gücünü er geç keşfetmektedir; ancak, gözlerinin önünden hiç gitmeyen bir sorun vardır: Güzellik göreceli bir olgu olduğu için, ne kadar güzel olursa olsun, kendisinden daha güzel kadınlar var olacaktır. Daha güzel kadınların varlığının sindirim zorluğuna yol açan yanı ise, değişim (alım) gücü daha yüksek olan bedenleriyle, kendisinden daha iyi olanı elde etmeleri olasılığıdır.

O halde dekolte veya çıplaklık, yalın anlamda çekim merkezi olma tutkusu gibi nisbeten masum bir eğilim olmaktan çok, bu içtepinin sonucu olarak, kadının kişisel çıkarlarını elde etmesini sağlayan bedeninin cinsel gizilgücünün alım sınırlarını genişletmeye dönük oldukça bilinçli bir eylemi olduğu izlenimi vermektedir. Dekoltenin arka planında, kabaca bu etkenin varlığından söz edilebilir. Ortalama gelir düzeyinden bir insanın 25-30 yıl çalışıp emekli olduğu zaman bile almaya güç yetiremeyeceği kadar lüks bir arabanın sağ koltuğuna oturabilen evli bir bayanla, kimi dergilere çıplak pozlar vererek veya paralı erkeklere bedensel araçlarını kullanarak onların sırtından edindiği şöhret ve servetle aynı arabaya binen iffetsiz bir kadın arasında teknik olarak nasıl bir fark vardır? Dergilere çıplak pozlar veren veya kendini pazarlayan bir kadın bedensel varlığını nakde çeviriyorsa, bunu toplumsal kabuller içinde yapan diğerinin nakde çevirdiği başka bir şey midir? Öyle ya da böyle, sonuçta kadın birtakım maddi ödüller alma karşılığında soyunmuş olmuyor mu?

Görünen o ki, beğenilme/sevilme tutkusu, kendi bedeninin bu tutkuyu gerçekleştirmek ve yaşamdan istediklerini elde etmek için her an nakde dönüştürülebilir değerli bir değişim aracı olduğu yargısıyla birleşince, kadını bir anlamda hazıra alıştırıran, somut bir başarı veya üretkenlik kaygısından uzaklaştıran tembelliğin yol açtığı kendini pazarlama süreci başlamaktadır. Acaba kadınların beyinsel ve kişisel gelişimlerine yönelen en büyük tehlike, yine kendi bedenleri midir?

ANADOLU ÖRNEĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: KADINLAR GERÇEKÜSTÜ MÜDÜR?

Uzun zaman önce, ünlü Hint bilgesi Rabindranath Tagor'un "A Single Night" (Bir Tek Gece) başlıklı bir öyküsünü⁵ okuduğumu ve çok etkilendiğimi anımsıyorum. Sanırım bu denli etkilenmemin nedeni bu ülkede doğmuş bir erkek olarak, o dönemde kadınlarla olan iletişim tarzımda diğer milyonlarca erkekle birlikte yaşadığım bir soruna ilişkin oldukça çarpıcı bir tanımlama getirmesiydi.

Öykü, iflah olmaz bir aşk yarasından söz ediyordu. Öykünün kahramanı olayı birinci ağızdan aktardığı için, biz ona X diyelim. X henüz ilkokul yıllarındayken, bir çocuk masumiyeti içinde sokaklarda birlikte oynadığı Surabala adında bir kızıdan söz eder. Aslında kız muhteşem değildir; ancak, yeterince güzel ve şirindir. Ergenlik çağına ulaştıklarında, kız okulu bırakır veya bırakmak zorunda kalır. X ise, okumak hevesiyle bir büyük şehre gider. Yolları, uzun zaman birleşmemek üzere ayrılmıştır. Orada okurken çeşitli öğrenci hareketlerine katılır. Öğrenim hayatı boyunca, son derece idealisttir ve hiç de adil olmadığına inandığı yerleşik siyasal düzene karşı ateşli bir muhalif olarak eylemden eyleme koşar durur. O sıralarda birbirlerine uzaktan uzağa hala ilgi duymaktadırlar. Hatta bir ara, Surabala'dan bir şekilde teklif de alır; ama, ortada ciddi bir sorun vardır: X,

5 Tagore, 1991: 92.

vatan kurtarmak gibi dev bir ideal ile fazlasıyla meşgul olduğu için, gönül işlerine ayıracak vakti yoktur.

Yine de aradan geçen uzun yıllar, ona Surabala'yı unutturamaz. Okuldan mezun olur. Artık hayatını sürdürebilmek için, kendi sorumluluklarını yüklenmenin vakti gelmiştir. Memleketine geri döner ve bir okulda düşük bir ücret karşılığında öğretmenlik yapmaya başlar. Kötü bir evde oturmakta ve zorlukla geçinebilmektedir.

Bu arada kız, Ramlochan Ray adlı bir avukatla evlenmiştir.

Yazık ki, X'in Surabala'ya karşı duyduğu özlem gün geçtikçe artmaktadır. Öyle ki, evli olduğunu bilmesine rağmen, gözleri her yerde, gün boyu hayallerini, geceler boyunca da rüyalarını süsleyen Surabala'yı aramaya başlamıştır. Surabala'nın tatlı düşleriyle sınısıklam olmuş, durmadan onun adını mırıldanmaktadır.

Daha sonra küçük bir araştırma, onu sürpriz bir bilgiye ulaştırır. Surabala'nın oturduğu ev, kendisinin evine oldukça yakındır. Ne yapar eder, kızın avukat olan kocasıyla tanışır, hatta arkadaş olurlar.

Çok geçmeden, bir bahane ile avukat olan arkadaşının evine konuk olur. O günkü Hint geleneklerine göre, evin kadını eve gelen erkek misafirlerle pek yüz yüze gelmezmiş; ancak X, evin bir odasında avukat arkadaşı ile sohbet ederken, hafif aralık duran kapının ardından bir çift gözün kendisini dikkatle izlediğini hisseder. Onun da kendisinden farklı duygular yaşamadığından artık tamamen emindir. Aralarında bir tür telepatik ilişki vardır.

Bir gün avukat arkadaşının önemli bir dava için şehir dışına çıktığını ve orada bir hafta süreyle kalacağını öğrendiğinde çok heyecanlanır. Onu bir kez görebilme ihtimali için şansını zorlamayı düşünür. Evine gitmek ister; fakat, hem korkar, hem de

böyle bir davranışın ahlakî olmayacağını düşünerek vazgeçer. Ne var ki, kader ağlarını hızla örmeye başlamıştır bile.

Ertesi gün, şiddetli bir yağmur başlar. Sağanak yağmur, hız kesmeden, hatta artarak, aralıksız günlerce devam eder. Bir gece vakti sular, evlerin yarı boyuna ulaşmaya başlar. Bazı evler yıkılır, sellerin önünde sürüklenir giderler. Artık insanlar, panik halinde canlarını kurtarmanın telaşına düşmüştür. X de aynı durumdadır; ama, kalbiyle beraber akli da Surabala'dadır. Ayrıca, ona kötü bir şey olmasından da korkmaktadır.

Hiç düşünmeden, Surabala'nın evine doğru harekete geçer. Sellerle boğuşarak nihayet onun evine ulaşır. Kısmen çökmüş halde bulunan evin bir tarafından çatıya doğru tırmanırken, öbür taraftan bir başkasının da çatıya doğru tırmandığını fark eder. Evin tepesine ulaştığında, öbür taraftan kendisinin bulunduğu yere ulaşmaya çalışan kişinin Surabala olduğunu görmek onun için muhteşem bir duygudur. Orada yan yana oturur ve bir tek kelime konuşmadan sabaha kadar öylece kalırlar...

X sonradan, onunla yan yana oturarak geçirdiği o bir tek geceyi anlatırken şöyle söyler: "Bu olağanüstü bir şeydi! Hayatımda ilk kez, uzayda yer kaplayan bir varlık olduğumu ve sonsuzluğa dokunduğumu hissettim!"

İtiraf etmeliyim ki, okuduğum zaman, böyle bir öykü yazdığı için Tagor'a minnet duydum. Çünkü doğrusu, bu ülkenin özellikle kent merkezlerinde yaşayan milyonlarca erkeğin, kadınlarla olan iletişimde yaşadığı kenar mahalle çocuğu psikozuyla bundan daha fazla örtüşen bir öykü okuduğumu anımsamıyorum.

Öncelikle vurgulamak isterim ki, daha önce hiç yurt dışında bulunmamış kimselere, bu bölümde sözünü edeceğim erkeklerin dramatik eşitsizliği savı abartılı görünebilir. Belirli

bir süre Amerika'da, Avrupa'da, Rusya'da, Asya Pasifik ülkelerinde veya Arap ülkelerinde bulunmuş, karşı cinsle ilişkiler ve kadınların toplumdaki saygınlık düzeyini gözlemlemiş olan herkes çok iyi bilir ki, bu kültürlerde kadın sadece bir kadın bedenine sahip olmasından dolayı bu denli ilgi odağı haline gelemez ve yine bizim toplumumuzda görmeye alışık olduğumuz şekliyle hiç kimseden salt kadın olmasından dolayı ekstra saygı bekleyemez. Çünkü ne erkekler bizde olduğu kadar cinsel açlık çekerler, ne de kadınlar erkeklerin açlığı sayesinde bu denli değer ve saygınlık kazanabilirler. Doğdukları günden bu yana Türkiye'den dışarı hiç çıkmamış olanlar, kadınların salt kadın olmaları nedeniyle her yerde bu denli değerli olduklarını sanıyor olabilirler. Çünkü dediğimiz gibi, dünyanın diğer başlıca kültürlerinde kadın ve erkeğin konumunu ve ilişkilerini görme ve bizde yaşanan formuyla karşılaştırma şansına hiç sahip olmamışlardır. Bu yüzden, buradan itibaren öne süreceğim savların başka kültürlerde karşı cinslerin konumu ve ilişkilerin nasıl olduğuna ilişkin hiçbir gözlem ve deneyimi olmayan kişileri ikna etmeye yetmeyebileceğini öngörebiliyorum. Burada anlatacaklarım, yüksek sosyete de veya ulusal gelirin çok düşük olduğu derin kırsal bölgelerde değil, kent merkezlerinde yaşayan ve belirli bir eğitim ve gelir düzeyine sahip olan geniş orta sınıflardaki kadın-erkek ilişkilerine dair bilinçli katılımlı gözlemleri içermekte ve istisnasız her kadını ve erkeği kapsamamaktadır.

Coşkulu bir ruhla donatılmış bulunan kadınların yaratılış amaçlarından birinin, sert ve karamsar erkek dünyasına ılık saçmak, onları kibarlaştırmak ve evcilleştirmek olduğuna inanırım. Erkeğin de, yakın ölçüde kadının ruhuna neşe saçan bir elektrikle donatıldığını ve fiziksel gücüyle kadının zayıflığından dolayı maruz kalmaktan korktuğu tehlikeler karşısında bir güvence duvarı oluşturduğunu kabul etmemiz gerekir.

Kadın ve erkek, simetrik bir yapının iki parçası gibi birbirlerinin varlığını tamamlarlar. Bu perspektiften bakıldığında, erkek açısından içinde kadının yer almadığı, kadın açısından da içinde erkeğin yer almadığı bir mutluluk tablosu çizmek olanak dışı görünmektedir.

Ancak yazık ki Türk erkeği, uzayda hacim kapladığını hissetmeyen tek erkek türüdür. Çünkü herhangi bir insanın bunu hissedebilmek için gereksinim duyduğu karşı cinsel ilgiden çok büyük ölçüde yoksundur. Sevdiği ya da beğendiği bir kadının kendisine hayranlık duyduğunu bilmek, her erkek ruhu için son derece okşayıcı bir duygudur; ancak, bu durum, ülkemizin erkekleri için “gerçeküstü” bir durumu ifade etmektedir. Çünkü Türkiye’de erkekler, kadınları yeryüzünün kutsal bir katında yaşayan “doğüstü varlıklar” olarak tasavvur ederler. Kendi hayal dünyalarında onları, neredeyse bütün insanca zaaf ve kusurlardan arındırırlar. Öyle ki, bir gün bu zavallılardan biri, güzel bir bayanın sümkürdüğüne, geçirdiğine, tükürdüğüne vs. rastlarsa, o anda büyük bir düş kırıklığı yaşayacağına hiç kuşku yoktur. Kadın doğüstüdür, ulaşılmazdır, paha biçilmezdir, güzelliğin tek simgesi, sürükleyici aşkın tek gerekçesi ve sonuç olarak dünya mutluluğunun olmazsa olmaz koşuludur. Aşırı cinsel yoksunluktan dolayı kadınları aşkın bir tonda algıladıkları için, onlarla yaşadıkları romantik sevgi içeren irili ufaklı tüm ilişkiler gerçeküstü anlamlar içermektedir. Bu açıdan, çoklukla bir Türk erkeğinin evrende yer kaplayan bir varlık olduğunu ve sonsuzluğa dokunduğunu hissettiği anların, bir bayanla yaşadığı romantik ilişki anları olduğu rahatça söylenebilir. Biraz sıra dışı görünmekle birlikte, bu olguyu ekonominin bazı genel geçer kuralları içinde ele alırsak daha anlaşılır kılabileceğimizi umuyorum. Doğrusu, olayı bu kavramlar içinde ele aldığım için kadın ve erkeği birer meta gibi görme eğiliminde olabileceğim yönünde bir izlenim

vermiş olmaktan utanç duyarım. O nedenle, arz-talep yasasını, yalnızca bire bir bir açıklama biçimi olması nedeniyle tercih etmiş olduğumu peşinen belirtmek istiyorum.

Bilindiği üzere, üniversitelerimizin “İktisat” bölümlerinde ilk öğretilen konulardan biri, arz-talep kavramlarıdır. Kabaca bakacak olursak, buna göre eğer bu yıl, örneğin patates üretimi, yani arzı az olmuşsa, piyasadaki talebi karşılayamayacağı için patatesin piyasa değeri (fiyatı) yükselecektir veya bunun tersi... Aynı şekilde, bir nedenle herhangi bir ürüne talep fazla olursa, o ürünün fiyatı artacak; talep azalırsa ürünün fiyatı da düşecektir. Daha başka değişkenler de olabilmekle beraber, genel kural budur.

Konuya uyarlarsak; bildiğimiz kadarıyla, bu ülkede kadınların sayısı, erkeklerden (bir araştırmaya göre ortalama 350.000) daha fazladır. Arz-talep dengesinde nicel açıdan bir sorun olmadığına göre, kadınları böylesine değerli ve ulaşılmaz kılan, bir anlamda karaborsaya düşüren bize özgü tarihsel ve kültürel koşullarımız olsa gerektir. Bu kendimize özgü koşulları, ilerleyen aşamalarda inceleyeceğiz.

Kuşkusuz, her insan için toplum içinde değerli kabul edilmek, en büyük psikolojik gereksinimlerinden biridir. Sözgelimi, bir Avrupa ülkesinde veya Amerika’da yaşıyorsanız, toplumun sizi gözünde büyütmesini sağlayabilmek için ortaya koymanız gereken somut başarılarınız olması gerekir. Bunun için, ezici bir olasılıkla, çok başarılı bir iş adamı olmak, herhangi bir meslek dalında en iyi veya en iyilerden biri olmak, önemli veya dikkat çekici bir bilimsel buluşun altına imza atmak, farklı ve ilgi çekici bir ürün tasarımı geliştirmek, yetenekli bir müzisyen veya besteci olmak, parlak bir siyasetçi olmak, başarılı bir araştırmacı-yazar olmak vb. gibi kişisel çabalarınıza ve yeteneklerinize dayanmaya zorunlu olan somut bir durumla öne çıkmanız gerekecektir. Bizim toplumumuzda ise, çok değerli

veya saygın kabul edilmek için, sadece çekici bir kadın olmak yeterlidir. Burada a priori bir yargıda bulunuyorum. Bütünüyle, nesnel gözlemlere ve deneyimlere dayanıyorum. Kim ne derse desin, dünyanın hiçbir yerinde kadınların bu kadar değerli veya deyim yerindeyse pahalı olduğu, toplumsal ilginin bu kadar merkezinde yer aldığı; bunun tersine, erkeklerin bu kadar değersiz ve ucuz olduğu ikinci bir ülke bulamazsınız. Burada kadınlar gökte, erkekler yerde gezerler.

Açık söylemek gerekirse, kadınlar (özellikle de güzel kadınlar), Türk erkeğinin gözüne sözgelimi tuvalet ihtiyacı, geçirme, horlama, sümürme, istifra etme, hastalanıp salya sümük yatma gibi küçük düşürücü insani zaafardan arınmış doğaüstü, erişilmez ve dokunulmaz birer star olarak göründüklerini bilir ve kendilerine bağışlanmış bu eşsiz rolü ustalıkla oynarlar. Hayatın tam da merkezinde otururlar. Rolün gereğine uygun olarak, her yerde ve her durumda en iyi pozu vermek için yüksek gerilim halindedirler. Yolda yürürken bile herhangi bir insani zaaflarının ortaya çıkacağı ve kadını onur ve cazibelerinin lekeleneyeceği kaygısı ile, tıpkı podyumda yürüyen bir top modeli andıran tavırlar içindedirler.

Diğer yanda ise, aşırı cinsel ve duygusal yoksunlukla kıvranıp duran erkekler güruhunun gecesi gündüzü, bu şanslı kadınların düşleri ile süslenmektedir. Dünyanın en aç bırakılmış erkeklerinin yaşadığı ülkede bulunmak, aslında onlar için en büyük şanstır. Çünkü kaçınılmaz bir biçimde, onların dünyanın en pahalı kadınları, hatta doğaüstü kadınları haline gelmelerini sağlamaktadır. Erkeklerin duygusal ve cinsel açıdan yaşadığı aşırı yoksunluk karşısında, güzel sayılmayan kadınlar, hatta yapay kadınlar bile büyük sükse yapabilmektedir. Kısacası ülkemizde kendini iyi hissetmeyen bayan yok gibidir. Çünkü hepsine de, şımartmaya yetecek kadar talep vardır; fakat, bilmedikleri bir gerçeği birilerinin onlara anımsatması gerekiyor:

Bu aşırı değerlenme, özünde kadın olmalarından değil, bize özgü olup ilerleyen sayfalarda detaylandıracağımız kimi özel koşulların yanı sıra, bu ülke erkeklerinin yeryüzünde bir benzeri olmayan acınası cinsel açlığından kaynaklanmaktadır. Çünkü günlerce aç kalmış bir tilkiyi en az ilgilendiren şey, bulduğu tavuğun güzelliğidir.

Üzerine güneşin doğduğu hiçbir yerde, erkeklerin cinsel yoksunluğu (veya açlığı) üzerine kurulmuş böylesine görkemli bir kadın saltanatı yoktur. Hiçbir yerde, kadın, toplumun bu kadar ilgi odağında değildir. Doğrusu, erkeklerin yoksunluktan doğan ağlamaları, iç geçirerek inlemeleri çoğu kez onların sevinç çığlıklarına dönüşmekte, aynı şekilde erkeklerin acınası açlıkları onların aşırı doyumdan sıkılmalarına neden olmaktadır. Türkiye'ye sonradan gelip bir süre kalan bayan veya erkek herkesin ortak gözlemine takılan bir şeye dikkatinizi çekiyorum: Eğer Türkiye'de yaşıyorsanız, dünyanın en pahalı, en imtiyazlı, en şımarık, en kaprisli, dahası en gururlu ve kibirli kadınlarının bulunduğu ülkede yaşıyorsunuz demektir. Onların her biri, birer prenses kadar değerli olmanın tadını çıkarmaktadırlar. Böylesine üstün bir değere ve doğaüstü niteliklere kavuşmalarını, dünyanın cinsel yönden en aç bırakılmış erkeklerinin bu ülkede yaşıyor olmasına borçlu olduklarını ise, belki de hiçbir zaman anlamayacaklardır.

Açıkçası, kimi zaman bir bayan erkeklerin önünden bir prenses edasıyla salınarak yürürken, tüm erkeklerin başlarını aynı tarafa döndürerek ekstazi halinde ona odaklandığını görmek, son derece itici bir eşitsizlik çağrışımı yapıyor ve eşitliğe aykırı olan her şey gibi insanın midesini bulandırıyor!

Bütün bu sözler, kimilerine abartılı görünebilir. Tek taraflı bir bakışla veya önyargı ile söylenmiş sözler olarak yorumlanabilir; ama, bu ülkede erkeklerin kadınları görme ve algılama biçimine ne denli dramatik duyguların eşlik ettiğini anlamak

için, psikolog veya sosyolog olmaya gerek yoktur. Önyargısız olmak ya da iyi bir gözlemci olmak yeterlidir. Erkekler, bu itilmişlik veya dışlanmışlık psikozunu her gün iliklerine kadar yaşarlar; fakat, pek çoğu yaşadıklarının adını koyamaz veya dile getir(e)mezler.

Bunu somutlaştırabiliriz. Şimdi, bu toplumda yaşayan ve güzellik standartlarımıza göre vasat sayılan bir bayan ve yine vasat bir erkekle bir parça empati kurmaya çalışalım. Kendinizi bayanın yerine koyarak şehir merkezinde yaya olarak gezmeye çıktığınızda, karşınıza çıkan erkeklerin ezici bir çoğunluğunun sizi görmezden gelemediğini, bazılarının gözleriyle, bazılarının sözleriyle, hatta bazılarının bir şekilde dokunarak sizinle ilgilendiğini görebilirsiniz. Zaman zaman, bir erkeğin sizi evinize kadar izlemesi veya sizi hiç tanımadığı halde, damdan düşer gibi arkadaşlık vb. tekliflerde bulunması bile olasılık dışı değildir ve sonunda aşırı ilgiden bunalırsınız. Aşırı derecede ilgi görmekten dolayı bunalıma girmenin nasıl bir duygu olduğunu bilen erkeklerin sayısı çok sınırlıdır; ancak, ortalama güzellik standartlarının en alt kademesinde yer alan kadınlar bile bu duyguyu çok iyi tanırlar.

Durum böyle olunca, doğal olarak bayanlarımız kendilerini iyi hissederler. Kimi zaman, doğal tasarımları gereği ilgi odağı olmaktan büyük bir haz duydukları halde, dediğimiz gibi, bazen aşırı ilgiden dolayı sıkılırlar. Hatta kimi bayanlar, hızlarını alamaz ve erkeklerin “ne kadar basit ve aptal şeyler!” olduklarını söylemeye başlarlar. Aslına bakarsanız, böyle düşünmelerinde yadırganacak pek bir şey yoktur. Çünkü nereye gitseler, küçük bir işaret alabilmek için türlü bahanelerle çırpınıp duran bir sürü yılışık erkek yakın çevrelerinde dolaşmaktadır. Başka bir deyişle, en çirkin olanlarının bile, en yakışıklı erkeklerden daha fazla sayıda seçeneği vardır. Bu yüzden de, daima bir “B, C, D... planları”, yani sayısız seçenekleri olduğu bellidir. Doğrusu

onların asıl sorunu; seçenek bolluğu içinde seçim yapma zahmetinde bulunmak ve nihayet bir erkeğe “evet” deme lütfunda bulunmaktır; ama, artık kendisine yaklaşmak için çırpınan birçok erkekten hiçbirini seçemediği için depresyona giren ve bir çeşit Frankestein psikolojisi içinde her birinin en iyi özelliklerini birleştirerek “mükemmel karışım” denebilecek bir erkek türü elde edebilmenin fantezilerini kuran “kompozisyoncu” bayan tiplemesine her yerde rastlamak olası hale gelmiştir. Dahası bunlardan bazılarının, kurdukları fantezinin olanaksızlığını düşündükçe seçeneklerinden en iyi sayılabilecek birkaçı ile ilişkilerini sürdürerek her birinden aldıkları ayrı zevkleri en azından beyinlerinde birleştirebilmenin gururunu yaşadıkları bir sır olmaktan çıkmıştır. Birinci sıradaki erkeklerden herhangi biri bir nedenle kendisinden koparsa, yerine koyacak alternatifler dışarıda hazırdır. Erkekleri en sık aşağılama gerekçeleri olan çokeşliliğe iyice alışmış olduklarından dolayı, bir ilişkinin herhangi bir yerinde ve herhangi bir gerekçeyle “Hoşçakal” bile demeden arkasını dönüp gitmek, çoklukla kadınlara özgü bir davranış kalıbı olmuştur. Ne gariptir ki, nezaket dış görünümle değil doğrudan doğruya davranışlarla ilintili bir erdem olduğu halde, yine de kadınlar zarafetin ve nezaketin eşsiz simgesi olarak anılmayı sürdürürler.

Öte yandan, kendinizi bir erkeğin yerine koyduğunuz vakit, açıkçası söylenecek pek bir şey yoktur. Çünkü karşı cinsten hissedilir tonda bir ilgiyle karşılaşma lüksünüz bulunmamaktadır. Eğer bir erkekseniz, böylesi bir ilgiyle karşılaşmak için bir an önce uykuya dalmaktan başka seçeneğiniz yok gibidir. Yalnızca çok yakışıklı veya varlıklı biriyseniz, bu kuralın belirgin bir istisnası olabilirsiniz.

Öte yandan, genel olarak kadınların erkeklere doğrudan bakmamasının büsbütün temelsiz olmadığını, kendi açlarından zekice birtakım gerekçelere yaslandığının da altını çizmemiz

gerekir. Bir kere kadınlar, erkeklerin kendilerinden tam olarak ne istediğinden habersiz değildir. Diğer bir deyişle, kendilerine bakan erkeğin gözlerinde oynayıp duran yatak odası sahnelerini engelsizce görürler; fakat, gördüklerini büyük bir arzu ile aramakta oldukları “saf sevgi” ile bir türlü bağdaştıramazlar. Ona ilgili gözlerle karşılık vermek, kendi güvenliğini tehlikeye sokmak olacaktır. Çünkü, hemen peşine düşecektir. Hoşuna giden her erkeğin gözüne üç saniye süreyle bakarak yürüyen bir kadın, çok geçmeden birkaç metre arkasından kendisini takip eden bir erkek sürüsüyle birlikte dolaşmak zorunda kalacağını çok iyi bilir.

İkincisi; bizim kültürümüzde erkeklere doğrudan ve gereğinden fazla bakabilen bayanlara “ucuz kadın” gözüyle bakılmaktadır. Şüphesiz ki, hiçbir bayan “ucuz” olmakla suçlanmak istemez. Çünkü hiçbir erkek, ucuz bir bayanla ciddi ve uzun vadeli bir ilişkiye girmek istemez.

Üçüncüsü; namus kavramının odak noktası olarak belirlenmiş olan bayanların kapalı devre psikoza ile yetiştiriliyor olmalarıdır. Erkeğin cinsel organını meydanda bulunması gereken bir espi ve eğlence aracı haline getiren toplum, bayana sürekli olarak kendini saklaması ve tutması gerektiğini öğütlemektedir. Bayan büyüdüğü zaman, aynı sıkı toplumsal gözaltı artarak devam etmektedir. Toplumun objektifine takılan her hareketi ve her sözü yanlış anlaşılabilmektedir. Buna erkeklerin cinsel yoksunluğunu da eklediğimizde, bir bayan, örneğin her gün alışveriş yaptığı marketin sahibi ile bir gün başka bir sokakta karşılaşmış olsa, insanca selamlaşmaya bile korkar hale gelmektedir. Bir de önce selam veren taraf olmak gibi bir hata işlemişse, hem marketçinin, hem de çevreden buna tanık olanların gözünde ucuz ya da kötü kadın olma olasılığı daha da artacaktır. Dolayısıyla, kadın olmak da sıkıntılı ve zor bir sanat olmaktadır.

Başkaca nedenler de olmakla beraber, bu nokta ile ilgili olarak son bir faktörden söz ederek kaldığım yerden devam etmek istiyorum: Erkekler için reddedilmek zordur; ama, seçkin konumlarından dolayı bayanlar için çok daha zor olduğu düşünülebilir. Kadınlar karşısında uğruna adam öldürdükleri gururlarını bile unutuveren, başka bir deyişle, zaten yerde yürüyen erkeklerin reddedilme durumunda kaybedeceği pek bir şey yoktur; ama, yukarıda, iplerin üstünde yürüyen bayanlar için yere düşmek son derece onur kırıcı olsa gerektir. Her ne olursa olsun, demek istediğim, haklı gerekçelerle de olsa, bayanların, en özelliksiz olanlarına bile astronomik bir değer bağışlamış olan mevcut kültürel yapının tadını çıkardıklarını görmezden gelmek de büsbütün olanaksızdır.

Belirtmiş olduğumuz üzere, bizim bayanlarımızın her biri ağırlığınca mücevher değerinde olduğu için, durumun gereğine uygun olarak epeyce ağır ya da asil davranırlar. Deyim yerindeyse, kendilerine giydirilmiş olan o ayrıcalıklı “first lady” postunu deldirmek istemez, hoşlarına giden erkeklere doğrudan veya aleni olarak bakmak gibi bir hatayı işlememek için yoğun çaba harcarlar. Dolayısıyla, yakışıklı erkeklerimiz bile, dünyanın en değerli varlıkları olan bu kadınlar tarafından beğenilmenin hazzını neredeyse hiç yayamaz veya kadınlarımız bu hazzı onlara pek yaşatmazlar; değerli bir varlık olmanın tadını çıkarmanın sadece kendi hakları olduğuna inanırlar. Dışarıya çıktıkları vakit, bir bayanın bir erkeğe duyabileceği her türlü ihtiyaçtan uzak bir varlık moduna girerler. Aslında, bizim erkeklerimizin karşı cinsle olan ilişkilerinde gösterdiği en parlak başarı; güzellik standartlarının en alt basamağında yer alan kadınların bile kendilerini birer güzellik anıtı gibi hissetmesini sağlayabilmeleridir. Ne var ki, bunu kibarlıklarından değil, cinsel doyumsuzluklarından veya kadınlara duydukları açlıktan yapmaktadırlar. O halde bir kadının beğendiği bir

erkeği elde edebilmek için ona uzun uzun bakmasına, ilgi göstermesine, iltifat etmesine, kısacası onun uğrunda çaba harcamasına gerek yoktur. Çünkü her an, arkasında dolaşan çeşitli çap ve markada bir yığın erkek vardır ve her biri, hayatını onun ayakları altına sermek için ondan sadece küçük bir işaret, örneğin sadece birkaç saniyeliğine gözlerinin içine bakmasını ya da özel bir gülücük göndermesini beklemektedir. Demek ki, kadın için erkeği elde etme uğrunda çaba harcama zorunluluğu veya kaygısından söz edemeyiz. Nihayet, erkeğin işi birkaç saniyede bitmektedir. Erkekler, etrafında açlıktan inleyerek, derin derin iç çekerek kıvranırken, kadın onlardan en iyisini seçerek kullanabilmek için soğukkanlılıkla planlar yapmaktadır. Eninde sonunda, onlardan birine “evet” diyecektir; ancak, her açıdan mükemmel olmasa da, ona yakın olan ve kendisine lüks standartlarda bir hayat yaşatabilecek olanı seçecektir. Üstün insan kompleksine o kadar girmiş ve rahata o denli alışmıştır ki, çok sayıda seçenek arasında bir tercih yaparken çektiği zahmetten (!) dolayı yüzünü buruşturur. Etrafındaki hangi erkeğe, ne tür acılar çektiği hiç umurunda değildir. Onlara kesinlikle acımaz. Bir erkeğe ne kadar yakışıklı olduğunu söyleme inceliğinde bulunmak, çoğu kez aklının kenarından bile geçmez. Çoktan bir dev haline getirilmiş olan egosunun biraz daha büyümesi için, bu tür komplimanları tekrar tekrar duymak ister. Bunun, doğuştan verilmiş bir hak olduğu yanılışına iyice kaptırmıştır kendini. Ara sıra bunalıma giriyorsa, çoğu kez bunun nedeni, her insanın görmek istediği ilgiden yoksunluk değil, tam tersine erkeklerin yoğun ilgisidir. Ne gariptir ki, kadınlarımız, çoklukla hiçbir toplumun kadınlarına nasip olmayan bir şeyden dolayı stres yaşayabilmektedir. Sözgelimi, Fransa’da, İngiltere’de, Amerika’da veya Rusya’da yaşayan güzel bir bayana, bunun nasıl bir ruh durumu olduğunu anlatabilmek çok zordur. Eğer çevrenizde otuz beş-kırk

yaşlarına geldiği halde hala evlenmemiş bir bayan varsa, bu uygun birini bulamamış olmasından değil, büyük olasılıkla onca seçenek arasında bunalıma girmiş ve seçim yapmakta bir türlü karara varamamış olmasındandır.

Kaldı ki, erkek de bir insandır ve bir erkeği en çok mutlu edecek ve onurlandıracak olan iltifat, bir kadının iltifatıdır; ama yazık ki bu tür sözler erkeklere aşırı büyük gelmektedir. Zira hangi gerekçeyle olursa olsun, kölelere iltifat etmek efendilere pek yakışmaz!

Kadınlar, bizzat erkekler toplumu tarafından kendilerine verilmiş olan doğaüstü varlık rolünü, yine erkeklere karşı ustaca, sinsice ve ödünsüz biçimde oynamaya devam ederler. Bunu yaparken, erkekleri etkilemek için kullandıkları birçok maske arasında işlerine en çok yarayanı, erkekler tarafından görülemez olma özelliği taşıyan masumiyet (veya melek) maskesidir. Masumiyet maskesini, sadece diğer bayanların yanında çıkarırlar. Böylece, erkekler aynı zamanda onların birer melek olduklarına inanmaya ve peşlerinden koşmaya devam ederler. Onlar ise, erkeklerin yanından ayrılıp hemcinslerinin yanına geldiklerinde, tüm maskelerini çıkarır, biraz rahatlar ve erkeklerin ne kadar aptal ve yılışık şeyler olduklarını anlatmaya başlarlar. Onlara değerli olduklarını hissettirecek her tür davranıştan sakınmayı, kendi ayrıcalıklı konumlarını sürdürmenin bir yolu olarak görürler.

Öyleyse kadınların sizi beğenip beğenmediğini nasıl test edebilirsiniz? Bu sorunun kısa bir cevabı vardır: Size baktıklarını görmediğinizden emin oldukları durumlarda...Kadınlar tarafından beğenilen bir erkek olduğunuzu anlamamanın en iyi yollarından biri, onları uzaktan gözlemlemek veya izle(ttir) mektir. Yani, biraz zor da olsa, size bakışlarının, tarafınızdan fark edilmeyeceğini sandıkları noktalardan, sizi seçip seçmediklerini gözlemleyebilir ya da birazcık casusluk yap(tır)abi-

lirsiniz. Çünkü bir erkeğe doğrudan bakmak, onlar açısından genellikle onur kırıcıdır. Tabii ki, bütün bunlar sizin için hiç de kolay olmayacaktır. Türkiye’de, erkek olarak varlığınızı hissetmek fazlasıyla zordur.

Unutmayın ki, kadınların gözleri çok keskindir. Eğer bakılmaya değer bir erkekseniz, karşıdan gelirken belli bir uzaklıktan veya gizlilikten emin oldukları bir yerden sizi seçmekte zorluk çekmeyeceklerdir; ancak sizin için çılgına döndükleri zaman bile, sizi izlediklerini veya size duydukları ilgiyi inanılmaz bir ustalıkla kamufle etmeyi başarırlar. Eğer bir bayan, sizin gözlerinizin ta içine bakma cesaretini gösterebiliyorsa, bir nedenle gemi azya almış ya da bunu yapmakla sizi etkileyebileceğinden, olumlu karşılık alacağından pek kuşkusu kalmamış demektir.

Bazen çarşıda dolaşırken, çok pahalı, lüks arabalar pek çoğunuzun ilgisini çekiyordur. Orada bir şeye daha dikkat etmenizi öneririm. O tür pahalı arabaların sağ ön koltuklarında genellikle güzel ve şık bir bayan oturur. Hiç kuşkunuz olmasın ki, sizlerden bir çoğunun ömrü boyunca çalışsa bile sahip olamayacağı o arabaya binebilmek için orada rahatça oturan bayan, salt kadın olma özelliği dışında fazladan hiçbir emek harcamak zorunda kalmamıştır. Aynı şekilde, lüks bir evde oturmak, gösterişli takılar takmak, en şık kıyafetleri giyebilmek vb. için de çalışmak zorunda kalmamıştır. İtiraf etmeliyim ki, bugüne dek, bunları iyi gözlemleyen ve şakayla karışık, “Keşke dünyaya bir kadın olarak gelseydim!” diye homurdanan bir çok erkekle karşılaştım. Gerçekten de, Türkiye’de güzel bir bayan olmak, en büyük değer ve lüks bir hayatın en sağlam teminatıdır. Böyle birinin, eğer birazcık aklı varsa, bir başka deyişle, salt dişilik sıfatından kaynaklanan o korkunç yaptırım gücünün farkına varmışsa, parlak bir gelecek için başarabileceği işlerin sınırı yoktur. Tersinden düşünecek

olursak, güzel, cazibeli olduğu halde kıyıda köşede silik veya yoksul bir hayat yaşayan bir bayan için sadece iki olasılıktan söz edilebilir: Ya gerçekten talihsiz biridir ya da zihni yeterli kapasite ile çalışmamaktadır...

Herhangi bir yerde, bir bayanın kendisine birkaç saniye ilgiyle bakışını, bir tek gülümseyişini erkek arkadaşlarına balandırarak aylarca anlatan bir sürü erkek tanıdım. Bu onlar için öylesine büyüleyicidir ki, yaşlandıkları zaman geriye dönüp baktıklarında onları özel bir yerde netlikle görürler. Çünkü doğrudan doğruya uzun dönemli bellek sayfasına adeta kocaman birer çivi gibi çakılmışlardır.

Fizyolojik açıdan bayanlardan daha hijyenik yaratılmış oldukları halde, erkeklerimiz bayanları neden bütün insani zaaf ve kusurlardan, hatta bir ölçüde yadırgatıcı hatalardan arındırarak doğaüstü varlıklar gibi algırlarlar? Neden şiirlerimizde ve şarkılarımızda kadınları, tapılacak bir ilah formunda dile getiririz? Kadınlar neden cinayet işlemek için mazeretimiz olurlar? Neden kadınlarımız karşısında alan değil, hep veren el olma zorunluluğu duyarız da, bu konuda yetersiz kaldığımız zaman kendimizi suçlarız? Bu ülkede erkekler neden sevdikleri kadınlar uğrunda akıl ve ruh sağlıklarını kaybeder ve sokaklara, meyhanelere, barlara veya hapishanelere düşerler? Siz hiç, bir erkek için aklını kaybetmiş bir bayana rastladınız mı?

Bir gün üniversitede okuyan bir bayan arkadaş, bana erkek arkadaşından yeni ayrıldığını, bunalımda olduğunu anlattıktan sonra onu unutmak için kendini derslere verdiğini ve kısa zamanda, ortalama yüz kişilik sınıfta başarılı öğrenciler sıralamasında beşinci sıraya yükseldiğini anlattığında çok şaşırdığımı anımsıyorum. Zaten üniversitede öğrenciyken de, kız arkadaşım ile kavga ettiğimiz zaman, onun derslerini veya günlük yapması gereken aktivitelerini hiç motivasyon kaybına uğramaksızın sürdürdüğünü çok görmüş ve bunu hiç anlayamamıştım; oysa

biz erkeklerin bu bölümde yapması gereken tek şey, unutmak için bir şekilde kendimizi kaybetmeye çalışmak, kör romantik şarkılar dinleyerek saçı-başı dağıtmak ve orada-burada boş gözlerle etrafa bakınarak ve daha çok sigara içerek amaçsızca dolaşmaktır. Sorun çözülmediği sürece, başka bir işe konsantre olmanız gerçekten zordur. Çünkü etrafında sizin bıraktığınız boşluğu doldurmaya hazır bekleyen o kadar çok erkek vardır ki, siz bütün o bunalımları yaşarken, bayan arkadaşınız büyük olasılıkla, o sırada evinde televizyon karşısına geçmiş, sevdiği bir diziyi izlerken çekirdek çitliyordur.

Bir ara, bir gazetede ünlü Amerikalı pop star Britney Spears ile ilgili bir haber okudum. Birileri Britney'nin çiğneyip tükürdüğü sakızlara fena halde takmışlar. Çiğnedikten sonsa yere tükürdüğü sakızları toplayıp, sonradan açık arttırmayla on bin dolara kadar varan fiyatlarla satıyorlarmış. Sözelimi, aynı haberde adamın biri, Britney'nin bir yerde sinirlenerek bağırıp çağırdığı esnada yere tükürdüğü sakızı yüklü bir fiyat vererek satmak istediğini söylüyordu. Bu arada gazete, sakızlara olan talebin hayli yoğun olduğunu yazıyordu.

İşin doğrusu, Avrupa' da ve Amerika'da bu denli kutsanmış (!) bir kadın olabilmek için çok başarılı veya aşırı ünlenmiş biri olmanız gerekir; ancak Türkiye'de aynı makama ulaşmak için, ne çok başarılı ne de büyük bir şöhret olmanıza gerek vardır. Yalnızca güzel bir bayan olmanız yeterlidir. Bunun en çarpıcı örneği, Türkiye adına Dünya veya Avrupa güzellik yarışmalarında dereceye girmiş bayanların durumudur. Bu bayanlar, yarışmanın sonuçlanmasının hemen ardından, her işi yapan kişiye dönüşürler. Bir bakarsınız, bir televizyon kanalında spiker veya sunucu olmuşlardır, bir süre sonra sinema oyuncusu olurlar, sonra şarkıcı olurlar, hatta yazar bile olabilirler. Bu sıraya göre değil belki; ama hemen her iş için üstün yeteneklerle donatılmış olağanüstü insanlar gibi etrafta

dolaşmaya başlarlar. Aslında, herkes onların temel avantajlarının sadece fiziksel güzellikleri olduğunu bilir; ancak onu piyasaya sürenler, çok güzel bir kadını gördüğü zaman dikkat kesilen, gözlerini ondan ayıramayan aç bir erkek toplumunun önüne koyulacak daha geçerli bir reyting aracı olmadığını pekala bilmektedirler..

Yaşadığımız toplumda, kadınları bu denli yücelten, hatta kutsayan anlayışın kaynaklarına gelince... Türk erkeklerini dünyanın en aç erkekleri durumuna sokan nedenler ne ise, kadınlarımızı doğaüstü varlıklara dönüştüren nedenler de onlardır. Dolayısıyla, çift gerektirmeli bu iki olguya birlikte yanıt aramak zorunda olduğumuz ortadadır.

Bunun birinci dereceden sorumlusu, İslam öncesi çağlardaki Türk mitolojisi dahil olmak üzere, günümüze dek bizimle oturup, bizimle kalkan geleneksel kültürümüzün bilinçaltımıza kazınmış olduğu, özel bir ahlak ve namus anlayışıdır. Bu namus anlayışının merkezinde koskoca bir kadın imgesi vardır.

Birey olarak, çevremizi kuşatan ve davranışlarımızı belirlemek veya yönlendirmek için bize sürekli telkinlerde bulunan birtakım sesler vardır. Bu sesleri, güdüsel sesimiz, şartlanmış sesimiz ve akıl sesimiz (Prior ve O'Connor, 2000: 5) şeklinde kategorize etmek oldukça mantıklı görünüyor. Bireysel düzlemde, en fazla kulak verdiğimiz ses, şartlanmış sesimiz, yani yürürlükteki geleneksel kültürün emrinden hiç ayrılmayan ve onun kökleşmiş hükümlerine göre bireyleri yargılayıp duran toplumun sesidir. Sigmund Freud bu sese, süper ego kavramı içinde önemli bir işlev yüklemektedir. Bizim toplumumuzun sesi öylesine sert ve ürkütücüdür ki, hiç bir birey o sesin ense-sinden kulaklarının içine doğru gürlemesine tahammül edemez. Kısacası, süper egomuzun içini dolduran başlıca etken, bizzat kendi toplumumuzdur. Öyle ki, bireylerin çoğu, Tanrı'dan daha çok, bu toplumdan korkmaktadır.

Şimdi toplumun gür sesiyle kurduğu, korkuya dayalı geleneksel statükonun dayattığı bu reel durumun içini dolduran geleneksel davranış biçimlerini analiz etmeye çalışalım.

Bilindiği gibi, mitoloji bir halkın bilinçaltını oluşturur. Eski Türk mitolojisine baktığınız zaman, kadınlara genellikle doğaüstü nitelikler yüklendiğini görürsünüz. Sözelimi, "Yaratılış Destanı"nı okuduysanız, orada Tanrı'nın, ışıktan bir kadın imgesi şeklinde yarattığı Ak Ana'ya tek başına yaşaması için gökyüzünün son derece aydınlık olan on yedinci katını verdiği, Ak Ana'nın da Tanrı'ya yaratma konusunda ilham verdiği anlatılır (Banarlı, 2001: 12). Başkurtlar'la Kazak ve Kırgızların Kuzu Körpeç ve Bayan destanlarında, melekler biçiminde betimlenen kadınların fedakarlıkta erkeklerden üstün oldukları dile getirilir (İnan, 2011: 271). Yakut Türkleri ile ilgili bir efsanede ise, Destanın kahramanı olan Ak Oğlan'ı doğduğu vakit emziren kadın aşkın, doğaüstü bir varlıktır. Çünkü bir ağacın içinden çıkmış ve onu emzirdikten sonra gözden kaybolmuştur Ögel, 2010: 103). Yine, Türk mitolojisinde güzellik tanrıçası olarak tanımlanan Ayzıt, sadece namuslu kadınlara yardım eder, iffetsiz kadınlarla ne kadar yalvar yakar olsalar da ilgilenmezmiş (Uzaz, 2001: 55).

Birkaç tanesini saydığımız bu ve buna benzer daha pek çok eski Türk mitlerinde kadınlar, erişilmesi güç gerçeküstü niteliklerle donatılmakta ve hatta kimileri yıldızlardan hamile kalan namus ve iffet abideleri olarak tanımlanmaktadır (Gökcalp, 1995: 99). Görünüşe bakılırsa, İslam öncesi dönemlerden itibaren günümüze dek birikerek gelen geleneksel yargılarımız içinde kadın, kelimenin tam anlamıyla dokunulmaması gereken bir tabu olarak yüce ve müstesna bir makama yerleştirilmiş bulunmaktadır. Kadına bir tek "Sen Tanrısın!" denmediği kalmıştır.

Bu durumda, eski atalarımız, her ne kadar kadınları toplumun ve kamu yönetiminin asli bir ögesi olarak yanı başlarından ayırmamışlarsa da, inanılmaz bir değer biçerek, onları yanı başlarında otururken bile ulaşılmaz kılmayı başarmış görünüyolar. Güröl güröl akan çeşme başında susuzluktan kıvranmak da, Türk erkeklerine o günlerden kalmış bir miras gibi görünmektedir.

Daha sonra, İslam dini ile tanışan ve onu kabul etmekte hiç nazlanmayan Türkler, İslam'ın kadına o günkü dünya standartlarının üstünde bir değer verdiğini görmüş ve zaman içinde dinimizin zina konusundaki duyarlılığını da dikkate alarak kadını yuvaya çekmek suretiyle kendilerine özgü bir senteze ulaşmışlardır. Söz konusu süreçte kadının daha aşkın bir varlık haline geldiğini kaydetmek gerekir. Örneğin edebiyatımızın en seçkin türü sayılan Divan Edebiyatı, deyim yerindeyse kadının alnından dökülen küçük bir perçemdeki bir tek kıl için onlarca methiyeler düzen şiirlerle doludur. Demek istediğim, böylece toplumsal hayatın merkezinden alınan kadının, ulaşılmazlığın acılarıyla kuşatılmış ululuk ve iffet abidesi niteliği iyiden iyiye güçlenmiş ve kamusal alandan tabusal bir alana geçip bir çeşit dokunulmazlık zırhına bürünmüş, böylece öncelikle korunup kollanması gereken kutsallar arasındaki seçkin yerini almıştır. Bunun halk arasında kullanılan deyimsele anlatımı, "at, avrat ve silah"tır.

Dikkat ettiyseniz, bütün kamu kurum ve kuruluşlarında, yangın ihtimaline karşı bir köşede muhtelif yangın söndürme aletleri ve hemen üstünde de yangında ilk kurtarılacaklar listesi yer alır. Bizim kültürümüzde, at, avrat ve silah sözü de benzer bir durumu ifade eder. Sözü geçen varlıklar kutsal kabul edilmiş, bir anlamda teslim edilmesi, emanet edilmesi, açıkta bırakılması vs. kerih kabul edilerek, tehlike halinde ne pahasına olursa olsun, öncelikle kurtarılması gerekenler lis-

tesinin ilk üç sırasına yerleştirilmiştir. Bugün at ve silahın ne durumunda olduğunu bilmiyorum; ama kadının hala liste başı olduğundan kesinlikle emin olabilirsiniz. Bu yüzden, bir erkek kadını ister sevsin, ister nefret etsin, onu koruyup kollamak boynunun borcudur. Eğer biraz gözlem yeteneğiniz varsa, Türk erkeğinin çarşıda-pazarda eşiyle gezerken bir parça gergin olduğunu görebilirsiniz. Anaç bir tavuğun dışarıda yavrularını gezdirirken onlara yönelebilecek tehlikelere karşı bir gözünün sürekli etrafı gözetlemesi gibi, bizim erkeklerimizin de eşleriyle birlikte gezerken bir gözleri eşlerinde, diğer gözleri ise çevreden kadınlarına yönelebilecek tehlikelere karşı bir nevi radar işlevi görmektedir. Bu görevi yaparken gösterecekleri herhangi bir zaaf, kendi onurlarına ağır bir leke veya çamur olarak dönüp bulaşacak ve belki de bu yüzden toplumdan dışlanacaklardır. Hiçbir erkek, böyle bir imajı göze alamaz. Bazen beş-on kişinin ortasında top gibi yuvarlanarak dayak yemeyi, bıçaklanmayı, hatta öldürülmeyi veya cinayet işleyip hayatını hapisshanede çürütmeyi göze alır; ama yanındaki veya evindeki karısının namusuna dil uzatılmasına razı olmaz. Dahası, onların namusu, kendi namuslarından daha önemlidir. Bu yüzden, kimi zaman bir erkeğin saldırısına uğramak için, sadece birkaç saniye gözünüzü ayırmadan yanındaki kadına bakmaktan daha emin bir yol yoktur. Çünkü kadının her yeri mahrem ve tabudur; bir çeşit kutsallığı vardır. *Kadın, kutsal namus kavramımızın tam da merkezinde durmaktadır. Anadolu'nun herhangi bir şehrinde sokaklara çıkıp önünüze gelen vatandaşa "‘Namus’ dediği zaman aklınıza ilk gelen şey nedir?" diye sorsanız, en az % 98'inin söyleyeceği ilk şey 'kadın' sözcüğü olacaktır. Namus kavramı ile bu denli sıkı biçimde eşleştirilmiş bir varlık, elbette ki erişilmez, dokunulmaz ve paha biçilmez olacaktır.*

Kadına dışarıdan yabancı bir elin uzanması, genellikle kansız temizlenebilecek suçlar kapsamının dışındadır. Üstelik

bir erkeğin namusunu koruyup kollaması gereken bayanlar, sadece kendi eşi ve varsa kızları değil, aynı zamanda yakın akrabaları, yakın komşuları, arkadaş veya ahbablarının kızları, dahası tanımasa bile rahatsız edildiğini düşündüğü diğer bayanlar namus koruma hizmetinin sınırlarına girebilir. Bu şartlar altında yeterince açıktır ki, Türkiye’de özellikle de tanımadığınız bir bayana mümkün olduğunca kısa ve zorunlu olması şartının dışında yaklaşmak kesinlikle cinsel bir talep olarak algılanacak ve hemen tehlike çanları çalmaya başlayacaktır. Daha net söylersek, Türk toplumunda kadın, yaklaşılabileceğiniz en tehlikeli maddelerden biri; dahası, bir tür patlayıcıdır. Türk erkeğinin birinci vazifesi, en büyük namus meselesi olan kadını korumak ve kollamaktır. Nitekim “namus cinayeti” veya “töre cinayeti” kavramlarının mucidi, bizim toplumumuzdan başkası değildir.

Elbette ki, erkeğin zayıf bir cins olan kadını üzerine bu denli titremesi, özünde yanlış değildir. Erkeğin, kadınına uzanan kötü niyetli bir eli kırma isteği duyması, yeterince haklı bir tepkidir; ancak bu durum kadının erkekten daha değerli ve kutsal bir varlık olduğu anlamına gelmemelidir; fakat Türk erkeklerinin bir çoğu evlendikleri kadını o kadar namus meselesi yaparlar ki, boşandıkları zaman bile onu denetim altında tutmak ve bir başka erkeğin ona dokunmasına ellerinden geldiğince engel olmak isterler. Öyle ki, ayrıldığı eşleri bir başka erkekle çıkmaya başlamış veya evlenmişse, bu durum cinayete kadar varan bir gurur meselesine dönüşebilmektedir. Kadın bu kadar hayatın merkezinde ve bu kadar önemlidir. Türk milletinin namus kavramının tam da merkezinde oturur. Öte yandan, paradoksal olarak, Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddetin arka planında, bir yönüyle Türk erkeğinin kadınına verdiği kutsayıcı değerden kaynaklanan aşırı korumacı ve kıskanç duyguların yattığını söylemek olanaksız değildir. Namus demek, kadın demektir.

İnsanlık onuru demek, kadın demektir. Mutluluk demek, kadın demektir. Kadın, hayatın en koyu haz kaynağıdır. Erkeklerin hemen bütün söz ve davranışlarının yönünü, uzaktan veya yakından kumanda eden onlardır. Kısacası, dünya standartları ile karşılaştırıldığında, Türk kadınları kadar saygıdeğer bir başka kadın topluluğuna rastlamak neredeyse olanak dışıdır. Sözgelimi, pek çok kişi tarafından dünyanın en çekici kadınlarının yaşadığı söylenen kimi ülkeler vardır ki, bunlar arasında Rusya, Ukrayna, Romanya, Polonya, Macaristan ve Batlık ülkelerini sayabiliriz; ancak ister kaderin garip bir cilvesi deyin, ister yaman bir çelişki, ne dersiniz deyin, bu ülkelerde kadınların neredeyse hiçbir değeri yok gibidir. Nitekim bu ülkelerden gelen kadınlarla bir şekilde temas kuran herkesin onlardan edindiği ilk bilgi veya izlenimlerden biri, Türkiye’de kendileri başta olmak üzere kadınlara verilen değer, fazlasıyla abartılması karşısında duydukları şaşkınlıktır. Bu arada, sözü geçen kadınların bu konudaki şaşkınlıklarına dair çeşitli ifadeleri, yer yer bazı kitap ve gazetelere yansımaktadır.

Glenn D. Wilson ve Chris McLaughlin, *Aşk Bilimi* adlı kitaplarında, kadınlarla erkeklerin, gerçekçilik (veya Faydacılık)-romantizm ikileminin neresinde durduklarına ilişkin ilginç bulgulara yer verirler: “Erkekler ve kadınlar sevecek birini bulduklarında, sevgilerini aynı biçimlerde mi gösterirler? Mills & Boon aşk dizisi kitaplarının ve cesur bir yabancınn kadın kahramanı kendisine sırılsıklam aşık ettiği tarihsel romanların başarısına rağmen, kadınların daha romantik bir cins olduğu geleneksel düşüncesi, görünüşe bakılırsa yanlıştır. Peş peşe yapılan araştırmalar, kadınların yaklaşımlarında çok daha faydacı ve gerçekçi olduklarını, John Lee’nin tanımladığı aşk türlerinden storgik (karşılık bekleyen) ve pragmatik (faydacı) aşkta karar kıldıklarını ortaya koyarken; erkeklerin daha tutkulu (erotik) ya da oyuncu (ludik) aşk biçimlerine doğru sürüklendiklerini

ileri sürmektedir. Amerikalı sosyologlar Terry Hatkoff ve Thomas Lasswell, kadınların geleneksel olarak eşlerini seçerken, kontrolü ellerinde tutabildiklerini, 'önerilerini veya evlilik tekliflerini kabul etmeye ya da geri çevirmeye karar verirken taliplerini oyalayabildiklerini' ve bu nedenle de aşkta daha mantıklı olmaya gereksindiklerini iddia ederler. Mali açıdan bir eşe daha az gereksinime duyan kadınlar, yaklaşımlarında daha fazla oyuncu olabilirler; buna karşın, aşkın erkekler için bir oyun (aşkta tutkuya, romantik ve erotik oyunlara değer verme- M.A.), kadınlar içinse daha çok bir kariyer olduğu bazı bakımlardan doğruluğunu korur.

Araştırma ayrıca, 20 yaşın altındaki bayanların, erken yaşlarda erkeklerle göre daha sık aşık olduklarını göstermektedir; ama bu yaş sınırını bir kez geçtikten sonra, erkekler daha kolay aşık olur, bayanlar ise daha kısa zamanda aşk ilişkilerini bitirirler. Çalışmalar göstermektedir ki, deneyim kazandıkça bir ilişkinin sona erdirilmesine karar verme ve bunun için ilk adımı atma konusunda, kadınlar güçlü olan cinstir. Ayrıca, bir aşk ilişkisini veya birlikteliği izleyen nostalji, depresyon ya da yalnızlık durumlarının bayanlar için söz konusu olması da pek olası değildir.

Kadınların tersine, erkeklerin tercihinin oyuncu aşk biçimleriyle bağlantılı olması, erkeklerle kadınlar arasındaki bir diğer önemli farklılığı ortaya koymaktadır (Wilson ve McLaughlin, 2002: 109).

Bu durum bize, erkeklerle kısmi bir karşıtlık halinde, kadınların bir ilişkide romantizmden çok faydacılığa (Pragmatism) eğilimli olduklarına dair güçlü bir izlenim vermektedir.

Konumuz açısından bakacak olursak, aslında Türk erkeğinin romantik olması, son derece normal ve anlaşılabilir bir şeydir. Kadından dramatik düzeyde yoksunluğun doğurduğu açlık,

onu gözünde büyütmesini ve yüceltmesini zorunlu kılmakta ve dolayısıyla herhangi bir kadın imgesine bakışına, koyu duygusal renkler doğal olarak egemen olmaktadır. Öte yandan, Türk kadınının erkeklere karşı romantik duygular beslemesi neredeyse olanaksızdır. Çünkü onlar için erkekler ulaşılmaz değil; tam tersine, bol, ucuz ve elde edilmesi kolay şeylerdir. Nitekim romantik sevginin özü, sevilen kişiyi gereğinden fazla değerli ve ulaşılmaz görmektir.

Böylece sevilen kişinin aşkını şiirle, şarkıyla, çeşitli yiğitlik gösterileriyle ya da hanımefendinin hoşuna gidecek diğer yöntemlerle kazanmak uğruna büyük çabalara girilir. Hanımefendinin erişilmez değerine olan inanç, onu elde etme zorluğunun ruhsal etkisinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, bir erkeğin kolayca elde ettiği kadına karşı olan duyguları hiçbir zaman romantik sevgi biçimini alamaz (Russel, 2004: 53). Türkiye’de ise, durum bütünüyle tersine dönmüş olduğundan dolayı, romantik cins olma ayrıcalığı erkeklere kalmış görünmektedir. Erkeğin daha romantik bir cins olduğunu yadsıyanların, önce şu sorulara akıllıca bir yanıt vermeleri gerekir: Sevdği kadına kavuşamama durumunda veya onun kendisini terk etmesi karşısında duyduğu acıların şiddetine dayanamayan ve intihar eden birçok erkek görmüşsünüzdür. Peki, bunu yapan bir bayana hiç rastladınız mı? Ya da böylesi durumlarda aklını yitiren çok sayıda erkek olduğu halde, şimdiye dek aynı duruma düşmüş kaç bayan gördünüz?

Şimdi de, konuyla başka açılardan ilgili olması nedeniyle ulusal bir gazetede yer almış olan bir haberi alıntılarla istiyorum.

“RUS KIZLARINA GÖRE TÜRK ERKEĞİ
‘ROMANTİK’MİŞ...”

“20 yıl önce Almanya’daki ‘Helga Hasan’da ne bulur’ türü tartışma, bu kez Rus basınında başladı. Rus basınında Türkiye’ye dinlenmek ve eğlenmek için giden birçok Rus kızının, Türk gençlerinde Rusya’daki erkek arkadaşlarında bulamadığı birçok unsuru yakaladığı yorumları yapılıyor. Rus genç kızlara göre, Türk gençlerinin en önemli artısı ‘romantik’ oluşlarıymış. ‘Genç Rus kızlarının seks turizmi’ konusunu enine boyuna işleyen Rus internet haber sitesi ‘Obozrevatel’ (Yorumcu), Rus kızlarının samimi itiraflarını da sıraladı. İşte onlardan birkaçı:

MARİŞA:

“BİZİM ERKEKLERİMİZ DUYGUSUZ ÖPÜŞÜYOR”

Bizim erkekler kıskanıyor. Kıskançlığın ötesinde Türk- lere kızgınlar; ancak bizim onlardan ne beklediğimizi bile öğrenmek istemiyorlar. Örneğin, Rus erkeği öpüşmesini bile bilmiyor. Filmlerde gördüğü gibi öpüşürken dilinizi yutmaya çalışıyor. Bazı Rus erkekleri çaba gösteriyor; ama Türk gencini duygusallıkta yakalayamıyor.

EMMA:

“(TÜRK GENÇLERİ) VÜCUT TEMİZLİĞİNE BÜYÜK ÖNEM VERİYOR”

Birlikte olduğum Türk erkek arkadaşlarımdan tamamı vü- cut temizliğine büyük önem veriyor. Elbise ve çamaşırları her zaman temiz. Bizim Rus erkekleri gibi Akdeniz güneşi altında bir gömleği iki gün üst üste taşıyor. Koltuk altlarından ter kokusu gelmiyor. Bizimkiler buluşmaya gelirken üç günlük çoraplarını bile değiştirmiyor.

VERA:

“KORKAN ANNEYİ DE DİSKOYA GÖTÜRDÜ”

Bir seferinde ilginç bir olaya şahit oldum. Anne-kız iki aile Türkiye'ye tatile gittik. Arkadaşım Türk gençlerinden birinin hoşuna gitti. Durmadan tatil köyü dışındaki disko ve barlara davet ediyordu. Arkadaşımın annesi bir yandan korkuyor, diğer yandan kızını frenlemek istemiyordu. Üçüncü günün sonunda iki genç diskoya gitme konusunda anlaştı. Kız arkadaşımın annesi 'Yalnız bırakmam' deyince, onu da diskoya götürdüler. Rus erkeğinin kız arkadaşıyla ilk buluşmasına kızın annesini de götürmesi imkansızın ötesinde bir şey.

BERYOZKA:

"TÜRK ERKEĞİNDE SEKS 3. SIRADA GELİYOR"

Rus erkeğinin Türklerden uzun uzun ders alması gerekir. Türk erkeği 100 yıllık eşiymişim gibi kompliman yağdırıyor. Kendisine değer verilmesi, Rus kadınının çok hoşuna gidiyor. Seks ikinci, hatta üçüncü sırada geliyor desem yalan olmaz.

Bunlar, dişil çekim güçleriyle dünyaca tanınmış Rus kızlarının Türk erkekleri hakkındaki samimi itiraflarıdır. Gözlemleri tamamen doğrudur; ama Türk erkeklerinin cinsel açlık sınırı altındaki yakanışlarıyla iyice şımarmış ve artık her biri kendini Miss World zannetmeye başlamış Türk kızlarına bunu anlatmak son derece zordur. Onlara birilerinin, bunca iltifatın güzel oldukları için değil, erkeklerin aşırı cinsel açlığından dolayı yöneldiğini anlatması gerekiyor.

Bağlam açısından, bir gazetede çıkan başka bir haberi aynen aktarmak isterim. Bu haber, Türk erkeğinin bu kendine özgü yoksunluk psikozunu şüpheye yer bırakmayacak kadar açıklıkla ortaya sermektedir.

"Google'daki utanç verici liderlik tablosu, Türkiye'yi tüm dünyaya rezil etti.

Google-insights, google aramaları ile ilgili istatistikleri sunuyor. Google-insights'in son verilerine göre aramalarda

'porno' sözcüğü en çok Türkiye üzerinden yapılmış. İşte Türk halkının google'daki utanç verici liderlik tablosu ve ilk 10'u paylaştığımız ülkeler:

Regional Interest For Porno (Pornoya Bölgesel İlgi)

1. Turkey
2. Burkino Faso
3. Peru
4. Mongolia
5. Colombia
6. Romania
7. Cote d'Ivoire
8. Albania
9. Spain
10. Mexico"

Dediğimiz gibi, bizim ülkemizde kadınları bu denli değerli ve pahalı yapan diğer önemli etken de, genel hatlarıyla yukarıda saydığımız nedenlerden dolayı erkeklerimizde ortaya çıkan cinsel açlıktır. Şimdi bu, artık çift gerektirmeli ve umut kırıcı bir sarmal haline gelmiş durumdadır. Bu durum, erkeklerin açlığını artırmakta, açlığı artan erkekler ise kadınlara daha fazla gereksinme duyup daha fazla ilgi gösterdikleri için kadınların değeri gereğinden fazla artmakta ve böylece kendilerini erkeklerden daha fazla çekmektedirler. Nihayet, piyasada en fazla talep doğuran ve en zor elde edilen ürün, sürekli kendileri olmaktadır.

Elbette ki, dünyanın cinsel yönden en aç ve yoksun bırakılmış erkeklerinin yaşadığı ülkede yaşıyor olmanın, bayanlar açısından kimi olumsuz bedelleri de olacaktır. Örneğin, dünyanın pek çok yerinde bir bayan için yalnız kalmak veya yalnız gezmek bu kadar riskli değildir; ancak çoğu kez kadınlar adına o be-

delleri ödeyenler, yine onların korumalığına soyunan erkekler olmaktadır. O kadar ki, sokakta veya bir alışveriş merkezinde gezerken yanınızdaki bayanı birkaç dakika yalnız bıraksanız, o kısa zaman aralığında bile tacize uğrayabilmektedir. Bir ara yaşadığım şehirde merkezi bir yerde, hemen ardından tanık olduğum bir olayın etkisini uzun süre üzerimden atamamıştım. Görgü tanıklarından öğrendiğime göre, bir şahıs hafta sonu tatilinde güneşli, güzel bir havada şehir merkezinde karısı ve çocuğu ile gezerken, çocuk dondurma istemişti. Adam dondurma almak için hemen yan tarafta bulunan bir pastaneye girmiş ve çocuğuna istediği dondurmayı almakla meşgul olduğu sırada, çocukla birlikte kaldırımında beklemekte olan kadın, birkaç kişi tarafından tacize uğramıştı. Anladığım kadarıyla, adamın dondurmayı alabilmek için beklediği sırada geçen süre bir dakikadan fazla değildi. Geriye döndüğünde birilerinin kendi karısını arsızca taciz ettiklerini gören adam, her Türk erkeğinin göstereceği tepkiyi gösterdi. Bunun üzerine tacizci gençler tarafından sokak ortasında bıçaklı saldırıya uğradı. Ben gördüğümde, kaldırımında kanlar içinde yatıyordu. Aç olan insan ekmek çalar, su bulamayan insan su çalar, cinsel yönden aç kalan insan ise, önüne gelen her karşı cinse saldırma isteği duyar. Şüphesiz ki, olay normal değil, dehşet vericidir; ancak bu öngörülebilir bir sonuçtur ve nedenleri ortadan kalkmadığı sürece kendini tekrarlamaya devam edeceği bellidir.

Erkeklerin böylesine saldırgan davranmalarının nedeni, dediğimiz gibi, cinsel açlıklarıdır. Psikolojide “algıda seçicilik” diye bir kavram vardır. Mideniz aç kaldığında algılarınız, midenizin ihtiyaçlarını karşılayacak besin maddeleri konusunda seçici ve gerektiğinde de saldırgan olacak, cinsel yönden aç kaldığınız veya engellendiğiniz vakit ise, her yerde özellikle karşı cinsel imgeleri seçecek ve dikkatle üzerinde yoğunlaşarak bir biçimde onu elde etmek için fırsat kollamaya başlayacak-

sınız. Bu, insan doğasının evrensel yasalarından biridir ve özünde son derece anlaşılabilir bir olgudur. Bırakın yaratılış programımıza yerleştirilmiş temel içgüdülerimizi, tali ya da yapay ihtiyaçlarımız konusunda bile yeri ve zamanı geldiğinde sertleşme eğilimleri gösterebiliyoruz. Örneğin, ortalama bir evi ve işi olan birisiniz ve fakat bir de arabanız olsun istiyorsunuz. Gördüğünüz her güzel arabaya dikkatle bakar, onları büyük bir iştahla inceler ve çok kısa bir süre içinde araba markaları, tasarımları, amblemleri vb. konularda bilgilenirsiniz. Herhangi bir yere bakarken gözleriniz öncelikle arabaları seçer ve onlar üzerine odaklanırsınız. Cinsel gereksinimin engellenmesi de aynen böyledir. Kaldı ki, cinsellik insanoğlunun en güçlü ve en etkin iki temel biyolojik içgüdülerinden biridir. Bu içgüdü doyurulmadığı zaman insanlar, özellikle de erkekler, karşı cinse ulaşmak için son derece gergin ve saldırgan olmaktadır. Bizim erkeklerimizin sokaklarda kadınlara, argo bir deyimle, bu kadar laf atmalarının, onları taciz etmelerinin ve en masum sözcüklerden bile cinsel yorumlar çıkarmalarının arkasında yatan ana neden, sadece ve sadece aşırı cinsel açlıkla engellenmeleridir.

Bununla ilgili olarak bir gözlemimi paylaşmamın uygun olacağı kanısındayım: Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden dostlarım vardır. Zaman zaman ziyaretime gelir, bir süre konuğum olurlar. Bunlar, genellikle genç arkadaşlardır. Çok ilginçtir ki, bu arkadaşlarımdan hiç birinin hiçbir yerde çevrede bulunan veya oradan geçen bir bayana, bizim erkeklerimiz gibi şehvetle süzerek baktığına tanık olduğumu hiç anımsamıyorum. Durumun açıklaması basittir: Avrupa ülkelerinde, insanların her türlü açlık sorunu aşağı yukarı çözülmüş durumdadır. İnsanlar cinsel yönden tok oldukları için, oradaki kadınlar Türkiye'de olduğu gibi, erkeklerin gözüne doğaüstü varlıklar şeklinde görünemez ve onların yüreğini hoplatamazlar. Çünkü

her biyolojik gereksinim gibi, cinsel içgüdü de doyurulduğu zaman kişi için sorun olmaktan çıkmaktadır.

Kimilerinin zannettiği gibi bu durum, salt eğitimle ilintili bir olay değildir. Doğrudan cinsel açlık veya cinsel engellenme ile ilgilidir. Bunun salt eğitimsizlikten kaynaklanan yabancı bir tutum olduğunu söylersek, eğitilmiş insanlarımızın da diğerleri gibi davranıyor olmasını açıklayamayız.

Bu noktada bir kaygımı açıkça belirtmek isterim: Sevgili okuyucu, bu kitabın bütününde ortaya konan düşünce, yorum ve gözlemleri yer yer abartılı bulabilir; ancak burada anlatılan şeyler, ne yazık ki bizim her gün kendisiyle iç içe yaşamak zorunda olduğumuz ve bir çoğumuzun anlatmakta zorlandığı veya açıkça söylemeye çekindiği halimizin ta kendisidir.

Geleneksel statüko içinde yer alan ve kadınları ulaşılmaz kılan önemli bir diğer etken, “bekaret tabusu” dur. Evet, bekaret köklü bir tabu olarak kaldığı sürece, kadınların piyasa arzının azalmaya ve dolayısıyla fiyatlarının artmaya devam edeceği kesin görünmektedir. Çünkü en büyük dişilik erdemi olarak, bekaretini korumak isteyen bayanlar, kendilerini belli bir zamana kadar kasacak veya geri çekecektir. Bu kötü bir şey değildir; ancak bugünkü kadar abartılı olması, sonuçta kadınların piyasa değerini kesinlikle artırıyor olması nedeniyle en fazla erkekleri etkilemektedir. Buradan, güzel yurdumun, isimlerini hemen herkesin iyi bildiği pek ünlü feministlerine bir göndermede bulunmak istiyorum: Siz bekareti çağdışı ve yıkılası bir tabu olarak görüyorsunuz değil mi? Oysa siz kadınlar, hiçbir ülkede olmadığı kadar değerli ve pahalı bir varlık haline gelmiş olmanızı, bir ölçüde bu tabuya borçlusunuz. Çünkü bekaret tabusunun, kadınlığın piyasa arzını önemli ölçüde azaltan ve dolayısıyla kadınların fiyatını artıran bir etken olduğu çok açıktır. Bekaret tabusu ortadan kalktığı zaman, piyasa arzınız iyice artmış olacağı için değerinizi hızla

yitireceksiniz ve bugünkü erkek enflasyonunun yerini, o zaman kadın enflasyonu alacaktır. O zaman erkekler, bayanlara sık sık şu soruyu sormaya başlayacaklardır: “Sen kendini benimle birlikte olacak kadar değerli mi görüyorsun?”

Kadınlarımızın böylesine değerli varlıklar haline gelmiş olmasının bir diğer nedeni ise, karınlarının tok, sırtlarının pek olmasıdır. Şayet kadın evlenip gittiği evde istediği yaşam standartlarını bulmakta zorluk çeker veya şiddetle karşılaşrsa, geri dönüp sığınacağı adres bellidir. Babasının evi...

Bazı bölgelerde baba evine dönen kadınların kabul edilmediği, zor kullanılarak kocasına iade edildiği veya kötü hayat koşullarına düştüğü yönünde bir takım olaylara rastlanıyorsa da, fotoğrafın genel görünümü, bu durumdaki bayanların, çarelerin tükendiği noktada anne-babalarının evlerine dönebildiklerini göstermektedir. Başka bir deyişle, henüz evlenme aşamasında, her Türk kızının bilinç altında, yaptığı evliliğin fiyasko ile sonuçlanması olasılığına karşı, “babasının evine kaçma” seçeneği vardır. Ev kadını olarak girdiği evde mutsuz olduğu taktirde geri dönüp sığınabileceği sıcak ve güvenli bir barınak, arkasında onu beklemektedir. Her ne olursa olsun, sokağa düşmeyecek, aç ve açıkta kalmayacaktır. Hemen her Türk kadını, bunun derin bilinci ve psikolojik rahatlığı içindedir. Bu yüzden, erkeğe fazlaca minnet duymazlar.

Son olarak, toplumumuzun evliliğe bir tür çoğulcu nite-lik yükleyerek boşanma seçeneğini olabildiğince zorlaştırmış olmasını, kadınlar lehine işleyen bir faktör olarak dikkate almamız gerekmektedir: Geleneksel evlilik tasarımının bu özelliği, incelenmeye değer başlı başına bir olgudur. Burada boşanmanın zorluğu, henüz evlenirken ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki, bizim toplumumuzda bir kızla evlenirken, aslında sadece o kızla evlenmiş olmazsınız. Deyim yerindeyse, aynı anda onun annesiyle, babasıyla, kız kardeşleriyle, erkek kardeşleriyle,

dedesiyle, ninesiyle, hatta geride bekleyen bütün akrabalarıyla da evlenmiş gibi olursunuz. Yani, bayanın çevresinde bulunan tüm yakınları, her an müdahil olmaya yetkili bir garantör ordu sıfatıyla onun arkasındadır. Aynı şekilde erkek tarafı da, onun arkasında yer alan diğer bir garantör ordu görevini üstlenmiştir. Bunlar kendilerini, hem kızı ve erkeği, hem de yapılmış olan evliliği korumakla yükümlü sayarlar.

Sözgelimi, erkek ne kadar haklı bir gerekçeyle olursa olsun, karısından boşanmak istemek gibi bir hata işlerse, çok geçmeden bayanın arkasındaki garantör ordunun müdahalesi ile karşılaşacak, bayan böyle bir girişimde bulunursa, aynı şekilde erkeğin garantör ordusunun müdahalesi ile yüzleşecektir; ama zaten evlilik sürecinde de bu orduların vesayeti, denetimi ve ağırlığı hiçbir zaman ailenin üzerinden eksik olmaz. Gerçekten de, geleneksel olarak bizde evli bayan ve erkeğin özellikle yakın akrabaları, eşlerin hemen bütün işlerine karışabilme yetkisine sahip olduklarına inanır ve her an her şeye karışırlar. Nitekim Türkiye’de boşanma vakalarının önemli bir oranı, her iki taraftan anne-baba vb. kişilerin müdahaleleri nedeniyle gerçekleşmektedir; ancak çelişkisel olarak bu tür müdahalelerin evlilik kurumunu, zorla da olsa ayakta tutma yönünde önemli bir işlev gördüğünü kabul etmemiz gerekir. Demk oluyor ki, bu ülkede boşanmak, malum müdahaleler nedeniyle kolayca göze alınabilecek bir girişim değildir. Daha doğrusu, hayatınıza bile mal olabilecek bir risktir. Bin bir gece masallarındaki gibi, pembe mutluluk düşleri ile evlendiğiniz kişiden, kendi kararınızla ve dost kalarak ayrılamazsınız. Bundan dolayı, taraflar karşı karşıya gelebilir ve hatta kan bile dökülebilir. Bunlar, ender rastlanan olaylar değildir. Kısacası, boşanmak zordur; ancak son çare olarak boşanma kararı alınabilmiş ise, kadının gideceği ikinci adres belli olduğu için erkeğe minnet duymak gibi bir kaygıdan olabildiğince uzaktır. Zaten evlilik sürecinde

de kadın, bundan dolayı kocasını mutlu etme nezaketini ve duyarlılığını büyük olasılıkla taşımamıştır.

Öyle görünüyor ki, Türk toplumu ve töresi, ne denli haklı gerekçelere dayalı olursa olsun, boşanmayı reddetmekte, onu adeta “dünyanın sonu” gibi algılamaktadır. Bu durum aynı zamanda, dedikodu meclislerin malzeme olabilecek en keyif verici konulardan biridir. İnsanlar bu tür bir olayın dedikodusunu yapmak için günlerce, haftalarca özel olarak bir araya gelir ve olayı akla hayale gelmedik yorumlar ve yalanlarla süsleyerek birbirlerini doldurabilir, kışkırtabilirler. Çevrede sürekli kaynayan cadı kazanları, yaşama alanlarını gittikçe daraltarak, boşanan kişileri ağır bir depresyona sürüklemektedir. Dediğimiz gibi, aynı zamanda, bu kişilere karşı taraftan çok büyük olasılıkla çeşitli biçimlerde şiddet çıkışları ve baskıları olacaktır.

Özetlemek gerekirse, toplumumuzda boşanma bir suç gibi algılanmakta ve kimi zaman ciddi bir hayati tehlikeye dönüşebilmektedir. Dolayısıyla, kadınlarımızın evdeki konumları bir çeşit demirbaş eşya gibi oldukça sağlamdır ve teminat altındadır. Sağa sola lanetler ve küfürler yağdırarak yaptıkları ev işleri dışında erkeğin onlardan bir şey beklemesini çekilmez bir yük olarak görürler. Kendilerine bakmaz, örneğin toplum için süslandıkları kadar, kocaları için süslenmezler. Öte yandan, karısından memnun olmasa bile, ona katlanmak zorunda olduğunu çok iyi bilen erkek, her gün dünyada olabilecek en çetin cehennem azabını çekmektedir. Kadınlarsa, böylesi bir cinsel ve duygusal yoksunluğun bir erkeğin ruhuna ne kadar acı verebileceğini hiç anlamazlar. Kimi zaman, onlara uzaktan saçma-sapan nasihatler vermeyi de çok severler. Çünkü genellikle empati yetenekleri zayıftır. Onlar sadece kendi mutluluklarına katkıda bulunacağına inandıkları şeylere değer verirler. Herhangi bir kişinin veya şeyin önemi, kendilerini iyi hissetmelerine yapacağı katkı ile sınırlıdır. Çevrelerinde

olup biten her şeyi, ben merkezci (ego-centric) ve pragmatik bir gözlükle değerlendirirler. Alexandre Dumas, “Kadınlar sevmedikleri adamlara hiç acımazlar” derken, sanırım kısmen bu kadınsı ruh halini dile getirmektedir.

Bayanların iyice anlamaları ve içlerine sindirmeleri gerekir ki, kendileri de tüm beşeri zaaflarıyla birlikte, tıpkı erkekler gibi etten-kemikten yaratılmış birer insandır ve erkeklerden daha üstün ya da daha değerli değildirler. Yazının başında da belirttiğimiz şekliyle çevremizde olan şey şudur: Türkiye’de geleneksel kültür kadınları tabulaştırıp dokunulmaz kılarak bir anlamda kutsamakta ve önlerine dev bloklar yerleştirdiği erkeklerin onlara erişimine engel olmaktadır. Bu durum ise, aşırı cinsel yoksunluk içine sürüklenen erkeklerin kadınları her geçen gün biraz daha ultra-lüks ve hatta gerçeküstü varlıklar şeklinde algılamalarına neden olmaktadır. Doğal olarak, zaman içinde kadınlarımız sanal prenseslere dönüşmüştür. “Sanal prensesler” tanımını kullanıyorum. Çünkü evleninceye dek her Türk kadını erkekler ve evleneceği erkek tarafından kendisini kabul etme tenezzülünde veya lütfunda bulunmuş yüce bir prenses biçiminde karşılanır; fakat evlendikten sonra yine geleneğin emrine göre prensesin rol değiştirerek bir tür cariyeye dönüşmesi gerekecektir. Bununla birlikte, erkekler topluluğunun, iflah olmaz cinsel yoksunluğun etkisiyle istem dışı olarak zaten her kadın figürünü yüceltmeleri nedeniyle, eğer güzel sayılabilecek bir bayansa, dışanya çıktığı vakit, gittiği her yerde yine de bir prenses muamelesi görmeyi fazlasıyla hak edecektir. Bu toplumda büyümüş ve diğer kültürlerle hiç karşılaşmamış olanlar sanıyorlar ki, bu durum her yerde aynıdır. Hayır! Erkekler sadece Türkiye’de bu kadar açtır ve bu yüzden de kadınlar sadece bu ülkede bu kadar değerlidir. Buna inanmayan kimselere yurtdışına çıkmalarını, çıkamıyorlarsa en azından yurtdışında bulunmuş ve bu konuda birazcık da olsa

gözlem ve deneyim sahibi olmuş birilerine sormalarını önemle tavsiye ederim. Kişisel olarak, sadece bizim kültürümüzde yaşanmakta olan ve kadınların bilinçaltında artık psiko-patolojik hale gelmiş bulunan doğaüstü kadın kompleksini, “kırlangıç etkisi” şeklinde tanımlamayı seçiyorum. Gerçekten de, şu anki halleriyle bizim kadınlarımız, tıpkı kırlangıçlara benziyorlar. Bilindiği gibi, kırlangıçlar diğer kuş türlerinin tersine sürekli gökyüzünde kalır; hatta uyku gereksinimlerini bile uçuş esnasında karşılarlar. Bir yere konmaları gerektiği vakit, yalnızca yüksek yerlere konarlar; ancak diğer kuşların ve hayvanların bulunduğu toprak zemine neredeyse hiç inmezler. Nitekim geleneksel yapının dayattığı karşı cinsle ilişkiler bağlamında yaşanmakta olan bu reel durum, elinizdeki kitabın ana tezlelerinden biridir.

İtiraf edeyim ki, kadın erkek ilişkilerinin doğasına aykırı duran ve hiç adil olmayan bu ve diğer bazı olgulara ilişkin öne sürdüğüm görüşleri iğneleyici bir tonda dile getirmiş olabilirim. Kadınlarımızın, şu anki durumlarına dönük olarak yaptığım bu saptamalardan dolayı gücenmeyeceklerini ve şahsımı bir kadın düşmanı olarak algılamayacaklarını umarım. Bayanlarımız kitabın bütününe okudukları vakit, aslında bu durumun, kendilerine geçici bir saygınlık kazandırıyor olsa bile, Türkiye’deki kadın erkek ilişkilerinde yaşanmakta olan kimi travmatik sorunların başlıca nedenlerinden biri olduğunu anlamış olacaklardır.

Peki bu sorun ne zaman ve nasıl çözüme kavuşacaktır? İster hoşlanalım ister hoşlanmayalım, enformasyon teknolojisinin baş döndürücü gelişmesi insanlığı eninde sonunda “küresel bir aile”ye dönüştürecektir. Aradaki geleneksel erişim sorunları ortadan kalkan karşı cinsler başka toplumların kadın ve erkekleri ile yakınlaştıkça rekabet de kızışacak ve böylece

özellikle kadınlara verilmiş olan doğaüstülük rolü olabildiğince törpülenmiş olacaktır.

Bunu sağlayacak olan diğer etken ise, ülkemizde birey başına düşen ulusal gelirin en az yirmi bin dolar düzeyine ulaşması olacaktır. Çünkü böylece, karşı cinslere uluslararası erişimin ekonomik ve psikolojik bariyerleri de altüst olmuş olacaktır. Para her şey değildir; ama en azından sizi daha özgür ve daha cesur yapar. Nitekim seksenli yılların sonundan başlayarak Türkiye'ye akın eden Rus kadınlarını bugün Türkmen kadınları izlemektedir.

Bununla ilgili olarak sevgili Sinan Akyüz'ün 20. 11. 2008 tarihli Sabah gazetesinde çıkan köşe yazısından birkaç bölüm aktarmak istiyorum:

Türk erkekleri sekse inanıyor

-Geçen gün bir erkek arkadaşım dedi ki; "Türk erkekleri olarak sadece sekse inanıyoruz!" Doğrusu, o gün bu gündür hep şunu düşünüp durdum: "Aslında Türk erkeklerini bozan şey para tokluğu değil, seks açlığıdır. Para sadece seks açlığını gidermek amacı için harcanan değerli bir araçtır!" Yani sevgili okuyucularım, sanmayın ki, sadece parası olan erkekler seks hovardalıyı yapar. Hayır. Parası olmayan bir sürü erkek de kadınlarla seks yapıyor. Peki, sekse inancı sağlam olan Türk erkekleriyle ilişkiye giren bu kadınlar kim öyleyse?

Göçmen kuşlar gibi

Biliyorum; şimdi birçoğunuz bana şu cevabı verecek: "Kim olacak canım? Tabii ki Rus kadınları!" Benim ise size vereceğim cevap aynen şöyle olacak: "Hayır. Rus kadınları çok öncedendi!" Peki öyleyse, Türk erkekleriyle seks ilişkisine giren Rus kadınları değilse o zaman kim bu kadınlar? O ka-

dınlar da Türk! Onlar, Türk kadınlarının yeni belalıları. Onlar Türkmen kadınlar! Evet. Yanlış okumadınız. Onlar Türkiye'ye son zamanlarda Türkmenistan'dan göçmen kuşlar gibi akın akın gelen Türkmen kadınlar. Üstelik birçoğu da geldikleri yerde evliler. Hatta hemen hemen hepsinin iki ya da üç tane de çocuğu var. Çocuk demişken aklıma geldi. Aslında onlar ilk önce Türkiye'ye çocuk bakmak işi için geldiler. Belki şimdi şu yazacağım şey size abartı gibi gelebilir. Ama şu yazdığım şeye inanın ki, onlar buraya ilk geldikleri zaman hayatlarında ilk kez çamaşır makinesini gördüler. Onlar burada ilk kez çamaşır makinesiyle tanışınca, seks düşkünü Türk erkekleri de onlarla tanıştı.

Çirkinler ama...

Türk kadınları, Türkmen kadınları evlerine çocuk bakıcısı olarak alırken şöyle düşündü: "Aman Allah'ım! Bu Türkmen kadınları ne kadar da çirkinler. Bunların içlerinden hiç, bir tane güzel çıkmaz mı?" Türk kadınları ne yazık ki bu kadınların altın dişlerine bakıp, kocalarından yana gönüllerini ferah tuttular. Ama heyhat! Seks düşkünü Türk erkekleri, çirkin ama her şeye aç bu kadınların bir anda canayakınlığını hissettiler. Ondan sonra da onlarla 'can cana!' oldular. Onlarla birlikte olan Türk erkeklerine sordum: "Neden onlar?" Birçoğu şu cevabı verdi bana: "Onlar çirkin olabilir ama kaprissizler!" Türk erkekleriyle birlikte olan Türkmen kadınlarına da sordum: "Neden bizimkiler?" Birçoğu şu cevabı verdi bana: "Hayatımızda ilk kez Türk erkekleri bize kadın olduğumuzu hissettirdi." Ey Türk kadınları! Küssadan hisse size diyeceğim şu ki: "Türk erkekleri güzele, çirkine bakmaz. Bu adamlar, gözü aç Türkmen kadınlarından da artık geri durmaz."

Son olarak, okuyucu için bir noktanın altını kırmızı kalemle çizerek belirtmem gerektiğini düşünüyorum: Birincisi, bu bölümde çözümlemeye çalıştığım, ezici bir çoğunlukla ülkemizin kentli genç bayanlarının durumudur. Ortaya koyduğum görüşler, bu ülkede doğup büyümüş bir insan ve bir erkek olarak tümüyle kişisel araştırmalarım, kişisel gözlem ve deneyimlerime dayanmaktadır. Öne sürdüğüm her görüşte, kendi adıma belirli bir yanılma payı bırakıyorum. Ayrıca, yararlanabilmek umuduyla, bu kitabı okuyan herkesin itiraz ve eleştiri haklarını içtenlikle önemsiyorum.

SÖZDE AŞK, ÖZDE AŞK

Burada anlatacağım olay, edebiyat ve sanattan anlayan bekar bir adamın bir grup arkadaşıyla birlikte kendisinden dinlediğim gerçek öyküsüdür.

-Bir chat sitesinde mistik yönüyle tanınan yabancı bir ülkeden bir bayanla tanışmıştım. Ülkesinin en soylu ailesine mensuptu.

Eğitimli biriydi. Maliye Bakanlığı'nda önemli bir görevde bulunuyordu. Ana dili dışında, Fransızca ve İngilizce biliyordu. Ayrıca, çok da zarif ve güzeldi.

Nette uzunca bir süre sohbet ettik. Sohbetlerimiz genellikle görüntülü, hatta bazen de kulaklıkla sesli sohbet şeklinde oluyordu. Onu sevmiştim. O da beni seviyordu. Sevgimizi birbirimize cesurca anlatıyor, aşkı hem doyasıya tadıyor hem de tattırıyorduk. Bunu yaparken sadece sözlerimiz değil, beden dilimiz de olağanüstü bir çabayı tüm gönüllülüğü ile sürdürüyordu. Yaşadığımız aşkı büyütmek ve güzelleştirmek için her şey seferber olmuş gibiydi. O güne dek çevremde dikkatimi bile çekmemiş olan ufacık varlıklar bile artık gözüme öylesine önemli ve parlıtlı görünüyordu ki, her birini sevgiyle kucaklama isteği duyuyordum. İki yönlü bir aşkın doyumunu içinden bakan gözler, sıradan nesnelere bile olağanüstü anlamlar yüklüyordu. İçimdeki sevgi, çevremdeki her şeyi o sevginin zorunlu bir parçasına dönüştürüyordu. "Onu seviyorsam, diğer her şeyi de sevmeliyim." diyordu içimden

bir ses. Kulaklarıma bunları fısıldayan, bir melekten başkası olamazdı. Aşkın meleklerinden biri...

Aradan yıllar geçti. Birbirimize duyduğumuz sevgi ve saygı hiç azalmadı, yıllar onu yalnızca büyütüyordu; ancak benim bazı istenmedik huylarım vardı. Örneğin çabuk kızıyor ve küsüyordum. Bu birkaç kez oldu. Kızıp küsen hep bendim. Hatırladığım kadarıyla hemen hepsi de benim haksız yere kapıldığım kıskançlık nöbetleri sırasında olmuştu. Dargınlığım çok uzun sürmüyordu gerçi; fakat onun yapması beklenen hatalara ben düşüyordum. O ise hep alttan alıyor, beni ustalıkla ve sabırla idare ediyordu. Sanki bütün kadınsı kaprisleri alınmıştı. Bazen onun cennetten gönderilmiş olduğunu sanıyor, Tanrı'ya için için teşekkürler ediyordum.

Sözleri beni büyülüyordu. Görüntülü sohbet ettiğimiz bir seferinde o anda meyve suyu içtiğim bardağın kendisinden çok daha şanslı olduğunu, çünkü kendisinin onun gibi dudaklarına dokunamadığını anlatmıştı. İtiraf etmem gerekirse, içinde yaşadığım toplumda bir kadının böylesine adanmışlık içinde sevip bağlılık duymasına ve bunu yüreklice dile getirmesine pek alışık olduğum söylenemezdi. Ona duyduğum aşka, minnet duygularım da katılıyordu.

Bir gün bana ülkeme gelmek istediğini söylediğinde dünyalar benim olmuşçasına sevindim. Artık onu görebilecek, dokunabilecek, hatta belki de sarılabilecektim.

Ülkeme gelmeden bir ya da iki gün öncesinde yine bir tartışma yaşadık. Çok önemli bir konu değildi; ama kırılmıştım ve geldiği vakit telefonda tartışmamız devam etti. Tartışma büyüdükçe büyüdü ve gereksiz bir inatlaşmaya dönüştü. Nihayet görüşmekten vazgeçmiştim. Ülkemde bir hafta kadar kaldı ve geri döndü.

Asıl söylemek istediğim şu ki, sevdiğim kadın dünyanın bir ucundan kalkıp beni görmeye gelmiş ve ben inanılmaz bir aptallık ve kabalık örneği göstererek bu fırsatı geri çevirmiştim. Onun yerinde olsaydım, onunla bir daha asla görüşmezdim; ancak o yine de benimle ilişkisini kesmemişti.

Erkeklerin birden fazla kadını sevme yeteneğine sahip oldukları yönünde yaygın bir kanı vardır. Aynı zamanlarda ya da eş zamanlı olarak...

Onunla olan ilişkim devam ediyordu; ancak o sırada başka birini daha sevdim. İkinci bayan benim ülkemin kızlarındandı. O da eğitilmiş biriydi. O kadar güzeldi ki, ona ilgisiz kalmak için sadece bir kadın olmak gerekirdi; oysa ben bir erkektim ve sırf bu yüzden hiç şansım yoktu.

Her fırsatta görüşüyor, şehrin en güzel yerlerinde el ele, kol kola geziyorduk. Ne var ki, aramızda benim uzun süre dayanamayacağım türden bir sorun vardı: Beni günün yirmi dört saati boyunca kontrol altında tutmaya ve yönetmeye çalışıyor, durmadan hesap soruyordu. Mesajlarına on beş dakika gecikmeyle cevap versem, kapris yapıyor, kırılıyor, dahası çoğu kez gün boyu benimle kavga ediyordu. Anlaşılan, diğer işlerimin önemi yoktu. Hayatımda ondan başka hiçbir şeye yer olmamalıydı, hep kendisini düşünmem ve ilgilenmem gerekiyordu. Kendisinin var olduğu yerde, diğer her şeyin önemsiz birer ayrıntı olmasını bekliyordu. Aksini hissettiği zaman aşırı derecede sinirleniyor ve kavga çıkarıyordu. Çünkü o dünyanın merkeziydi ve ilişkinin yalnızca onun benliğini okşayacak şekilde seyretmesi bir bayan olarak en doğal hakkıydı. Bir müddet sonra her gün kavga etmeye başlamıştık; ama yine de onu kaybetmekten korkuyordum.

Bir gün birkaç ay kalmak üzere, ailesinin yaşadığı şehre gitti. Artık birbirimizden ortalama beş yüz kilometre kadar

uzaklarda olduğumuzdan, sadece telefonla görüşebiliyorduk. Aradan yaklaşık iki hafta geçmişti ki, bir gece yarısı saatler 00.1'i gösterdiği sırada arayarak sırf geceyi benimle geçirmek için geri döndüğünü, otogarda beni beklediğini, izinsiz geldiği için sabahleyin ailesine geri dönmesi gerektiğini söyledi. "Hemen gel!" diyordu heyecanla.

Tabii ki, bunu bir şaka olarak algıladım ve inanmadım. Gelmediğini, çünkü ailesinden izin almadan gelemeyeceğini, ailesinin ise çeşitli nedenlerle böyle bir şeye izin vermeyeceğini tahmin edebiliyordum.

Tüm ısrarlarına rağmen terminale gitmedim ve sırf bu nedenle beni terk etti.

Düşünün ki, yabancı bir bayan uzak ülkesinden uçağa binip her şeyi göze alarak hiç görmediği ülkeme beni görmeye geliyor, budalaca bir tavırla kendisi ile görüşmediğim için boynunu büküp ülkesine geri dönüyor ve yine de bana küsmüyor. Buna karşın benim ülkem geleneysel kültürünce egosu şişirilerek göklere çıkarılmış bayanlardan biri yüksek yoğunluklu kaprisleri ile sırf bana sadakat testi yapmak amacıyla bir gece "Seni görmeye geldim." diyerek kendince oyun oynuyor ve terminalde sabaha kadar dikilip aptal aptal kendisini beklemediğim için beni terk ediyor.

Geleneksel kültürün kadınları ne hale getirdiğine bakar mısınız?

ULUSLARARASI GÜZELLİK PALAVRASINA AYKIRI BİR USAVURUM: "KADINLAR YAKIŞIKLI, ERKEK- LER GÜZELDİR."

Bilindiği gibi, güzellik tüm varlıklara çekim gücü veren en önemli niteliktir. Başka bir deyişle, insanlar güzel

olan şeylere karşı doğal bir çekim hisseder, hatta güzel olan nesneler karşısında en edilgen hallerini yaşarlar. Gerçekten de, güzel nesneler karşısında sadece hayranlık ve saygı duymakla kalmaz, kimi zaman da onlara bir şekilde boyun eğeriz. Güzel olan, çoğu zaman üstün olandır.

Güzellik, çevremizi kuşatan her şeyde bir oranda vardır ve aslına bakılırsa bu hayatı yaşanası hale getiren en önemli değerdir. Tüm varlıkları süsleyen güzellik olgusunun tümüyle yok olduğunu varsayacak olursak, kısa zamanda yeryüzünde ruhsal açıdan sağlıklı bir tek insan kalmayacağını rahatlıkla düşünebiliriz. Güzellik, karşımıza sayısız biçimlerde çıkabilen ve baharda en güzel giysilerini giyen ağaçlar gibi algılarımıza yaşama sevincinin tatlı titreşimlerini yükleyen, böylece bize özgül varlığımızı duyumsatan temel niteliktir.

Bizde “güzellik” kavramının akla ilk çağrıştırdığı kavramlardan biri kadındır. Ben, bir üniversitede İngiliz Dili alanında öğretim elemanıyım. Sırası geldiğinde İngilizce’de sıfatlar konusunu anlatırken, öğrencilerimden, örneğin, “a beautiful.....” (güzel bir.....) diye başlayan bir ifadeyi tamamlamalarını istediğim vakit, sadece erkeklerin bütününe değil, bayanların çoğunun da bu ifadeyi “girl” (kız) şeklinde tamamlamaları hep dikkatimi çekmiştir. Kadının bir “güzellik simgesi”, “yürüyen bir sanat yapıtı” veya “şiiirsel bir varlık” gibi algılanması, acaba bize dışımızdaki dünyanın veya çevremizi kuşatan kültürün sonradan “öğrettiği” bir yanılsama olamaz mı? Başka bir deyişle, bütün çevresel etkilerden ve önyargılarımızdan arınarak, olayı “sıfırdan okumayı” başarabilirsek, farklı bir kabule ulaşmak olası mıdır? Güzellik kadınların tekelinde olan bir ayrıcalık mıdır? Anatomik estetizm açısından kadın, gerçekten de erkekten üstün müdür?

Hemen belirtelim ki, bizim toplumumuzda “güzel” sıfatı bayanlar, “yakışıklı” sıfatı ise erkekler için kullanılıyor olduğu

halde, buradaki “güzellik” sözü, her ikisini de içerecek biçimde genel bir kavram olarak kullanılacaktır. Şimdi isterseniz, yaygın olan kanunun dışına çıkarak, erkek bedeninin estetiğini kadınla karşılaştırırken, bir parça aykırı, daha doğrusu önyargısız düşünmeyi deneyelim.

Erkeklerin makyaj yapmadıklarını dikkate alarak, işin başında kadın bedenini erkekle, bütün estetik ve kozmetik etkilerden arındırarak en yalın haliyle karşılaştırmayı öneriyorum. Öncelikle, erkek için makyajsız olmak bir dezavantaj değildir; ama kadın için makyaj ve diğer yapay estetik uygulamalar büyük bir avantajdır. Bu nedenle, dediğim gibi, adil bir karşılaştırma yapmak için kadın bedenini, estetik cerrahiye, epilasyonu ve diğer tüm makyaj malzemeleri ve ürünlerini bir kenara koyarak en yalın haliyle düşünmemiz gerektiği kanısındayım.

Birbirimizi kandırmayı kesersek, yalın gerçeği daha rahat görürüz. Burada açık olan şudur: Kadını daha güzel, daha çekici kılmak için gece gündüz çalışan ve her türlü güzellik hilesini geliştiren kozmetik endüstrisini, estetik cerrahiye ve epilasyon uygulamasını bir kenara koyarsanız, en yalın haliyle kadının, erkekte daha estetik bir varlık olduğuna kendisini bile inandıramazsınız; ancak kadınlar bir yandan bu endüstrinin mucizevi nimetlerinden olabildiğince yararlanırken, öte yandan erkeklere üstünlük gösterileri yapmayı sürdürüyorlar. Çünkü ezici bir çoğunlukla, sadece erkeğin iflah olmaz yüksek cinsel libidosuna hitap eden vücutlarının sağladığı avantajlarla yaşıyorlar. Erkekler tarafından, üzerlerine yağmur gibi kompliman yağıyor ve doğal olarak bu saygınlık saltanatını kaybetmeyi hiç mi hiç istemiyorlar. Bu yüzden, içgüdüsel olarak her insanın karşısında daima boyun eğdiği “güzellik” meşalesini ellerinde tutabilmek, onlar için inanılmaz bir değer taşıyor. Güzelliğin kendilerine özgü bir nitelik olduğuna inanan veya iddia eden

kadınlara, neden ağdasız ve makyajsız sokağa çıkamadıklarını sormak ise hiç kimsenin aklından geçmiyor.

Erkeğin makyaj yapmaması, salt geleneksel kültürle mi ilgilidir? Hayır, aslında değildir. Çünkü erkek, doğallık ve özgünlüğü ile öne çıkan bir cinstir. Ne yaparsanız yapın, erkeğin doğal güzelliğine herhangi bir katkıda bulunmuş olamazsınız.

Kuşkusuz ki, erkekler için de, güzel veya çekici göründüğünü hissetmek çok önemlidir. Çevrelerinden, özellikle de bayanlardan sevgi sözcükleri ve ilgi eylemleri görmek, onlar için son derece hoş bir duygudur. Kadınların çok hoşlandığı tatlı komplimanlara, kadınlar kadar onlar da gereksinim duyarlar; oysa pek çok kadına göre, sevmeye, okşanmaya, ilgiyle dokunulmaya yalnızca kendileri gereksinirler ve erkeklerin önemli görevi onlara bu zevkleri hiç durmadan yaşatmaktır. Çünkü dediğimiz gibi, bir güzellik simgesi olarak tanımlanmak ve anılmak özünde kadınların hakkı olduğu için, en yoğun ilgiyi yalnızca onlar hak etmektedirler. Bu tür iltifatları, her zaman erkek kadına yapmalı, kadınsa bu ayrıcalığın tadını çıkarmalıdır. Onlara göre erkekler, adeta her gün onlara ne kadar güzel olduklarını söyleyip duran bir “sihirli ayna” gibi davranmalıdır. Günün birinde, o ayna onlara yeryüzünde kendilerinden daha güzel bir kadın ve hatta nesne olduğunu söylerse, bu onları çılgına çevirmeye yetecektir.

Soruyu incelemek istiyorum: Güzellik meşalesini taşıma yetkisi gerçekten sadece kadına mı aittir, yoksa bu bize içinde yaşadığımız kültür tarafından “öğretilmiş” klasik yanılsamalardan biri midir?

Şimdi, önce bu olayı, “Kölenin Mutluluğu” kitabının yazarı Bayan Esther Vilar’ın sıradışı bakış açısıyla görmeyi deneyelim: “Bir çoğunun belirgin bir güzelliğe sahip olmasına karşın er-

keklerin çoğunun kendisini hiçbir zaman yakışıklı bulmaması, kadınlar için en büyük talihtir. Erkeğin vücudu düzgündür. Sıkı çalışmanın sonucunda biçimlidir. Omuzları ve bacakları kaslı, sesi melodik, kahkahası sıcak ve insanca, yüzü zekicedir. Salt hayvansal bağlamda bile, kadını gölgede bırakan güzelliğini takdir etmek için erkeğin sadece yürüyüşünü izlemek yeterlidir. Erkeğin yaşam tarzı vücudunun biçimini korumasını sağlar; bu da kadında olmayan bir şeydir. Kadın kendi bedenini ihmal eder, kasları gevşer ve ellisine ulaşınca bir torba dolusu insan hücresi yığına dönüşür. Elli yaşına gelmiş bir erkekle, aynı yaşta bir ev kadını karşılaştırmanız yeterlidir.

Erkekler, kendi güzelliklerinin farkında değildir. Çünkü hiç kimse onlara bunu söylemiyor. Kadının güzelliği konusunda yazılıp söylenen o kadar çok safsata var ki! Çocuklar ve hayvanlar bile zarif, sevimli ve hayranlık uyandıran yaratıklar olarak değerlendirilir; ama erkekler asla! Cesur, güçlü veya kararlı olabilirler; ama bunlar sadece kadınlara sağladıkları faydaları dile getiren iltifatlardır. Bu iltifatların, onun fiziği ile hiçbir ilgisi yoktur. Tıp kitapları dışında erkek bedenine ilişkin bilgiler bulmak çok zordur. Bunun dışında, erkeğin dudaklarının keskin yapısı, gözlerinin belli bir ışık altında tam olarak nasıl görüldüğü konusunda ince ayrıntılar bulmayı kim hayal edebilir ki? Meme uçlarının zarafeti, skrotumunun veya testislerinin hoş biçimi konusuna gelince... Bunların övgü dolu konuşmalara konu olması halinde erkeğin duyacağı şaşkınlığı ve ne kadar eğleneceğini bir düşünün!

Erkekler, görünüşlerinin konuşulmasına alışık değildir ve kural olarak çirkin yaratıklar sayılan ve bu nedenle erkeklere hayranlık duyması beklenen erişkin kadınlar bunu yapmak şöyle dursun, erkekleri kolay kolay görmezler bile. Bunun nedeni de kadının salt kötü olması veya yanlış bir taktik olduğunu düşünmesi değil, erkeği kendisinin maddi ihtiyaç-

ları için üretim yapan bir makine olarak görmesidir. Kim bir makineye bir güzellik objesi olarak bakar ki? Makine işleyen bir şeydir ve erkekler de kendilerini bu şekilde değerlendirir. Ayrıca tedarikçi olarak oynadıkları rolden bitkin düştükleri ve bitmeyen bir yarış içinde oldukları için, erkeklerin kendi görünüşleri konusunda nesnel olmayı düşünmeye yetecek zaman ve enerjileri kalmaz.

Şöyle ya da böyle, bütün bunları tartışmak anlamsızdır. Çünkü temelde erkek, kendisinin güzel olabileceği ihtimali ile ilgilenmez. Bunun ona ne yararı vardır ki? Güzel, çaresiz ve hayranlık uyandırıcı olması gereken kadınlardır. Aslında onlar, daha doğru bir tanım olmadığı için, “zarif cins” olmalıdır” (Vilar, 1999, 30).

Bunlara ek olarak, erkeğin estetik ve fiziksel güzellik açısından üstünlüğünü kanıtlayan bir şeyi anımsamamız gerekir: Geçen zaman, daima kadınların aleyhine işlemektedir. Bir başka deyişle, zaman, kadın bedenine karşı, erkeğe olduğundan çok daha acımasız davranmaktadır. Bunun en açık göstergesi, yaşı ilerledikçe, derisinin daha ince olması nedeniyle, kadın yüzünün erkekten çok daha hızlı yıpranması, solması ve buruşması, buna karşılık erkeğin yüzünün çoğu kez atmış yaşına geldiğinde bile yeterince pürüzsüz ve canlı kalabilmesidir. Aynı karşılaştırma, kadın ve erkek bedenlerindeki çöküş süreci için de yapılmalıdır. Erkek vücudu daha dayanıklı ve kaslı olmasından dolayı formunu, kadınıki ile kıyaslanmayacak kadar uzun zaman boyunca koruyabilmektedir. Geçen uzun yıllar, erkekleri daha olgun, daha oturaklı, daha çekici ve karizmatik kıldığı halde, kadının bedenini acımasızca dağıtmakta, sarkıtmakta ve çirkinleştirmektedir. Yaşlanmayla birlikte pek çok erkeğin şakaklarında beliren beyazların, kimi kadınlarda daha büyüleyici bir izlenim bıraktığı bilinmektedir. İlginç bir biçimde, erkeğe yaşlılık bile yakışabilmektedir; oysa yaşlanmış

ve saçları beyazlamış kadınları, genç kızlardan daha çekici bulan bir erkeğe rastlamak neredeyse olanaksızdır.

Anatomik açıdan yalın bir karşılaştırma durumunda özellikle bir noktayı açıklıkla görebilmek için iyi bir gözlemci olmaya bile gerek yoktur: Erkeğe göre daha fazla yağ oranına ve yağ depolama eğilimine sahip olan kadın vücudunda, tipik birtakım deformasyon ve orantısızlıkların olduğu o kadar açıktır ki! Örneğin basen, kalça ve bel bölgesindeki fazlalıklar, bacaklarda içe doğru çarpıklıklar, omuzların dar olması gibi orantı sorunları bunlar arasında anılabilir. Nitekim standartların üstünde olduğu düşünülerek hayranlık duyulan kadınların vücuduna dikkat ederseniz, biraz önce saydığımız tipik deformasyonları en az taşıyan kimseler olduklarını görürsünüz ki, bu da aslında erkeksi bir vücut orantısına yakınlığı ifade eder. Başka bir söyleyişle, bayanlar erkek vücudunun sorunsuz orantısına yaklaştığı ölçüde güzel kabul edilmektedir. Ünlü heykeltıraş Mikelangelo'nun muhteşem yapıtlarını, Musa ve Davut heykellerini düşünün. Onun en ünlü yapıtı, Davut heykelidir. Bu sanat harikası, bir erkek bedeninin gücünü ve tüm güzelliğini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Mikelangelo'nun insan bedeninin tüm estetiğini ortaya koyabilmek için neden bir kadın bedenini değil de, bir erkek bedenini tercih ettiğini hiç düşündünüz mü?

Erkek vücudunun sadece fiziksel estetik açısından değil, fizyolojik yönden de kadın vücudundan üstün olduğu söylenebilir. Çünkü en yalın ve kısa ifadesiyle, daha hijyeniktir. Buna karşın kadının, bir ölçüde rahatlığa kavuşacağı menapoz dönemine dek, sürekli temiz tutma kaygıları yüzünden katlanmak zorunda olduğu zahmetli bir cinsel organı vardır. Bu yüzden ki, erkekler kendi bedenlerini, kadınların kendi bedenlerini yadırgadıkları kadar yadırgamazlar. Kendi bedenleri ile, son derece barışık yaşarlar. Sözelimi, kendi cinsel organlarına

dokundukları zaman, kadınlarda olduğu gibi tiksinti değil, sadece zevk duyarlar; ancak bunu, zamanının çoğunu kadın vajinasının hayallerini kurarak geçirmek zorunda kalan zavallı aç erkeklerin hissetmesini beklemek safdillik olur. Böylesine sancılı cinsel açlık çeken birçok erkeğin gözünde, kadının cinsel organı, onun durmadan makyaj yaparak süslediği yüzünden çok daha sevimlidir. Nitekim açlıktan kıvranan birinin, kendisini doyuracak olan bir nesneye başka türlü bakması olası değildir. Demek oluyor ki, erkeğin gözünde kadın bedeninin taşıdığı çekim gücü, bizzat onun güzel bir nesne olmasından değil, erkek doğasının baskın cinsel dürtüsünü doyuracak biçimde tasarlanmış olmasından kaynaklanmaktadır; fakat teorik olarak ne söylersek söyleyelim, pratik açıdan bütün bu söylediklerimizi boşa çıkaran net görüntü şudur: Erkeğin algı sistemi, tamamen ayık haldeyken sadece güzel bir kadını gördüğünde dış dünyadan kopmaktadır. Yaratılışı gereğince, kadın erkeğin gözünde dünyanın birinci harikasıdır.

Bugün, erkeğin ona bir türlü rahat vermeyen şiddetli cinsel içgüdüğü ile kadınların medya gücünün desteğini de alarak kendilerini ustaca pazarlamaları gerçeği bir araya geldiğinde oluşan ve önüne çıkan bütün kaleleri yıkarak yayılan dişil sinerjinin önünde durmak, gittikçe olanaksız hale gelmektedir. Gerçekten yazılı ve görsel medyaya dikkatli bir gözle bakarsanız, kadın bedeninin bin bir çeşit mal ve hizmetin reklamı için yararlanılan bir obje olmanın yanı sıra, inanılmaz bir ustalikle bizzat kendi reklamını da yaptığını görebilirsiniz. Dahası, çekici kadınların kullanıldığı kimi reklamlardan sonra erkeklere neyin reklamını izledikleri sorulmuş olsa, pek çoğu soruya cevap veremeyecektir. Çünkü izledikleri reklamdan akıllarında kalan tek şey, büyük olasılıkla sadece kadınsı imgelerdir. Öyle görünüyor ki, yapılan pek çok reklam, aynı zamanda kadın bedeninin reklamına dönüşmektedir. Sadece erkeklerin sakal

traşı olmak için kullandıkları bir jiletin veya traş makinesinin reklamında bile, erkeklerden çok bayanların kullanılıyor olması anlamlı değil midir? O halde reklam ve imajın her şey haline geldiği çağımızda, kadın bedeninin sözde güzelliği de aynı yöntemlerle öne çıkarılmakta ve bir telkin bombardımanı halinde toplumun bilinçaltına pompalanmaktadır.

Şüphesiz ki, bir erkek ya da bayan gözüyle bunları farklı biçimlerde yorumlama özgürlüğüne sahiptir. Hatta alaycı bir üslupla, böylesine sıra dışı bir kanıyı dillendiren erkeklerin cinsel tercihlerini de sorgulayabilirsiniz; ama unutmamalıyız ki, bugüne dek inandırıldığımız genel toplumsal yargıların pek çoğu, özünde bizim eserimiz değildir ve doğru olup olmadıklarını sorgulamak hiç aklımızdan geçmemiş olabilir.

Düşünce üretmek, filozofların tekelinde bulunan bir meziyet değildir. Eğer bunu yapmak istiyorsanız, kendinizi, olayları sıfırdan ve neden-sonuç ilişkileri içinde tartışmaya alıştırmayı ve bu arada, şu ana dek öğrenmiş olduğunuz şeyleri sık sık tersinden düşünme becerisi kazanmayı deneyebilirsiniz.

KADINLAR HEP “ALAN EL” OLMAK ZORUNDA MI?

Arzu, bir üniversitede öğrenciydi.

Bir gün, bana yaşadığı bir ilişkisinden söz ediyordu.

Zaman zaman gittiği kitapevinde, Bora adında biriyle tanışmıştı. Ondan sonra da birkaç kez aynı yerde karşılaşmışlar ve havadan sudan konuşmuşlardı. Arzu’nun ilk anda ondan aldığı pozitif elektrik ilerleyen günlerde ciddi bir ilgiye dönüştü.

Artık onu daha çok düşünür olmuştu.

Bu arada Bora da ondan hoşlanmış ve yaklaşık iki hafta sonra ona duygularını açmaya karar vermişti.

Bora kendisini onunla tanıştıran arkadaşından Arzu’nun telefon numarasını aldı ve o gün, gönderdiği bir mesajla ondan hoşlandığını dile getirme cesaretini gösterdi. Aslında Arzu onun kendisi hakkında taşıdığı duyguları kadınsı bir içgüdüyle biliyor ve böyle bir şeyi bekliyordu. Bu yüzden, aldığı mesajdan büyük mutluluk duyduğunu söylüyordu.

“O halde” dedim, “sen de ona kendisinden hoşlandığını söyleseydin.”

Bana verdiği cevap ilginçti: “Ben bunu yapacak kadar enayi miyim?”

Anlatmaya devam etti: “Doğal olarak, birkaç gün mesajlaştıktan sonra buluşmaya karar verdik. Buluşma noktasına giderken içimden, ‘Keşke bana kocaman bir çiçek yaptırmış

olsa' diye geçirmiştim. Beni yanıltmadı. Gerçekten de geldiğinde, elinde kocaman bir çiçek buketi vardı.

"Peki giderken sen ona bir hediye almayı hiç düşünmedin mi?" diye sordum.

Dudaklarını bükerek, "Aklıma bile gelmedi." dedi.

Aslında, Arzu'nun söz ve tutumlarında öğrenmemiz gereken bir şeyler vardı. Daha çok geleneksel yapıya, kısmen de yaratılıştan gelen birtakım içgüdülere dayalı olduğunu düşündüğüm bir olguyu yaşıyoruz: Kadınlar hep "alan" taraf, erkeklerse "veren" taraf rolünü oynamaya kurgulanmış durumda...Herkes bu rolü oynamaya o denli sıkı koşullandırılmış ki, hiç kimsenin aklına, bunun doğru veya adil olup olmadığını sormak gelmiyor. Zaten gelenek, "koşullanılmış doğrular toplamı" demektir. Geleneğin içinde, "yalın akıl"ın payı neredeyse yok gibidir. Haklı olarak akli ve bilimi referans alması gereken çağdaş düşüncenin bağdaşmayı reddedeceği bu yapı, dogmaları ve tabuları varlık nedeni olarak özünde barındırır. Sanırım, tabulardan söz edildiğinde akıllarına "bekaret"ten başka kavram gelmeyen çevrelere, birilerinin bu tabuyu da anımsatması gerekiyor. Neden kadın hep "alan", erkeklerse hep "veren" el oluyor? Bu bizim en sert tabularımızdan biri değil midir?

Düşünün ki, yukarıda anlattığımız şekliyle bir bayandan hoşlandınız. Eğer o da sizden hoşlanıyorsa, bir gün bir şekilde buluşacaksınız demektir. Buluşmaya karar verdiğinizde, kızın hiç parası yoksa, bunun bir önemi yoktur. Buna karşın, eğer sizin cebinizde paranız yoksa, kızla buluşmaya cesaret edemezsiniz. Kızla ilk buluşmanızda bir erkek olarak, ona mutlaka bir hediye almak zorunda hissedersiniz kendinizi. Şayet ona hediye almazsanız, kabalık etmiş olursunuz; ama bayan size hediye

almışsa, bu unutulmaz bir lütuf ve inceliktir; çünkü yapmak zorunda olmadığı bir iyilik yapmış olmaktadır.

İlerleyen zamanlarda kız arkadaşınızla sık sık görüşür, yemeğe çıkar, gezer, eğlenirsiniz. Yemekten çıkarken, bir kafeden ayrılırken, bir alışverişin ardından hesapları ödemek için elini cüzdanına atan kişi hep siz olursunuz.

Bu kadar değil tabii...Sevgililer gününde, bayan o aşamada anne olmasa bile anneler gününde, onun doğum gününde vs. ona hediye almamak gibi bir kabalık yapmamanız gerekir.

Evlenme aşamasına geldiğinizde ise, işiniz gerçekten zordur. Türkiye'nin doğu veya kırsal bölgelerinde yaşıyorsanız genellikle kayda değer miktarda başlık parası, artı ev ve ev eşyalarının çoğunu finanse etmek size aittir. Şehir merkezlerinde oturuyorsanız, işiniz daha kolay değildir. Bu sefer de ev ve bütün ev eşyalarının yanı sıra, yüklü miktarda altın, yat, kat ve araba isteyebilirler. Bütün bunları eksiksiz yapmış olsanız bile, yine de kız tarafı kızlarını verirken, sanki size "dünyayı bağışlıyorlarmış" gibi bir havaya girebilirler. Artık o kadarını da, sineye çekmek zorunda kalırsınız.

Her ilişki, sonsuza dek yürümek zorunda değildir. Varsayalım ki, haklı veya haksız birtakım nedenlerden dolayı ilişkinizde kopma noktasına geldiniz. Ayrılma kararının belirtileri ortaya çıkar çıkmaz, karınızın ilk yapmak isteyeceği şey, yangından mal kaçırma moduna girerek, para, mal ve eşya olarak size ait olan her ne varsa alıp kaçırmak için planlar ve hatta girişimlere çala kürek girmek olacaktır. Eğer bunları koruma gücünüz yoksa, sizi don-atlet dışarıda bırakıncaya kadar soyabilirler. Artı, eğer çalışmayan biriye, ihtiyacı olmasa bile size nafaka davası açmakta gecikmeyecek ve sizden maaş gibi her ay alacağı nafaka parasını, "benim param" diyerek keyifle harcayacaktır. Türkiye'de çalışmayan pek çok kadının, sırf

nafaka alabilmek için, çalışan erkekleri bir şekilde kandırarak, kısa süre içinde boşanmayı hedefleyen sahte evlilikler yaptığı bilinmektedir. Görülüyor ki, evlilik kurumu bir tür geçim aracı olmayı sürdürmektedir.

İşin hazin olan tarafı başkadır: Kadınlar ilişki sürecinde erkeklerden sadece maddi olan şeyleri değil, aynı zamanda aşkı, sevgiyi ve ona bağlı manevi hazları da bekler ve alırlar. Aynı şekilde onları da, önce ve en fazla erkeğin vermesini beklerler. Yukarıda anlattığım gerçek olayda bunu açıkça görebilirsiniz. Dikkat ettiyseniz Arzu, Bora'dan çok hoşlandığı halde, bunu ondan daha önce ifade etmeyi "enayilik" olarak tanımlıyor ve ardından, ondan bir hediye almayı düşlediği ve aldığı halde, ona bir hediye almanın aklından bile geçmediğini söylüyor. Yani çok hoşlandığı ve belki ileride evlenip hayat arkadaşı olacak birine karşı, içinden sürekli planlar ve taktikler geliştiriyor. Onu sürekli minnet altında tutmak ve böylece ilişkiye hep 1-0 önde başlamak için çaba harcıyor. Hep aranan, özlenen, peşinden koşulan kişi olmaya, bir halk deyişiyle, postu pahalı satmaya çalışıyor.

Kimileri, bayanların bu tür taktikleri "ucuz kadın" damgası yememek için uyguladığını söylerler. Bu kısmen doğrudur; ancak yeterli bir açıklama değildir. Bayanların çoğunun bilinçaltında, erkeğin de çok gereksinim duyduğu farkındalık bilincini okşayan sevgi sözcüklerini kullanmaktan uzak durmasında, böylesi bir davranışının erkekten "ucuz kız/kadın" suçlamasıyla geri tepeceğine olan önyargısı bulunduğu doğrudur. Böylece erkekler, çok gereksinimlerine karşın, kadınların kendilerine sevgi gösterilerinde bulunmasının önünde aptalca bir blok oluşturmaktadır. Bir insanın belirli bir kişiye duyduğu sevgiyi açıkça ve cömertçe dile getirmesinden daha doğal bir davranış olabilir mi? Öte yandan, kadınların erkeklere iltifat etmemesi, sevgi ve ilgi eylemlerini önce erkekten ve hep erkekten bek-

lemesi, “açılmamış gonca gül” ve buna bağlı “pahalı kadın” profilini kanıtlamak için yeterli değildir. Bir bayanın “ucuz kadın” olmadığını kanıtlamasının sayısız yolları vardır. Her iki taraf da rol yapmayı bırakarak, en erdemli duygu olan sevgiyi en doğal haliyle dillendirmeli ve paylaşarak yaşamalıdır.

Peki erkekler neden bu tür taktikler yapmazlar? Gerçekten erkekler, pek çok kadının sandığı kadar aptal mıdır acaba?

Doğrusu, erkekler aptal değildir; sadece “aç” romantiklerdir; ama kadınların pek çoğuna göre, erkekler yine de aptaldır. Onlar, bir erkek için duygusal ve cinsel açlığın nasıl bir acı olduğunu nereden bilsinler ki? Hemen hiçbirinin, erkeklerin cinsel açlığından haberleri bile yoktur. Pek çoğu erkeklerden kendilerine yönelen yoğun talebin çok güzel olmalarından ve henüz doğarken bağışlanmış olan kadınsı cazibelerinden kaynaklandığını sanıyorlar. Aslında bu ruhsal durum, anlayanlar için oldukça da komik duruyor. Birileri bize, bu kadar ilgi ve iltifatı hak ettiklerini kanıtlayacak makul bir tek neden söyleyebilir mi acaba? Hayır, bu bir gerçek değildir; olsa olsa aç kurtlar gibi dolaşan zavallı erkeklerin ölçüyü kaçıran ilgileriyle bilmeden kadınların bilinçaltına gönderdikleri bir tür resimli mesajdır. Aynı şekilde, herhangi bir kadın figürü, cinsel yönüyle aç bir erkeğin zihninde, onun açlığını giderecek bir varlık olarak konumlandırılır. Böyle bir durumda biyolojik gereksinim o denli şiddetlidir ki, erkeğin zihninde kadınlar arasındaki neredeyse tüm farklılıklar anlamını hızla yitirir. Duygusal ve özellikle de cinsel açlığını bastırması için, yalnızca herhangi bir kadının varlığı yeterlidir. Böylece fiziksel albenisi olmayan kadınlar bile, sadece kadın oldukları için yeterince değer kazanmış olur ve güzel, saygıdeğer biri olduklarını hissetmelerini sağlayacak miktarda çekim merkezi haline gelirler. Sorun şu ki, bu koşullar altında kadınlar kendilerine ilişkin olarak, tümüyle sanal bir güzellik olgusu geliştirmektedirler.

Gerçekten, bu ruh hali, bizim kadınlarımızın en büyük yanılsamalarından biridir. Hep erkeklerden daha değerli olduklarını sanırlar. Şayet bu, bizzat kendi paha biçilmez değerlerinden kaynaklanıyor olsaydı, dünyanın en çekici ve eğitilmiş bayanları olarak bilinen Rus kadınlarının, kendi erkeklerinden çok daha fazla sevgi ve ilgi görmesi gerekirdi; oysa onlara neredeyse hiç değer verilmediği ve Türkiye'ye gelenlerinin Türk erkeklerini çok romantik ve ilgili buldukları, Rus basınına bile aksetmiş bir gerçektir. Aslında, olanak sahibi bütün Türk kadınlarının bir kez Rusya'ya gitmesi, gidemeyenlerin de en azından bir Rus bayanla bir süre arkadaşlık etmesinde büyük yarar olacağını düşünüyorum.

Ancak Türkiye'de istedikleri gibi at koşturuyor, coşuyor ve sevinç çılgınlıkları atıyorlar. Erkeklerle, ellerindeki tespih veya anahtarlık gibi oynuyorlar. Kısacası, prensesler kadar ayrıcalıklı olmanın tadını çıkarıyorlar. Erkeklerin yalvaran gözlerle peşlerinde dolaşmasını, doğarken bağışlanmış temel haklarından biri sanarak onları aşağılıyorlar.

Bir gün, ulusal bir televizyon kanalında yayınlanan bir tür çöpçatan programına katılan genç bir bayan şunları söylemişti: "Bir aralar her biri diğerlerinden habersiz tam sekiz erkekle çıkıyordum. Bir gün ayrı ayrı her birine, annemle sinemaya gideceğimi ve aynı sinemaya gelmelerini söyledim. Yani en azından yakınma bir yere oturacaklar ve birbirimizi görmüş olacaktık. Sinemada o gün birbirinden habersiz, tek aşkım olduğunu zanneden erkeklerin dördü bir tarafımda, diğer dördü öbür tarafımda olduğu halde sinema filmi izledim. Her biriyle diğerlerinden habersiz oldukları halde arada bir bakışıyorduk."

Bunları övünerek anlatan bayan, konuşmasının sonunda ise gülererek, erkelerin çok "saf" olduğunu söylüyordu. Tabii, yetmiş milyon insanın yaşadığı bir ülkede yayın yapan ulusal

bir televizyon kanalında konuştuğu için, “aptal” yerine, “saf” tabirini kullanıyordu; oysa ki erkeklerin bu halinin aptallıkla değil, cinsel ve duygusal açıklıkla ilgili olduğunu bilmiyor veya bilmek istemiyordu. Kimi Afrika ülkelerinde bir deri bir kemik kalmış o zavallı çocuklar için bir parça kuru ekmeğin bile ne kadar tatlı olduğunu bilebilir misiniz? Peki, duygusal ve cinsel yönden dünyanın en aç erkekleri olan Türk erkekleri için bir bayanın bir tek gülümseyişinin ne büyük bir onur olduğunu anlayabilir misiniz?! Öte yandan, böylesine yüceltilmiş bir kadının, nasıl bir rüyada yaşıyor olabileceğini zihninizde canlandırabilir misiniz?

Acaba buna şiddetle karşı çıkıp, “kibir anıtları” haline gelmiş olan sevgili bayanlarımızı sık sık ikaz mı etmeliyiz; yoksa onlara sonsuza dek rüya tadını mı bağışlamalıyız?

YUMUŞAK GÜÇ VE ŞİDDET

Türkiye’de, insanların bu soruya vereceği cevap aşağı-yukan aynıdır: “Kadınlar ezilmektedir.” “Maço” diye tanımlanan erkeklerin pek çoğu bile, bu beylik söze boyun eğler. Çünkü insanların ezici bir çoğunluğunun düşünceleri, tümüyle çevreden ve medyadan binlerce kez yinelenmiş olan basmakalıp fikirlerden oluşur. Bu, bir reklam yöntemidir. Herhangi bir yargıyı topluma kabul ettirmek isteyen etkili çevreler, sürekli tekrarlayarak zaman içinde ilgili yargıyı toplumun bilinç altına adeta kazımakta; böylece insanlar, o yargının doğru olup olmadığını düşünmeksizin bilinçsizce kabullenmektedir. Türkiye’de kadınların sürekli ezilmekte olduğu düşüncesi de, bu hipnotik yargılardan biridir.

Gerçekte, hangi cinsin daha çok ezildiği sorusuna tek cümlelik bir yanıt bulmak pek olanaklı değildir. Böylesi sloganik yargılar, onlara inanan insanların çok hoşuna gider. Çünkü bu onları düşünmenin, sorgulamanın dayanılmaz yükünden kurtarmaktadır. Birçok insan, akşama kadar sırtında taş taşımaya katlanır; fakat bir sorun üzerinde bir saat düşünmeye tahammül edemez. Klişe sözler ve sloganlar, böyle kimseler için üretilmektedir. Böylelikle, birileri onları düşünmenin ağır yükünden azat ederek, hoşlarına gidecek bir iyilik yapmış olmaktadır.

Eğitim düzeyi düştükçe, düşünmeye karşı tahammülsüzlük artmaktadır. Eğitimsiz bir kişinin kendi beyniyle olan ilişkilerinde görülebilecek en belirgin şey, kendisine sunulan

iyi-kötü şablonlara veya çevreden işittiği sloganlara göre kanaat oluşturmaktır. Bizim insanlarımızın yaptığı da, genellikle budur. Burada, toplumca düşünmeye karşı duyduğumuz tiksinti, gözle görülür biçimde dışa vurmaktadır.

Bilindiği gibi yazılı ve görsel medyada, kadın-egemen görüş ezici bir ağırlığa sahiptir. Genelde ise, kişisel görüşlerini kamuoyuyla paylaşabilme lüksüne sahip olan kesimler içinde, az sayıda istisna dışında, erkeklerin de birtakım haklarının olabileceği ve bunların ihlale uğradığı yönünde görüş beyan edebilecek hiç kimse yok gibidir. Konuya ilişkin yorum yapılması istendiğinde, dinlediğimiz şarkı hep aynıdır: “Kadınlar aile içi şiddete maruz kalmaktadır, çeşitli şekillerde aşağılanmaktadır, ayrımcılığa tabi tutulmaktadır, ezilmektedir vs...”

Kanımca, hiç kimsenin, kadın haklarını savunmak için, feminizm gibi bir ideolojik gevezeliğe ihtiyacı olmamalıdır. Zira, herhangi bir birey gibi, kadının da hakları saklıdır ve onları savunmak, korumak ve geliştirmek, her şeyden önce uygarca bir insani standarttır. Kadınlar erkeklerden dayak yiyorlarsa, bu aynı zamanda onların eğitim ve bilinç düzeyleriyle ilgili bir sorundur. Yine de, bu duruma düşen bir kadının insanlık onurunu ve haklarını savunmak, başta kendisi olmak üzere, buna tanıklık eden herkesin ortak insani görevi olmalıdır. Şiddet gören kadın, öncelikle bir uzmana, eğer bu olmazsa bir avukata başvurarak hukuksal yönden ne yapabileceğini öğrenmelidir. Daha sonra gerekirse, polise başvurarak, ileride boşanma olasılığına karşı, kendi lehine bir kanıt olarak, olayı adli kayıtlara geçirmelidir. Ayrıca, sürekli şiddetle yüzleşen kadınların dramı çevresindeki herkese ulaşacak şekilde cesurca afişe edilmelidir ki, erkek sokağa çıktığında işlediği bu insanlık suçundan dolayı utanç duysun!

Bu arada, bağımsız yargının temel varlık gerekçesi, her çeşidiyle haksızca eylem ve tutumları engellemektir. Üstelik

herkesin bildiği gibi, şu an yürürlükte bulunan medeni kanun, erkekten çok kadının lehine hazırlanmış bir kanundur.

Öyle ki, bu ülkede “pozitif” ile “ayırımcılık” gibi semantik âlemin zıt kutuplarının en ötesinden bulunmuş iki sözcüğü bir araya getirebilmiş tuhaf bir yasa vardır ve bir maddesi bir kavga veya anlaşmazlık durumunda kadının beyanının esas alınacağını belirtir. Dünyayı arasanız, böyle komik bir yasa bulamazsınız. Uluslararası hukukta ve ülke anayasasında genel geçer bir kural olarak her “müddei iddiasını ispatla mükellef” olduğu halde, bir istisna olarak kadın böyle bir yükümlülük altında değildir, mahkeme onun ağzından eşi hakkında çıkan her lafı delil kabul eder, söylediği yalanlara ve attığı iftiralara kanıt göstermek zorunda değildir. “Yalan” ve “iftira” diye birer çirkeflik var ve insanlar bunları birbirinin sırtına her gün yapııştırıyor. Galiba yasa, kadınları bu çirkinliklerden tenzih ederek onların birer melek olduğuna vurgu yapmak istiyor...

Bu yasa Anadolu’nun derinliklerinde gelenekle onun yılmaz bekçisi toplum arasında sıkışmış halde yaşayan zavallı, yoksul kadınlarımız için koruyucu bir işlev görüyor olsa da, kentlerimizdeki cinleşmiş yeni kuşak kadın kitlesinin elinde pek çok erkek için hayatı cehenneme çeviren bir garabet olmaya devam ediyor.

Geldiğimiz noktada, özellikle yazılı ve görsel medyada erkekleri kötölemenin olanca rahatlığına karşın, haklı veya haksız olduklarına bakılmaksızın, kadınları eleştirmenin hazmedilmez bir kabalık olarak lanse edildiğini açıkça gözlemleyebiliyoruz.

Geldiğimiz noktada, özellikle yazılı ve görsel medyada, erkekleri kötölemenin olanca rahatlığına karşın, haklı veya haksız olduklarına bakılmaksızın, kadınları eleştirmenin

hazmedilmez bir kabalık olarak lanse edildiğini açıkça gözlemleyebiliyoruz.

Demi Moore'un başrolde oynadığı "Scarlet Letter" adlı filmi, pek çok kişinin izlemiş olduğunu sanıyorum. Anımsadığım kadarıyla, olay tutucu orta çağ Avrupa'sında geçmektedir. Filmde genç ve güzel bir evli kadını canlandıran Moore, tatil için bir süreliğine babasının doğup büyüdüğü kasabaya gelir. Bir gün kasabayı çevreleyen ormanda yalnız başına dolaşırken, gölde yüzen bir adama rastlar ve onu ağaçların arkasından gizlice izlemekten kendini alamaz. İzlediği o son derece yakışıklı ve karizmatik adamın kim olduğunu, daha sonra Pazar ayını için gittiği kasaba kilisesinde öğrenecektir. Adam, kasabanın kilisesinde görevli olan papazdan başkası değildir. Bir süre sonra, aralarında duygusal bir ilişki başlar. Zamanla, birbirlerine çılgınca bir aşkla bağlanır ve arada bir gizlice buluşup tutkuyla sevişirler. Kadın bir süre sonra hamile olduğunu anlar; ama o günün koşullarında çocuğunu doğurmaktan başka seçeneği de yoktur. Doğal olarak, zina yaptığı ortaya çıkar ve bölgedeki kilise otoriteleri ve halkı tarafından lanetlenerek bu durumdaki birine verilmesi öngörülen ceza-ya çarptırılır. Buna göre, çocuğunu doğurduktan sonra idam edilmesi ve infaz gününe dek göğsünde "Zina" (Adultery) yı simgeleyen "A" harfinin yazılı olduğu bir tabelayı taşıması gerekmektedir. Kadın tabelayı beklenen güne dek göğsünde taşır ve gittiği her yerde, insanlar tarafından sürekli aşağılanır. İnfaz günü geldiğinde ise, olayların seyri değişecektir.

Aslına bakılırsa, film geçmişteki bazı dönemlerde, kadının ezildiği düşüncesi temelinde yalın karşı cinsel aşkın savunmasına dönük bir kurguyu içermektedir. Kuşkusuz, bugün bile, pek çok yerde ve durumda, kadınların kötü muameleye uğradığı gerçeğini görmezden gelemeyiz; ancak günümüzde kadınların hep zulme uğrayan, ezilen, zavallı kimseler olduğu yargısı, eski

anlamını büyük oranda yitirmiştir. Çünkü kadınlar, romantik ilişkilerde, her geçen gün biraz daha aktif biçimde “oyuncu” olmaya çalışmakta ve hızla masumiyetlerini yitirmektedir.

Bu filminden söz etmemin asıl nedeni, bana hep toplum olarak insanları anlamaya çalışmaktansa yerleşik gelenek uyarınca damgalamay, düşünmenin ağırlığını omuzlamaktansa herkesin ve her şeyin boynuna uğursuz birer tabela asıp kaçmayı seven yanımızı anımsatmasıdır. Bu ülkede erkekleri eleştirmek çok kolaydır ve prim yapar. Bu yüzden erkekleri hem kadınlar, hem de erkekler acımasızca eleştirmektedir; fakat neredeyse bütün şarkılarda, şiirlerde aşkın birer melek gibi göklere çıkarılan ve adeta dokunulmazlık zırhına bürünen kadınların da, diğerleri gibi büyük hatalar ve kötülükler yapabilen birer insan olduklarını herkes unutmaktadır; oysa unutulmaması gereken en önemli şey, toplumca yargı denetiminin dışında tutulan her insanın, hatalara ve istismarlara daha iştahlı olacağı gerçeğidir.

Bu ülkede kadınların kusurlarından söz etmek, erkeklerin de haklarının çiğnendiğini iddia etmek veya onların da maddi ve manevi işkenceye maruz kaldığını dile getirmek için, bir parça riski göze almış olmanız gerekir. En azından aşağılanır ve damgalanırsınız; oysa kadınları savunmak her zaman ve mutlaka puan kazandırır. Bu arada sürekli kadınlar lehine tavır koyan erkeklerin, kadınlar arasındaki “piyasa”sını kaybetme kaygısını da bir faktör olarak kaydetmekte yarar görüyorum.

İşin doğrusu, herkes bir miktar günahkar olmakla birlikte, hiç kimsenin boynuna tabelalar asılmamalıdır; ancak rahatça eleştirilebilmelidir ki, kendini başkalarının gözleriyle de görebilsin. Birey olarak, başka nasıl gelişebiliriz ki? Bu açıdan, erkekler kadınların, kadınlar da erkeklerin sıkıntılarıyla ilgilenmek gibi bir insani sorumluluk altındadır. Ciddi yanlışlar

karşısında birbirini sert bir dille eleştirmek bile, bana göre bu sorumluluğun bir parçası olarak kabul edilmelidir. Kimi zaman, içinde bulunduğumuz bir hatanın farkına varabilmemiz için, onu birilerinin bize açıkça anımsatması veya kulağımıza kibarca fısıldaması gerekebilir. Nitekim okuduğunuz kitabın çeşitli bölümlerinde kadınların, karşı cinslerle ilişkilerin eşitliğine ve estetiğine aykırı kimi tutumlarına dönük sert eleştiriler vardır; ancak yine de dinleme yeteneğimizi geliştirmeye her şeyden daha çok gereksinimimiz olduğu ortadadır. Zira, özellikle karşı cinslerle ilişkilerde, her iki tarafın da “Derdimi kime anlatayım!?” diye yüreğinin gizli odalarında çırpınan, ama bir türlü anlaşılmayan o kadar çok derdi var ki!

Yazık ki, karşı cinslerle ilişkilerde sorunlar ve çözümleri hakkında yeterli bilgi donanımı taşıyanların sayısının çok olduğunu söyleyemeyiz. Yeterli birikime sahip olanların etrafı ise, geleneğin getirdiği karanlık tabulardan, korkulardan, önyargılardan, suçluluk duygusundan, ayıplardan, günah iddialarından örülmüş duvarlarla çevrilmiş görünüyor; oysa hiç değilse akademik çevrelerin, karşı cinslerle ilişkilerin can damarlarında kol gezen temel sorunların saptanması ve çözüme kavuşturulması doğrultusunda yeterli duyarlılığı göstermesi gerekmektedir. Nihayet sorun, romantik sevgi ve cinsellikte yenilen bir insanın başka işlerde başarılı olabilecek motivasyonunu zaten kaybediyor olduğu; bu alanda mutsuz olmanın, kişiyi yaşamın diğer alanlarında da mutsuzluğa sürüklediği gerçeğine dayanmaktadır. Kesinlikle bilinmelidir ki, mutsuz bir koca, ilk başta asla mutlu bir baba olamayacağı gibi, kibar bir sürücü, verimli bir öğretmen, iyi bir polis veya asker veya sokakta sakın bir vatandaş da olamaz. Öyleyse, bu alanda yaşanan mutsuzlukla ve mutsuzlarla ilgilenmenin bir insanlık borcu olduğunu herkesin kavraması zorunluluğu vardır. Türkiye’nin AB ile olan entegrasyon sürecinde tarihsel

bir dönüm noktasına geldiği şu günlerde, bireylerin mutsuzluğu ilkesine göre kurgulanmış olup, yasalardan çok daha güçlü bir referans noktası olan geleneğin içinde güvenli bir sığınak arama alışkanlıklarını bırakıp, onun devasa kulelerini, içerisinde yüzyıllardır insanların hayatları ve gözyaşlarıyla semirmekte olan köhne yaratıklarının üzerine devirmenin vakti gelmiş görünmektedir. Sadece ve sadece yalın gerçeği aramalı, ona sarılmalı ve onu herkese açıklamanın akıllıca yollarını bulmalıyız. La Fontene'in sözleriyle, "Doğruyu bulan, eğer onu dile getirmekten korkuyorsa, hem budala hem de alçaktır. Şüphesiz, doğruyu sadece ben biliyorum diyebilmek zordur; ama gerçekten de doğru olanı sadece kendisi biliyorsa, o ne yapsın?"

Açıkçası, pek çok kişi hala hiç düşünmeden kadınların ezildiğini söylemekle, popüler olan görüşü, yani feminizmi veya kadın haklarını savunmakla ve buna karşıtlık içinde, erkeklerin kadınlar tarafından ezildiği, aldatıldığı, hoyratça kullanıldığı, aşağılandığı ve dışlandığı birçok yerde sessiz kalmakla kendini güvende hissetmektedir. Dikkat ederseniz, kişisel güvenlik ve çıkarlarla doğruların çatıştığı yerde, çokmaskelilik insanlara ne kadar da sevimli görünüyor!

Aslında erkeklerin kendi haklarını savunmada düştükleri bu çaresizlik bile, onların potansiyel olarak ezilmekte olduklarına yeterli bir kanıttır. Düşünün ki, haksızlığa uğramış olmasanız bile, bir gün uğramanız halinde hiç kimsenin sizi dinlemeyeceğini ve size inanmayacağını şimdiden biliyorsunuz. "Öğrenilmiş çaresizlik" dediğimiz bu durum, şu mavi, görkemli gökyüzünün altında yaşanabilecek en büyük acılardan biridir.

Ancak, son yıllarda bazı erkeklerimiz, yer yer o çok katı erkeklik gururlarını bir kenara bırakarak, bizzat eşleri ve onların yakın çevresi tarafından fiziksel ve daha da önemlisi, "manevi işkence"ye maruz kaldıklarını itiraf etmeye başladılar.

Bu çerçevede, erkek sığınma evleri ve çeşitli dernekler kurulmaya başlandı.

Başka bir gazete haberi paylaşmak istiyorum:

“KADIN MAĞDURU ERKEKLER 300 ÜYE İLE DERNEK KURUYOR”

“Van Ticaret Borsası Başkanı Feridun Irak’ın öncülüğünde kurulma hazırlığında olan derneğin tüzük çalışmalarının tamamlandığı, tüzük çalışmaları sırasında Van Kadınlar Derneği’nden yararlanıldığı belirtildi. Derneğin Eylül ayında kuruluşunu tamamlayacağını kaydeden Feridun Irak, şimdi-den Türkiye’nin bir çok yerinden müracaat aldıklarını belirtti. Mart ayından bu yana resmi olmayan 300 başvuru aldıklarına işaret eden Irak, ‘ Derneğin, Türkiye’nin en çok üyesi bulunan derneği olacağını iddia ediyorum’ dedi.

Erkeklerin kadınlar tarafından en çok da “manevi şiddet”e maruz kaldığını, ancak son dönemlerde erkeğe yönelik fiziksel şiddetin de arttığını kaydeden Irak, bunun bir çok erkek tarafından ifade edilemediğini ve açığa vurulamadığını bildirdi. Irak, ‘Şimdiye kadar hep kadınların şiddete maruz kaldığı gündeme geldi; ancak bu dernekle erkeklerin de kadınlar tarafından şiddet gördüğünü göstermeye çalışacağız’ diye konuştu. Irak, bu dernekle ilgili olumlu olumsuz bir çok tepki de aldıklarını ifade ederek, derneğin kurulmasından sonra erkekler için sığınma evi açacaklarını da vurguladı.”

Burada, alıntıladığımız habere ilave olarak, “manevi şiddet” veya “manevi işkence” deyimleri üzerine kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Acaba, bir kadın aile içinde ve sokakta bir erkeğe ne tür işkenceler yapabilir? Doğrusunu isterseniz soru, yaşadığımız hayatın seyri içinde kendi yanıt-

larından hiç de yoksun değildir. Bu sorunun, başta erkekler olmak üzere, herkesin çok iyi bildiği, ama hiç kimsenin dile getirmek istemediği bir yanıtı vardır: Açıkçası, kasıt içeren hiçbir şey yapmadığında bile, kadının salt fiziksel varlığı bile, bir erkek için manevi bir işkence aletine dönüşebilecek yeteneğe sahiptir. Çünkü hem görsel hem dokunsal olarak uyarılabilen erkek, baktığı halde fiziksel temastan yoksun kaldığı her güzel kadın imgesi karşısında kendine özgü şiddetli bir yürek acısı duymaktadır. Erkek, fiziksel temasa geçinceye dek bu acıyı yaşamaya devam eder. Bir kadınla duygusal veya cinsel birliktelik yaşıyor olması bile, onun acılarını yok etmeye yetmez; çekici bulduğu herhangi bir kadına bakarken aynı manevi işkenceye uğrar. Evde veya sokakta eşile yan yana bulunsa bile, bu acıdan bütünüyle uzak değildir. Buna karşın, dekolte kullanan kadınların, onları gören her bir erkeğin ruhunda yol açtıkları acının yakıp yıkan fırtınalarıyla ilgilendiklerini söylemek zordur. Onları ilgilendiren tek şey, yoğun istek aldıklarını gördükleri o anlarda kendilerini çok iyi hissettikleridir. Çünkü büyük ölçüde bencil (ego-centric) düşünürler. Her zaman dünyanın kendilerinin etrafında döndüğünü ve dönmesi gerektiğini düşünürler. Erkek, hiç değilse evdeki kadından, varoluşsal acılarını anlamasını ve içindeki fırtınayı dindirmesini bekler; ama beklentileri çoğunlukla boşunadır. Çünkü herkesin pür dikkat izlediği ekrandaki seyirlik bir nesne olmaktan duyduğu memnuniyet, genellikle kadına yetmektedir.

Elbette ki, hiç kimse bir kadını dekolte giydiği gerekçesiyle suçlama hakkına sahip değildir. Bunu yapan bir kadın, kendisini izleyen erkeklerin kendisinden sadece hoşlandıklarını zanneder; oysa erkekler o anda yalnız zevk duymaz, aynı zamanda manevi bir şiddete ve işkenceye maruz kalırlar. Bu nedenle, taciz suçunun öznesinin erkekler olduğu yönündeki yaygın kanı ezici çoklukla doğru değildir.

Yarlış anlaşılmamak için, ayrıca kadınların eve hapsedilmesi gerektiğini söylemek istemediğimi vurgulamak isterim. Bilakis, toplumsal yaşamın içinde her geçen gün daha aktif biçimde yer almaktadırlar ve almalıdırlar. Dahası, ekonomik açıdan bilinçli veya bilinçsiz olarak erkeğē bağımlı olmayı seçmiş kadınların maruz kaldığı şiddet karşısında çaresizce boyun eğişini yakından bilen biri olarak, kız çocuklarının eğitiminin erkeklerden daha önemli olduğunu savunuyorum.

Kısaca söylemek gerekirse, kadın yalnızca kendini erkekten esirgemekle bile ona işkence yapmayı başarabilmektedir. Dolayısıyla, kadınların doğuştan getirdikleri en etkili silahları, kendi seksapelleridir; ancak kadın cinsel çekim gücünü bizzat kendi bedeninden değil, erkek tarafından kendi cinsel içgüdü-sünü doyurmaya dönük özel bir aparat olarak algılanmasından almaktadır. Bu kadınsal güç, salt kadın bedeninin tasarımından çok, erkeğē kadın bedenine dönük olarak verilmiş olan karşı konulmaz cinsel gereksinmeden kaynaklanmaktadır. Erkekten bedeninin limitlerine sığmayan böylesine güçlü bir cinsel gereksinim (veya açlık) olmasa, kadının şu anki seksüel çekim gücü de kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Bir gereksinim ortadan kalktığı zaman, onu karşılamaya yarayan enstrümanlar da anlamını yitirmektedir. Örneğin, biraz önce karnınızı tıka basa doyummuşsanız, dünyanın en lezzetli yemekleri ile donatılmış bir yemek masasına karşı her zamanki doğal ilgiyi gösteremezsiniz veya herhangi bir rahatsızlıktan dolayı iştahınız bütünüyle kesildiğinde, en sevdiğiniz yemekleri görmek bile midenizi bulandırır. Bir başka örnekle, sigaraya bağımlı biriyseniz, sigara gözünüzde değer ve anlam kazanır; çekim gücü yüksek bir nesne haline gelir. Bunu yapan o değil, sizin ona olan gereksininiz veya bağımlılığınızdır; oysa hayatında hiç sigara içmemiş biriyseniz, sigaranın sizin için hiçbir anlamı yoktur. Bu yüzden, herhangi bir sigara imgesinin sizi etkilemesi

söz konusu olamaz. Gereksinim ortadan kalktığı vakit, sigaranın değeri ve çekim gücü de ortadan kalkmaktadır. Erkeğin cinsel obur yanı cinsel açlıkla birleşince, kadının değeri astronomik düzeye ulaşmakta ve sadece kendini erkekten esirgemekle bile ona işkence yapmaya muktedir bir işkence aletine dönüşebilmektedir. Böyle bir durumda erkeğin duyduğu azap, bir kadının ara sıra eşinden gördüğü fiziksel şiddetten daha hafif değildir. Yeri gelmişken, hiç kimsenin telaffuz etmek istemediği bir şeyi dürüstçe söylemek isterim: Pek çok kadının eşinden gördüğünü söylediği fiziksel şiddet, aslında bilerek veya bilmeyerek eşine uyguladığı cinsel ambargonun sekerek kendisine yönelmesinden ibarettir. Erich Fromm'un dediği gibi, engellenme psikozu, tepkisel şiddetin başlıca kaynaklarından biridir. Cinsel içgüdüğü görmezden gelinen erkek, kendisini engellenmiş ve aşağılanmış hissetmekte ve engellenmenin öznesine karşı tepkisel şiddete yönelmektedir. Daha açık söylemek gerekirse, eşinden şiddet gören kadınların çoğunluğu, eşlerinin cinsel isteklerine yanıt veremeyen veya vermek istemeyen kadınlardır. Eğer bunun tersini yapmış olsalardı, eşleri tarafından baş tacı edilmiş olurlardı. Bu, doğrudur veya değildir; ama, beğenseniz de beğenmeseniz de olan bir şeydir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, erkekler, uğradıkları gerek cinsel şiddet, gerekse eşlerinin yakınlarından yönelen şiddet karşısında genellikle susarlar. Bildik erkeklik gururları, konuşmalarına engel olur. Bizim kültürümüzde, bu tür şeyleri itiraf etmek isteyen her erkek, sadece kadınlar karşısında rezil olmayacağını, aynı zamanda kendi hemcinslerinin gözünde de alay ve komedi unsuru haline geleceğini çok iyi bilir.

Şöyle düşünebiliriz: Çok iyi kas yapmış, iri kıyım bir adam kaçarak yanınıza sığınsa ve korkudan titreyerek birinin kendisini dövme istediğini söylese; sonra da ileriden çelimsiz, cılız bir adam tehditler savurarak çıkagelse, acaba ne düşünürdünüz?

Eminim çok şaşırır ve olup bitenlere inanmak istemezsiniz. Belki en mantıklı olasılıkla, tehdit eden kişide diğerini ürküten bir tür silah bulunduğunu düşünürsünüz. İşte burada olduğu gibi, birileri çıkıp erkeklerin ezildiğini söylediği zaman, hemen herkes bunun çok komik ve saçma olduğunu düşünüyor. Çünkü olaya çıplak akılla salt fiziksel güç karşılaştırması açısından bakıyorlar; oysa tek başına fiziksel güç, her zaman üstünlük garantisi değildir. Her türlü üstünlük mücadelesinde fiziksel gücün yanı sıra, ondan çok daha etkili olabilecek birtakım değişkenleri de anımsamamız gerekir. Örneğin bir goril, ortalama bir yılanın belki bin katı ağırlıktadır; ancak birinin yaşaması için diğerinin ölmesini sonuç verecek eşit koşullarda bir mücadelede yaşama şansını kaybedecek olan yılan değil, elbette goril olacaktır. Aynı şekilde, bir HIV virüsü sadece mikroskopla görebileceğiniz kadar küçük olmasına rağmen, vücudunuza girdiği andan itibaren ölüme doğru yolculuğunuz başlamış demektir. Böylece doğanın yasaları bize, fiziksel gücün mutlak üstünlük anlamına gelmeyebileceğini anlatmaktadır. Yerleşik kültürün ürettiği “erkek adam” kompleksinden bağımsız olarak baktığımız zaman bile, genelde erkeklerin bu tür durumları itiraf etmelerinin cesaret gerektirdiği açıktır.

Kadın-erkek arasındaki güç karşılaştırmasında sonucu etkileyen en önemli değişkenler, mücadelenin neyi elde etmek için olduğu, eldeki silahlar ve mücadele taktikleridir.

Kadınlarla erkekler arasında, öteden beri değişen vo-lümlerde sürüp gelen ve Fransız devriminin ardından ortaya çıkan “kadınların eşitliği” kavramıyla birlikte kadınlara verilen mülkiyet ve miras haklarıyla yeni bir boyut kazanarak, 20.yy'ın ortalarından itibaren iyiden iyiye kızışan bir ayrışma veya mücadele olduğu bilinmektedir. Cinsler arasındaki bu kavganın gerçekten karmaşık sayılabilecek olan nedenleri üzerinde, elinizdeki kitabın içeriği açısından gerekli görülmediği için

durulmayacaktır. Bu mücadelede asıl irdelemek istediğimiz konu, kadınların ne tür, erkeklerin ne tür silahlara sahip oldukları ve her iki tarafın taktik çeşitlilikleridir.

Açıkça söylemek gerekirse, bu iki açıdan da erkeklerin kadınlar karşısındaki durumu pek iç açıcı değildir. Çünkü doğası gereği erkek, sadece bir kadını elde etmenin ve onunla bir an önce çıplak bedensel temasa geçmenin en kestirme yolunu bulmaya çalışır. Temelde, bu çabasının ardında yatan iki biyolojik itki bulunmaktadır: Genlerini yayma ve cinsel arzusunu yatıştırmak için boşalma itkileri... Erkeğin kafasında duran ve gece-gündüz ruhunu kadının peşinden bir sonbahar yaprağı gibi savurup duran sadece bu şiddetli, bu karşı konulmaz, bu zaptedilmez cinsel tutkudur. Bu bir amaçtır; bir plan değildir. Bunun dışında, erkeğin zihinsel arka planında kadından çeşitli biçimlerde yararlanmaya veya kullanmaya dönük hiç bir plan yoktur. O sadece kadının bedeninde kendisini bekleyen şehvi haz ve tutkuları yaşayabilmek için, romantik yanı da bulunan pembe hayaller kurmaktadır. Şüphesiz ki, erkek bedeninin rahatlamak için kadın bedenine ulaşmak ve onunla birleşmekten başka çaresi yoktur. Bu dürtü, erkek metabolizmasının yaratılışı gereği tek yöndür. Hiç bir erkek, içinde kadının olmadığı bir mutluluk hayali kuramaz. Erkeğin cinsel açıdan kadına mahkum olması kendi seçimi veya suçu değil, onun doğasında yer alan yasalardan biridir ve bu yasa onun için yerçekimi yasası kadar mutlak görünmektedir. Erkek için, bildiğiniz açlık veya yeme ihtiyacı ile cinsel açlık arasında, temel biyolojik gereksinim yönüyle önemli bir fark olduğu söylenemez. Zaten, erkeklerle kadınlar arasındaki en belirgin farklardan biri bu noktada ortaya çıkmaktadır: Erkeğin libido genleri, kadınıkinden çok daha etkindir.

Kadınların, erkek cinselliğinin şiddetini görmezden gelmeyi ve erkeklerini veya genelde erkekleri bundan dolayı "aptal!

uçkur düşkünü!" vb. sıfatlarla suçlamayı bırakıp, onların bu şekilde tasarlandığını kabullenmeleri ve bunu saygıyla ve duyarlılıkla karşılamaları; aksi halde hiçbir erkekle sağlıklı ve uzun dönemli bir beraberlik kuramayacaklarını anlamaları gerekir. İnsani ilişkilerde asıl olan bilgi, insan doğasının evrensel yasalarıyla çatışmaktan kaçınmak; bir başka ifadeyle onun temel çizgileriyle örtüşmeyi özümsemektir. Erkek doğasının baskın içgüdüğü cinselliktir. Dolayısıyla, bir kadının erkeğinde öncelikle dikkate alması ve kendini hazırlaması gereken özellik budur. Kadın cinsel çekim gücünü kullanarak, erkeği avuçlarına alabilir; ancak onu elinde sürekli tutabilmek için cinsel çekim gücünü, çeşitli cinsel fantezilerle donatmak zorundadır. Çünkü ne yazık ki, erkekler kolaylıkla doymazlar. Nitekim doydukları zaman, bu kez de fantezi aramaya başlayacaklardır.

Yinelemek gerekirse, kadının doğasında cinsel arzu, erkek libidosu kadar güçlü ve sürükleyici bir içgüdü olmadığı için cinselliği kolaylıkla denetim altında tutabilmekte ve böylelikle erkek karşısında ikinci güçlü silahına kavuşmuş olmaktadır. Çünkü daha önce de değindiğimiz gibi, kadında erkeğin tartışmasız bir biçimde muhtaç ve mahkum olduğu bir şeyler vardır. Ağır bir yaşam kaygısı içinde olmayan bir erkek için, çalıştığı firmanın patronuna duyduğu gereksinim ile kadın bedenine duyduğu o karşı konulmaz gereksinim arasında bir farktan söz etmek gerekiyorsa eğer, kadın bedenine biraz daha fazla muhtaç olduğunu söylemekte bir sakınca olmadığını rahatlıkla düşünebilirsiniz. Hayatını sürdürmek için çalışmak zorunda olmak ya da yemek yemek, su içmek neyse, libidosunun getirdiği bedensel ve ruhsal açlığı gidermek ve dinginliğe ulaşmak için kadın bedeni ile bütünleşmeye duyduğu bağımlılık da odur. Kısacası, erkeğin kadına duyduğu bu şiddetli ihtiyaç, kadının erkek karşısındaki en direngen noktası ve en dize getirici silahına dönüşmektedir. Kuşku yok ki, bu gerçeği ve

kendi cinselliğini keşfeden bir kadın, erkeğini istediği gibi ve istediği kadar yönetebilecektir. Çünkü erkeğin cinsel itkisine bağımlılığı, tıpkı bir uyuşturucu bağımlısının uyuşturucuya bağımlı olması gibidir ve onu bir süreliğine de olsa dindirecek olan uyuşturucu madde, sadece kadın bedeninde bulunmaktadır. Doğrusu, erkeği dize getirebilecek, dahası işkence edebilecek en etkin güçlerden biri, kendi cinselliğini keşfetmiş bir kadındır.

Umarım ki, bu noktanın anlaşılmasıyla birlikte, kadınlardan erkeklere yönelen “manevi işkence” veya “manevi şiddet”in, en azından bir boyutu açıklığa kavuşmuş olmaktadır.

Şimdi olayın bir başka yönüne değinebiliriz: Bir yanda fiziksel gücüyle övünen, ve “Kodum mu oturturum!” diyerek kasılıp dolaşan ve fakat evlenirken kafasında cinsel arzularının ateşini bir kadın bedeninin serinliğinde dindirmekten başka kaygısı ve amacı olmayan plansız, oyunsuz ve aslında savunmasız ve zavallı durumdaki erkek, öte yanda henüz evlenmeden önce hangi erkeği daha kolay değiştirebileceğinin ve hangisini daha iyi kullanabileceğinin ince hesapları içinde tercihini yapmış ve tüm zihinsel kapasitesini evlilik sonrasında erkekten optimum düzeyde yararlanabilmenin binlerce plan ve taktiklerini öğrenmeye adanmış bir dişi kurt beklemektedir. Böylece kadınların erkekler karşısında pazarlık gücünü artıran veya elini güçlendiren başka bir kart ortaya çıkmaktadır.

Bayanlar, olayları anlamaya ve yorumlamaya başladıkları yaşlardan itibaren, gerek kendi içlerinde gerekse diğer bayan arkadaşları ile bir araya geldikleri zaman içgüdüsel olarak, “erkekleri etkilemenin ve kullanmanın en etkili yolları” konusunda çok fazla konuşur ve geçen uzun yıllar içinde enikonu uzmanlaşırlar. Kadınların hayatları boyunca başarmakla en fazla gurur duyacakları iş, bir erkeği elde etmek ve köleleştirmektir. Kadın doğasının ana çizgilerinden biridir bu. Hep

bunun üzerinde düşünür ve bunun planlarını yaparlar. Aslına bakılırsa, bunu yapabilmeleri için Tanrı tasarımı bedenlerinde yeterince malzeme vardır ve yetişkinliğe değin akıllarında yeterince taktik oluşmaktadır. Yeteri kadar özgüven ile doludurlar. Bu nedenle, genelde onları endişeye düşüren şey, erkekleri ele geçirebileceklerinden duydukları kuşku ile ilgili değildir. Çünkü erkekler onlara cinsel yönden bu denli bağımlı ve muhtaç olmaya devam ettiği sürece, onları peşlerinden istedikleri her yere sürükleyip götürebilme güçlerinden çok fazla kuşku duymazlar.

Kadın, kişisel mutluluğu adına ve diğer kadınlara karşı olan üstünlük yarışında öne geçebilmek için, erkeği yaşadığı sürece ve hatta mümkünse öldükten sonra bile, onun her şeyinden yararlanmaya devam edecektir. Genel olarak, bir kadının gözünde az veya çok, gizli veya açık biçimde, erkeğin işlevi bundan ibarettir. O yüzden, eşiniz veya kız arkadaşınız, kendisine lüks bir hayat yaşatamadığınız ya da kendisine daha lüks bir hayat vadeden bir erkekle karşılaştığı zaman sizi terk etme eğilimine girebilir. Sizin onu terk etmeniz halinde ise, daha iyi yaşam standartlarını veya ona bunu sağlayacak bir başka erkek bulamadıysa, artık sizi asla affetmeyecektir. Dün size, önüne en romantik aşk sözcüklerini özenle yerleştirmeden tek bir cümle söylemeyen sevgili kadınızdır, artık yeryüzündeki en amansız düşmanınız olacaktır. Yani, aslında ne kadar romantik bir görüntü altında olursa olsun, kadınların yaptıkları evlilikler çoğunlukla “mantık evliliği”, yani “çıkar evliliği”dir; ama erkekler bunu hiçbir zaman anlamayacaklardır. Çünkü onlar, kadınların da tıpkı kendileri gibi en güzel düşlerle evlenmek istediklerine inanırlar. Kadınların kendilerine mutluluk getirecek birer melek olduklarına, kendileriyle öpüşmek, sevişmek için evlenen aşk ve romantizm abideleri olduklarına inanmak isterler ve inanırlar. Ne ilginçtir ki, kadınların kendilerini kullanma

arzusuna simetrik olarak, erkekler bir bayan tarafından hem yatakta, hem de hayatın akışı içinde de kullanılmaktan garip bir haz duyarlar. Doğrusu, insan soyunun devamını sağlamak için, bundan daha güzel bir senaryo yazılamazdı.

Kendi aralarında sürekli ilişkiler hakkında konuşarak zamanla iyiden iyiye uzmanlaşan kadınlar, hep düşlerini süsleyen bir erkek tarafından avlanacakları günü beklemeye başlarlar. Onlar için avlanmak kaçınılmazdır; bunu ok iyi bilirler ve tüm hazırlıklarını avlanmadan sonrası için yaparlar. Günün birinde, bedenlerini bütün cazibesiyle bir avcının kollarına teslim edecek ve sonra, kendilerini avlayan o saf avcıyı daha konforlu bir hayatı elde etmek için kullanmak üzere, o güne dek geliştirdikleri bütün oyunları ve planları soğukkanlılıkla yürürlüğe koyacaklardır. Hep bunları planlamışlardır. Gecelerini-gündüzlerini bu ihtiraslı taktik oyunları doldurmuştur. Bir araya geldikleri zaman aralarında hep bundan söz etmiş ve birbirlerine bunu başarabilmenin en etkili yollarını öğretmişlerdir. Doğal olarak, zaman içinde bu konuda uzmanlaşmış olduklarına şaşırmamak gerekir. Bu yüzden, en az eğitilmiş ve en az zeki kadınlar bile, zamanla bir erkeği elde etmenin ve yönetmenin sonsuz sayıda hilelerini geliştirmektedirler.

Genç kızların, erkekleri en verimli şekilde kullanmanın en etkili yöntemlerini geliştirdikleri sırada, o kızların hayalleriyle mastürbasyon yapmakta olan erkeklerin elinde yalnızca kaba bir güç kalmaktadır. Böylece, fiziksel güçleri ile övünen erkekler, aslında kadınlar karşısında savunmasız kaldıklarının farkına bile varamayacak kadar zavallı duruma düşmüş olurlar. Öylesine aptal durumdadırlar ki, bunları anlatmış olsanız çoğunun vereceği tepki sadece alaycı kahkahalarla gülmek olacaktır. Bu durum, hemen hepimizin ilkokul yıllarında öğrendiği, kaplumbağa ile tavşanın yarışına benzetilmektedir. Tavşan kendine duyduğu aşırı güvenle yarış parkurunun orasında-burasında

el ense edip rehavet içinde yatarken, kaplumbağa ağır, ama istikrarlı adımlarla “finish” çizgisine doğru ilerlemektedir. Bu yarışta, erkekler tipik tavşan rehaveti içinde sadece “kadınları tavlama” hesapları yaparken, kadınlar nasılsa bir gün bir erkeğin eline düşeceklerini bilir ve kendilerini, o aşamadan sonra erkeği yönetmenin en ince taktiklerini ve hilelerini geliştirmeye adanmışlardır. Hangisinin daha kurnazca olduğunu söylemeye bilemem gerek var mı?

Popüler inanca aykırı olarak, erkekler kadınları değil, kadınlar erkekleri yönetmektedir. Kadınlar erkeklerin tersine, cinsel anlamda erkeklerin mahkumu değildir. Onlar cinsellik olmadan da yaşayabilirler. Bu yüzden, bir erkeği elde etmek istemelerinde cinsel gereksinimleri hiçbir zaman ilk faktör olmaz. Kafalarında her zaman baskın olan ilk ve çoğu kez de tek faktör, parlak bir gelecek için mümkün olduğunca en varlıklı ve seçkin erkeği seçebilmek ve bu doğrultuda onu “kullanabilmek” şeklinde formüle edilebilecek olan sabit plandır. İşin başından itibaren kadının beyninde, cinsel ve duygusal açlığını bastırma kaygısının yanı sıra ve biraz da romantik düşler besleyen erkeğe karşı hep aynı kurgu vardır. Bu amacı gerçekleştirmek için bedenini kullanması gerektiği konusunda, hemen her kadın yeterince bilinçlidir. Bedenini ne kadar iyi kullanırsa, o ölçüde erkeğin büyük işvereni olabilecektir. Erkeği koynuna aldığı vakit, ona her istediğini yaptırma kudretinin sahibi olduğunun farkına varan kadın, artık kendi gücünü keşfetmiş demektir ve o büyük gücü her fırsatta kurnazlıkla kullanacaktır. Honore De Balzac’ın sözleriyle, “En az zeki olan kadınların bile, sonsuz sayıda tuzakları olabilir.”

ANADOLU KADINININ CİNSEL ENGELLERİ

Uzun zamandır, katılımlı gözlem, katılımsız gözlem ve yüz yüze görüşme tekniği ile çözümlemeye çalıştığım evli erkeklerin çoğunluğunun eşlerinden şikayetçi olduklarını gözlemliyorum. Konu hep aynı: Cinsellik... Erkekler genellikle eşlerinin cinsel yönden kendilerine hitap etmediğinden veya yeterince istekli ve duyarlı olmadığından yakınıp duruyorlar. Doğrusu, bu yakınmalarında haksız da sayılmazlar.

Çeşitli yerlerde belirttiğimiz şekliyle erkek libidosu, tıpkı bildiğimiz açlık gibi hızla yenilenen biyolojik bir ihtiyaçtır ve doyurulmadığı vakit kişiyi belirli biçimlerde tehlikeli bir saldırganlığa zorlamaktadır; ancak bir erkek için, eşine bunu anlatma veya anlatamama ikilemi çok zor ve yaygın bir olgudur. Anlatmış olsa, kadın kendi doğası açısından bunu anlamakta zorluk çekecek veya anlamak istemeyecek; anlatamadığı zaman ise, şiddetli gereksinimin baskısına eklenen iletişim sorunu gerilimini ikiye katlayacaktır. Bir kadın erkek doğasıyla ilgili doğru ve yeterli bilgiye sahip değilse, cinsel yoksunluğun veya açlığın bir erkeğe ne kadar acı verdiğini, onun ruhuna ne korkunç bir azap çektirdiğini asla anlayamayacaktır. İşin başında, kadın ve erkeğin cinsel açıdan birbirlerinin evrensel doğaları ve kişisel özelliklerini bilmeleri gerekir. Hatta başlangıç aşamasında bu konuları açıkça konuşup anlaşmaları; anlaşamazlarsa ilişkiye hiç başlamamaları gerekir; ancak bizim kültürümüzde bir bayanla bunları konuşmak pek kolay değildir. Çünkü bayan-

ların cinsellikle ilgili, yazının ilerleyen aşamalarında maddeler halinde açıklayacağımız sorunlarının yanında, ayrıca namus kavramına ilişkin aşılması epey zahmet gerektiren, artık obsesif hale gelmiş garip görüşleri ve önyargıları vardır.

Değerli bir dostum olan Atilla, bir gün yanıma geldi. Üzgün olduğu yüzünden rahatlıkla anlaşılıyordu. Sorunun ne olduğunu sordum. Bunun üzerine yaklaşık iki yıldır çıkmakta olduğu kız arkadaşıyla ayrıldıklarını söyledi. Nedenini sorduğumda, anlattıkları beni şaşırtmadı diyebilirim. Önceki gece cep telefonu ile mesajlaşırken, bir ara kız arkadaşına neden bir başkasını değil de kendisini seçtiğini sormuştu. Kız arkadaşı ayrıntıya girmeden konuyu geçiştirmiş, ama ardından aynı soruyu Atilla'ya yöneltmişti. Kendi anlatımına göre, Atilla'nın ona verdiği yanıt aynen şöyleydi: "Senin kişiliğini, gülüşünü, sadakatini, benim üzerimde ısrar edişini, bir de duygusal ve cinsel yönden ateşli oluşunu seviyorum."

Mesajın sonundaki, "duygusal ve cinsel yönden ateşli oluşunu" ifadesi, kızı çileden çıkarmıştı. "Oysa" dedi Atilla, "aynı mesajda, ondan önce bir sürü güzel özelliğinden söz etmiştim. Hiç birine değil, sondaki bir tek şeye takılmış." Atilla'ya "Sana ne söyledi?" diye sorduğumda ise, kendisine gönderdiği mesajı okumama izin verdi. Kız şöyle diyordu: "Demek beni ucuz bir kız olarak görüyorsun! En iyisi konuşup beni daha fazla aşağılama, kendine öyle birini bul!"

Oysa Atilla'nın anlattığına göre, son iki yıl boyunca, cinsel ilişki dışında, bedensel anlamda hemen her şeyi yaşamışlardı. Bu yüzden, kız arkadaşının tavrı Atilla'nın çok gücüne gitmişti ve ilişkiyi sürdürmek için hiç ısrar etmedi.

Atilla'ya, bir erkekle her şeyi yaşamış olsalar da, kızlarımızın sıklıkla ünlü "temiz aile kızı" sendromuna girebileceklerini; çoklukla kızların, "Ben senin bildiğin kızlardan değilim!"

derken, “Ben diğer kızlardan daha temizim. Onları boş ver, beni seç” anlamına gelen bir sinyal gönderiyor olabileceklerini söylemekle yetindim.

Gerçekten de, bayanlar “temiz aile kızı” veya “namuslu kız” imajının prim yaptığını çok iyi biliyorlar. Erkeklerin de, kadınlarda böylesine yaygın ve köklü bir kanunun gelişmesine büyük katkılarda bulunduğunu söylememiz gerekir. Hatta belki de, kadınları bu kanıya sürükleyen bizzat erkeklerdir. Çünkü kişisel olarak benim bugüne dek karşılaştığım ve konuştuğum bekar erkeklerin neredeyse hepsi, o güne kadar bir çok bayanla ilişki yaşadıkları halde, evlenecekleri kızın kesinlikle bakire, yani “temiz” olmasını istediklerini söylemişlerdir. Bu nedenle, bayanlar dışarı çıktıkları vakit, kendilerini satılmak için araba pazarına çekilmiş bir araba gibi hissediyorlar. Örneğin, ikinci el araba piyasası jargonunda en çok kullanılan deyim “temiz araba”dır. Satıcılar, satmak istedikleri arabanın “temiz” olduğunu, sıklıkla vurgulama gereksinimi duyarlar. Öte yandan, arabada ufak tefek “vuruk-çarpık”lar olması, genellikle sorun olarak görülmez; ama eğer arabanın “takla atmış” olduğu anlaşılabilecek olursa, o arabayı hiç kimse almak istemez. Çünkü takla atmış bir araba, tam olarak asla orijinal haline döndürülemez. Biri böyle bir arabayı yanlışlıkla satın almış olsa bile, günün birinde satmak istediğinde büyük zorluklar çeker, piyasa değeri düşeceği için iyi bir fiyata da satamaz.

Tıpkı burada olduğu gibi, kadınlarımız da kendilerini erkekler tarafından alınmayı bekleyen satılık araba moduna sokarak, sürekli “temiz” olduklarını vurgulama gereksinimi duyuyorlar. Çünkü erkekler, kendi yaptıklarını “çapkınlık” gibi sevimli bir kalıba sokarken, aynı şeyi yapan bayanları “fahişe” olarak damgalıyorlar; oysa yapılan eylemin adı cinsiyete göre değişirse, bu zalimce bir davranış olur. Erkeklerin

de özellikle bu konuda, kendilerini bayanların yerine koyarak düşünmeleri gerekiyor.

Ama sonuçta, yaşanan ilişki, baştan itibaren her iki tarafta da romantik bir ilişkiden çok, bir tür araba pazarlığına dönüşüyor. Çünkü bizdeki kadın-erkek ilişkisinin özellikle başlangıç aşamalarında, şaşırtıcı bir şekilde, araba alım-satımında kullanılan argümanların ve deyimlerin aynıları kullanılıyor. Pazarlık sırasında taraflar anlaşabilirlerse, arabayı bir bilene, yani ustaya götürürler; dediğimiz gibi, arabada ufak tefek "vuruk-çarpık" varsa "O kadarı her arabada olabilir" derler; fakat "takla atmış" bir araba olduğu ortaya çıkarsa, müşteri onu olduğu yerde bırakarak, başka bir araba aramaya koyulur. Aslına bakarsanız, bu iki durum arasındaki garip benzerlikler, ilişkinin ilerleyen aşamalarında da devam etmektedir. Örneğin, erkek ilk arabayı alırken, "Ayağım yerden kesilsin, yeter!" diye düşünmüş ve aldığı arabayla ilk heyecanlarını yaşamakta ve arabasıyla gezip dolaşmaktan büyük keyif almaktadır; ancak zamanla etrafındaki yeni ve pek konforlu diğer arabaları da görmeye ve kendi arabasıyla karşılaştırmaya başlar. Bu durum, arabasına duyduğu ilginin sonunun başlangıcıdır. Artık çevresinde, lüks, konforlu arabaları gördükçe, kendi kendine kahredip durmakta ve neden onlardan birine sahip olamadığını sormaktadır. Nihayet, günün birinde, bilinçaltında durmadan biriken içsel çelişkileri patlayacak ve aile içi veya dışında nitel bir dönüşüm gerçekleşecektir. Eğer evin içinde kalır ve duyduğu hoşnutsuzluğu içine çekerse, yüzü bir daha gülmeyecek; buna karşın tekrar gülebilen bir insan olmaya karar verirse, bu kez de onca emek harcayarak kurduğu yuvayı terk etmek zorunda kalacaktır. Evli erkeklerin çoğu, işte bu yüzden az güler veya hiç gülmezler. Ne var ki, modernitenin öngördüğü yaşam biçimi, ikinci seçeneği her geçen gün biraz daha kolaylaştırmaktadır.

Kadın açısından sorun, ilişkinin ilerleyen aşamalarında, varlığını bir başka kulvarda sürdürmektedir. O güne dek, namus kavramını cinsellikle zıt anlamlı bir şey olarak algılayan ve sürekli “en temiz kız” rolünü oynamak için kasılıp gerilen bayan, evlendikten sonra, bu sendromu bilinçaltına iter; ama bilinçaltı sık sık nükseder ve cinsellik ile namussuzluk arasında kurulmuş olan köprüler bir türlü yıkılamaz. Bu arada, evlilik aşamasına kadar bayana cinsellikle taban tabana zıt bir namus anlayışını empoze eden erkek, bu sefer de ondan aktif bir cinsel birliktelik talep etmeye başlar; fakat bayanın zihnindeki tabular bir anda yıkılamadığı için, eşiyle aktif cinsel yaşama girmekte zorlanır. Eskiden affedilmez bir “suç” olarak öğretilmiş olan cinsellik biraz yumuşamıştır belki; ama en azından bilinçaltında “ayıp” olmaktan kurtulamaz.

Evli bayanların anlaşılması ve şefkatle yardımcı olunması gereken cinsel engellerinden biridir bu; ancak bu arada, bayanların kendi kendilerine de yardımcı olmaları gerekmektedir. Çünkü sorun sizin sorununuzsa, onu çözmede en büyük aktör yine siz olmalısınız. Siz kendi sorununuzun çözümünde rol almayı reddeder, onu bütünüyle başkalarına havale ederseniz, sorunun çözümü gittikçe zorlaşacaktır. Doğrusunu isterseniz, evli bayanların cinsel engellerini ortadan kaldırmaya dönük ciddi bir çaba harcadıklarını söyleyemeyiz. Bu durumun, anlattığımız şekliyle yerleşik kültür ile olduğu kadar, eğitim düzeyi ile ve kadınların yaratılışından kaynaklanan birtakım zaaflarıyla da ilintili olduğu söylenebilir.

Bir gün bir sohbet ortamında arkadaşlardan biri aşk maceralarını anlatırken, birkaç kez geneleve gittiğini ve oradaki bazı kadınlarla sohbet ettiğini söylemişti. Onlardan birine, bir gün içinde kaç erkekle birlikte olduğunu da sormuş ve ‘Ortalama altmış’ cevabını almıştı.

Bunu duyunca, aklıma penguenler geldi. Genellikle, penguenlerin yaşadığı bölgelerde en zor bulunan şey çakıl taşlarıdır ve dişi penguenler yuvalarını yapabilmek için çakıl taşı toplamak zorundadır; fakat aslında çakıl taşlarını biriktirme görevi dişilere değil, erkekleredir. Dişilerin bütün yapması gereken, yuvasını yapmak üzere, erkeklerden çakıl taşlarını almak ve biriktirmektir. Bu yüzden, erkeklerle ilişkiye girerler ve erkekler de bunun karşılığında onlara çakıl taşları verirler.

Penguenlerin bedenlerini erkeklerle vererek karşılığında çakıl taşları aldıkları düşünüldüğünde, ortaya çıkan tablo, tıpkı insan toplumunda olduğu gibi bir cinsel ilişki-para takasıdır. Tabii benzerlikler sadece bununla sınırlı değildir. Bazı dişi penguenler, önce davetkar davranışlarıyla erkek penguenleri baştan çıkarır; fakat ilişkiye girmeden çakıl taşlarını alır kaçarlar. Bazıları ise, bir erkekle birlikte yaşadığı halde, gizlice başka erkeklerle de ilişkiye girerek, daha fazla çakıl taşı biriktirme yoluna giderler (Altan, 2004:75).

Acaba bir kadınla birlikte olabilmek için erkeğin mutlaka bedel ödemesi zorunluluğu, kadın-erkek ilişkisinin evrensel yasalarından biri mi, erkeklerin aşırı cinsel ihtiyaç ve talebinin kadınlara öğrettiği bir istismar biçimi mi, yoksa kültürün dayattığı sanal doğrulardan biri midir? Veya Tannın bir taraftan erkeğe paraya dönüştürülebilir bir fiziksel güç verirken, diğer taraftan kadına erkeğin parasını lüks bir yaşama dönüştürecek erotik bir cazibe vermekle kadın ve erkeğin her ikisini de mutlu edecek bir alışveriş kombinasyonu sunarak neslin devamını mı öngörmektedir? Bu konuda çok şey söylenebilir; ancak bizim kültürümüzde biraz daha sert yaşanmakla birlikte, reel durumun dünyanın hemen her yerinde aşağı yukarı aynı olduğunu söyleyebiliriz. Evlilik kurumunun işleyişi de böyledir.

Anadolu'nun pek çok yerinde hala varlığını sürdüren başlık parası uygulaması da, başlık parası sorununu aşmış

olduğu sanılan kent merkezlerimizde yapılan evliliklerde kız tarafının verdikleri kız karşılığında erkekten dünya malı niyetine istenmedik şey bırakmaması da, 'kadın bedenini kullanma lisansı' karşılığında erkeğin bedel ödeme zorunluluğunun çok açık belirtileridir. Ödediği onca bedel veya ücret karşılığında erkeğin elde ettiği tek şey, hedefteki kadının vücudunu kullanma lisansını almış olmaktır. Yani kadın erkekten para, mal ve onun bütün ömrünü almakta, ama ona bedenini kullanma yetkisinden başka hiçbir şey vermemektedir. Nihayet bu alışverişten her iki taraf da memnun görünse de, bunun kesinlikle adil bir alışveriş olmadığı da ortadadır. Bu noktada su yüzüne çıkan en belirgin şey, bu alışverişte erkeklerin dramatik bir biçimde 'kaybeden' taraf olduklarıdır. Çünkü Türk kadınının cinsel yönden genellikle 'engelli' olduğu göz önüne alındığında, erkekler tek umutları olan cinsel doyumdan da yoksun kalmakta ve harcadıkları onca parayla sadece trajik bir rezaleti satın almaktadırlar.

Şimdi şu soruyu sorma vaktinin geldiğini düşünüyorum: Genelevde çalışan bir kadın her gün kıllı, göbekli, ağzı-burnu kokan yetmiş erkekle ilişkiye girerken, nasıl oluyor da pek çok ev kadını günde bir kez kocasıyla birlikte olmaya tahammül edemiyor? Eminim, birincisinin bunu para karşılığında yaptığını söyleyeceksiniz. Peki, evli kadınlar kocalarından nakit para almadıkları için mi ilişkiyi reddediyorlar? Eğer bu doğruysa, kadınların genetik kodlarında bir tür fahişelik geni mi vardır? Acaba kadınlar, hayattan istediklerini hep bedenlerini vererek elde etmeyi düşünen varlıklar mıdır?

30 Temmuz 2009'te Sabah gazetesinde bir araştırmanın sonuçları yayınlandı. Buna göre, 800 dolayında kadına, bir erkekte en çok neyi seksi bulursunuz sorusuna kadınların çoğunluğunun verdiği yanıt, ilginç bir biçimde aynı kavrama odaklanıyordu: Para...

Paranın lüks ve konforlu bir geleceği simgelediğini düşünürsek, bu açık tercihi yapan kadınların, vücutlarını parlak bir geleceğin sermayesi olarak gördüklerini söylemek abartılı bir yorum sayılmayabilir.

Kuşkusuz, bütün bunlar spekülatif ve göreceli yorumlar olarak görülebilir; ancak iyi bir gözlemciyseniz, karmaşık gibi görünen olayların işleyişinde yüzer gezer halde bulunan ana hatları kendi başınıza saptamak hiç de zor değildir.

Biz burada, özünde Türk kadınının cinsel engellerinin nedenlerini tartışmak istiyoruz. Olasıdır ki, bu engellerin en önemli iki başlığı açıklığa kavuştuğu zaman, zihinlerde çözümler de büyük oranda netleşmeye başlayacaktır.

I.Öncelikle, Türk erkek ve kadınlarının karşı cinsin doğası ve karşı cinsle ilişkiler konusunda son derece bilgisiz olduğunu söylemeliyiz. Çok sıkı bağlantısı ve önemi nedeniyle, "Karşı Cinslerin Algılama Biçimleri" bölümünde de değindiğim bu konu üzerinde burada da durmak istiyorum. Erkekler kadınların, kadınlar da erkeklerin kendileriyle aynı olduğunu, aynı şekilde düşündüğünü, aynı şekilde hissettiğini zann ediyorlar. Doğaları arasında ne gibi farklılıklar olduğunu ve karşı cinsin ilişkideki önceliklerinin neler olduğunu bilmiyorlar. Gerçekten acıklı olan şey ise, hemen her erkeğin ve bayanın karşı cinsi tanıma gereksinimi duymaması veya zaten bunu bildiğini zannetmesidir. Eğer herkes birbirinin doğasını çok iyi tanıyorsa, evlilikten önce birbirine doğru özlemle koşan pek çok çift, neden evlendikten sonra çok geçmeden birbirlerinin yüzünü görmeye bile tahammül edemez hale geliyorlar? Kısacası erkek, 'Bir kadın ne ister?' sorusunun, kadın ise 'Bir erkek ne ister?' sorusunun yanıtını öğrenme kaygısı taşımaksızın bir seçim yapıyor. Dolayısıyla, insanlar seçeneklerinin bol olduğu dönemde akıllıca bir seçim yapmıyorlar; akılları başlarına geldiği

zaman ise, tüm seçeneklerini kaybetmiş oluyor ve hayatlarının en büyük acılarını yaşamaya başlıyorlar.

Bir gün akraba ziyareti için Anadolu'nun şirin bir belde-sinde bulunuyordum. Akraba kızlarının da bulunduğu bir sohbet ortamında kızlardan biri çeyizine koymak üzere güzel bir masa örtüsü işlediğini söyledi. Masa örtüsünü ne kadar sürede işlediğini sorduğumda, bunun üç ayını aldığını söyledi. Demek ki, Anadolu'mun fedakar kızları üç ay uğraşıp bir masa örtüsü işlemeyi iyi bir evliliğin başlıca ödevlerinden veya koşullarından biri olarak görüyor; ama konu ile ilgili birkaç kitap okuyup bilgilenmeyi gerekli saymıyorlardı. Sanırım, nasıl olsa evliliğin ne şekilde yürütüleceğini eşleriyle birlikte deneme-yanılma yoluyla öğreneceklerini düşünüyor veya evliliğin ön bilgiye gereksinme duyacak kadar zor ve karmaşık bir şey olmadığını sanıyorlardı. Ayrıca, evlenmeden önce aşk ve cinsellikle ilgili şeyleri konuşmanın ahlaksızca bir davranış olacağı önyargısını da eklemek gerekiyor.

Nihayet, bir gün evleniyorlar. İki taraf da karşısındaki kişiyi kendisi gibi zannettiği için erkek, ilk gecedan başlayarak çok kaba, çirkin, hatta kimi zaman tecavüzü andıran bir cinsel saldırganlıkla kadını yıldırmaya başlıyor; kadınsa, bir yandan her gün tacize ve tecavüze uğradığını düşünerek git-tikçe erkekten uzaklaşırken, öte yandan sürekli ilgi, sevgi ve saygı bekliyor. Erkek kendini iyi hissetmek için sürekli seks isterken, kadın sevişmek için kendini iyi hissetmeyi bekliyor. Herkes karşısındakinin önceliklerini dinlemek yerine, kendi önceliklerini dayatmak istiyor ve sonunda ilişkinin dokusu bozuluyor.

Burada bir faktör olarak, erkelerin yaşadığı elem verici cinsel açlığının altını tekrar çizmekte yarar görüyorum. Çünkü Türkiye'de karşı cinsle ilişkilerde yaşanmakta olan pek çok sorunun altında yatan temel etkindir bu. Vurgulamak istedi-

ğim şey, aç bir erkeğin, kadına karşı ilk zamanlardaki cinsel yaklaşımının suçlusunun erkek değil, onun mahkum edildiği cinsel yoksunluk olduğu; aynı zamanda bu yoksunluğun evlilikte kadın ve erkeğe ödettiği acı bedellerdir. Bu açıdan, erkeklerin yaşadığı sıkıntıların, doğrudan kadının cinselliğini de olumsuz biçimde etkilediğini görmemiz gerekir.

Evleninceye kadar kadınlardan olabildiğince uzak ve yoksun yaşamış olan erkekler, (ki Türkiye’de durum genellikle böyledir) evlendikleri zaman eşlerine karşı cinsel isteklerini frenlemeleri ve sabırlı davranmaları gereken bu ilk dönemde, hayvansal bir cinsel saldırıya yönelmektedir. Sözgelimi, uzun süre aç kalmış birinin güzel bir yemeğe ilk anda nasıl yaklaştığını ve nasıl yediğini görmüşsünüzdür. Aynı şekilde günlerce susuz bırakılmış bir insanın veya hayvanın suya nasıl saldırdığına tanık olmuşsunuzdur. Bu durumdaki erkeğin tepkisini de aynı şekilde değerlendirmeliyiz. Bu onun suçu değildir; ama teknik olarak, cinsel yaşamın ilk aşamasında kadına yönelik bu tür bir yaklaşımın, onun açısından travmatik bir deneyim olacağını ve onu cinsellikten nefret etme noktasına sürükleyebileceğini kabul etmeliyiz. Bu dönem, erkek için sabrın en zor olduğu, kadınsa erkeğin anlayış ve sabrına en çok gereksinme duyduğu zaman kesitidir. Erkekler, bu ilk dönemde genellikle sabrı ve anlayışı değil, saldırganca davranmayı seçmekte ve öylece devam etmektedirler. Bu kaba ve saldırganca tutum, kadınların kendi bedenlerini ve cinsel potansiyellerini açığa çıkarabilmelerinin önünde duran en çetin bloklardan biri olduğu kadar, aynı zamanda erkeklerin kadınlara karşı işlediği ve ölümcül bir ahtapot gibi aynı zamanda kendi boyunlarına da dolanan en büyük hatalarından biridir. Çünkü birlikte yaşadığı kadını bir cinsel engelliye, hatta ölüye dönüştürmüştür ve bu hatanın bedelini bizzat kendisi ödeyecektir.

Özetle, kadınlarımızın cinsel engelli olmasının en büyük nedenlerinden biri, erkeklerin bilgisiz ve kendi koşullarında bir bakıma zorunlu gibi görünen bencil cinsel saldırısına uğramalarıdır; ancak bu saldırıyı en az yarayla atlatabilmek mümkün olduğu halde, altında ezilmek ve dağılmakta, yetersiz bilgilenmenin rolünün altını tekrar çizmemiz gerekir. Zira, yeterli bilgi donanımından yoksunluk, böylesine hassas bir dönemde, erkeğin cinsel özdenetimini zorlaştıran başlıca etken olmaktadır.

II.Dinin cinsellik konusunda yanlış yorumlanması veya kültürün bir çok konuda olduğu gibi ilgili konuda da dayattığı bazı kalıpların dinin emri şeklinde algılanmasının, kadınlarımızın en önemli cinsel engellerinden biri olduğunu düşünüyorum.

Hemen bütün semavi dinlerde Tanrıyla iletişim kurmanın önündeki engeller bağlamında kadın figürüne gizli açık vurgu yapılmakla birlikte, Hıristiyanlıkta kadın engeli bariz şekilde öne çıkarılmıştır. O kadar ki, Hıristiyanlık tarihinde kimi zaman kadının insan olup olmadığı bile tartışma konusu yapılmış, kimi zaman da erkek karşısında kadın, işlevsel açıdan şeytanla eşdeğer tutulmuştur.

Çağdaş batı uygarlığı geleneklerinde din ile cinsellik kadar birbirine karşıt iki alan bulunamaz. Cinsel eylemler, dinsel ruhun bozulmadan bir arada bulunamayacağı günah, kötülük ve ruhani saflığı kaybetmek düşünceleriyle ilgilidir. Din ile şehvetin karşıtlığı, din ile dinsizlik arasındakinden daha az değildir (Krish, 2002: 35). Bu açıdan bakıldığında, Hıristiyan gelenekleri içinde yetişmiş bir kişinin, Müslümanların kutsal kitabı Kuran'da yapılan cennet betimlemelerinde "göğüsleri tomurcuklanmış" genç kızlardan söz edilmesini ve Hz. Muhammed'in sık sık cennetteki olağanüstü güzel kadınlardan söz ederek, cennete girecek olan müminlere onlarla yaşayacakları gerçek duygusal

ve erotik aşkı müjdelemiş olmasını aşırı sıradışı, hatta dinin ruhuyla bağdaşamaz bulması oldukça anlaşılabilir bir şeydir. Çünkü Hristiyan teolojisinde cinsellik ve bedensel hazları simgelediğine inanılan kadın, insanın Tanrı'ya ulaşmasının önündeki en büyük engel olarak tanımlanmaktadır. Bu yüzden ki, VI. yy. Avrupa'sında kadının murdar/necis olduğuna inanılıyordu. Dahası, dediğimiz gibi, "insan" olup olmadığı, dinin uluları arasında tartışmalara konu oluyordu.

Hristiyanlığın kadın imgesini ele alma biçimi, temelde Aziz Paul'un görüşlerine dayanır. Aziz Paul'e göre evlilik içinde bile olsa cinsel birleşme, Tanrının insana olan merhametini esirgemesinin en büyük nedenidir (1. Korintlilere Mektup VII 32-34). Hristiyanlıkta, kesinlikle tek eşli olması istenen erkeğin, karısıyla tatması olası zevklerin dışında, herhangi bir haz biçimini araması yasaklanmıştır; ve hatta, karısından alması gereken haz bile, cinsel ilişkinin amacı şehvet değil de üreme olarak saptandığından, önemli sorunlara neden olmuş ve sıkı bir şekilde sorgulanmıştır (Foucault, 1993:156). Evlilik, cinsel içgüdüsüne direnemeyen kişinin zinaya yönelme tehlikesine karşı ehven-i şer (daha az kötü) bir önlem olarak önerilmektedir. Bu anlamda Aziz Paul, "Ama eğer dayanamayacaklarsa evlendirin onları; zira evlenmek, cehennemde yanmaktan çok daha iyidir" demektedir. Ayrıca, "Erkeğin evlenmemesi iyidir; ama cinsel ahlaksızlıkların yaygınlığından ötürü her erkeğin bir karısı, her kadının da bir kocası olsun...." "Kızını evlendiren iyi eder, ama evlendirmeyen daha iyi eder..." gibi sözleri, İncil'de 'Pavlus'un Korintlilere Mektubu'nun 7'nci bölümünde bulabilirsiniz. Daha ilginç olan, İncil'de kadına bakmanın bile ne büyük bir suç olarak görüldüğünü anlatan İsa Mesih'in şu sözleridir: "'Zina etme' denildiğini duydunuz; ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, zaten yüreğinde o kadınla zina etmiştir. Eğer sağ gözün seni

günaha sokarsa, onu çıkar at. Çünkü vücudunun bir parçasının yok olması, tüm vücudunun cehenneme atılmasından daha iyidir. Eğer aynı günaha seni sağ elin sokarsa, onu kes at. Çünkü vücudunun bir parçasının yok olması, tüm vücudunun cehenneme gitmesinden daha iyidir.” (Matta-4’üncü bölüm-Zina ve Boşanma)

Hıristiyanlığın cinsellik ve evliliğin üzerine örttüğü bu kapkara suç örtüsü, ilk zamanlarda çileciliği en büyük erdem haline getirmiş ve bu durum orta çağ boyunca devam etmiştir. Rahiplerin yararlı öğütlerini ve azizlerin menkıbelerini anlatan edebiyatta, kendini Tanrı’ya adama niyetiyle çileciliğe yönelen kişilerin öyküleri anlatılmaktadır. Birkaç örnek vermek gerekirse, Aziz Nilus, iki çocuğu olmasına rağmen, yüreğini kaplayan çilecilik özlemiyle, uzun yalvarmaları sonunda karısını ayrılmaya ikna edebilmişti. Aziz Amon, evlendiği gece karısına evliliğin kötülükleri üzerine ateşli bir söylev vermiş ve çok geçmeden ayrılmaya karar vermişlerdi. Aziz Melania, kocasını yatağını rızasıyla ayırmaya ikna edebilmek için uzun süre uğraş vermiştir. Aziz Abraham ise karısından evliliğinin ilk gecesi kaçmıştır (Russel, 2004: 43).

İnsan doğasına bu denli zıt bir yaklaşımın, sonsuza dek yaşayamayacağı belliydi. Nitekim daha sonra Rönesans ve ardından gelen reform dalgalarından en çok hasar gören alanlardan biri Hıristiyan teolojisi olmuş ve zaman içinde kendini ciddi bir şekilde gözden geçirme zorunluluğu duymuştur. Özellikle Protestanlık, evlilik kurumuna hoşgörüyeye dayalı yeni açılımlar getirmiştir. Zaten Protestanlığın kurucusu olan Martin Luther King, “Evlenmek yanmaktan daha iyidir” diyen yazıyı çok seviyordu. Ayrıca kendisi de bir rahibeye aşıkta. Evlenmeme yeminlerine rağmen Martin Luther ve rahibe, sonunda evlenmeye hakları olduğuna karar vermişlerdi. İşin doğrusu, şehevi tutkunun gücüne boyun eğip ölümcül günah

ha batmaktansa, evlenmekti. Bu arada Protestanlık, Katolik Kilisesi'nin özelliği olan bekareti kutsamayı tümüyle reddetmiş, ayrıca gerekli olduğu yerlerde evliliğin kutsal olduğuna ilişkin öğretiyi de aşarak belli koşullarda boşanmaya izin vermiştir; fakat Protestanlar zina karşısında hala Katoliklerden çok daha fazla tiksinti duyarlar ve ahlakî yargılarında çok daha katıdırlar (Russel, 2004: 46).

Genel olarak bugün bile, dindar Hristiyanların bilinçaltında kadın ve cinselliğin Tanrı'yla insan arasında önemli bir blok oluşturduğuna ilişkin düşüncelerin varlığını sürdürdüğünü söylemek pek olanaksız değildir.

Öteden beri Hristiyanların, İslamiyet'in cinselliğe ilişkin kutsayıcı tutumuna, ne büyük bir şaşkınlıkla yaklaştıklarını ortaya koyan bir örnek vermek istiyorum.

Oscar Wilde, İngiltere'nin en tutucu dönemi olarak bilinen Kraliçe Victoria döneminde (1800'li yılların ortaları) gizli-saklı yaşanan erotik ilişkilere ışık tutan 'Violette'in Aşk Destanı' adlı romanında, büyük bir aşkla bağlı olduğu güzel Violette'le yaşadığı romantik ve özellikle erotik ilişkiyi en ince ayrıntılarına varıncaya dek anlatır. Romanın sonunda güzel Violette, Oscar'ı derin acılar içinde bırakarak dünyadan göçer ve Oscar onun ölümünün ardından yaşadığı acıyı, kitabın önsözünde şöyle dile getirir: "Şimdi dünyadayken soluduğum atmosferin göksel şiiriyle uyuyan duygularımı alan ve heyhat, artık hissedemeyen bu kadın, o şiirsel Violette adıyla göçüp gitti. Bana Muhammed'in müminlere vaat ettiği cennetin tüm zevklerini yaşatmıştı ve öldüğü zaman duyduğum acı, sözcüklerle anlatılamazdı."

Burada yanıtını bulmamız gereken bir soru ortaya çıkmaktadır: Acaba Hz. Muhammed müminlere cennette neler vaat etmişti(r)? Belli ki, Oscar Wilde Kuran'ı ve Hz. Muhammed'in

gerçek sözlerini içeren kitapları okumuştı ve Violette'in ona yaşattığı tüm zevklerin, Hz. Muhammed'in müjdelediği cennette var olduğunu biliyordu. Burada ilginç olan şudur: Bizlere çok doğal görünen bu bilgi, Oscar Wilde'ı çok şaşırtmış olmalı ki, Hz. Muhammed gibi bir peygamberin cennet betimlemelerinde cinselliğe yer vermesini kayda değer bulmaktadır. Doğrusu, İslam dini, Tanrı'nın Hz. Muhammed'e vahiyle sunduğu kutsal kitabında ve yine İslam bilginlerinin büyük çoğunluğunca vahyin bir versiyonu olarak kabul edilen 'hadis' (Hz. Muhammed'in söz ve davranışları) yoluyla, dünya hayatında, anal ilişki ve bayanın regl hali dışında, 'helal' kabul edilmiş alanda gerçekleşen bütün cinsel eylem ve fantezileri kutsamakla kalmamış, aynı zamanda müminlere cennette yalın dünyevi aklın hayal sınırlarını aşan çeşitleri ile ve en somut biçimlerde romantik ve erotik sevgiyi yaşayacakları müjdesini de vermiştir. Bu durumun, Oscar Wilde gibi Hristiyanlık kültürü içinde yetişmiş biri açısından sıradışı ve şaşırtıcı olduğunda şüphe yoktur.

Ancak unutulmamalıdır ki, cinsellik hayatın ve Tanrı tarafından tasarlanmış bulunan insan doğasının en büyük birkaç realitesinden biridir. Bunu yadsımak veya görmezden gelmek, gerçekçi bir tutum değildir. Tersine, insan doğasına tümüyle aykırı bir tutumdur. Bir din, insanın doğasına aykırı bir emir içeriyor ve dayatıyorsa, kendi varlık nedenlerini kendi elleriyle ortadan kaldırmayı göze almış demektir. Hepimiz cinsel sevginin ürünü değil miyiz? Tanrı'nın, insanı şiddetli bir cinsel içgüdüyle donattığı ve insan soyunun devamını cinsel eyleme bağlı kıldığı halde, cinselliği lanetlemiş olduğunu söylemek açıklanabilir bir çelişki midir? Böylesi bir yargının hem Tanrı'nın, hem de eşyanın tabiatına zıt olduğu çok açıktır.

Merak edenler, ayrıntılarına girmedikimiz, fakat kutsal kitap Kuran'da ve hadislerde açıkça dile getirilen bu bilgilere kolaylıkla ulaşabilirler.

Bunları anlatırken varmak istediğimiz asıl nokta şudur: Bu ne tuhaf çelişkidir ki, Hıristiyanlığın öğretileriyle, kadını ve cinselliği Tanrı'ya ulaşmanın önünde duran sarp ve lanetli bir engel olarak tanımlayan bir gelenek içinden çıkmış batı toplumları, uzunca bir süredir cinselliği bir tabu olmaktan çıkardığı halde, İslam gibi cinselliği kutsayan bir gelenekten gelen bizler, cinselliği lanetleyen, onu ayıp ve günah sayan bir toplum haline gelmişiz ve kadınlarımızdan adeta bir azizeler güruhu yetiştirmeyi başarmışız! Gerçekten, Türk toplumunun bilinçaltında cinsellik hala yaklaşılmaması ve dokunulması yasak bir meyve gibidir; hatta dindar kesimlerde bile cinselliğin bir tabu olarak algılandığı kanısına yol açan bir görüntü olduğu görülmektedir. Bu yanlış algılamamızın, dinden kaynaklanmadığı bellidir. O halde bu, olsa olsa İslam öncesi dönemlerden kalma tortulardan biridir. Çünkü biz Türklerin bir İslam öncesi, bir de İslam'la bütünlük halinde yaşadığımız şu anki dönemimiz vardır. İslam dininin cinsellik yorumu açık-seçik ortada olduğuna göre, bu konudaki takıntılarımızın daha önceki kültürümüzden kalmış olduğunu söylemek, sanırım durumun tek açıklaması olacaktır.

2. Belirgin olarak, sadece kendimize benzeyen özellikle-
rimizden biri de, toplumca küfür etme konusundaki abartılı tutumumuzdur. Diğer toplumlarda duyabileceğiniz küfür çeşitlerinin, bizde mevcut olup olmadığını merak etmenize hiç gerek yok; ancak bizim toplumumuzda yapılan küfürlerin çoğunu, başka ülkelerde duyamazsınız. Kimi zaman çevremizde, o kadar ayrıntılı ve özenle hazırlanmış küfürler duyuyoruz ki, dehşete kapılmamak mümkün değil. Dahası, bunların önemli bir kısmının, zeka ürünü oldukları bile söylenebilir.

Doğası gereği, küfrü cinsellikten yalıtmak neredeyse olanaksızdır. En kaba şekilleri ile düşünersek, küfür eylemini, insanın ruhunda şu veya bu nedenle oluşan öfkeyi genellikle

cinsel ögeler kullanarak dışa vurduğu bir tür sözel saldırı olarak tanımlayabiliriz. Yani küfür etmek, öfkenin veya çeşitli sinirsel gerilimlerin bir tür dışavurumudur ve bu durumda pek çok insan (ezici bir çoğunlukla da erkekler), erkek cinsel organından kadın bedenine yönelen cinsel eylemin en argo ve kırıcı tanımlarını kullanarak sözel bir şiddete başvurmaktadır. Sevginin en heyecan verici ve sürükleyici uzantısı olması yönüyle, herkesçe en çok arzu edilen ve düşlenen cinsel eylemin, nasıl olup da şiddetin, hakaretin ve tehdidin bir aracı haline geldiğini ya da onlarla eşleştirilebildiğini anlamak için epey kafa yormak gerekiyor.

Doğrusu, küfre neden olan söz konusu gerilimlerin kaynağı üzerine düşünmek, konumuz açısından daha uygun olacaktır.

Genellikle insanlar, dingin veya huzurlu oldukları durumlarda küfür etme gereksinimi duymazlar. O halde bizim insanlarımızın bu kadar küfürbaz olmasının fazladan birtakım nedenleri olması gerektiğini düşünebiliriz. Nihayet küfür bir tür saldırı veya şiddet eylemi olduğu için, bu noktada, sözgelimi çeşitli engellenmelerin, bu arada özellikle de cinsel engellenmenin varlığından bahsedilebilir. Engellenme, ünlü psikiyatrist Erich Fromm'un sözünü ettiği şiddet türlerinden tepkisel şiddet kapsamında değerlendirilebilecek bir olgudur (Fromm, 2000: 22). Bir yönüyle tepkisel şiddet, engellenmenin yol açtığı şiddettir. Bir arzu veya ihtiyaç engellendiği zaman hayvanlarda, çocuklarda ve yetişkinlerde saldırgan davranışlar baş gösterir. Bu saldırganca davranış, çoğu kez boşuna da olsa, engellenen amaca şiddet yoluyla ulaşmaya dönük bir çabadan oluşur. Günümüze kadar ihtiyaçların ve arzuların engellenmesinin neredeyse evrensel bir olgu olması nedeniyle, sürekli olarak şiddet ve saldırganlığın sergilenmiş olması şaşırtıcı değildir.

Engellenmeden kaynaklanan saldırganlıkla ilgili bir şey de, imrenme ve kıskançlığın neden olduğu düşmanlıktır. Hem kıskançlık hem de imrenme özel bir tür engellenme içerir. Temel biyolojik ihtiyaçlarınızdan birini karşılamamanız engellediği vakit, bu durum, içinizde kaçınılmaz olarak bir gerilime veya ağır bir öfkeye yol açacaktır. Nitekim yasaklamanın bir sorun çözme yöntemi olmamasının psikolojik kökleri de burada yatmaktadır. İnsan doğası, engellenmeye karşı çeşitli şekillerde, gizli ya da aleni, ama kesinlikle tepki vermektedir.

Açık yüreklilikle söylemeliyim ki, bizim toplumumuzun erkeklerinin cinsel açıdan dünyanın en yoksun ve en aç erkekleri olduğundan hiçbir kuşku duymuyorum. Bunu anlamak için çok yoğun çabalar harcamaya gerek yoktur. Sadece, herhangi bir Anadolu şehrinin çarşısında-pazarında dolaşırken erkeklerin kadınlara ne şekilde baktıklarına dikkat etmeniz yeterlidir. Özellikle de güzel bir bayana bakarken, gözüne kestirdiği avına sabit gözlerle bakan bir kaplana benzer şekilde nasıl da odaklandıklarını rahatlıkla gözlemleyebilirsiniz. Erkeklerinin karlı dağlarda aç kalmış kurt sürüleri gibi, salyalarını akıtarak adım adım kadınların peşinde dolaştığı bir toplumda yaşıyoruz. Bu ülkede, başınızın belaya girmesi için sıradan bir bayanla dolaşmanız bile yeterli olabilir. Çünkü erkeklerimizin açlığı doruk noktadadır. “ve meşhur küfürbazlığımız bu cinsel açlığın bir tür yansıması veya dışavurumundan başka bir şey değildir. Cinsel yoksunluk (engellenme), gerilim ve öfkeye neden olmakta, o da şiddetin bir versiyonu olarak kabul etmemiz gereken küfürlere dönüşerek oraya buraya adeta kusulmaktadır. Daha doğrusu, erkeklerin cinsel açlıkları (engellenmeleri)nün başlıca dışavurumu ağır derecede bir küfür alışkanlığı; onun karşı cinslerle ilişkilerde görülen belirgin sonucu ise, cinselliğin kadınlar için bir fobi (korku) haline gelmesidir. Bizim toplumumuzda evli bayanların azımsanmayacak kadar önemli bir oranın

cinsellikten zevk duymayan (frigid) kadınlar olması, kısmen de olsa, doğruyu-yanlışı ayırt etmeye başladıkları dönemlerden itibaren çevrelerinde bulunan erkeklerden dinlemeye başladıkları doğrudan kadın cinsel organlarını hedef alan iğrenç küfürlerin, kadınların o adeta aşkla ve aşk için donatılmış zarif doğalarında yarattığı büyük yıkımların bir sonucu olmalıdır. Kadınlar evlendikleri zaman doğal olarak, o güne kadar kendi cinsel organlarına yönelen arsız küfürlerin evlilikle birlikte somutlaşarak eyleme geçmesini, bedenlerine, dolayısıyla da kişiliklerine karşı bir saldırı ve hakaret şeklinde algılamakta ve eşlerinin cinsel talep veya eylemlerine karşı refleksif olarak belirli bir tiksinti duymaktadırlar

GELENEKSEL EVLİLİK VE PEMBE KAR

Bütün yasalar ve yerleşik geleneklerden bağımsız ve bütünüyle fiili düzlemde baktığımızda, erkeklerin “medeni hal”ini üç farklı kategoriye ayırmak mümkün görünmektedir:

1. Evli erkekler
2. Bekar (veya bekar evli) erkekler
3. Evli bekar erkekler

Evli erkek, hem yasal hem de fiili yönden evlilik sürecine girmiş kişidir. Doğuştan getirdiği bireysel özgürlüğünü yine kendi özgür istemiyle, kısmen veya tamamen, bir kadının el-lerine teslim etmiş, kendi gücünü ve egemenlik haklarını bir kadınla paylaşmayı yasalar önünde imza atarak kabul etmiş bulunmaktadır. Bu durumda erkek, geleneksel toplumsal düzenin memnun kalacağı bir iş yapmıştır. Görünüşte mutlu bir yuva kurmuş, artık bekar erkeklerin mutluluğun adresi olarak gördükleri ve uzaktan uzağa imrenerek izledikleri yerleşik ortak yaşama düzenine geçmiştir. Herkes onun mutluluğa erdiğine inanmakta; doğrusu, kendisi de mevcut durumun sağladığı imajdan şikayetçi olmamaktadır. Büyük olasılıkla, hayatından memnundur ve ender rastlanan bir erkek türüdür.

Bekar erkek, ne yasal ne de fiili açıdan evlilik bağlamı içinde değildir. Karşı cinsle ilişkilerinde bağımsız olduğu kadar, sorumsuzdur da. Sırtında hem duygusal ve cinsel ihtiyaçlarının baskısını, hem de tatlı düşlerini ve umutlarını taşımaktadır. He-

nüz geleneksel kölelik sözleşmesini imzalamadığı için, beraber olmak istediği kadınların seçimine ve sayısına kendisi karar verebilir. Hatta, aynı anda birden çok kadınla bile ilişki yaşayabilir. Ormanda özgürce avlanmakta ve hiç kimse onun şerrinden emin olamamaktadır. Bu nedenle, zaman zaman çevresindeki insanlara masumiyetini kanıtlamakta zorluk çekmektedir. En ateşli dönemini yaşayan cinsel dürtüleri geleneğin koyduğu kurallara boyun eğmekten kısmen de olsa muaf olduğu için, bireyleri gelenek önünde yargılayan toplumca tehlikeli kabul edilebilmektedir. Topluma göre, onun yeri ebeveyninin oturduğu ev olmalıdır. Yalnız yaşamak istediği zaman, hiç kimse ona ev vermek istemez.

Evli bekarlar, bekarlardan sonra en kalabalık grup olmalarına karşın anlaşılması en zor ve bu arada en donuk erkekler grubunu oluştururlar. Gerçekte bu kişiler, evlenirken bir tür geleneksel ticari antlaşma yapmışlardır. Gelenek açısından, yaptıkları antlaşmanın görünmeyen, ama iki tarafça da zımnen kabul edilen ana maddesi, erkek için “ömür boyu yasal seks garantisi”, kadın içinse “ömür boyu himaye ve bakım garantisi”ni öngörmektedir. İkisi de, evlilik adı altında yaptıkları bu antlaşmanın varsayılan tüm hükümlerini kendi rızalarıyla peşinen kabul etmişlerdir. Evli bekarlar, genelde “yanlış zamanda yanlış kişiyle karşılaşmış” olan veya başlangıçta doğru zamanda doğru kişiyi bulmuş olsalar da, çok geçmeden ilerleyen sayfalarda açıklayacağımız nedenlerle ilişkiyi tüketmiş olan kişilerdir. Böylece, zaman içinde antlaşmanın hükümleri paçavra gibi ortada kalmıştır. Sonuçta onlar, görünürde evli ve mutlu; gerçekte ise, kendilerini her yanı kapalı bir kaynayan kazanın içinde bir tür cehennem azabı yaşıyormuş gibi hisseden erkeklerdir. Onları bu kaynar kazana atan ve ateşe sürekli odun taşıyan ise, gelenek ve onun erkeklerin karşısındaki temsilcisi olan eşlerinden başkası değildir.

Oysa toplumun gözünde, düzenli ve mutlu bir yuvada dinging, huzur dolu bir yaşam sürmektedirler. Onlara mahrem sorular sorarsanız, çok güvenilir biri değilseniz konuşmaktan kaçınır, konuştuıkları zaman sansür yapar ve kimi zaman da yalan söylerler. Kesin olan tek şey, eşleri ve çocukları ile dışarı çıktıkları zaman olanca gayretleriyle mutlu aile ve ideal eş rolleri oynamalarıdır. Topluma bu izlenimi yayabilmek için en mükemmel pozu vermeye çalışırlar; ancak dediğimiz gibi, aslında diğer insanların özentisi ile izlediği bu hoş görüntünün arkasında hiçbir şey yoktur. İzlediğiniz şey, sadece çok yüzlü ve acemice bir filmidir. Erkek ve kadın yıllar içinde birbirlerine karşı doğan bezginliği, usanmışlığı, kayıtsızlığı ve ilgisizliği ustalikle gizler; tersine, etrafa gülücükler dağıtarak ne denli mutlu olduklarını anlatmak için çırpır dururlar. Hatta bunun için toplum içinde, ev ortamında birbirleriyle konuşurken pek kullanmadıkları, “canım”, “hayatım”, “aşkım”, “birtanem” vb. sevgi sözcüklerini bile çok sık kullanırlar. Bütün bunlar, sadece başkalarının onların ne kadar mutlu bir çift olduklarını düşünmesini sağlamaya dönük hamlelerdir. O anlarda, dışarıya yansımayan iç dünyalarına gelince... Erkek, çevresinde bulunan genç ve güzel bayanları büyük bir gizlilikle izlemekte, onların mermerden yontulmuş gibi pürüzsüz tenlerine ve yeni tomurcuklanmış titreyen göğüslerine dokunabilmeyi hayal etmektedir. Çaresizlik içinde sürekli iç çeker; ama bir balık kadar tedirgindir. Çünkü o, “evli-barklı bir adam”dır. “Evli-barklı adam” deyimini pratik anlamıyla, onun artık bütün umutlarından, hayallerinden, fantezilerinden, her şeyden önemlisi, özgürlüğünden yasaklanmış, elleri kelepçeli ayakları prangalı bir tutsak veya müebbet bir mahkum ya da artık dünyadan el-etek çekme vakti gelmiş yarı-ölü bir varlık olduğundan kinayedir. Spor yapmak, atletik bir vücuda sahip olmak, onun için anlamını iyice yitirmiştir. Dikkat çekecek

kadar şık veya sportif giyinmesi, farklı saç stilleri denemesi, saçına jöle-briyantin vs. sürmesi, sakalına fantastik biçimler vermesi, kısacası çekici olma çabaları göstermesi ve bir başına herhangi bir yere gitmesi toplumca yadırganır. Topluma ve özellikle de diğer bayanlara cazip görünme lüksü veya hakkı kalmamıştır. Ünlü bir halk deyişimizle, artık onu "alan almış, satan satmış"tır. Bir kere satılmış bulunduğu için, özgür bir birey gibi davranması, yalnızlığını yaşamak istemesi, kısacası bir kölenin hak ettiğinden daha fazla kişisel özgürlük ve mutluluk talep etmesi herkes tarafından kınanır ve sert bir direnişle karşılaşılır. Kişisel özgürlüğüne duyduğu doğal insani tutku, karısına karşı bir çeşit sadakatsizlik veya hovardalık işareti olarak algılanır.

Buna karşın, eğer birkaç haftadır ütülenmemiş buruşuk pantolonla ve kirli-yagli gömlekle dolaşıyorsa, saçları dağınık ve kepekli veya boynu kıllanmışsa, bir haftadır traş olmamışsa, arada bir akan burnunu gömleğinin kollarıyla veya elinin tersiyle siliyorsa toplum tarafından mazur görülür; oysa ancak bir kölenin sahip olması gerektiği kadar özgürlük ve mutluluğa sahip olmaktan dolayı yakınmıyorsa, herkes onun ne kadar sadık bir koca ve ne iyi bir yurttaş olduğunu düşünür.

Akşam işten eve dönmek için saatine hiç bakmaz. Aynalara bakmayı çoktan unutmuştur. Eve geldiği zaman ilk yaptığı şey, karısına hangi yemeği yaptığını sormak, yemeğini yedikten sonra ise şeritli pijamalarını giyip televizyonun karşısına geçmektir. Televizyon izlerken orada gördüğü taze, çıtır kızlara bakıp kendi kendine "Bunlar kadınsa, benim karım ne acaba?" diye sorar. Yüreğinin derinlerinde binlerce feryatlar kopar. Acılarını kendi içinde istediği kadar yaşamakta özgürdür; ama onları anlatması yasaklanmıştır. İlk kez evlilikle birlikte tanıştığı yalnızlığını ve buna bağlı tüm varoluşsal acılarını rüyalarında da yaşamaktadır. Rüyasında bir başka kadınla

birlikte olmak istediği zaman bile, ya vicdan azabı duymakta veya çatık kaşlı karısı çıka gelmektedir. Yaşadığı boğucu tek-düzelikten birazcık olsun uzaklaşmasına ve erkeksi fanteziler kurmasına rüyalarında bile yer yoktur. Hayatının, duvarları sessizlikle örülmüş bir yeraltı kulübesinde yaşamaktan hiçbir farkı kalmamış gibidir.

Erkeğin duyduğu bu şiddetli acılar, onun doğasının gereğidir. İçgüdüsel olarak, bütün erkekler bir kadın tarafından tutuklanarak toplama kampına götürülecekleri günü büyük bir özlemle beklerler. Oraya gittikten sonra ise, ormana kaçmak isterler. Çünkü erkeğin içinde, uğrunda esaret gibi ağır bir bedeli bile göze aldığı halde yine de doymayan bir canavar vardır ki, traji-komik bir biçimde, neredeyse hayatı boyunca başına gelen bütün belaların baş faktörüdür. Bu canavar, onun cinsel içgüdüdür. İçtenlikle söylemek gerekirse, erkeğin öyle bir cinsel dürtüsü vardır ki, doksan yaşına ulaşmış eli ayağı tutmaz olduğunda bile sürekli olarak taze tenlerle buluşma arzusu duyar. Kaba bir benzetme ile açıklarsak, erkeğin durumu, sahibi tarafından her gün etle-ciğerle beslenen bir köpeğin durumuna benzer. Köpek serbest bırakıldığı zaman, hiç beklemeden çöp bidonlarından kemik aramaya koşacaktır; oysa içinde yaşadığımız kültürün hapisanesinde, sevgili Attila İlhan'ın sözleriyle, aşırı bir cinsel iştaha karşın, onun üzerine yığılmış aynı şiddette bir baskı hüküm sürmektedir.

Pek çok evli erkek, durumu ne olursa olsun, genellikle cinsel açlığın veya fantazilerin sancısıyla kıvrınmaktadır. Ayrıca, hayatında kendisi olabildiği ve kendini yaşayabildiği hemen hiç bir özel alan kalmamıştır. İçindeki o şımarık, uçarı çocuk büsbütün ölmüş ve yaşama sevincini çoktan yitirmiştir.

Ne şekilde olursa olsun, yeniden "ormana kaçmak", özgürce hoplayıp zıplamak ve avlanmak ister; ama bunun için vakit çok geçtir; hava çoktan kararmıştır. Erkekçe gücüne karşın, kapana

kısıtlanmış zavallı bir kurt gibi, acılar içinde inlemektedir. Hiç kimse onu anlamaz; anlamak istemez. O da bunu bildiği için, anlatmaya çalışmaz. Her kadın üzerinde potansiyel bir hak sahibi olduğunu varsaydığı ihtişamlı bekarlık günlerini geride bırakmış, karanlıkta yapılmış ve çok geçmeden karanlıklara gömülmüş bir ihtilal kadar yalnız kalmıştır artık.

Kurduğu hayaller dışarıdan görünmediği için, serbest bırakılmıştır. Sere serpe yaşadığı gençlik ve bekarlık günlerini sıkça hatırlar ve o güzel günlere dönebilmenin buruk hayalleri içinde kaybolur gider. Bir kadın bedenine dokunabilme uğrunda özgürlüğünü yitirdiğini, ancak artık eşinin yanında bile açlık çektiğini düşündükçe, hayatın gür çığlıklarından çok, ölümün soğuk nefesini duyumsamakta; kim bilir, belki de ölümün dingin koylarından birine sığınmak, gözüne sürdürdüğü yaşamdan daha anlamlı görünmektedir. Acılarını, yüreğinin gizli bir çekmecesine kapatmıştır. Günün birinde hayatı sona erdiğinde, tüm acıları da kendisiyle birlikte, mahşer gününe dek açılmamak üzere kabre konulacaktır.

Diğer yandan, kadın da ondan bıkmıştır. Ev içinde geliş güzel giysilerle, hatta arkası bayrak gibi sallanan "paçalı don"larla dolaşır. Dışarı çıkarken topluma şirin görünmek için özene bezene süslenir; ama evdeki kocası için makyaj yapmayı aklından bile geçirmez. Gittiği düğünlerde herkesin önünde oynamaktan keyif alır; ama evde kocası için oynamak gibi bir inceliği yoktur. Çalışıyorsa, işyerinde müdürü veya patronu karşısında sürekli saygı ve itaat duygularıyla eğilir; onun her sözüne dikkat kesilir ve en küçük övgüsünü veya yergisini saatlerce düşünür; ama kocasının kendisi hakkında neler hissettiği veya neler söylediği ile hiç ilgilenmez.

Kocasından gelen sevişme isteklerini, "Oram-buram ağlıyor" türünden mazeretlerle hep geçiştirmeye çalışır. Bilmediği şey, cinsel gereksinim ve talebine kayıtsız kalınan bir erkeğin, sadece

acı çekmekle kalmayıp, aynı zamanda kendini aşağılanmış ve terkedilmiş hissettiğidir. Artık o eşine, eşi de ona sadece katlanmakta ve sıradanlaşma süreci tamamlanmış görünmektedir. Aslında bu noktada, asla bir seçenek olmaması gerektiği halde, özellikle erkeğin eşini aldatması için bütün koşullar tamamlanmış durumdadır. Sonuçta, aldatmanın evrensel kuralı aşağı yukarı bellidir: Ya sahip olduğunuzdan hoşlanmıyorsanız veya sahip olmadıklarınızdan hoşlanıyorsanız (Kelley, 1998: 33). Çünkü böylesi bir evlilikte cinsel ve duygusal doyum kalmadığı halde, bu temel gereksinimler eşlerin bedenindeki doğal varlıklarını şiddetlenerek sürdürmektedir.

Bir gün, geçmişte ilişki yaşadığı bir hayat kadınıyla, aynı zamanda duygusal yakınlık kurmayı başarabilmiş birinden, kadından dinlediği ilginç bir anekdot dinlemiştim. Kadın şöyle diyordu: “Orta yaşlı ve evli bir müşterim vardı. Ara sıra birlikte oluyorduk. Bir gün bana, bir fantezi olarak, eşinin tanga giymesini çok istediğini, ancak onun bunu hiç yapmadığını söyledi; ama gidip tanga almaya utandığı için bu zevki hiç yaşayamamıştı. ‘Benim için alır mısın?’ dedi ve parasını verdi. Ben de aldım ve bir dahaki gelişinde kendisine verdim. Aradan bir süre geçtikten sonra tekrar buluştuğumuzda, bana aynen şunları anlattı. ‘Tangayı eşime götürdüm ve birlikte olacağımız zaman giymesini, bunun çok hoşuma gideceğini söyledim. Bunun üzerine eşim çok sinirlendi ve ‘Bu da neymiş böyle! Ben bunu giymem ve bir daha benden böyle bir şey istersen, babamın evine giderim!’ diye bağırdı.”

Gerçekten, hiç kimse açıkça kabul etmese ve sürekli mutlu aile rolü oynamaya çalışsa da, bizim toplumumuzda “evli bekarlar”, en zavallı ve en çilekeş grubu oluşturmaktadır. Bir zaman önce, büyük umutlar ve mutluluk hayalleri ile evlenmiş olup, şu an evliliklerini sürdürmekte olan çiftlerin, en iyimser tahminle %90’ı mutsuz ve pişmandır. Muhteşem törenlerle ev-

lenirken, düğün arabalarının arkasına “Evleniyoruz-Mutluyuz” yazanlar, en azından birkaç yıl sonra, evlilik konusunda tam olarak ne hissettiklerini açık yüreklilikle ve sansürsüz anlatabilselerdi, ezici bir çoğunlukla dudaklarından mutsuzluk ve pişmanlık cümleleri dökülürdü ya da o arabanın arkasına tekrar içtenlikli bir cümle yazmaları istenseydi, yazacakları şey, büyük olasılıkla “Evlendim-Pişmanım” sözleri olacaktı.

Ne yazık ki, Türkiye’de, planını geleneksel düzenin çizdiği evliliğin içinde olup bitenler bunlardır. Ortalama yirmi yıllık evlilere, “Tekrar evlenecek olsanız aynı eşi seçer miydiniz?” diye sorulan bir araştırmada, evet diyenlerin oranının, sadece % 2.7 çıkmış olması çok ilginç değil midir? (Akyüz, 2005: 245). O halde buna, “karşılıklı tahammül” dersek, sanırım daha doğru bir tanım yapmış oluruz. Yazık ki, bizim toplumumuzda bir evliliği veya ilişkiyi ilk zamanlardaki tazelik ve heyecanıyla koruyabilme süresini 3 yılın üzerine çıkarmak pek olası değildir.

Tükenmiş ilişkileri sürdürmenin başlıca nedenleri arasında, her şeye rağmen karşılıklı ihtiyaç, çocukların himayesi ve gelenek üzerinden uygulanan çeşitli toplumsal baskıların sayabiliriz.

İşte burada, uluslararası ün yapmış yalanlardan birini arsızca gözlerin içine sokmak için bir cam kadar şeffaf olacağım: Evliliğin mutluluk kavramıyla özdeşleştirilmiş olmasıyla vücuda gelen “evlilik=mutluluk” şeklindeki güçlü ve yaygın kanı, küresel bir yalandır. Evlilik nasıl olur da insana mutluluk getirir? Bir savaş esirinin ya da kölenin ayaklarının altına arzu ve hayal ettiği her şeyi sermenin onu mutlu edeceğini kim söyleyebilir? Evlendiğiniz gün, insan mutluluğunun temeli olan özgürlüğünüzü veriyorsunuz? Evlilik mutlu olmak için değil, insan soyunu devam ettirmek içindir. Anne-babanın şefkatli kolları altındaki sıcak bir yuvada bedensel ve ruhsal olarak

sağlıklı, erdemli çocuklarla devam ettirmek için... Kısacası, evliliğin amaçları arasında “mutluluk” gibi bir kavram yoktur. “Evlilik=mutluluk” denklemine doğuştan itibaren milyonlarca tekrar yoluyla inandırılmış olanların bu görüşe refleks olarak karşı çıkacaklarını hayal edebiliyor ve onlara sadece etraflarındaki çiftlere şöyle bir göz atmalarını öneriyorum. Evliliklerinin üzerinden en az üç yıl geçmiş olan çiftlere bir gözlemci sıfatıyla baksınlar bakalım, biri konuşurken diğeri onu gözlerinin içine bakarak can kulağıyla mı, yoksa etrafa ya da havaya bakarak mı dinliyor? Özellikle de erkekler, eşlerini dinleme zahmetinde bulunmak istemezler. Doğaları gereği sürekli yeni ve taze dışı bedenlerine sarılmak isterler; oysa karşılarında oturan kadın yıllar sonra bile aynıdır. Buna bağlı olarak, başka bir gerçeği daha itiraf etmek gerekir: Erkeğin cinsel partnerini sürekli değiştirmek istemesi, kadınların ifadesiyle “uçkur düşkünü” olması, yine kadınlar için en büyük talihtir. Çünkü ne kadar sıkılsa da onu yıllar sonra bile aynı yuvada tutan temel faktör, kadın bedeninin doymak bilmeyen cinsel içgüdüsünü doyuracak şekilde tasarlanmış olmasıdır. Eğer bu denli güçlü ve etkin bir cinsel içgüdüye sahip olmasaydı, ayrıca kadın bedeni onu doyuracak bir yapıda olmasaydı, hemen hiçbir erkek (bir film yıldızı gibi, baktıkça yüreğini hoplatan biri olmadığı sürece) bir kadınla birlikte yaşamaya asla ikna edilemezdi. O, kadının bütün dert ve sıkıntılarına vücudunu alev alev yakan cinsel isteklerini doyurması karşılığında yalnızca tahammül etmektedir. Bu yüzden, her evlilik ateşli bir aşkla başlamaya mecburdur. Yapılan bilimsel araştırma sonuçlarına göre aşkın ömrü en fazla iki yıl olsa da, böylece en azından ilişkinin son kullanma tarihi ikinci yılın son günlerine atılabilecektir.

Kaldığımız yerden devam edecek olursak, öncelikle kişisel bir gözlemi ortaya koymak gerekir: Özellikle Anadolu kültürünün geliştirdiği evlilik tasarımı, aileye birazcık olsun

mutluluk getireceğine inandıracak kadar bile ikna edici değildir. Kanımca, böylesi bir evlilik tarzının çiftleri mutluluk sahiline ulaştırabileceğine inanmak için, ya ağır derecede safdil olmak ya da bu evlilik tasarımı üzerinde hiç kafa yormamış olmak gerekir. Gökten beyaz kar yerine pembe renkli kar yağması ne kadar tuhaf ise, Türk usulü evlilik anlayışından mutlu bir aile tablosunun çıkması da o kadar tuhaf ve ilginç olurdu doğrusu.

Peki, bu durum her evliliğin mutlak ve kaçınılmaz sonu mudur?

Bu açık seçik gerçeğin baskısına karşın, her evlilik kaçınılmaz bir şekilde hüsrana uğramak zorunda değildir. En azından formunu uzun süre koruma, ilerleyen yaşlarda ise iyi bir dostluğa dönüşerek son nefese dek onurluca yaşama şansına erebilir; fakat bunun için, yerleşik evlilik tasarımının ve ona bağlı olarak evlilik hayatı içinde sürdürülen davranış kalıplarının köklü biçimde değiştirilmesi gerekecektir.

Dürüst olmak gerekirse, bugüne dek anlayabildiğim kadarıyla bizim kültürümüzün geliştirdiği evlilik tasarımı, insanlara birazcık olsun mutluluk getireceğine inandıracak kadar etkilemedi beni. Kanımca, böylesi bir evlilik tarzının çiftleri mutluluk sahiline ulaştırabileceğine inanmak için, ya ağır derecede safdil olmak ya da bu evlilik tasarımı üzerinde hiç kafa yormamış olmak gerekir. Gökten beyaz kar yerine pembe renkli kar yağması ne kadar tuhaf ise, Türk usulü evlilik anlayışından mutlu bir aile tablosunun çıkması da o kadar tuhaf ve ilginç olurdu doğrusu.

Peki, bu durum her evliliğin mutlak ve kaçınılmaz sonu mudur?

Gerçekte, her evliliğin kaçınılmaz sonu bu olmak veya en azından bu kadar çekilmez olmak zorunda değildir; ancak

bunun için, yerleşik evlilik tasarımının ve evlilik hayatı içinde sürdürülen davranış kalıplarının köklü biçimde yenilenmesi gerekecektir.

Dilerseniz, mutluluğu uzun süre taze tutmaya dönük olarak uygulanması gerekli yeni davranış modelleri ile ilgili görüş ve önerilerimizi, ağırlıklı olarak “Karşı Cinslerle İlişkilerin Dönüşümü” bölümüne bırakarak, ışıltılı mutluluk düşleriyle yapılan evliliklerin, böylesine dramatik biçimde mutsuzlukla bütünleşmesinin nedenleri üzerinde duralım.

I. Geleneksel Türk tipi evlilik, ağırlıklı olarak kör bir romantizme dayanır. Buna göre bizim ülkemizde genç kızlar ve erkekler bir şekilde birbirlerini gördükten sonra, aralarında romantik bir etkileşim doğarsa, evlenmeleri için yeterli bir neden bulunmuş demektir.

Romantizm (Romance), Fransa’nın güneyindeki Provençal bölgesi üslubunda yazılmış hikaye ve roman anlamına gelen Fransızca “roman” kelimesinden türemiştir. Demek ki, “saf romantik tema”yı bulabilmek için, XII. yy.da yaşamış ozanların başlatmış olduğu duygusal devrime dönmemiz gerekmektedir. O dönem ozanlarının şiirlerinde bol ve ısrarla kullanılan bir deyim, bize bunun anlamını verecektir: “L’Amour de long”, yani “uzak aşk, uzak mesafelerle bölünmüş aşk, engellerin doyurulmasını zorlaştırdığı, düşlerin büyüttüğü bir aşk” (Krish, 2002: 84).

Bizim kültürümüzde de, buna çok benzeyen aşk öykülerine rastlarız. Leyla ve Mecnun, Kerem ile Aslı vb. aşk öykülerinde, uzak mesafelerin besleyip büyüttüğü koyu romantik aşklar anlatılır. Birini uzaktan uzağa umutsuzca sevmenin kime ne yararı olduğunu bilmiyorum; ama bizim kültürümüzde aşkla ızdırap gereğinden fazla özdeşleştirildiği için, uzaktan sevmenin erdemli kabul edilen taraflarından söz edilmesi anlaşılabilir bir

şeydir. Anadolu'da aşkın anlamı başkadır. Aşk insan ruhunda bir "olağanüstü hal" durumudur. Aşk acılarla dolu duygusal bir doruktur. Aşk insanı toplamaz, saçını başını dağıtır, incitir, yaralar, süründürür; fakat o acıların dev dalgaları üzerinde sağa sola savrulurken, aynı zamanda aşk şarabının tatlı sarhoşluğu içinde gözleriniz kapalı ve tıpkı bir rüyada olduğu gibi gülümseyişiniz dudaklarınızdan uçuktur.

İyi bilinen bir şarkımız "Seni uzaktan sevmek, aşkların en güzeli" demektedir. Zaten acının içinde zevkleri yaşayabilmek, doğu insanının belirgin niteliklerinden biridir. Umutsuzluk ve acıların büyüttüğü bu tür aşkın yoğun izlerini, arabesk müziğin yaygın şekilde dinlendiği Anadolu'nun kırsal kesimlerinde ve şehirlerimizin gettolarında çıplak gözle izlemek olasıdır.

Bir taraftan romantizmi evliliğin vazgeçilmez nedeni sayarken, öbür taraftan romantizmin içine mümkün olan en sarsıcı kıvamında ızdırapları, hüznüleri ve kederleri koyuyoruz; oysa ki aşkın ve evliliğin içinde bütün bunlar olacaksa, bunun için özel bir çaba harcamak zorunda değiliz. Onlar zaten zaman içinde, spontane olarak çeşitli şekillerde ortaya çıkacak ve biz istemesek de evliliğimizi bulacaklardır.

Evliliğimizi bekleyen olası bütün sorunlardan kurtulduğumuzu varsaymış olsak bile, hepsini aşan ve bir gün kesin olarak evliliğimizin yakasına yapışacak olan bir tehlikenin varlığını yadsınamız tam anlamıyla olanaksızdır. Zaman... Romantizm çok güzel, çok büyüleyici ve gerçekten son derece sürükleyici bir duygu, hatta çoğunlukla karşı cinsle olan ilişkimizi bir evliliğe dönüştürmeye güç yetirebilen tek fenomen olmasına rağmen, bunun mutlu bir evliliğin vazgeçilmez veya yeterli nedeni olmadığını gençlerimize anlatmamız gerekmektedir. İlerleyen zamanın acımasız dişlileri arasında değişerek sürüp giden yaşam, kimi zaman öylesine girift, öylesine yıpratıcı olur ki, uzaydaki dev kara delikler gibi, bütün dertleri olduğu kadar,

“Sonsuza dek sürecek!” yemin ve düşleriyle başlayan en desantsı, en romantik aşkları bile acımasızca yutabilmektedir

II. Dilerseniz, biraz geçmişe gidelim. Eminim ki, zaman zaman her birinizin hayatına karşı cinsten birileri girmiştir.

Genellikle, duygusal ilişkilerin başlangıcında gözlerle kurulan bir tür iletişim vardır. Karşınızdaki kişiden hoşlandığınızı bakışlarınızla dile getirirsiniz. O kişi de sizden hoşlanıyorsa, yine gözleri ile size duygularınızı olumlayan içerikte sinyaller gönderecek ve size, bir ömür sürecek mutlu bir yaşamın öyküsünü özetleyecektir. Bu bağlamda, gözlerin aşkın evrensel dili olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Birine duyduğunuz sevgiyi anlatmak için onun dilini bilmeye ve konuşmaya ihtiyacınız yoktur. Yalnızca gözleriniz, ona her şeyi anlatacaktır.

İzlediğim bir sinema filminde, bir adam arkadaşına şunları anlatıyordu: “Bir gün yeni gösterime giren bir filmi izlemek için şehre inmiştim. Sinemadan çıktığımda, hava çoktan kararmıştı. Eve dönmek üzere trene bindim. Bulduğum kompartımanda, annesi ile birlikte karşımda oturmakta olan bir kızla bir an göz göze geldik. Baştan aşağı bütün vücudunu kaplayan siyah bir elbise giymişti ve muhteşem görünüyordu. Ona baktığımda, gözlerini gözlerimden kaçırıyordu. O bana baktığında ise, ben gözlerimi kaçırıyordum. Çünkü gözlerimiz karşılaştığı zaman, heyecandan kalbim duracak gibi oluyor ve onun da aynı heyecan içinde çırpındığını gözlemleyebiliyordum. Nihayet, tren ineceğim durağa geldi. Aşağı indim ve üç-beş adım yürüdükten sonra, istem dışı olarak geriye dönüp baktım. Birkaç saniye boyunca, gözlerimin ta içine baktı. Kalbim delice çarpıyordu. Tren hareket edip gözden kaybolduğunda, sarhoşlukla arkasından bakakalmıştım. Kendime geldiğimde, yüreğimde dayanılmaz bir acı duydum. Ertesi gün, onu tekrar görebilmek umuduyla aynı tren istasyonuna gittim. Saatler boyu, gelip geçen bütün trenlere bakarak bekledim ve ardın-

dan bir hafta boyunca her gün aynı yere giderek, onu bir kez olsun görebilmek umuduyla bekledim; ama... Onu bir daha asla göremedim.”

Burada, belki saniyelerle sınırlı küçük bir zaman dilimi içinde, karşı cinsten iki kişi arasında aşk dolu bir hayat yaşanmaktadır. Koskoca bir ömrü dolduran mutlu bir beraberliğin içinde arzu edilen her şey, ama her şey yalnızca birkaç saniyede yaşanıp tükenmektedir. Sadece gözlerin üstesinden gelebileceği, harika bir mesaj trafiği ortaya konmaktadır. Anlaşılan, gözlerimiz yalnızca bakmak ve görmek için değil, aynı zamanda dilimizin anlatmaktan aciz olduğu hemen her şeyi anlatmak için verilmiştir...

Şimdi, herhangi bir yerde, karşı cinsten hiç tanımadığınız biriyle karşılıklı pozitif elektrik halinde göz göze geldiğiniz bir anı, yani o birkaç saniyelik bakışma anınızı düşünün. Sadece birkaç saniye süren o bakışma anında, istem dışı olarak karşınızdaki kişiye o kadar çok mesaj gönderirsiniz ki, anlatmak isteseniz ciltler dolusu kitapların içine sığdıramazsınız. O anda, ondan hoşlandığınızı, birlikte olmak istediğinizi, aynı evde yaşamak istediğinizi, ona sarılmak ve sevişmek istediğinizi, her sabah onunla uyanmak istediğinizi, çocuklarınız olmasını, onları birlikte yetiştirmek istediğinizi, birlikte yaşlanmak ve birlikte ölmek istediğinizi ve daha saymakla bitmeyecek milyonlarca ayrıntıyı anlatırsınız. O da aynı saniyeler içinde size aynı anlamları içeren sayısız mesajlar göndermektedir. Birkaç saniyelik bir zaman diliminde, muhteşem evlilikler kurulur, mutlulukların süslediği koskoca hayatlar kurgulanır. Bu ilk aşamayı, “görsel temas aşaması” olarak adlandıralım.

Öyle görülüyor ki, eğer insanoğlunun duygu ve düşüncelerini anlatmaya yarayan bir dili olmasaydı, kuşkusuz ki, ayrıntılara varıncaya dek, tüm duygu ve düşüncelerini anlatabilmesi için sadece gözleri yeterli olurdu.

Bu sanal dilekler, o anı izleyen süreçte, mevcut koşullara ve karşılıklı tutumlarınıza bağlı olarak gerçeğe dönüşür veya birbirinizin görüş alanından uzaklaşmakla kendiliğinden son bulur. Gözlerin anlatma yeteneği, bu kadar güçlüdür. Hangi insan, birkaç saniye içinde, dilini kullanarak bu kadar çok ayrıntıyı ifade edebilir ki?

Gözlerle başlayan iletişim, zaman içinde, karşılıklı gelişen pozitif duyguların sözlerle de onaylanmasını zorunlu kılar. Buna, en yalın şekliyle “itiraf aşaması” diyebiliriz. Çünkü bu aşamada sevgililer, genellikle birbirlerine hissettikleri özel duyguların ne zaman, nerede, nasıl doğduğunu, nasıl geliştiğini ve yüreklerinde büyüyen tüm romantik devinimleri sözlerle dile getirirler. O güne dek besledikleri gürbüz sevgiyi usulca birbirlerinin ellerine bırakırlar.

Sonra, “dokunuş aşaması”na ulaşılır. Bu aşamada aşk, karşılıklı dokunuşlarla dışa vurulur. Eğer bu noktaya ulaşmışsanız, sevdiğiniz kişinin ellerinden başlayarak tüm bedenine dokunabilmek için karşı konulmaz bir istekle dolarsınız. Onun ellerine dokunduğunuz ilk anda kalbinizin ritimleri artar, nerede ve hangi durumda olduğunuzun bilincinden kopar, romantik sevginin büyümlü dünyasına koşar adımlarla girer ve yaşadığınız dokunsal hazların hep daha fazlasını arzu edersiniz. Orada duyacağınız heyecan ve hazları kelimelerin kalıplarına hapsetmek olanaksızdır.

Herhangi bir romantik ilişkide, bu aşamalar arasındaki mesafeler çok kısa olabileceği gibi, gereğinden fazla uzun da olabilir; ama çoğunlukla belirttiğimiz sıraya göre gerçekleşeceklerdir.

Varmak istediğimiz sonuca gelince... Bizim kültürümüzde, dokunmanın gerçekleşmesiyle birlikte her toplumda görülebilecek olandan çok daha sert bir biçimde “yönetme yetkisi”

yürürlüğe girmektedir. Daha açık bir ifadeyle, henüz ertesi günü bile beklemeden, her iki taraf da, birbirini denetlemeye ve birbirlerinden günün yalnız geçen her saati için hesap sormaya başlamaktadır. Bırakın resmi olarak evlilik sürecine girmeyi, sadece dokunmak bile, her iki tarafa birbirini “yönetme yetkisi” vermektedir. Böylelikle bir bakıma, sorunlar da başlamış olmaktadır.

Bunun ne kadar doğru olduğu; eğer doğruysa, sınırlarının ne olması gerektiği konusunun ciddi olarak tartışılması gerektiği kanısındayım. En büyük yönetsel organ olan devletin bile, bireyler üzerindeki yetkilerinin sınırları bellidir. Sözgelimi, mahremiyet alanları ve kişilik hakları söz konusu olduğunda, onun bile kendi kudretinden feragat ettiği yerlerde, bireyin hayatının gizli-açık bütün alanlarına elini kolunu sallayarak girme ve müdahale etme yetkisi, nasıl oluyor da bir başka bireye verilebilmekte ve bunu pervasızca, sorumsuzca kullanabilmektedir? Kişinin evli bulunduğu kimse tarafından girmesini istemediği özel alanları olamaz mı veya olmamalı mıdır? Tek başına istediği bir yere gidip tatil yapamaz ve yalnızlığını yaşayamaz mı? Eşine rağmen, hoşuna giden herhangi bir iş üzerinde yoğunlaşamaz ve kendisi olamaz mı? Attığı her adımda eşinden onay almak zorunda mıdır? Artık bir birey olmaktan çıkmalı ve eşinin zincirlenmiş bir parçası mı olmalıdır?

Bir erkeğin veya bir kadının, sadece eşi olduğu gerekçesiyle diğerinin her şeyine karışma yetkisi, yalnızca geleneğin emridir. Pervasızca kullanılan bu yetkilerin adamakıllı sorgulanması ve sınırlarının yeniden belirlenmesi gerekir. Çünkü bugün yaşanan evlilik modelinin içinde, ne doğuştan getirilen kişilik haklarından herhangi biri, ne de mutluluğun biricik kaynağı olan bireysel özgürlük vardır.

Yaygın olan kanunun aksine, evlilikte kişilerin, bilinen sorumluluklarını unutmadan, kendi bireysel haklarını ve öz-

gürlüklerini yeteri kadar yaşayabilmesi, çiftlerin birbirlerine olan sevgi ve saygılarını arttırmaktan başka bir sonuç doğurmaz. Böylesi bir evlilik, karşılıklı sevginin yanı sıra, güven ve saygıya da dayanacağı için gönüllü bir beraberliği sağlayacak ve zamanın yıpratıcı dişlilerine karşı kendi iç dinamiklerini kurmuş olacaktır. Kısacası, birbirinizi boğarcasına sıkmakla ve eve hapsetmekle, belki evliliğinizi sürdürebilirsiniz; ama bu gönüllü bir birliktelik olmayacağı için, çok geçmeden kendi elleriyle bizzat kendisini yok edecektir; oysa evlilik gönüllü bir birlikteliktir ve gönüllerin özgür birlikteliği içinde sürüp gitmelidir.

III. Toplumumuzun evlilik kurumuna, kadınlar lehine işleyen bir faktör olarak, ataerkil bir nitelik yüklemiş ve böylelikle boşanma seçeneğini olabildiğince zorlaştırmış olması gerçeği üzerinde dikkatle düşünmemiz gerekmektedir. Türk usulü evlilik tasarımının bu özelliği, incelenmeye değer başlı başına bir olgudur. Çünkü boşanmayla birlikte, sadece karı-koca değil, aynı zamanda her iki tarafın yakınları da olaya müdahil olmakta; dahası, çocuklar bile boşanmış olan eşlerce birbirine karşı kıskırtılarak düşmanlığın bir aracı haline getirilmektedir. Bu açıdan, boşanmanın zorluğu henüz evlenme aşamasındayken yeterince açıklık kazanmış olmaktadır. Baştan alırsak, bizim toplumumuzda bir kızla evlenirken, aslında sadece onunla evlenmiş olmazsınız. Deyim yerindeyse, aynı anda onun annesiyle, babasıyla, kız kardeşleriyle, erkek kardeşleriyle, dedesiyle, ninesiyle, hatta geride bekleyen bütün akrabalarıyla da evlenmiş gibi olursunuz. Yani işin başında, bayanın çevresinde bulunan tüm yakınları, herhangi bir sorun çıkması olasılığına karşı, her an müdahil olmaya yetkili bir garantör ordu sıfatıyla bayanın arkasındadır. Aynı şekilde, erkeğin yakınları da, onun arkasında yer alan diğer bir garantör ordu görevini üstlenmiş görünmektedir; ancak erkek tarafı,

kızın yakınları kadar gergin ve müdahaleci değildir. Ne de olsa, erkek başının çaresine bakma konusunda daha yeterli ve antrenmanlıdır.

Evliliğin ilerleyen aşamalarında, erkek ne kadar haklı bir gerekçeyle olursa olsun, karısından boşanmak istemek gibi bir hata işlerse, çok geçmeden bayanın arkasındaki garantör ordunun müdahalesi ile karşılaşacak, bayan böyle bir girişimde bulunursa, aynı şekilde erkeğin garantör ordusunun müdahalesi ile yüzleşecektir; ama zaten evlilik sürecinde de bu orduların vesayeti, denetimi ve ağırlığı hiçbir zaman ailenin üzerinden eksik olmamıştır. Çünkü aile içinde gelişen olumlu-olumsuz bütün olaylara karışmaktadırlar. Kadın da bu kültürün emirleri doğrultusunda yetiştirildiği için, bizzat kendisi ev içi sorunları yakın akraba çevresine ulaştırmakta oldukça hızlı davranmaktadır. Kadının aile içi şiddete uğradığını söyleyenlere, erkeğin de zaman zaman kadının yakın çevresinden yönelen şiddete maruz kaldığını anımsatmak yerinde olacaktır; ancak bugüne dek kadınlara yönelik şiddeti lanetleyenlerin, erkeklerin sık sık kadınlar ve onların yakın akraba çevresi tarafından maruz kaldığı şiddeti kınadıkları hiç vaki olmamıştır. Gerçekten de, geleneksel olarak bizde evli çiftlerin özellikle yakın akrabaları, onların neredeyse bütün işlerine karışabilme yetkisine sahip olduklarına inanır ve her an her şeye müdahil olurlar. Nitekim Türkiye’de boşanma vakalarının önemli bir oranı, her iki taraftan anne-baba başta olmak üzere, neredeyse tüm yakın akrabalarının müdahaleleri yüzünden gerçekleşmektedir; ancak bu tür müdahalelerin evlilik kurumunu, zorla da olsa, ayakta tutma yönünde önemli bir işlev gördüğünü de kabul etmemiz gerekir.

Kısacası, ülkemizde boşanmak, yakın çevrenin sıkı kuşatması nedeniyle kolayca göze alınabilecek bir risk değildir. Hayatınıza bile mal olabilecek bir risktir. Bin bir gece masalla-

rındaki gibi, pembe mutluluk düşleri ile evlendiğiniz kişiden, dost kalarak ayrılamazsınız. Yaşadığınız onca güzel günler bir anda unutulur; bir anda yok edilmek istenen bir yılan haline gelebilirsiniz. Sırf bu yüzden, taraflar bir şekilde karşı karşıya gelebilmekte ve hiç hoş olmayan birtakım şiddet manzaraları ortaya çıkmaktadır. Bunlar, ne yazık ki, ender rastlanan olaylar değildir.

Öyle görünüyor ki, yerel kültür, ne kadar haklı gerekçelere bağlı olursa olsun, boşanma olgusunu reddetmekte, onu adeta “dünyanın sonu” gibi algılamaktadır. Boşanma, dedikodu meclislerinde malzeme yapılabilecek en zevkli konulardandır. İnsanlar bu tür şeylerin dedikodusunu yapmak için günlerce, haftalarca özel olarak bir araya gelmekte; olayı akla hayale gelmedik yorumlar ve yalanlarla süsleyerek birbirlerini doldurmakta; dahası, kışkırtmaktadırlar. Çevrede sürekli kaynayan cadı kazanları, ayrılma aşamasına gelmiş çiftlerin yaşama alanlarını gittikçe daraltarak, karar aşamasından başlayarak ağır bir depresyona sürükleyebilmektedir. Böylece olay, aynı zamanda çiftler üzerinde toplumsal bir baskıya dönüşmektedir. Dedikimiz gibi, aynı zamanda, bu kişilere yönelik olarak, karşı taraftan çeşitli biçimlerde şiddet çıkışları ve baskıları her zaman olasıdır. Bu durum, sözde evliliği sürdürmeye yönelik uğursuz bir sigortadır.

Ayrıca, boşananeşler arasında, ilerleyen dönemlerde sıkça görülen bir başka olgu da, çocukların velayetini alan kişinin, onları, boşandığı eşine karşı kin ve düşmanlık duygularıyla doldurma yoluna gitmesidir. Hiç kimse dostça ayrılmayı içine sindirememekte ve o andan itibaren birbirlerine duydukları kını çocuklarına da dayatmayı bir görev gibi kabul etmektedirler. Buna bağlı olarak, çocuklara bakan taraf, diğerinin çocuklarını görme hakkını engellemek için elinden geleni yapmaktadır. Fiili duruma bakıldığında, geleneksel evliliğin içine yerleştirilmiş

sevimsiz sigortalardan bir diğeri de bu olmaktadır. Dikkat edilirse, geleneksel evliliği ayakta tutmaya dönük olarak geliştirilmiş sigortaların hiçbirisi uygarca değildir. Çünkü hepsi de, ağır derecede fiziksel şiddet içermektedir.

Özetlemek gerekirse, toplumumuzda bir tek kişiyle evlenmiş olma inancı, kısa süre içinde boşa çıkacak bir yanılsamadır. Çünkü o kişinin tüm yakınları, evlendiğiniz günden itibaren, birlikteliğinizin ayrılmaz bir parçası haline gelmekte; affedilmez bir suç olarak algılanan boşanma kararı veya riski gündeme geldiğinde ise, bu çoğu zaman ciddi bir hayati tehlikeye dönüşebilmektedir. Böylesi bir evliliğin içinden, yarala(n)madan çıkabilme olasılığınız, kelimenin tam anlamıyla % 0'dır.

Dolayısıyla, kadınlarımızın aile içindeki konumları bir çeşit demirbaş eşya gibi oldukça sağlamdır ve teminat altındadır. Kadınların bir çoğu, sağa sola lanetler ve küfürler yağdırarak yaptıkları ev işleri dışında (ki, bana göre bütün bunları tek başlarına yapmak zorunda kalmamalıdır) erkeğin onlardan ekstra hizmetler beklemesini çekilmez bir çile olarak görürler. Kendilerine bakmazlar, örneğin, evde eşlerini mutlu etmek için bakımlı ve makyajlı olmayı gereksiz bulur, kıyafetlerine özen göstermezler. Kısacası, kocalarının gözüne şirin ve çekici görünme kaygısından alabildiğine uzak durur, kadınlık zarafetine yakışmayacak pek çok şeyi umarsızca yaparlar. Erkeğin duygusal ve cinsel gereksinmelerini yok sayar veya görmezden gelirler. Çünkü dediğimiz gibi, yakın çevreleri tarafından teminat altına alınmış olduklarını; ayrıca, "kölelik sözleşmesi"ni imzaladıktan ve hayatının tapusunu altın tepsi içinde kendilerine teslim ettikten sonra, hele çocukları da olmuşsa, erkeğin dünyada gidecek başka yeri kalmadığını çok iyi görürler. Kadınlar kendilerine bağışlanan bu yasal ve geleneksel güvencelerin rehaveti içinde, bir erkeğin neler isteyebileceği üzerinde kafa yormaktan hayli uzaklarda yaşarlar;

oysa evlenirken her iki tarafın da en iyi bilmesi gereken şey, karşı cinsin ne istediğini bilmek ve bu konularda her zaman duyarlı ve özgecil olmaktır. Bu yüzdendir ki, evlilikte hiç kimse, bulunduğu yerin garantisinden emin olmamalıdır.

Öte yandan, karısından memnun olmasa bile ona katlanmak zorunda olduğunu çok iyi bilen erkek, kendi ömründen her geçen gün biraz daha fazlasını tüketmektedir. Kadınlar, böylesi bir cinsel ve duygusal yoksunluğun, bir erkeğin ruhuna ne kadar acı verebileceğini hiç anlamaz, genellikle bir taş kadar duyarsız ve bencilce davranmayı seçerler.

IV. Bu arada, erkekler de süttten çıkmış kadar temiz ve masum değildir. Hatta kimi konularda kadınların onlara karşı bu denli duyarsız davranmasının gerekçelerini, bir ölçüde bizzat erkeklerin ürettiğini söylemek haksızlık olmayacaktır. Bu durumu bire bir ifade edebilecek bir metaforla başlamak istiyorum.

Ben köylü değilim; ama bir köylü hayvan pazarına gittiği zaman, satın almayı düşündüğü herhangi bir hayvanla arasında ne tür bir iletişim olabileceğini anlamak için bir köylü olmak gerektiğini sanmıyorum. Eğer yeterince parası varsa ihtiyaçlarını en iyi şekilde göreceğini tahmin ettiği, sözgelimi bir ineği gözüne kestirir, pazarlık eder, anlaşabilirlerse satın alıp evine götürür.

Köylü ineği satın aldığı anda, inekle kendisi arasında yazılı olmayan ve alışveriş bittiği andan itibaren otomatik olarak devreye giren gizli bir sözleşme vardır. Bir tek maddeden oluşan bu sözleşmeye göre, köylü ineğe hayatını sürdürmesi için gerekli barınak ve erzakı günü gününe temin edecek, bunun karşılığında ise, hiçbir minnet altına girmeksizin ineğin etinden, sütünden, derisinden vs. yararlanacaktır. Köylünün inekle olan ilişkisi bu minval üzere sürüp gider ve bu ilişki-

nin başka türlü de olabileceğini düşünmek gibi bir hatayı hiç kimse işlemez.

Sanırım, toplumumuzda pek çok erkeğin evlenmeyi düşündüğü vakit, evleneceği bayanla yaşayacağı hayatı belirleyen ilişki tarzının temelde, yukarıda sözünü ettiğimiz tür bir ilişkiden farklı olmadığını söylemek abartılı olmayacaktır. Ne yazık ki, erkeklerimizin bilinçaltına kalın harflerle kazınmış olan mevcut evlilik tasarımının birinci ve en açık maddesi, bildik “geleneksel rol paylaşımı”nı ortaya koymaktadır. Buna göre, “Erkek eşinin maddi ihtiyaçlarını karşılayacak, o da onun istediği her türlü hizmeti yapmakla yükümlü olacaktır.”

Daha da kötüsü, bayanın dışarıda çalışan biri olması, çoğu kez bu durumu değiştirememektedir. Evde erkeğin ve varsa çocukların aklınıza gelebilecek her türlü hizmetlerini yapma sorumluluğu, tamamen bayanın üzerindedir. Erkek, evde çocuklara iyi bakıldığından, her yerin temiz ve tertipli olduğundan, yemeğin hazır olduğundan emin olmak istemekte, öyle değilse şaşırmakta ve öfkelenmektedir. Çünkü bu durum, aralarında geleneğin belirlediği bildik sözleşmeye tamamen aykırıdır ve kadının bu görevleri ihmal etmesi, toplum tarafından, erkeğin boşanma talebine haklı bir gerekçe olarak kabul edilebilmektedir.

Burada, tipik bir örnek olması nedeniyle, uzaktan tanıdığım birinden söz etmek istiyorum. Bir ara (2000 yılında), benim de öğretim elemanı olarak görev yaptığım üniversitenin bir fakültesinde öğretim elemanı olan bir komşumun eve geldiği vakit eşine “ne yemeği yaptığını” sorduktan sonra, eşinin “yemeği yaptım” demesi üzerine, “Tamam da ana yemek ne, ana yemek?!” şeklinde ikinci bir soru sorduğunu duymuş ve doğrusu dehşete kapılmıştım. Dehşete düşmemin asıl nedeni, bu kişinin yüksek öğrenim görmüş; artı, bir üniversitede öğretim elemanı olarak görev yapıyor olmasıydı. Bu durum,

sıradan Türk erkeklerinin evlendiği kadınları nasıl algıladıkları ve onlara nasıl davrandıkları konusunda fikir vermesi açısından yeterince açıklayıcı bir örnek sayılabilir. Türk töresinin topluma dayattığı aile içi geleneksel rol paylaşımının birinci ve açıkçası en ürkütücü kuralı budur. Evde yemek yapmak, yemek masasını hazırlamak, masayı toplamak, bulaşık yıkamak, çamaşır yıkamak, ütü yapmak, evi temiz tutmak, çocukların bakımı ve gelişimiyle ilgilenmek vb. işler (ki bu işlerin her gün yapılması erkeklerin sandığı kadar kolay değil; bir erkek için bile, yapma lütfunda bulunduğu taktirde fazlasıyla yorucudur) neden sadece kadına aittir biliyor musunuz? Erkeklerimiz sıkı geleneklerimiz doğrultusunda “Böyle işler erkek adamı bozar!” şeklinde ilkel bir taşra kültürü ile yetiştirilmekte ve onlar da “erkeklik onuru (!)”nu korumak için kadınlarını bir hizmetçi gibi çalıştırıp tüketmektedir. Başka bir deyişle, Türk erkeğinin hayalinde canlandırdığı “ev kadını” tipi, aslında kelimenin tam anlamıyla bir “cariye” profilidir. Erkek eve girdiği andan itibaren kadın, erkeğinin rahat etmesini ve mutlu olmasını sağlayacak her türlü hizmetin yapılmasından kesin bir biçimde sorumludur. İşin daha ilginç olan diğer yanı ise, bütün bu işleri yapmakla yükümlü sayılan kadının, hiç tartışmasız, aynı zamanda kocasına “yatak odası hizmetleri”ni de en iyi şekilde sunmakla yükümlü olmasıdır. Bu görev, tıpkı askerlik hizmeti gibi kaçınılmaz bir yükümlülük olması nedeniyle, isteğe bağlı veya seçmeli olması kesinlikle söz konusu değildir.

Dediğimiz gibi, kadının dışarıda çalışan biri olması, genellikle evdeki geleneksel statükoyu değiştirmemektedir. Benim tanıdığım bazı erkekler vardır ki, eşleri çalıştığı halde çocuk bakımı ve diğer rutin ev işlerinin hiç birine katılmadıkları gibi, eşlerinin maaşlarını çekmek için kullandıkları bankamatik kartlarını da kendi ceplerinde taşımakta ve eşlerine, bin bir rica ve minnetle, onların maaşlarından arada bir harçlık vermektedirler.

Aslında, “ekonomik şiddet” olarak da adlandırılabilir olan bu durum, kadına yönelen şiddet eylemlerinin bir türüdür.

İster cahil, ister yüksek öğrenim görmüş olsun, hemen hiçbir erkeğe, kadının dünyaya erkeğe hizmet etmek için gelmiş bir varlık olmadığını anlatamazsınız. Bunu söylediğiniz zaman, size verecekleri yanıt bellidir: “Kadınlar ev işlerini de yapmayacaklarsa, ne işe yararlar ki?” Bu inanç, her birinin bilinçaltına kocaman harflerle kazınmış durumdadır.

“Görünen o ki, evlilikten sonra durum tersine dönmektedir. Her iki durum karşılaştırmalı olarak şöyle özetlenebilir: Genel olarak bizim kültürümüzde bayanlar, evlenmeden önce ulaşmaz birer star, evlendikten sonra ise hizmet etmek için erkeğin etrafında dolaşan birer “cariye” olurlar. Erkekler onları kızlık döneminde göklere çıkarır; ancak evlendikten sonra ayaklarının altına paspas yaparlar. Kadın olmanın en hazin tarafı da budur. İtiraf etmeliyim ki, akibetlerini en iyi bilen kendileri olduğu halde, kimi zaman genç kızların evliliğe neden bu kadar hevesli olduklarını anlamakta zorluk çekiyorum. Şimdi, ülkemizdeki evli bayanların neredeyse hepsinin durumunu sembolize eden birkaç somut örnek vermek istiyorum.

Gülşen hanım, artık ellili yaşlarına ulaşmış, yakından tanıdığım ve sıklıkla görüştüğüm bir bayandır. Hayatımda tanıdığım en zeki kadınlardan biridir. Üç çocuğunu da evlendirmiş olduğundan, pek çok Anadolu kadını gibi, tatillerde ziyaretine gelen çocukları ve torunlarıyla vakit geçirmekten daha büyük bir lüksü olduğuna tanık olmadım. Gülşen hanımın sorunu, emekli eşinin mümkünse günde en az iki farklı yemek yemek istemesi. Yani eşi, öğleyin yediği yemeği akşam yemeğinde de yemek istemiyor. Kahvaltı masasından kalkarken öğleyin, öğle yemeğini yedikten sonra ise akşam olunca ne yiyeceğini sormaya başlıyor. Yemek yerken bütün yaptığı, yemek masasına oturup eşine “Şunu getir, bunu götür!” diye talimatlar vermek

ve bu şekilde midesini tıka basa doldurmak oluyor. Bu durum sadece yemek vakitlerine özgü değil. Gülşen harımın bütün hayatı kocasının daha rahat bir hayat sürmesini sağlayacak şekilde programlanmış. Bu koşullar altında şimdiye dek, ara sıra dertleşebileceği bir tek arkadaş edinemediği gibi, çocuklarını veya kardeşlerini en azından haftada bir gün ziyarete gitmesi bile mümkün olmamış. Çünkü bunu yapması halinde kocası, “Aç kalıyorum!” diye basıyormuş yaygarayı. “Kocamın henüz küçükken aç kalmalarından korktuğum için evde yalnız bırakıp gidemediğim çocuklarımdan hiçbir farkı yok ki!” diye anlatıyor kocasını...

Tuğçe, benim de uzun zamandır tanıdığım, çalışan bir bayandır. Evlenmesinin üzerinden, henüz birkaç ay geçmişti. Bu iyi yürekli kadın, bir iş günü erkenden kalktı. Eşi ise hala uyuyordu. Yaklaşık iki saatlik bir koşturmacanın ardından, eşi için mükemmel bir kahvaltı hazırlamıştı. Vakit hızla daralıyordu. Eşini uyandırdı ve biraz sonra, kendisi de hızlıca hazırlanmaya çalışırken, eşine “Çayları doldurur musun?” diye seslendi; ancak eşinin verdiği yanıtla bütün günü zehir olacaktı: “Ben mi dolduracağım çayları?!” Eşinin tutumu Tuğçe’yi hem öfkelenirmiş hem de şaşırtmıştı. Şaşırmasının nedeni, eşinin evlenmeden önce evine her ziyaretinde ona güzel yemek yapıyor olmasıydı. Acaba evlendikten sonra ne değişiyordu da, erkekler özene bezene hazırlanmış bir kahvaltı masasında, yalnızca çayları doldurmayı bile yüksünmeye başlıyorlardı? Sanırım, Tuğçe’nin anlayamadığı şey, geleneksel kültürün insanlar üzerinde zamanla, bir kutsal kitaptaki tanrısal emirlerden daha ağır bir etki yapıyor olmasıydı.

Yine, erkeklerimizin ev içindeki padişahvari konfor takıntılarına dair, öncekiler gibi, bir başka canlı örnekten söz edelim: Bir devlet memuru olan Aylin hanım, bir hafta sonu evde temizlik yapıyordu. Saatlerdir uğraşıyordu ve hayli

yorulmuştu. En sonunda, sıra perdelere gelmişti. Perdeleri takmaya uğraşırken, o anda bir kanepeye rahatça uzanmış halde gazetesini okumakta olan kocasından, dolaptan yemeği çıkarıp, ısınması için ocağa koymasını söyledi. Kocasının yanıtı ise şöyle oldu: “İyi artık, onu da mı ben yapacağım?!”

Bu noktada eğer ukalalığımı bağışlarsa, evli olan erkeklerimizle kayda değer bir öneriyi paylaşmak istiyorum: Kişisel olarak daha dokunaklı bulduğum merhamet duygularınız eksikse, lütfen en azından adalet kavramını düşünün; ama bana kalırsa, “Eşiniz ev kadını olsa bile, en azından onu en fazla yoran ev işlerine ortak olmanız iyi edersiniz” derim. Böylece hem kendilerini daha iyi ve daha mutlu hissetmelerine, hem de size daha fazla zaman, ilgi ve enerji ayırmalarına olanak sağlamış olursunuz. Unutmayın ki, kadınlar mazeret üretmekte sizden daha mahirdir ve siz onları hizmetçi gibi etrafınızda döndürdüğünüz sürece, sizinle ilgilenmemek için türlü gerekçeler, hatta yalanlar üretmekte asla tereddüt etmeyeceklerdir. Aslında, üretilen sonuç eşyanın doğasına aykırı değildir. Tersine, adaletin olmadığı yerde çatışma çıkmıyorsa eğer, orada ciddi bir sorun var demektir.

Şu halde, erkek kadınının evde kendisini hem psikolojik, hem fiziksel açıdan rahat hissedebilmesi için elinden geldiğince duyarlı davranmalı ve işlerinde ona yardımcı olmalıdır. Örneğin, bir gece eşiniz uyuduktan sonra, evi güzelce temizleyip düzenleyin. Sabah uyandığı zaman, temiz ve düzenli bir ev görmekten çok memnun kalacak ve kendini iyi hissedecektir. Bu tür sürprizler, kimi zaman ona bir demet çiçek almanızdan daha güzel komplimanlar olabilir. Haftada en az bir gün, mutfığa geçin ve ona güzel yemekler yapın, masayı hazırlayın ve yemekten sonra, hiçbir şeye dokunmadan salona geçmesini söyleyin. Mutfığı, yine kendiniz toparlayın. Bunları yapmakla erkekliğinizden hiçbir şey kaybetmeyeceğinizden emin olabi-

lirsiniz; ama kazanacağınız çok şey olacaktır. Her şeyden önce eşinizin sevgi ve hayranlığını kazanmış olacaksınız. Zaten evlilikte, eşinizin sevgisi kazanabileceğiniz veya koruyabileceğiniz en değerli şey değil midir?

Şimdi, bunları okuyan erkeklerin, "Daha neler?!" dediklerini duyar gibi oluyorum.

Sevgili erkekler! Bu, deneyimlerle kanıtlanmış bir yargıdır. Siz de deneyebilirsiniz. Sonuçta, bunu yaptığınız zaman, eşinizle aranızda azalan tek şey, ilişkinizin zaman karşısındaki yıpranma payı olacaktır; oysa erkeğin kendisine ait olması gerekenler dahil bütün işleri tümüyle bayanın üzerine yüklediği bir evlilik ilişkisinde zamanla ortaya çıkan durum, kadının kocası için bir tür anne rolüne ve buna tam bir koşutluk içinde, erkeğin karısı karşısında bir çocuk rolüne giriyor olmasıdır. Böylece, daha güçlü olduğu halde bütün işlerini karısına yaptıran bir erkek, onun gözünde aciz bir varlığa, hatta bir tür asalağa dönüşmektedir. Kişisel olarak, hiçbir kadının, böylesi bir erkeğe karşı yüreğinde taşıdığı sevgiyi ve saygıyı uzun süre koruyabileceği karısında değilim.

Bir insanın beyni kafatasından, vicdanı da yüreğinden fırlamadığı sürece, eşi de olsa, bir başka bireyi sürekli hizmetçi olarak kullanmanın, insanlık onuruyla bağdaşır bir tutum olduğunu düşünmesi olası değildir. Buna gerekçe olarak öne süreceği her türlü mazeret, kadının da erkek gibi, insanlık onuru taşıyan saygıdeğer bir birey olduğu gerçeği karşısında mantıksal olarak yıkılmaya mahkumdur.

Bu bağlamda, kesin olarak anlaşılması gereken bir gerçeğe daha dikkat çekmek isterim. Pek çok kişi, ailedeki bu geleneksel iş bölümünün, dinin emri olduğunu sanmaktadır. Diğer büyük dinlerin metinlerinde geleneksel iş bölümüne dayanak yapılabilecek hükümler çıkarmak mümkün olabilir; ancak İslam

dininin kutsal metinlerinde böylesi bir rol dağılımını zorunlu, hatta meşru kılan hiçbir kayıt bulunmadığından kesinlikle emin olabilirsiniz. O halde, bugünkü aile içi işbölümünün dinin değil, bütünüyle geleneğin emri olduğunun altını kırmızı kalemle çizmemiz gerekir. Örneğin Hanefi mezhebinin kurucusu olan Ebu Hanife' ye göre, aile içinde kadın, bugünkü yerleşik rollerin hemen hiçbirini üstlenmeye zorunlu değildir. Yani, evli bir bayan, çocuk bakımı dahil, kocası veya bir başkası için yemek yapmak, masayı hazırlamak, çamaşır-bulaşık yıkamak, ütü yapmak, temizlik vb. geleneksel görevlerin hiç birini yapmakla yükümlü tutulmamıştır. Bilakis, Hz. Muhammed, eşlerine ev işlerinde yardımcı olmuş ve bu tür davranışları, Tanrı'nın hoşnutluğunu kazanmak için verilmiş birer "sadaka" olarak tanımlamıştır.

İslam dini açısından, kadın eşine karşı temelde sadece iki konuda sorumludur: Bunlardan biri eşinin haklı bir nedenden dolayı hoşlanmadığı kişilerden uzak durmak; diğeri ise, erotik potansiyelini keşfedip açığa çıkararak, eşiyile tatminkar bir cinsel uyum içinde bulunmaktır. Bunlar erkeğin kadın üzerindeki başlıca haklarıdır ve bu haklarından koparılan erkeğin, alternatif arama hakkı daima saklıdır. Çünkü özellikle cinsel doyum, erkeğin evlilikteki mutlak önceliğidir. Bu nedenle, erkek doğasının işleyişini bilmeyen veya dikkate almayan bir kadının hiç evlenmemesi yeğdir.

O halde, aile içi iş bölümü nasıl belirlenecektir? Bugünkü sosyo-ekonomik koşullar altında, eğer dışarıda çalışmıyorsa, bunları kadının yüklenmesi gerektiği iddiası mantıklı görünebilir; ancak bizim toplumumuzda bu işleri her durumda kadının yüklenmesi gerektiği görüşü, değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen bir çeşit anayasa maddesi gibi sağlam durmaktadır. Nitekim çalışan kadınlar için bile, bu bir alınyazısı olmaktadır. İşin doğrusu, eşlerin durumu ne olursa olsun, ev işlerinin en

azından kabul edilebilir adalet ve vicdan ölçütleri içinde paylaşılmıştır. Dışarıda çalışmayan bayan, ev işlerinin çoğunu gönüllü olarak üstlenebilir; ama zorlanamaz. Yine de erkek, hiçbir şekilde bu işlerin dışında kalmamalıdır. Zira hiç bir kadın, kocasının “cariye”si değildir. Bırakın diğer işleri, sadece çocuk bakımının bile ne denli zor bir iş olduğunu erkekler yeterince anlayabiliyorlar mı acaba? Ama yazık ki, erkeklerin kadınlarının bütün bu işleri yaparken katlandığı zahmetler konusunda yeterince empatik davrandıklarını söylemek olası görünmemektedir.

İşte Türk tipi evlilik tasanının en sorunsal, hatta patolojik noktaları bu bölgelerde yatmaktadır. Geleneksel evlilik tipinin içini dolduran davranış kalıplarını belirledikten sonra, şimdi de böylesi bir ilişkiyi ilk zamanlardaki kıvamında korumaya dönük olarak, her iki tarafça anlaşılmalı ve yaşanmalı değer ilkeleri belirleyelim. Öneri niteliği taşıyan bu ilkeleri, maddeler halinde sıralamaya çalışalım.

Geleneksel kültürde evlilik, fiili açıdan kelimenin tam anlamıyla, kölelik kurallarına göre işlemektedir. Kadın evlenirken muhteşem bir arabanın veya villanın tapusunu aldığını, erkeğe bir cariyenin kullanım hakkını aldığını hissediyor ve zincirlenme düzenine giriyor. Bizde görünen şekliyle evli olmak, birbirine zincirlenerek veya anne karnındaki yapışık ikizler gibi yaşama zorunluluğu biçiminde algılanır. Evliliğin resmen başlamasından itibaren, taraflar bireysel olarak ayrı birer hayatları olduğu gerçeğini yadsımaya başlar ve birbirlerini yalnızlığını yaşama lüksünden bütünüyle yasaklarlar. Bu anlayışa göre, eşlerden her ikisi de, “bir tek hayat” a veya “bir tek beden” e dönüştüklerini düşünerek, bir çeşit “kölelik psikozu” na girerler. Aslına bakılırsa bu, çağdaş köleliğin versiyonlarından biri olmaktan öte hiçbir anlam taşımamaktadır ve bir evliliği kısa zamanda tüketmenin bundan daha emin bir yolu yoktur. Çünkü burada

iki ayrı “ben” bir araya gelerek üçüncü ve ne olduğu meçhul, sınırları belirsiz bir başka entiteye dönüşmekte ve böylece bitip tükenmek bilmeyen bir kargaşa başlamaktadır. Aynı kıyafetin içine giren iki kişi ne kadar rahat hareket edebilirse, onlar da o kadar hareket edebilmekte ve kısa bir zaman içinde özellikle de erkekler boğulmaya başladıklarını hissetmektedir. Bu noktada yapılması gereken en iyi şey, diğerinin de yalnızlığını yaşama hakkına saygı duymak ve yirmi dört saat boyunca onun peşinde dolaşmayı bırakmaktır.

Karşılaştırmak gerekirse, bu hatayı en fazla bayanlar yaparlar. Evlilik, evli bulunan tarafların doğuştan getirdikleri en temel insani haklardan biri ve başlı başına bir üretkenlik ve mutluluk kaynağı olan “bireysel özgürlükten tamamen yasakla(n)mak” demek değildir. En büyük değerimiz olan bireysel özgürlüğümüzü karşımızdaki kişinin ellerine teslim ederek, “Buyur, senin olsun. İstedğin kadarını al ve istediğin gibi kullan!” demek değildir. Evlilik, kalın zincirlerle bir birine bağlanarak zincir çatırtıları arasında hayatını idame ettirme veya bir biçimde “yapışık yaşama zorunluluğu” olarak düşünülmemelidir. Bayan Esther Vilar’ın sözleriyle, erkekler her ne kadar yüreklerinde bir kadın tarafından köleleştirilmek için şiddetli bir arzu taşıyorlarsa da, bu daha çok kadın bedenine duydukları şiddetli biyolojik gereksinimin geçici bir dışa vurumundan başka bir şey değildir. Erkek cinsel güdülerini doyuruncaya kadar büyümlü bir arzu ile kadının arkasında koşacak, ancak doyuma ulaştıktan sonra yavaş yavaş kendini geri çekecek, yani zaman zaman “ormana kaçmak” isteyecektir. Bu geri çekilme ise genellikle olumsuz bir sona ulaşmayacak; erkek çok geçmeden cinsel ve duygusal açlığını yeniden hissettiğinde, tekrar dışısına dönecektir.

Amerikalı ünlü yazar John Gray’in, erkek doğasına ilişkin olarak, benim “ormana kaçma psikozu” diye adlandırdığım

durum hakkındaki görüş ve benzetmelerini çok çarpıcı buluyorum.

Erkekler lastik şerit gibidir. Bir yere kadar gerilip sonra yeniden eski hallerini alırlar. Erkeklerin samimiyet döngülerini anlamak için en iyi benzetme lastik bir şerittir. Bu döngü yakınlaşmayı, sonra uzaklaşmayı, sonra yeniden yakınlaşmayı içerir.

Çoğu kadın, erkeğin kadını sevdiğinde daha fazla yakınlaşmadan önce, belli zamanlarda kendini geri çekme ihtiyacı duyduğunu fark ettiğinde şaşırır. Erkekler içgüdüsel olarak yer yer bu kendilerini geri çekme gereksinimini hissederler. Bu bir karar veya seçim değildir. Yalnızca olan bir şeydir. Ne erkeğin ne de kadının suçudur. Bu sadece doğal bir döngüdür.

Genelde bir kadın kendini çok farklı nedenlerle çektiğinden, erkeklerin bu geri çekilmesini yanlış anlarlar. Kadın, duygularını erkeğin anlayacağına güvenmediğinde, geçmişinde incinmiş olup bir kez daha incinmekten korktuğunda veya erkek yanlış bir şey yaparak onu düş kırıklığına uğrattığında kendini çeker. Erkek de benzer nedenlerden dolayı geri çekilebilir; ama o kadından farklı olarak, kadın yanlış bir şey yapmamış olsa da geri çekilecektir. Kadını sevip güvenebilir; ancak bazen birdenbire kendini çeker. Tıpkı gerilmiş bir lastik gibi kendini uzaklaştıracak, sonra yine kendiliğinden yaklaşacaktır.

Erkek bağımsızlık ve özerklik gereksinimlerini karşılamak için uzaklaşmaktadır. Ne var ki, yeterince uzaklaştıktan sonra, çok geçmeden yine yaklaşacaktır. Çünkü uzaklaştığı zaman, sevgiye ve yakınlığa duyduğu ihtiyacı yeniden hissedecektir. Otomatik olarak, sevgisini vermeye ve gereksindiği sevgiyi almaya çok daha istekli olacaktır. Erkek geri döndüğünde, ilişkiyi uzaklaşmadan önceki yakınlık çizgisinden devam ettirir. Yeni bir ısınma sürecine ihtiyaç duymaz (Gray, 1996: 99-100).

Eğer erkek kendini geri çekme fırsatını bulamazsa, güçlü yakınlaşma arzusunu da asla hissedemez. Kadınların sürekli samimiyette ısrar etmeleri halinde, eşlerinin büyük olasılıkla kaçıp kendilerini uzaklaştırmaya çalışacaklarını, sevgi boşluğunu asla hissetmeyeceklerini bilmeleri gerekir.

Seminerlerimde bunu kocaman bir lastik şeritle gösteriyorum. Elinizde lastik bir şerit tuttuğunuzu düşünün. Şimdi sağa doğru çekerek lastik şeridi germeye başlayın. Diyelim ki, şerit otuz beş santim kadar gerilebiliyor. Sonuna kadar gerildiğinde artık gidebileceği tek yer tam aksi yöndür. Dönüşü de epeyce güçlü ve enerji yüklü olacaktır. Benzer biçimde, bir erkek de uzaklaşabildiği kadar uzaklaştığında, güç ve enerji yüklü olarak geri dönecektir. Sınırının sonuna kadar çekildikten sonra bir değişim geçirmeye başlamış ve bütün davranışları değişmiştir. Eskiden eşine aldırmayan ve ilgi göstermeyen bir adamken, birdenbire onsuz yaşayamayacağını hissetmeye başlamıştır. Çünkü artık yeniden yakınlık ihtiyacını hissediyordur. Sevme ve sevilme arzusu (veya içgüdü) yeniden uyandığı için gücü yerine gelmiştir. Kadınlar bir kez uzaklaştıktan sonra yeniden yakınlaşmak için epey çaba harcamak zorunda olduklarından, erkek doğasının bu olgusunu genellikle şaşkınlıkla karşılarlar. Kadın erkeğin bu açıdan ne denli farklı olduğunu anlamazsa, onun ani yakınlaşma arzusuna güvenmeyip kendinden iyice uzaklaştırabilir. Erkeklerin de bu farkı anlaması gerekir. Erkek geri geldiğinde, kadın ona yeniden açılmadan önce genelde biraz zamana ve konuşmaya gereksinme duyar. Erkek kadının aynı yakınlık düzeyine gelebilmek için daha çok zamana ihtiyacı olduğunu anlarsa, bu geçiş daha kolay olabilir. Aradaki farklılık anlaşılmadığı taktirde, biri bıraktığı yerden devam edebilirken diğeri edemez ve erkek sabrını yitirebilir (Gray, 1998: 101-102). Erkeklerin neden uzaklaştıklarına gelince... Erkekler yakınlık gereksinmelerini karşıladıktan sonra, özle-

rindeki bağımsızlık ve özerklik ihtiyacını tekrar hissetmeye başlarlar. Bu noktada kadının bilmediği şey, erkeğin uzaklaşıp kendi özgürlük tutkusunu veya ihtiyacını karşıladıktan sonra, birdenbire yeniden yakın olmak isteyeceğidir. Erkek yakınlık ve özgürlük gereksinimi arasında gidip gelen biridir.

John Gray, erkek doğasının bu ilginç yasasını örneklendirerek anlattıktan sonra, kadınların bilmeden eşlerinin yakınlık döngüsünü iki şekilde engellediğinden söz eder.

1. Erkek kendini geri çektiğinde, yani ondan uzaklaşma sürecine girdiğinde onun peşinden giderek.

2. Geri çekildiği için onu cezalandırarak (Gray, 1998: 113).

O halde, yapılması gereken şey, ilişkinizi birbirinizin hayatını ele geçirmekten vazgeçerek sürdürmeyi öğrenmektir. Çünkü kadın-erkek ilişkisi, bütün insani ilişkilerden daha fazla gönüllülük gerektiren bir ilişkidir. Eşiniz veya partnerinizle olan ilişkinizi herhangi bir dışsal zorlamayla sürdürmeyi başarmış olsanız bile, sizin için en değerli yeri olan yüreğinin sizin yanınızda olmadığını bilmek, sizi gereksindiğiniz huzurdan daima yoksun bırakacaktır.

Omuzlanması gereken sorumlulukları, birbirini hoyratça yönetme veya hesap sorma yetkisine dönüştürmeye hiç kimsenin hakkı yoktur ve olmamalıdır. Yani evlilik, "Buyur gel, beni kafana göre yönet" demek değildir. Evli bulunan iki kişiden birinin diğerini yok sayarak onun adına karar vermesi doğru olmadığı gibi, adil de değildir. Doğrusu, evlilik bir amir-memur veya askeri bir ast-üst ilişkisi değildir. Özel ve güçlü bir tür gönüllü partnerliği ifade eder. Esas olan, karşılıklı uzlaşmadır.

Oysa erkeklerin çoğunun hayatı bu bitip tükenmek bilmeyen gel-gitler arasında son bulmaktadır. Daha açık bir

ifadeyle, çoğu erkeğin hayatı, romantik ve erotik sevgiye karşı duyduğu dizginlenemez içgüdüsel gereksinme ile, şiddetli özgürlük tutkusu arasındaki çelişkilerin ve çatışmaların buruk bir hikayesinden başka bir şey değildir.

Öyle görünüyor ki, erkekte bağımsız olma tutkusu çok daha güçlüdür. Erkekler, kadınlar karşısında biyolojik olarak daha güçlü olmanın avantajı ile, onlara duydukları cinsel arzunun dayanılmaz dezavantajı arasında sıkışıp kalan garip ve zavallı varlıklardır. Çünkü fiziksel olarak karşı konulmaz olan erkek, kadının erotik cazibesi karşısında bir çocuk kadar zayıf ve aciz, hatta kimi zaman gülünç duruma düşmektedir. Bir erkeğin, ne kadar güçlü olursa olsun, dişiliğinden kaynaklanan o şiddetli çekim gücünün farkına varmış bir kadın karşısında, genellikle teslim olmaktan başka çaresi yoktur; ancak erkeğin teslimiyeti sonsuza dek sürmez.

Sonuç olarak yapılması gereken şey, ilişkinizi daha fazla tüketmeden, birbirinizin bireysel hayatına, (şüphesiz belirli sorumluluklar eşliğinde) bireysel özgürlüğüne ve yalnızlığını yaşama hakkına saygı duymayı öğrenmektir.

III. Evli çiftlerin yaptıkları şey, genellikle birbirlerine sıkıca sarılarak evliliği en kısa zamanda boğmaktır. Çiftler ilişkilerini canlı tutma konusunda hiç kafa yormamakta; buna karşın onu bir an önce eskitmek için çaba harcamaktadır; oysa yapılması gereken şey, özlemenin koruyucu ve tazeleyici gücünü keşfetmeye çalışmak olmalıdır. Birbirinize sıkı sıkı sarılarak, ilişkinizi canlı tutamazsınız. Ara sıra birbirinizden ayrı yatarak veya geçici sürelerle birbirinizden ayrı kalmayı deneyerek, birbirinizi özlemeyi, birbirinize karşı duyduğunuz heyecanı tazelemeyi öğrenmelisiniz. Evliliğinizin kokmadan-çürümeden daha uzun süreyle canlı kalmasını istiyorsanız, birbirinize yapışık yaşamaktan vazgeçmeli, tersine birbirinizi özlemenin yollarını bulmalısınız... Aksi halde evlilik, sizin özel hiçbir çaba

harcamanıza gerek kalmadan, doğal akışı içinde ;sid kendini çürütmenin yollarını kendisi üretecektir. Evliliğin heyecanını her gün biraz daha kaybederek kendini yiyip tüketmesi eşyanın tabiatının bir gereği ve engellenemez trendidir. Özünde, onun korunması için neler yapılması gerektiğini düşünmek ve çaba harcamak gerekmektedir. Bunu yapabilmek ise, ayrıntıda bütünüyle sizin zekanıza, hayal gücünüze ve özel çabalarınıza bağlıdır.

İçinde ayrılıkların ve onlarla gelen özlemlerin bulunmadığı bir kadın-erkek ilişkisinin uzun süreyle ilk zamanlardaki kıvamını koruması kesinlikle mümkün değildir. Kendisini, hızla yiyip tüketir, sıradanlaşır. Öyle ki, artık konuşurken birbirinizi dinlemekten ve birbirinizin yüzüne bakmaktan bile usanır hale gelirsiniz.

Birbirinizi özlemenin yollarını bularak sevginizin tazeliğini korumayı başaramadığınız taktirde, iki kötü olasılığa hazır olmalısınız: Birincisi, ona karşı beslediğiniz sevginiz, saygınız ve ilginiz hızla tükenecek ve ilişkiniz artık bir "tahammül etme süreci"ne girecektir. İkincisi, farklı arayışlara girecek ve büyük olasılıkla birbirinizi kaybetme riskiyle yüzleşeceksiniz. Şimdi lütfen kendinize şu yaşamsal soruyu tekrar sorun: "Onu özlemek için neler yapmalıyım?"

Erkeklerin ve bayanların, evlilik sürecinde, eşlerinin gözünde nişanlılık veya çıkma döneminde oluşturdukları saygınlık ve cazibeyi yok edecek davranışlardan kaçınmaları son derece anlamlıdır. Bu, evliliğin tazelik ve zarafetini koruma açısından, son derece yaşamsal bir noktadır. Evliliği ilk günlerdeki canlılığıyla sürdürmek sizin elinizdedir; ancak bunun için gerçekten çaba harcamak zorundasınız.

Nişanlılık veya çıkma aşamalarında birbirlerine en nezih ve şirin pozları vermek için özel çaba harcayan taraflar, evlendikten

bir süre sonra “artık alan almış, satan satmış” düşüncesiyle, kendilerini bırakmakta ve hızla hem eşlerinin kişiliklerine, hem evliliklerine duydukları saygıyı yok etmek için adeta yarış etmektedirler. Kısa zaman içinde, erkek ve kadın kendini eşine beğendirmeye kaygısını yitirerek eski sıradan hallerine dönmekte ve gerek görünüş gerekse kişilik olarak iyice matlaşmaktadır. Evlilik ilişkisine zamanın vurduğu en acımasız darbe budur. “Evliliğin aşkı öldürmesi” deyiimi ile kastedilen de büyük ölçüde bu olsa gerektir; fakat aslında zamanın evliliği öldürme senaryosunda baş aktör yine kendimiz oluyoruz.

Tuvalet kullanma kültürü ve hijyen konularında çok dikkatli davranmak gerekir. Kullandığınız tuvalet, arduvuzdan oraya giren kişiye o güne kadar hiç kullanılmamış olduğu izlenimini verecek kadar temiz bırakılmış olmalıdır. Banyodan çıkmadan önce banyoyu temizleme konusunda da aynı duyarlılığı göstermelisiniz. Bunun yanı sıra, ağız ve diş temizliği konusunda duyarlı olmalısınız. Eşinizin yanında sümkürme, tükürme, geğirme, küfür etme vb. tiksinti verici, mide bulandırıcı davranışlardan büyük bir özenle kaçınmalısınız. Ayrıca, tıpkı evlilik öncesinde olduğu gibi evlilik sürecinde de, evin içinde ve dışında giydiğiniz kıyafetlerin eşinizin gözlerini okşaması konusunda titiz davranmalı, aynı titizliği saç-sakal tıraşınız konusunda da sürdürmelisiniz. Özetle belirtmek gerekirse, evlenmeden önce karşıvızdaki kişiye kendinizi beğendirmek için gösterdiğiniz özeni ve obsesif düzeye varmaksızın hijyen duyarlılığını evlendikten sonra da sürdürmelisiniz. Aksi halde, kendi ellerinizle büyüüttüğünüz güzel bir ağacı, yine kendi ellerinizle kökünden kesip atmış olacaksınız.

Sevmek, hatta ölesiye sevmek, bir evliliğin kurulması için gerek ve yeter bir koşul olarak kabul edilebilse bile, evliliğin heyecan uyandıran romantik çizgilerinin korunması ve sürdürülmesine asla yetmez.

Kısaltmak gerekirse, evlilikte romantik sevgiyi tez zamanda tüketen en önemli şeylerden biri, eşlerden birinin (genellikle de erkeklerin) insani kusurlarını yeteri kadar gizleyemiyor ya da gizlemiyor olmasıdır. Tuvalet her girişimizde mide bulandırıcı izlerine tanıklık ettiğimiz birine karşı romantik sevgiyi sürdürebileceğimizi kim söyleyebilir ki?

V. Eşinizi memnun etmek için neler yapabileceğinizi düşünmeye özel vakit ayırmalısınız. Eşinizin sevdiği şeyleri ondan esirgememeli, sözgelimi ona çiçek almak veya hediye vermek için sevgililer gününü, doğum gününü, anneler gününü, babalar gününü vs. beklememelisiniz. Zaten, böylesi özel günlerde yukarıdan gelen talimatla hediye almak, aşk gibi, sevgi gibi gönüllü duygularla çok da bağdaşık durmuyor. Bunu sık sık yapmalı ve ona duyduğunuz saygı, sevgi ve şefkatin sıcaklığını, onun hoşuna gidecek çeşitli şekillerde göstermeyi alışkanlık edinmelisiniz. Bu, onun kendini iyi hissetmesini sağlayacak ve o pozitif enerji bir şekilde size yansıyacaktır.

VI. Eşler, zaman geçtikçe birbirlerini gözlerinin içine bakarak dinleme meziyetinden iyice uzaklaşırlar. Aslında bu, bir bezginlik ifadesidir. “ Senî artık önemsemiyorum!” anlamını keskin biçimde içeren bir sinyaldir; oysa iyi bir eş olmanın temel koşullarından biri, eşinizi her zaman ilgiyle dinlemektir. Yani o konuşurken havaya veya etrafa değil, tıpkı ilk tanıştığınız günlerde olduğu gibi, ilgiyle gözlerinin içine bakmalısınız. Çünkü herkes, konuşurken ilgiyle dinleniyor olmaktan hoşlanır ve kendisini dinlerken gösterdiğiniz dikkatin düzeyini, otomatik olarak kişiliğine duyduğunuz saygının düzeyi olarak algılar. Yanı başınızda sizi ilgiyle dinlemeye hazır birinin varlığını duyumsamak, kimi zaman inanamayacağınız kadar şiddetli bir gereksinim haline gelebilir. Çünkü anlattığınız şey, size göre o anda dünyanın en önemli konusudur.

Ev işleri sandığınız kadar kolay değildir ve zaten yirmi dört saatini birlikte yaşadığınız hayatın zorluk içeren bütün zaman ve durumlarında yardımlaşmak, her şeyden önce insani bir standarttır. Şayet birlikte oturduğunuz kişi bir akrabanız, arkadaşınız veya kardeşiniz olsaydı, evdeki işleri adil bir şekilde paylaşmayacak mıydınız? Unutmayın ki, eşiniz de onlar gibi bir insandır ve sizinle, onlardan çok daha fazlasını paylaşmak için yanınızda bulunmaktadır. Üstelik bunu yaptığınızda, kadınınuzun size daha fazla zaman, sevgi ve ilgi ayırmasını sağlamakla, kendinize de büyük bir iyilik yapmış olursunuz.

Değişiklik hemen her zaman tazelik duygusu verir ve kendinizi iyi hissetmenizi sağlar. Yeniliklere ve fantezilere açık bir kişiliğe sahip olmalı veya en azından bunun için çaba harcamalısınız. Böylelikle, eşinizin zihninde sıkıcı biri olmaktan çıkacak, daha renkli ve cazip bir kişilik imajı oluşturacaksınız. Ayrıca, eşinizle sık sık farklı yerlere seyahate çıkmanın ilişkinizi boğulmaktan kurtaracak etkenlerden biri olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

IX. İnsanlar genellikle, evlenmek istedikleri kişi üzerinde fazlaca düşünme gereksinimi duymaksızın evlenirler. Bu da, aday olan kişinin kişilik özelliklerinden çok fiziksel çekim gücüne kapılma, anne-babanın veya çevrenin referansları, bayanın ev işlerinde becerikli olması, yakın akrabalık, kişinin iyi bir mesleğinin olması, varlıklı biri olması vb. gibi ikincil nedenlere dayanarak karar vermeyi ifade eder. Çoğunlukla, evlenmeyi düşündüğümüz kişinin uzun ve hatta kısa vadede bile mutluluğumuza en fazla katkıda bulunacak olan kişisel özelliklerine verdiğimiz değer, hemen her zaman bütün bu saydığımız yedek değerlerin altında kalmaktadır. Kişilik özelliklerini, “karakteristik özellikler” ve “edinilmiş alışkanlıklar” olarak ikiye ayırırsak, şunu söyleyebiliriz: Evleneceğiniz kişinin sonradan edinilmiş olan alışkanlıkları, örneğin sigara alışkanlığı,

çikolata yeme alışkanlığı, televizyon bağımlılığı gibi özellikleri sonradan düzelebilecek şeylerdir; ama sözgelimi inatçılık, mal ve makam hırsı, cimrilik, aşırı kıskançlık, cinsel soğukluk, acımasızlık gibi karakteristik veya kronik sayılabilecek özelliklerin sonradan değiş(tiril)mesi son derece zordur.

Toplumda yaygın kanılardan biri de, evliliğin bu ve benzeri alışkanlıkları düzelecek büyüğü bir formül olduğudur; oysa genellikle evlilik bu tür alışkanlıkları, özellikle de karakteristik sayılabilecek özellikleri yok etmek veya düzeltmekten çok, daha da kötüleştirmektedir. Eğer sevdiğiniz kişinin evlilik öncesinde beğenmediğiniz huylarından evlendikten sonra vaz geçeceğini düşünüyorsanız, sadece evlilik konusunda değil, aynı zamanda hayatınız konusunda en büyük hatalardan birini yapıyorsunuz demektir. Evlilikle birlikte küçük kötü huylar ve alışkanlıklar bile gittikçe büyüyen bir sorun haline gelebilmektedir. İşin doğrusu, evleneceğiniz kişinin küçük kusurlarını bile görmezden gelmemelisiniz.

X.Nitekim Türkiye’de yaşanan insani ilişkiler içinde en sorunsal alan, bizzat geleneğin kurguladığı ve sıkı biçimde denetlediği evlilik kurumudur. Bugün, geleneksel normlar içinde kalarak en az beş yıldır evliliklerini sürdürmekte olan çiftler arasında, ilişkileri tükenmemiş olanların oranı, kesinlikle % 3’ün üzerinde değildir ve hepsinin de acil olarak sıkı bir terapiye ihtiyacı vardır. Çünkü evliliklerinden mutluluk duymayan bir erkek ve kadın, çocuklarına karşı iyi birer ebeveyn olamaz. Evinde mutlu olmayan bu insanlar sokakta, işyerinde, trafikte, diğer insanlara güven duygusu veremez. Bu mutsuzlar ordusunun türeten bataklık, insanları karşı cinsle olan ilişkilerinde, mutsuzluğa göre kurguladığı kendi köhne kurallarına uymaya zorlayan geleneksel kültürden başkası değildir. Daha kötüsü, yine bizzat geleneğin, bu alanda koyduğu kuralları, yalın insan aklının eleştirme ve yargılama yetkisinden kesin

bir dille muaf tutmuş olmasıdır. Bizlerden, mutlu olmak ya da olmamak denkleminde bireysel konumunuzu belirleyebilecek kadar önemli bir konuda, susmanız istenmektedir. Bırakın evliliğin ana arteri olan aşkı ve cinselliği, aile içi rol dağılımının tartışılmasını bile tuhaf karşılayacak kadar gelenekçi düşünen bir toplumda doğmuş ve yetişmiş insanlarız. Doğal olarak, geleneğin emirlerine aykırı duran kimi şeyleri yapmak, birçoğunuza ters veya olanaksız görünebilir; ancak içinde büyüdüğümüz geleneksel düzen, her birimizin hayatını mutlulukla doldurmak değil, adeta mutlulukla tanışma onuruna bile erişmeden sonlandırmak üzere, bilinçli olarak tasarlanmış gibi görünmektedir. Geleneğin bilinçaltınızın en uzak köşelerine dek işlemeye çalışan antik kalıplarından kurtularak kendiniz olamadığınız, geleneği kutsal kitap gibi başına taç eden toplumun ağzına bakarak ondan talimat beklediğiniz ve size yüklediği rolleri sorgulamadan oynamaya devam ettiğiniz sürece, sadece başarılı biçimde mutlu aile pozları veren insanlar olur, ama asla mutlu olamazsınız!

KARŞI CİNSLE İLİŞKİDE ANAHTAR DAVRANIŞ: “ÇIKARLARI DEVRETMEK”

Acı ve zevk, davranışlarımızı yönlendiren iki temel dinamiktir. Neredeyse bütün davranışlarımızı acı-zevk ekseninde belirleriz. Yaşamın tüm adımlarında, neyi yapıp neyi yapmayacağımız konusundaki tercihlerimizi belirlerken, aslında düşündüğümüz şey hep aynıdır: Acılardan kaçmak veya zevklere ulaşmak... Ben genelde evliliği, insanın acılardan kaçma ve hazlara ulaşma güdüsünün çok somut bir yansıması olarak görürüm. Çünkü evliliğin içinde, insanın en güçlü içgüdülerinden ikisi en canlı şekliyle boy gösterir: Cinsellik ve korunma içgüdüleri. Cinsellik, insanın hazza koşma, korunma içgüdüleri ise acılardan kaçma çabalarının asli kaynağıdır.

Dilerseniz, bununla ilgili olarak, dünyanın en ünlü kişisel gelişimcilerinden biri olan Anthony Robbins'e biraz kulak verelim:

“Olay meydana geldiğinde, kadın daha yarım saattir koşu yapıyordu. Birdenbire bir düzine çocuk, çalılarının arasından fırlayıp olanca hızlarıyla ona doğru koştu. O daha neler olup bittiğini anlamaya vakit bulamadan üzerine aylıp çalılarının arasına çektiler ve bir kurşun boruyla dövmeye başladılar. Çocuklardan biri onu yüzünü kan içinde bırakıncaya kadar tekmeledi. Sonra ırzına geçtiler, ters ilişkide bulundular, öldü diye bırakıp gittiler.

Birkaç yıl önce New York'un Central Park'ında meydana gelmiş olan bu akıl almaz saldırıyı duymuşsunuzdur eminim. Olayın olduğu gece ben New York'taydım. Yalnız saldırının vahşetinden değil, özellikle saldırganların kim olduğunu öğrenmekten ötürü afallamış durumdaydım. Çocuktuk bunlar. Yaşları 14 ile 17 arasında değişiyordu. Genel kalıba uymayan yanları, yoksul olmadıkları gibi, birbirlerine kötü davranan ailelerden gelmiş de olmamalarıydı. Özel okullarda okuyan çocuklardı bunlar. Küçükler liginde oynayan, tuba dersleri alan çocuklardı. Uyuşturucunun çıldırttığı ya da ırkçılığın motive ettiği çocuklar da değillerdi. 28 yaşındaki bu kadına saldırmışlardı; üstelik onu öldürmelerine ramak kalmıştı ve bunu bir tek nedenden dolayı yapmışlardı: Eğlenmek... Bu kararlaştırdıkları eyleme bir ad bile bulmuşlardı. "Vahşileşme" diyorlardı buna.

Bu olayın meydana geldiği yerden 250 mil ötede, ülkemizin başkentinde, National Havaalanı'ndan kalkış yapan bir yolcu uçağı, kör edici bir tipide Potomac Köprüsü'ne çarptığında, iş saati bitimi olması nedeniyle köprüde trafik çok yoğundu. Trafik durdu, acil kurtarma ekipleri derhal olay yerine sevk edildi, köprünün üzeri bir kaos ve panik kabusuna dönüşmüştü. İtfaiyecilerle sağlık görevlileri durumun korkunçluğu karşısında neye uğradıklarını şaşırdılar. Kaza kurbanlarını kurtarabilmek için defalarca Potomac'a dalışlar yaptılar.

Sudaki adamlardan biri, kendisine atılan can yeleklerini sürekli olarak başkalarına veriyordu. Pek çok hayat kurtardı; ama kendi hayatını kurtaramadı. Sonunda kurtarma helikopteri ona ulaştığında, buzlarla kaplı suların altına gömülmüş durumdaydı. Bu adam hiç tanımadığı o insanları kurtarmak için kendi hayatını vermişti! Acaba başka insanların hayatına bu kadar yüksek bir değer biçmesinin nedeni neydi? Daha

önce hiç görmediği bu insanların hayatı için kendi hayatını vermeye neden böyle bir istek duymuştu?

İyi eğitim almış bir insanın pişmanlık duymaksızın vah-şileşmesi, beri yanda bir başkasının hiç tanımadığı insanları kurtarmak için kendi hayatını vermesi acaba nedendir? İnsanı kahraman yapan, alçak yapan, suçlu yapan, katkıda bulunan biri yapan şey nedir? İnsan eylemleri arasındaki farkı saptayan şey nedir? Ömrüm boyunca hep bu soruların cevabını aramışımdır. Kesin olarak görebildiğim bir tek şey var, insanlar rastgele yaratıklar değil. Biz her yaptığımızı bir nedenden dolayı yapıyoruz. Belki o nedeni bilinç düzeyinde fark etmiyoruz; ama bütün insan davranışlarının gerisinde kesinlikle tek bir içgüdü var. Bu içgüdü hayatımızın her yönünü etkiliyor, ilişkilerimize de, mali konularımıza da, vücutlarımıza da, beynimize de ulaşıyor. Sizi şu anda kontrol etmekte olan ve ömrünüzün sonuna kadar kontrol edecek olan o güç nedir biliyor musunuz? Acı ve zek! Siz ve ben, yaptığımız her şeyi, ya acıdan kurtulma ihtiyacından ötürü ya da zevke ulaşma arzumuzdan ötürü yapıyoruz (Robbins, 1995: 59-60).

“Başannın sırrı, acıyla zevkin sizi kullanmasına izin vermektense, acıyı ve zevki kendiniz kullanmayı öğrenmektir. Bunu yaparsanız, hayatınızın kontrolünü elinize alırsınız. Yapmazsanız hayat sizi kontrol eder.”²

“Donald Trump’la Mother Teresa’yı güdüleyen aynı güçtür. Şimdi sizin ‘Aklını mı kaçırdın Tony?’ dediğinizi duyar gibi oluyorum. ‘İki insan birbirinden ancak bu kadar farklı olabilir!’ diyorsunuz, değil mi? Bu insanların değer verdikleri şeyler yelpazenin iki ayrı ucunda yer alıyor, orası doğru; ama her ikisini de güdüleyen acı ile zevktir. Hayatlarına biçim veren şey, nelerden zevk alacaklarına ve nelerden acı çeceklerine ilişkin bilgi ve kanılarıdır.

Hayattan öğrendiğimiz en önemli ders, bize neyin acı, neyin zevk getirdiğidir. Bu ders, her birimiz için farklıdır; bu nedenle de davranışlarımız çeşitlenir.

Donald Trump'ı hayatı boyunca güden ne olmuştur? En büyük ve en pahalı yatılara sahip olmaktan, en gösterişli binaları yaptırmaktan, en kurnaz anlaşmaları imzalamaktan zevk almayı öğrenmiş, yani kısacası en kocaman ve en iyi oyuncaklara yönelmiştir. Kendine göre acıyı nelere bağlayacağını öğrenmiştir. Kendisiyle yapılan röportajlarda, en fazla acı duyduğu şeyin ikinci gelmek olduğunu söylemiştir. Onun gözünde bu, başarısızlıktır. Aslında tüm başarma güdüsü, bu acıdan kaçmak için harekete geçmektedir. Bu, zevk alma arzusundan daha güçlü bir motivasyondur. Eminim, rakiplerinin pek çoğu, Trump'ın ekonomik imparatorluğu çöktüğünde onun duyduğu acıdan büyük zevk almışlardır. O insanı ve hatta başkalarını ve bu arada kendimizi yargılamaktansa, onu güdüleyen gücün ne olduğunu anlamak ve çektiği acıdan dolayı ona merhamet göstermek çok daha değerli olabilir.

Bunun tersine bir de Mother Teresa'ya bakalım. Bu kadının yüreği öylesine sevgi doludur ki, başkalarının acısını görünce kendisi de acı çekmektedir. Kast sisteminin haksızlığını görmek onu derinden yaralamıştır. O insanlara yardım etmek için harekete geçtiğinde, çektikleri acının ortadan kalktığını, dolayısıyla kendi acısının da ortadan kalktığını görmüştür. Mother Teresa için hayatın nihai anlamı, Kalküta'nın, yani Zevkler Kenti'nin (Hindistan'da bir bölge) en yoksul semtlerinde bulunabilir. Milyonlarca yoksul ve hastalıklı mültecinin barındığı yerlerde. Bu kadın için zevk belki de diz boyu balçıktan geçip salaş bir kulübeye varmak, oradaki kolera ve dizanteriden harap olmuş bebeklere ve çocuklara yardım etmek, bakmaktır. Başkalarına yardım etmenin kendi acısını hafifletmesi, onlara daha iyi bir hayat vermenin, zevk vermenin kendisine de zevk getirmesi,

onu yönlendiren güçtür. Çünkü o başkaları için fedakarlık etmenin en büyük iyilik olduğunu öğrenmiştir. Böyle yapmak, ona hayatının anlam kazandığını ifade etmektedir.

Çoğumuz için Mother Teresa'nın o mütevazı yardımseverliğini Donald Trump'ın maddeciliği ile bir araya getirmek oldukça güçtür; ama unutulmaması gereken çok önemli bir nokta, bu iki insanın kendi kaderlerini çizirken kendilerine neyin acı, neyin zevk verdiğine dayanmış olmalarıdır. Elbette ki, geçmişleri ve çevreleri bu seçimlerde büyük rol oynamıştır; ancak sonunda kendilerini ne için ödüllendirip ne için cezalandıracakları konusunda bilinçli bir karar vermişlerdir" (Robbins, 1995: 64-65).

Sarının pek çoğunuz, bu satırları alıntıladığım ve dipnotta belirttiğim kitabı okumuşsunuzdur. Hayatımızın akışı içinde, irili-ufaklı tüm karar ve eylemlerimizin kökeninde "acı ve zevk (haz) kavramları vardır. Aldığımız kararları onlara acıdan çok haz bağladığımız için alıyor, almadığımız veya kaçındığımız kararları ise onlara hazdan çok acı bağladığımız için almıyoruz. Yani bütün karar ve eylemlerimizi "acı-zevk ikilemi"nde belirliyoruz.

Bu bağlamda, Robbins'in Rahibe Teresa örneğini seçmiş olmasını ilginç buluyorum. Çünkü akla ilk gelen rastlantısal seçeneklerden biri olmadığı izlenimi uyandırıyor.

Bilindiği üzere, Rahibe Teresa Hristiyan bir din görevlisidir. 1910 yılında Makedonya'da dünyaya geldi. 18 yaşında ailesinden ayrılarak Hindistan'da misyonerlik çalışmaları yürüten İrlanda merkezli "The Sisters of Loreto" adlı bir rahibe örgütüne katıldı. Dublin'de birkaç ay süren rahibelik eğitiminin ardından Hindistan'a gönderildi. 1931'den 1948'e kadar Hindistan'ın Kalküta eyaletinde bulunan St. Mary's High School'da dersler verdikten sonra, kilise yöneticilerinden izin alarak hayatını

eyaletin varoşlarında dayanılmaz bir yoksulluk içinde yaşayan insanlara yardım çalışmalarına adadı. İlk girişimlerinden biri, orada yaşayan yoksulların çocukları için bir açık hava okulu kurmak oldu. Rahibe Teresa'nın daha sonra kimi gönüllü kişi ve kuruluşların da desteğini alarak, sadece eğitimle değil, aynı zamanda bölgede yaşayan insanların sağlık sorunları ve yoksulluğu ile de savaştığı bilinmektedir.

İlerleyen yıllarda, Rahibe Teresa'nın başlattığı bu hayır ve yardım girişimi dünyanın çeşitli ülkelerinde kurumsal hale gelmiş ve kendisine zor koşullarda ve büyük özveriyle yoksullara yaptığı bu gönüllü insani yardımlardan ötürü çeşitli platformlarda ödüller verilmiştir.

Anlatıldığına göre Rahibe Teresa, yoksul insanların dertleriyle ilgilenmenin içinde hayatının en derin hazzını yaşamıştır. Böylesi bir hayırseverlik kimden gelirse gelsin alkışlamalı ve rahibe Teresa'yı kutlamalıyız.

Ancak burada, çoğu kimsenin gözden kaçırdığı bir şeyi vurgulamamız gerekir: Rahibe Teresa, adından da anlaşılacağı gibi, her şeyden önce bir rahibedir. Böyle bir kişinin, tüm samimi dindar insanlarda olduğu gibi, acı ve zevk kavramı dünya hayatı ile sınırlı değildir. Belli ki o, herkesin yüreğinde soğuk bir ürperti duyarak kaçmaya çalıştığı varoşlarda yaşayan yoksulların acılarını paylaşmaya koşarken, Tanrı'nın bunun karşılığında kendisine vaat ettiğine inandığı cennetin (İkinci ve sonsuz hayat) ışıltılı güzelliklerinin hazzını duyumsamıştır. Böylece zevk kavramına dünyada alacağı birkaç ödülден daha çok, dünyanın ardından vaat edilmiş cennetin nimetlerini bağlamıştır.

Eğer insanın da Tanrı ile birlikte sonsuza dek yaşayacağına ve dünyada yaptığınız her bir eylemin ikinci ve sonsuz hayatta büyük bir ödül veya cezaya dönüştürülmek üzere

değerlendirildiğine inanıyorsanız, yaşayacağınız peşin zevk ve mutlulukları diğer insanlarla paylaşma veya onların acılarını dindirme uğrunda feda etme doğrultusunda çok daha büyük bir motivasyon kazanabilirsiniz. Çünkü dünyada diğerlerinin mutluluğu için bilinçli bir inançla katlanacağınız her bir acının ikinci hayatta size, sözgelimi görkemli bir köşk, muhteşem bir eş, lüks bir araba vb. nimetler olarak geri döneceğini bilirsiniz. Kısacası, eylemlerinize ilintilendirdiğiniz zevkler ve acılar yalnız dünya ile sınırlı olmadığından, aynı zamanda ikinci hayattaki iki sonsuz mekanla (cennet ve cehennem) birleştiğinden dolayı, burada başkalarının mutluluğu için kendi hazlarınızı terk etme, dahası bu yüzden yaşayacağınız acılardan bile zevk duyma gücüne ulaşabilirsiniz. Bu açıdan kutsal kitap Kuran'da geçen şu ifade çok anlamlıdır: "En sevdiğiniz şeylerden Tanrı'nın hoşnutluğunu kazanmak için harcamadıkça gerçek mümin olamazsınız." Doğal olarak, Tanrı'nın hoşnutluğu insana bu hayatın ardından sonsuz mutluluğu getirecektir. Bunun için, bize ait birtakım hazzardan vazgeçmemiz istenmektedir. Burada vazgeçtiğimiz o hazzın, dünyada olmasa da bir sonraki hayatta bize daha büyük nimetlere dönüşerek döneceği inancı, yapılan iyiliğin içini daha büyük bir hazla doldurmakta, böylece yapılan iyilik ve fedakarlıklar hazzın kendisi haline gelerek, kişisel motivasyonu geometrik olarak büyötmektedir. Öte yandan, "sonsuzluk vizyonu"nu kaybettiğiniz zaman, ölümle yüzleştığınız anda dünyada o güne dek ne kadar yaşadığınız, en güzel anılarınız, içtenlikle yaptığınız iyilikler, özgürlüğünüz ve başkalarının mutluluğu uğrunda gösterdiğiniz çabalar bir anda koskoca bir hiç haline dönüşebilmektedir.

Şimdi bu temel dinamiğin, evlilikle olan ilişkisini bir parça açmaya çalışalım.

Bilindiği gibi Batı kültüründe, nikah geleneğinde tören sırasında gelin ve damadın her birine “iyi günde ve kötü günde, hastalıkta ve sağlıkta, zenginlikte ve yoksullukta” eşinin yanında olup olmayacağı sorulur. Eşler birbirlerine sadece zevkleri değil, acıları da paylaşacaklarına, gerektiğinde birbirlerinin acılarını, sıkıntılarını, sorunlarını paylaşacak veya ondan alıp kendilerinin yaşayacaklarına dair söz verirler. Bu güzel bir gelenektir. Evlilikte, herkes sadece kendi hazlarını yaşamak isterse, birlikteliğin sürdürülmesi kesinlikle olası değildir. Eşlerden biri kendi zevklerine koşarken diğ erinin acılarını görmezden gelmemeli, gerektiği zaman onun acılarını da yüklenme veya kendine acı vermesi pahasına eşinin zevklerine hizmet etme erdemini öğrenmek zorunda olduğu bilinciyle donanmış olmalıdır. Örneğin yoğun bir iş gününün ardından yorgun argın eve geldiğinizi düşünün. Muhtemelen bütün istediğiniz, güzel bir duş aldıktan sonra, üzerinize rahat bir şeyler giyip televizyonun karşısına oturmak ve biraz kafanızı dinlemek olacaktır; ama varsayın ki, o sırada evde size anlatacak çok şeyi olan veya kendisini dinlemenize çok ihtiyacı olan eşiniz gün boyunca sizin gelmenizi beklemiştir. Bir anda, karşısına oturup onu ilgiyle dinleme fikri, sizin zihninizde sıkıntıyla özdeşleşecektir. Bunu yapmanın size sıkıntıdan başka bir şey vermeyeceğini düşüneceksiniz. O halde, bunu yapmakla en azından eşinize bir haz ve mutluluk vereceğinizi düşünmeli, sizin acınızın onun mutluluğuna dönüşmesine izin vermelisiniz. Böylelikle, hem eşinizin gözünde onunla ilgilenen sevecen ve anlayışlı bir eş imajı kazanmış olacak, hem de özverili bir iyilikte bulunduğunuz için Tanrı’nın sevgisine ve size vaat ettiği sonsuz mutluluk ödülüne yakınlaşmış olacaksınız. Burada, aynı zamanda daha büyük ve aşkın bir mutluluğa kavuşma düşüncesi, size şu anki sıkıntıya katlanma gücü vermektedir. Hatta bu

düşünme biçimi, çoğu kez size normal koşullarda sıkıntı vermesi beklenen pek çok işi, sizin için derin bir hazza bile dönüştürebilir. Böylece, eşinizin evlilikten öncelikle beklediği şeyler konusunda daha duyarlı ve özgecil olabilmek için gerekli olan büyük bir motivasyon kaynağına kavuşmuş olursunuz. Kendiniz bir işi yaparken zevk duymuyor veya sıkıntı çekiyor olsanız bile, eğer eşinizi mutlu ediyorsa, onu yapmak sizin için de bir tür mutluluğa dönüşebilir. Sonuçta, siz mutlu olmasanız da, en azından birinin mutlu olmasına katkıda bulunmuş olmakla, hem manevi bir mutluluk ve huzur duyar, hem de bu hizmet davranışınızın ikinci hayatta büyük ödüllere dönüştürülmek üzere kayıt altına alındığını bilmenin mutluluğunu yaşarsınız. Sonuç olarak, acı ve zevk güdülerimiz sonsuzluk vizyonu ile bütünleştiği zaman, acılara da zevklere koşarken duyduğumuz coşkuyla koşmayı başarabiliriz. Böyle bir durumda, sözgelimi bir erkek olarak, geleneksel rol paylaşımını aşabilir ve eşinize güzel yemekler yaparak masayı hazırlama ve sonunda masayı toplayarak bulaşıkları makineye yerleştirme gibi işleri sürekli eşinize yaptırmazsınız; hiç değilse haftada birkaç kez veya hafta sonu tatillerinde siz yaparsınız. Diğer ev işlerinde de onu yalnız bırakmaz ve onu yormazsınız. Onu gereksinim duyduğu içtenlikli sevgi eylemleriyle ve hizmet davranışlarıyla kuşatırsınız. Çünkü her bireyin, okşanmasına sıklıkla gereksinim duyduğu güçlü bir farkındalık bilinci vardır.

Öte yandan, bayan da aynı durumdadır. O da, eşini sevgiyle kuşatmalıdır ve erkeği en zor sınavı olan güçlü cinsel içgüdüleriyle baş başa bırakmamalıdır. Onu mutlu edebilmek için, cinselliği kendisi için de bir haz kaynağı haline getirmeye çalışmalı, cinsel eylemlerini sürekli fantezilerle süslemeyi bilmelidir. Bu, her kadının okuyarak, düşünerek ve çaba harcayarak yapabileceği bir şeydir. Evleninceye dek, eşini elde etmek için

ne denli büyük ve yoğun çabalar harcadığını anımsayan her çift, aynı özgecil duyarlılığı onu sürdürmek için daha fazlasıyla harcaması gerektiğini unutmamalıdır. Çünkü bir ilişkiye veya evliliğe başlamak kolay, ancak zamanın yıkıcı etkilerine karşı koruyarak sürdürebilmek epey zor bir iştir...

ALDATMANIN ANATOMİSİ

İhanet gizemlidir. Kendi içinde ihanet eden için olduğu kadar, ihanet edilen için de garip ve kurak bir heyecan barındırır. İhanet bir sırdır; korkak ve ürkektir. İhanet, karanlık gecelerin yarasasıdır. Gün ışığını asla sevmez. Gizli olmak ve gizli kalmak zorundadır.

Kadınla erkek arasındaki ihanet, temelde aynı nitelikleri taşır. Bir yönüyle sevgiye ve sadakate duyulması gereken saygının sona erdiği anın resmidir. Öte yandan, kadınla erkeğin mahrem ilişkisinde sevgi ve saygıya ihanet olarak tanımlanan eylemler, daha derinlerde bu tür ilişkilerin kutsallığı inancına dayanır ve dokunulmazlık düzeyinde özel bir ilişki olarak kabul edilir.

Peki, kadın erkeğe veya erkek kadına neden ihanet eder? Bu sorunun, erkek açısından başka, kadın açısından bambaşka nedenleri vardır. Çünkü iki cinsin doğası da birbirinden oldukça farklıdır.

Aslına bakılırsa, kadınlar “aldatma” kavramıyla, erkekler kadar barışık değillerdir. Fakat ihanetin kıyılarına vardıkları zaman, bir yığın gerekçeleri olabilir. Kadının aldatma konusunda ilk adımı atan kişi olmak istememesinde, kadın doğasının evrensel yasalarının olduğu kadar, toplumun genellikle kadına yüklemiş olduğu genel geçer rollerin de etkisi vardır. Aldatma olgusunun sonuçta cinsel eylemle sıkıca ilintili olduğunu, en azından cinsel eylemi er geç içermek zorunda kalacağını

varsayarsak, kadının cinsel içgüdüsünün erkeğinki kadar zapt edilmez olmamasının, onu aldatma eyleminin ilk öznesi olmaktan alıkoyabileceğini öngörebiliriz. Böylece kadın, cinsel bir dürtüyle aldatan olmaktan da, bir ölçüde uzaklaşmış olmaktadır. Dişil doğasıyla kadın, yuva kurmaya ve onu korumaya daha eğilimlidir ve eşi tarafından özellikle duygusal ve bir dereceye kadar da olsa cinsel gereksinimlerine yanıt verildiği sürece, aldatma düşüncesine kolaylıkla yaklaşmaz. Şimdi, bir kadının eşini aldatmasına gerekçe olabilecek nedenler üzerinde, sıklık sırasına göre tek tek durmaya çalışalım:

I.Duygusal Boşluk (sevgi yoksunluğu) ve yalnızlık: Bir yönüyle zayıf cins olmasından dolayı, diğer yönüyle de doğal programında yer alan bir tür itkiyle kadın sevgiye ve saygıya, erkeğe göre çok daha fazla gereksinme duymaktadır. Sevgi ve saygıyla kuşatıldığını bilmek ve değerli olduğunu hissetmek, kadın için tıpkı bir çiçeğin suya duyduğu biyolojik gereksinmeye benzer. İçinde sevgi ve saygıyı duyumsadıkça, serpilir, güzelleşir ve renklenir. Bunlardan yoksun kaldığında ise, hızla solar ve ölür. Her zamanki iflah olmaz yalnızlığı, dayanılmaz bir acıya dönüşür ve böylesine yalnızlık çeken bir kadının yapabileceklerinin olmasa bile, düşleyebileceklerinin sınırı yoktur. Nitekim kadın için, sevmek daima sevmekten daha güçlüdür ve bu arzunun da nihai sınırı yoktur. Bir kadını ne kadar severseniz sevin, asla doymayacaktır; ancak onunla birlikte yaşamamanın, onu bıkmadan-usanmadan sevgi ve saygının hayat veren suyu ile beslemekten başka yolu olmadığı açıktır. Doğrusu, bir kadınla ömür boyu mutluluk içinde yaşamak, öğrenilmesi büyük bir sabır ve çaba gerektiren zor bir sanattır. Açıktır ki, erkeklerin pek çoğu kadın doğasının kadim sevgi gereksinimini bilmemeleri veya yeteri kadar sabırlı davranmamaları nedeniyle, zamanla onları kendilerinden uzaklaştırırlar. İşte bu noktada, kadının burnuna “başka bir erkek” kokusu

düşer. Kendisine şiddetle gereksindiği sevgiyi ve saygıyı vaat eden bir erkeğin..Kendisini sık sık kucağına alacak ve bir çocuk gibi saçlarını okşayacak, kulaklarına eğilip onu dünyanın merkezine çeken şarkılar, şiirler ve güzel sözler söyleyeceğini vaat eden bir erkeğin..Günün her saatinde onu düşünen, düşleyen ve ona kavuşacağı anları beklerken bir gözü hep saatinde olan bir erkeğin..Ona sürprizler yapmak için planlar yapan zeki ve düşünceli bir erkeğin..Onu kıskanan ve koruyan bir erkeğin kokusunu duymaya ve özlemeye başlar..

Şayet, günün birinde etrafında düşlediği bu çerçeveye oturan bir erkekle karşılaşır, onunla ilgili fanteziler kurmaya başlayacak ve uygun ortamı da yakaladığı taktirde, kendini onun kucağına atmak, ciddi bir seçeneğe dönüşebilecektir.

Dikkat edilirse, aldatan kadınların en büyük gerekçesi, sevgi ve saygıya duydukları şiddetli özlemin boşa çık(arıl)mış olmasıdır. Çünkü Aristo'nun deyiimiyle, "Doğa boşluk kabul etmez." Her boşluk, çok geçmeden bir başka şey tarafından doldurulur. Aynı şekilde, kadının ruhunda bırakılan sevgi boşluğu da, bir başka erkekçe, eylemsel alanda olmasa bile, düşsel alanda mutlaka doldurulacaktır..

II.İntikam ya da misilleme isteği: Yukarıda da belirttiğim gibi, genellikle cinsellikle bağlantılı olan aldatma eylemine daha yatkın olan cins, erkektir. Potansiyel olarak erkeklerin, karşı cinsel ilişkide cinsellik merkezli algılayan, ancak daha çabuk bıkan, değişiklik arayan ve özgürlüğüne aşırı düşkün bir yanı vardır. Aldatan kadınların pek çoğunun, aslında aldatmanın ilk öznesi olmadıkları ve eşlerinin kendilerini aldattığını öğrendikten sonra, ona aynı eylemle misilleme (kisas) yapmaya yöneldikleri, yaygın, fakat az bilinen bir olgudur. Aslına bakarsanız, gözlemlerimin beni inanmaya zorladığı şey, aldatan kadınların çoğunluğunun, bunu başlatan taraf olmadıkları ve bir şekilde misilleme olarak yaptıklarıdır. Bir yandan zayıf

olmaları ve “yuva yapan kuş” olmaya doğal eğilimleri, öte yandan üzerlerinde bulunan oransal toplum baskılaması, aldatmada etkin olmalarına veya insiyatif almalarına engel olmaktadır. Ne var ki, kadınlar ekonomik açıdan güçlü ve bağımsız olma sürecinde her geçen gün daha rahat koşullara kavuştukça, aldatmada da insiyatif almaya başlamaktadırlar. Bugün artık, aldatmanın tadına ermek için sırada bekleyen kadınların sayısı, her zaman olduğundan çok daha fazladır ve hızla da artmaktadır. Böylelikle, kadınlar aynı zamanda aldatmaya yeni, yaldızlı gerekçeler üretmeye başlamışlardır.

III.Erkeğin finansal yetersizliği: Genellikle, erkeğin her durumda kendisinin gereksinimlerini karşılamakla mutlak yükümlü olduğu önyargısı nedeniyle asalak psikolojisine saplanmış bulunan ve doğrusu bu önyargıdan çok da hoşlanan kadınların, bu yüzden eşlerini aldatma olasılığına yakın duruşlarında şaşılacak bir şey yoktur. Nitekim doğası gereği kadınlar çeşitli açılardan lüks bir yaşamın standartlarına daha fazla ilgi duyarlar. Bunda, zayıf ve korunmaya muhtaç oldukları yönündeki inançlarının da etkisi olduğu doğrudur. Ancak, burada esas olan, yine de kadının dünya hayatının hazlarına karşı duyduğu şiddetli doğal ilgidir. Kadının erkeklerle karşılaştırıldığında en kapsamlı farklılığının sahip olduğu tüm içgüdülerinin ve duygularının erkekten daha şiddetli veya keskin olduğu gerçeğini temel alırsak, erkeğin sevdiği yaşamın kadının gözüne çok daha renkli ve ışıltılı göründüğünü söyleyebiliriz. Bu nedenle, kendisine daha lüks bir yaşam sunmayı vadeden bir erkek için mevcut eşini veya arkadaşını terk etmesi oldukça anlaşılabilir bir şeydir. Kısacası, kadının bilinçaltında daha konforlu bir yaşama duyduğu doğal ilgi, geleneğin empoze ettiği asalak psikolojisine eklendiğinde, erkeğin maddi yetersizliğine dayanan aldatma olasılığına erkekten daha eğilimli olduğu düşünülebilir.

IV.Farklı dokunuşlara karşı merak: Farklı tenlere dokunma veya farklı biçimde dokunulma arzusu ya da farklı bedenlerle sürekli yeniden uyarılma itkisi erkekte çok daha güçlü olmakla birlikte, bugün aldatan pek çok kadının hissettiği gerekçelerden biridir. Bunun, yalın bir gerekçeden çok, bir tür fantezi olduğu söylemek gerekir ve gerçekten, kadınlar cephesinde eşini aldatmanın gözle görünür nedenlerinden biri olduğunda kuşku yoktur.

Genelde erkekler, aldatan kadınların cinsel doyumsuzluktan dolayı aldattığını düşünme eğilimindedir. Bu, tümüyle yanlış bir düşüncedir. Cinsel doyumsuzluk, aldatan kadınların çok az bir kısmı için geçerli bir neden olabilir ve bu, çoklukla cinselliğin ruhsal boyutu ile ilgilidir. Bir bayan, onca riski göze alarak, her istediği an elde edebileceği bedensel bir zevk için eşini neden aldatsın ki? Ancak, eğer bir kadının gerçekten kadın ruhundan anlamayan cahil ve kaba bir kocası varsa, yukarıda değindiğimiz gibi, diğer bazı erkeklerin nasıl dokunduğunu, nasıl seviştiğini düşünerek fanteziler kurabilir ve uygun ortamı bulduğu vakit eyleme geçebilir.

V.Cinsel Doyumsuzluk: Ciddi bir medikal ya da mental sorundan kaynaklanan aşırı bir yoksunluk ya da doyumsuzluk içinde bunalmadıkça, cinsel doyumsuzluğun kadınların aldatma nedenleri arasında dördüncü sıradan önce gelmesi neredeyse olanak dışıdır. Evet, gerçekten de kadınlar için bir erkekle birlikteliğe karar verme aşamasında erkeğin cinsel performansı veya becerileri bir etken olmadığı gibi, ilişki sürecinde de erkek tarafından yoksun bırakılmadığı, hatta bıktırıldığı tek yerdir. Doğası gereği bu, erkeğin “hayır” diyemediği tek şeydir. Bir kadın, sevişme talebine bir erkeğin “hayır” demesi karşısında küçük dilini yutacak kadar şaşırabilir. Dolayısıyla, cinsellik bir kadın için istediği her an elde edebileceği ucuz bir hizmettir. Onu gözünde büyütmez; tersine ondan söz ederken

aşağılayıcı bir tonda konuşur. Sonuç olarak, genellikle erkeğin libidosuna ayak uyduramayanlar kadınlar olduğu için sırf bu gerekçeyle bir başkasına gereksinim duymaları oldukça zordur. Dediğim gibi, erkekte kronik olarak engelleyici patolojik bir durum olmadığı veya cinselliğe biraz da olsa romantik renkler ekleyebildiği sürece, kadının cinsel doyumsuzluk gerekçesiyle eşini aldatmaya kalkışması pek olası değildir.

Burada, yükselen genç bayan kuşakla bir önceki kuşak arasındaki önemli bir farktan söz etmemiz gerekir. Her geçen gün biraz daha gelişen yeni iletişim ortamları sayesinde, bayanlar artık aşk ve seks gibi kavramları artık oturdukları koltuktan ayrılmadan en ince ayrıntılarına kadar görsel olarak öğrenmektedir. Bu nedenle, kadının iffeti ile cinselliğini doyasıya yaşama isteği arasında eskiden kurulmuş olan kalın duvarlar artık adamakıllı incelmış, hatta pek çok metropol kentlerde yerle bir olmuş durumdadır. Zaten doğuştan erkek kadar masum olmayan bayanlar, artık iyice hovardalığa başlamış durumdadır. Masumiyet bayanlara daha çok yakışır; ama masum bayan bulmak imkansıza yakındır. Yapabildikleri tek şey, aslına sahip olmadıkları masumiyetin toplumdan onaylı fotokopisini olabildiğince iyi çekmekten ibarettir. Kendisi ile evlenen erkek, onun geçmişini anlattığından daha fazla bilebilir mi?

Erkeklerle gelince... Başka bir bölümde de değindiğimiz şekliyle, erkekler kadınlarla olan ilişkilerinde olabildiğince yalındırlar. Bu nedenle, bir erkeğin neden aldattığı konusunda çok fazla spekülasyon yapmak saçmadır. Genellikle, erkeğin bir kadın hakkında emin olmak istediği tek şey, onun kendisi için bir seks makinesi olup olmayacağıdır; ancak bir kadın son derece güzel ve de etkin bir seks makinesi olsa bile, bu sefer de erkeğin ruhunda diğer tüm kadınlara karşı duyduğu fırtınalı merakı durdurmaya gücü yetmeyecektir. Örneğin, eşi esmer

biriye, bu kez de sarışın bir kadının nasıl olduğunu merak edecektir. Her ikisiyle ilişkiye girdiyse, bu kez de örneğin zenci bir bayanın nasıl olduğunu merak etmeye başlayacaktır ve bu dizginlenemez merak dünyanın bütün kadınlarına sahip olma isteği biçiminde yoluna devam edecektir. Bu ise, pratikte asla mümkün olmayacağı için, erkek dinmeyen iştahı ile yaşlanacak ve ölecek demektir. Somut anlamda erkeğin keşfetmek ve tatmak istediği şey, söz konusu kadınların hem bedeni, hem de cinsel davranışlarıdır. Bu bağlamda erkekleri durduran etkenler ise, toplumsal baskı veya inanca ve ahlaka dair ilkelelidir. Aldatma konusunda erkeğin gerekçe olarak görebileceği veya gösterebileceği, sözelimi kadının çok bakımsız olması veya ev işlerinde beceriksiz olması gibi diğer etkenler, sadece ender marjinal değerdedir.

Hem erkeklerin hem de kadınların ihanet sayılabilecek eylemlerinin mağdur olan taraf üzerinde belirli bir yıkım yapması kaçınılmazdır. Eğer, bilindiği halde olumsuz bir etki ya da yıkıma yol açmıyorsa, eylemi ihanet olarak tanımlamak zorlaşacak veya toplumsal bir sıkıntı olarak başka bir ahlak dışılık kategorisine yerleştirmek gerekecektir.

Burada, aykırı ilişkiler konusunda söylemek istediğim son şey şudur: Ne kadar yanlış olsa da, insan toplulukları yeryüzünde yaşadığı sürece sadakate aykırı ilişkiler de yaşanmaya devam edecektir...

AŞKIN EKONOMİSİ

Aynı gezegeni, aynı atmosferi, aynı hayatı, aynı yuvayı, aynı yatağı ve bize ait her ne varsa paylaştığımız kadınlarımızın, bu ve benzeri kimi bölümlerde kendilerine yönelik eleştirileri, birer özeleştirililer olarak almalarını dilerim. Üstelik bütün bu özeleştirililer görüş ve yaklaşımlar, bir parça erkeklerin gözlemlenmesine dayalı olduğundan dolayı, kimilerine yeteri kadar nesnel görünmeyebilir ve doğal olarak kritiğe açıktır...

Erkeklerin, kendileriyle ilgili olumsuz benlik algısı geliştirme tutumları oldukça belirgin bir olgudur. Dikkat çekecek ölçüde yakışıklı olanları bile çoğu kez, "Ben çirkinim veya yeteri kadar ilgi çekici değilim" diye düşünürler. Çünkü hiç kimse, özellikle de bayanlar bunu onlara şımartacak kadar açık biçimde söylemeye yanaşmazlar. "Güzellik" kadının tekelinde olunca, doğal olarak hayranlık duyulmaya, önünde saygıyla boyun eğilmeye ve peşinden koşulmaya değer olan da kadın olmaktadır. Buna karşıtlık içinde, kadınlar erkek bedeni ve ruhunun estetik üstünlüğünü çok iyi bildikleri halde, bunu onlara hissettirmek istemezler. Temelde, bunun birkaç nedeni vardır: Öncelikle, güzellik kavramını tekellerinde tutarak, hayranlığın ve ilginin odağı olarak kalmak, dolayısıyla öncelikli olmak isterler. İkincisi, potansiyel talip olan erkeklerin geleneksel kültürün etkisiyle kendilerine "ucuz kadın" etiketi yapıştırarak uzaklaşmasına engel olmak isterler. Üçüncüsü, gözlerine birkaç saniye baktıkları hemen her erkeğin peşlerine düşeceğini bilir ve rahatsız edilmek istemezler.

Onlara göre, erkekler yakışıklıdır; ama güzel değildir. Yakışıklı olmak, güzel olmakla aynı değildir. Önünde hayranlıkla eğilinmesi gereken asıl meziyet, güzelliştir. Bunun dışında, erkekler karizmatik, cesur, güçlü, çalışkan, üretken, başarılı veya romantik olabilirler; ancak erkeğe yakıştırılan bütün bu nitelikler, temelde kadınların hayatına ve kişisel konforuna sağlayacakları katkılar ve hizmetlerle ilgili niteliklerdir. Dedğimiz gibi, kadınlar ve erkekler birleşik cephe halinde hep kadınların güzelliğini övmüşler, onları güzellik anıtları gibi görmüşlerdir; oysa bir erkek başka bir erkeğe bir güzellik ve estetik objesi olarak bakmaz. Ona, hediye olarak bir demet çiçek almaz. Aslına bakılırsa, sevdikleri erkeğe çiçek almayı kadınlar da akıllarından geçirmezler. Onun sahip olduğu maddi ve manevi güzellikleri dile getirmek istemezler. Üstelik erkek evli biriyse, kendi görünüşüne fazlaca özen gösterdiği zaman, diğer erkekler onu ayıplarlar. Buna hakkı olmadığını düşünürler. Erkeklerin geliştirdikleri bu olumsuz benlik algısı, kendi güzelliklerini ve erdemlerini mikrobik hacme düşürürken, diğer tarafta kadının güzelliğini devasa boyutlara ulaştırılmaktadır. Bu durumda erkek, kendini kıyaslama cesareti bile gösteremediği kadın karşısında sürekli olarak “mutlu etmeye koşullanmış” taraf konumuna düşmekte ve hep “veren taraf” olmaya kendini zorunlu hissetmektedir. İşte size, uzun zaman boyunca sevdiği bir kadını mutlu etmek için elinden gelen her şeyi yapmış olan zavallı Orhan hakkında sevdiği bayanın sonradan söyledikleri: “Hayatım boyunca, birçok erkeği avucumun içine aldım; ama ondan daha aptal bir erkeğe rastlamadım. Çünkü dünya kadar parasını yediğim halde, elimi tutmasına bile izin vermedim.”

Öte yandan, bir erkeğin beğendiği bir bayanın, yanından geçerken ayağı kaydığı sırada istem dışı olarak kendisinin omzuna tutunmuş olmasını algılama biçimine bakın: “Omzuma,

o güzel kızın elleri değdi. Orayı on beş gün yıkamayacağım.” Benzer başka durumlarda söyledikleri aptalca sözler vardır: “Bana gülümsedi, meğer ne kadar değerli biriymişim!” ya da “Aman Tanrım, beni reddetti. Demek ne kadar da değersizim! Onun gibisini bir daha bulamam! Onsuz yaşayamam! Mahvoldum!”

Erkeklerin gününün önemli bir kısmı kadınları düşünmekle geçer. Karşılarına çıktıkları her yerde, onlara hayranlık dolu ve yalvaran gözlerle bakarlar. Çoğu zaman hızlarını alamaz, sarkarlar, sımaşırlar, laf atarlar, taciz ederler. Hiçbir şey yapmasalar bile, karşılarına geçip tepeden tırnağa süzerek hayallere dalarlar. Bu bile, birini rahatsız etmek için tek başına yeterli bir nedendir. İşte tam da bu yüzden, kadınlar erkekleri özlemeye hiçbir zaman fırsat bulamaz ve doğal olarak onları gözlerinde hiç büyütmezler. Sürekli önünüzde dik çökerek gözlerinizin içine yalvaran gözlerle bakıp duran bir biçareye “yüce”, “değerli” veya “önemli” gibi saygıdeğer nitelikleri yükleyebilir misiniz? Bir insan, koşarak onun kucağına atlamak için kapısında her an hazır kıta bekleyen bir kapı kuluna neden özlem duysun ki?! Zaten her an kapısında ve hizmetindedir, her an elinin altında ve istediği her şeyi yapmak için ondan küçücük bir işaret beklemektedir. Zihnimiz, ilgi veya gereksinim duyduğu şeyleri her zaman ve kolaylıkla seçer. Çok yoksul biriyseniz, gördüğünüz her şeyi canınız çeker; ama varlıklı biriyseniz, fiziksel ve ruhsal olarak zaten her zaman toksunuzdur. Bu yüzden, bir nedenle çok aç ya da susuz kalmadığınız sürece, karşınıza çıkan hiçbir yiyecek ve içeceği gözünüzde büyütmezsiniz. Canınız istediği her an elde edebileceğiniz bir şeyi gözünüzde büyütüp özlemeniz için bir neden olabilir mi? Hiçbir zaman güzel bir arabaya sahip olma lüksünüz olmamışsa, gördüğünüz herhangi bir araba ilginizi çekebilir. Ancak, zengin biri olarak, istediğiniz en güzel arabaları elde etmiş ve kullanabilmişseniz, hiçbir arabayı

özleyemezsiniz. Sadece, gereksinim duyduğunuz vakit, biraz biner gezersiniz ve bir kez daha gereksinim duyuncaya dek onu anımsamazsınız bile. Bu bağlamda, kadınların, örneğin cinselliği hep ikinci veya üçüncü plana atmaları oldukça anlaşılabilir bir tepkidir. Çünkü her kadın cinsel ilişkiyi istemesi halinde, erkeğin bu davete “hayır” diyemeyeceğini çok iyi bilir. Yani, cinsellik kadın için her istediği an elde edebileceği bir şeydir ve bu yüzden, istese de özlemeye fırsat bulamadığı cinsel ilişkiyi pek değerli bulmaz. Ekonominin genel geçer kuralını anımsayalım: Piyasada bir mal çoğaldıkça fiyatı düşer; azaldıkça artar. Kadınların piyasa değerini bu derecede artıranlar, aptalca davranışlarıyla onları şımartan ve göklere çıkaran erkeklerdir. Bir insanı göklere çıkarıp, “İşte sen buraya layıksın!” dediğiniz zaman, artık size yukarıdan bakmasına (küçümsemesine) razı olmak zorundasınız.

Genellikle, erkekler kadınlar karşısında rasyonel davranmazlar. Standartlara göre güzel sayılan bir kadın, sahip olduğu güzellik için hiçbir çaba harcamış değildir. Oysa birçok erkek, kişisel başarıları için bırakın ter dökmeyi, saçlarını bile dökmekte; hayatının en verimli yıllarını, başarıya hibe etmektedir. Sonra, bir kadın gelerek, ömrünün üçte birini veya yarısını başarıya adanmış olan bu erkeğin kazandığı her şeye ortak olmaktadır. Bu noktada, erkeklerin kendilerini sorgulamak ve algı sistemlerini yeniden düzenlemek gibi bir zahmete daha katlanmaları gerektiği çok açıktır. Bunun için, evlenecek her gence, evlenmeden önce mümkünse en az bir kez yurt dışına gitmesini ve kendi ülkesinin kadınları ile diğer başlıca kültürlerde kadınların durumu ve karşı cinsle ilişkiler üzerine birazcık gözlemde bulunmasını şiddetle öneririm. Belki böylece, tüm kazanımlarını paylaşacağı kadının bunu ne denli hak edebildiğini daha sağlıklı bir akılla değerlendirme şansına erişebilir.

Erkekler, güçlü ve dayanıklıdır. Erkek vücudu sağlam, sıkı, zamana karşı dirençli ve zamanla daha da çekici olabilen bir yapıdadır. Erkek güzelliği doğal ve özgün, kadın güzelliği ise neredeyse tümüyle yapay bir olgudur. Erkek yaşlandıkça daha çekici ve karizmatik olur; oysa kadın yaşlandıkça hiç kimsenin bakma isteği duymadığı bir harabe veya enkaz gibi görülmeye başlar. Kadınların aksine, hiçbir erkek yaşlı bir kadına duygusal ve cinsel bir çekim duymaz. Olsa olsa, acıma duygularıyla bakar.

Tarihin kaydettiği tüm büyük uygarlıklar, ağırlıklı olarak erkeklerin eseridir ve kadınların bu uygarlıkların oluşumuna büyük katkılarda bulunduğunu söylemek, kadınları memnun etmek dışında, çok anlamlı ve nesnel olmayacaktır. Görünürde bu durumun, bayanların kulağına çok hoş ve akıllarına da kolay gelen kestirme bir açıklaması vardır. Bu klişe açıklama, şu ana dek kadınların erkek egemen bir dünya tarafından bastırılmış olduğu savına dayanmaktadır. Oysaki, Amerika'da, Avrupa'da ve dünyanın daha birçok gelişmiş bölgelerinde kadınlar yaklaşık iki yüz yıldan bu yana yeteri kadar özgürdür ve durum kayda değer oranda değişmiş değildir. Bugünün dünyasına baktığımızda, elbette ünlü ve başarılı kadınların varlığını yadsıyamayız. Ancak, dikkat edilirse ünlü kadınların hemen hepsi, pop star, manken, aktris, modacı, porno yıldızı vb. olarak ünlenmişlerdir. Bilim, teknoloji, felsefe, edebiyat, teoloji, sanat, müzik, mimarlık gibi uygarlığın yapı taşları olan tüm alanlarda erkek egemenliği ezici bir biçimde sürmektedir.

Aslında bu, son derece yalın ve anlaşılabilir bir olgudur: Kadınlar doğal bir itkiyle, insan ilişkilerine odaklanırlar. Derin bir merak ve sıkı bir zihinsel odaklanma gerektiren işleri yapmakta büyük zorluk çekerler. Gerçekte, buna gerek de duymazlar. Çünkü yaşamdan bir şey elde etmek için, zihinsel çabalar harcamayı veya uzun uğraşlar sonunda eğitsel ve

mesleki parlak nitelikler kazanmayı gerekli görmezler. Daha açık bir bilinçle farkında oldukları şey, başka bir deyişle en büyük farkındalık boyutları, içgüdüsel olarak erkeklere son derece erotik görünen vücutlarının bütün bu gereksinimlerini karşılamada daha fazla işe yarayacağı gerçeğidir. Beyinsel veya ussal işlevlerini geliştirmeye çoklukla gereksinim duymamalarının temel nedeni budur. Dolayısıyla, örneğin üniversitede okuyan pek çok bayanın bilinçaltında bile, kendisi iş bulamasa da evleneceği erkeğin kendisine bakmakla yükümlü olduğu sabit yargısı yer aldığı için, üniversite ortamını çok elverişli bir tür “çöpçatan merkezi” gibi görme eğilimi olabildiğince yaygındır.

Ayrıca zihinsel odaklanmada zorluk çektikleri için, dikkatlerini sadece ilgi duydukları diğer alana, yani ilişkilere verirler. Ancak, orada da ciddi bir şey üretemezler. Birbirini tanıyan iki bayan kendi aralarında konuşurken kulak kabarttığınız vakit şunu rahatlıkla anlayabilirsiniz: Bayanların tüm konuşmaları, yalnızca duyumlara dayanan küçük ve anlamsız konulardır. Dürüst olmak gerekirse, bu konuda olmaması gerektiği halde olan ve fakat hiç kimsenin söylemeye cesaret edemediği yalın gerçeklik şudur: Kadınların erkek hayatına ve gerek geçmiş gerekse yaşayan uygarlıklara sağladığı katkı, erkeğin cinsel gereksinimini karşılamak, ona çocuk doğurmak ve çok güzel-se, edebiyat, sanat ve müzikte bir parça esin kaynağı olmakla sınırlı kalmış görünmektedir. Geleneksel kültürde bu durum, “erkeğe hizmetçilik ve cariyelik yaparak, onun işlerini kolaylaştırmak” biçiminde de yorumlanabilir. Doğrusu, ev işlerinden tümüyle bayanın sorumlu olduğu önyargısı, kadınların toplumsal yaşamın diğer alanlarında üretken olamamalarının önündeki engellerden biri olduğuna kuşku yoktur. Açıkçası, erkek-egemen geleneğin en somut görüntülerinden biri budur. Ancak, kadınların gelişiminin önünde duran önemli bir

engel olmakla birlikte, bu da kadınların klasik verimsizliğini açıklamaya yeterli bir etken gibi görünmemektedir. Ancak, kadınların bu tür söylemler karşısında alınganlık göstermeyi bırakarak, durumdan ders çıkarmaları ve “kene psikolojisi” içinde, sırtına yapışacak bir erkek arama alışkanlıklarını terk edip kendi ayakları üzerinde durabilmenin yollarını aramaları gerekir. Sonuçta, Tanrı erkeğe bağışlamış olduğu zeka potansiyelini ve yetenekleri, kadınlardan esirgemiş değildir.

Hep ikincil konumda ve yardımcı görevinde bulunmak, kadınların alinyazısı olmamalıdır. Kişisel olarak, kendini pek çok erkeğe parmak ısırtacak kadar iyi yetiştirmiş kimi iş kadını, kimi yazar, kimi politikacı ve daha pek çok meslek dalında öne çıkmayı başarmış bayanlarla karşılaşmış olmaktan büyük keyif aldığımı itiraf etmeliyim. Bu tür vip kadınların çoğalmasından sadece mutluluk duymak gerekir. Eğitimli insanla, eğitimsiz insanı karşılaştırmak bile olanaksızdır. Böylelikle, kadın erkek ilişkilerinin daha sağlıklı ve uygar bir zemine oturacağı açıktır. Ancak ne yazık ki, bayanların kendi içlerinde oluşturdukları ve yukarıda tanımlamaya çalıştığımız geleneksel bayan prototipinden ayrılmaları daha çok uzun zaman alacak gibi görünmektedir. Çünkü genellikle engellenmek ve böylece bedenlerinin kendilerine sunduğu avantajları kullan(dır)arak yaşamayı daha çekici ve kolay bulmaktadırlar. Görünen o ki, asalak yaşam biçiminin kendi içinde dayanılmaz bir hafifliği ve cazibesi vardır.

Birçok kadın evlenirken evliliği, boşanırken de boşanmayı, olabildiğince paraya tahvil etmeye çalışır. “Domuzdan ne kadar kıl koparırsan, o kadar iyi olur” sözü, genelde boşanmanın ardından kadınların kocaları hakkında söyledikleri bir sözdür. Boşanma durumunda izledikleri yol, domuzu (!) çırtlıplak ortada bırakıncaya kadar yolmadır. Kadın kendine özgü aşk anlayışının bir gereği olarak, erkekten “maksimum

Fayda"yı elde etmek için çırpınır durur. Kadına bakarken onun kişiliğinden daha çok bir "hazine" gibi algıladığı erotik bölgelerine odaklanan erkeğin durumuna karşılık, kadın önce erkekten elde edebileceği "avantajlar"ı görmektedir. Bu nedenle, bazı örümcek türlerinin ilişkiden sonra erkeğini öldürüp daha sonra yemek üzere paketlenmesine benzer şekilde, erkeği evlenirken taksit kölesi, boşandıktan sonra da nafaka kölesi haline getirir. Evlenince daha çok güçlenmesi beklenen erkek, bu süreçte ekonomik açıdan adeta felç edilir. Şöyle ki, kadın aklının çalışma biçimine göre, erkeğin dudaklarından dökülen "Seni seviyorum" sözü, "Bundan böyle, yalnızca senin mutlu olman için çalışacağım. Senin refahın için üreteceğim ve seni koruyacağım" anlamına geldiği oranda anlam ve değer kazanır. Bu bağlamda, kadının aklında, birlikte olduğu her erkeğin bir "amel defteri" bulunur ve oraya genellikle onun kendisinin refah ve mutluluğu uğrunda yaptıklarını değil, yap(a)madıklarını kaydeder. Bu arada, erkeği sıklıkla amel defterini sol taraftan vermekle tehdit etmekten geri durmaz. Ondan ayrıldığınız gün ise, ebedi gazaba uğradığınız gündür. Artık, onun maddi gereksinimleri için üretim yapan makine, bu görevi bir başka kadın için yapacaktır. Aşk bir amaç değil, sadece bir araç olarak algılayan kadın, bu yüzden size sonsuza dek lanet edecektir. Bütün bu olanlar, kadına cinsel ilgi kadar faydacı sevgi vermek istemeyen erkeklerin uğraması zorunlu bir sona benzemektedir.

Boşanmanın ardından çocukları ile birlikte gerçekten mağdur olan zavallı kadınların varlığını yadsıyamayız. Hukuk, elbette ki onlara sahip çıkmalı; ancak, seçici davranmalıdır. Çünkü çalışmayan birçok kadın, mevcut yasadan yararlanarak nafaka koparabilmek için çalışan veya varlıklı erkeklerle nafaka evlilikleri yapmaktadır. Bu kadınlar, bir süre sonra sudan gerekçelerle boşanır ve erkekten maaş gibi düzenli

olarak aldıkları nafaka bedellerini, alın teriyle kazanılmış para gibi, gönül rahatlığı içinde harcarlar. Bir gün bir televizyon programında izlediğim elli altı yaşında bir erkeğin anlattığı benzer bir olayı sizinle paylaşmak isterim. Şöyle diyordu: “Birkaç yıl önce eşimden boşandım. Bir başıma yaşıyordum. Bir gün, çok sevdiğim ve saygı duyduğum bir büyüğümün referansı ve ısrarlı tavsiyeleri ile bir bayanla tanıştım. Çok sık görüşmedik. Ancak, yine de birbirimize çok ısınmıştık. Aradan sadece on beş gün kadar bir zaman geçmişti. Bir gün, bana, ‘Seninle on beş gün önce tanıştım ve ondan önceki hayatım yok artık. Onu yaşanmış saymıyorum’ dedi. Beni çok etkilemişti ve zaman kaybetmeden ve tereddüt etmeden onunla evlenmeyi kabul ettim. Ayrıca, evlenmeden önce, sorduğum halde ciddi herhangi bir maddi talepte bulunmadılar. Fakat evlendikten hemen sonra, bayanın benden istediği ilk şey, yeni eşyalarla baştan aşağı döşenmiş yeni bir ev istemek oldu. Ben de, mutlu olması için isteğini yerine getirdim. Ancak, birkaç gün sonra, benden habersiz bütün eşyaları kaçırdılar. O günden sonra, onu bir daha göremedim. Telefon ediyorum; ancak benimle görüşmek istemediğini söylüyor ve bana bol bol hakaret ve küfür ediyor. Şimdi ise, nafaka davası açtı. Doğru-dürüst evlilik bile yaşamadan eşyalarımı da alıp kaçan ve artık benim için sokakta yürürken yanımdan geçip giden herhangi bir kadından farkı olmayan birine bir de nafaka ödemek zorunda mı kalacağım?!”

Sanırım, burada yaşamsal soruyu sormanın vakti gelmiştir: Bir kadın, mahkemede çok rahat bir şekilde, “Kocam benim ekonomik ihtiyaçlarıma cevap vermiyor” diyebilirken, erkek aynı mahkemede veya bir televizyon programında, doğallıkla “Karım benim cinsel ihtiyaçlarıma cevap vermiyor” diyebilir mi? Peki, mahkemelerde hakimler erkeğin bu konudaki mağduriyetini sorabiliyor ya da dikkate alıyor mu?

VENÜS BİTKİSİ VE YILAN BALIKLARI

2010 yılında Fransa’da bir bayan, kadın-erkek ilişkilerinde sert bir tartışmanın fitilini tutuşturarak ortalığı adeta ateşe vermişti: Bayan Maryse Vaillant... Tanınmış bir psikolog...

Hayli ses getiren “Men, Love and Fidelity” (Erkekler, Aşk ve Sadakat) adlı kitabında, bugüne dek yapmış olduğu tüm teorik ve pratik çalışmaları süzerek ulaştığı birtakım sonuçları tartışmalı bazı temeller üzerine inşa etmeye çalışıyor. Genel olarak “yalın erkek doğa”sına emsallerinden daha fazla yakınlaştığını düşünüyorum; ancak çok geçmeden gerçeğin sancısından kaçmayı ve yalandan ninniler dinleyerek düşler alemine dalmayı daha çok seven bayanların dünyasından soyutlanacağı kesin görünüyor. Tıpkı Bayan Esther Vilar gibi... Nitekim o da, “Çokeşlilik” adlı kitabında erkek doğası açısından çokeşliliğin bir hak olduğu kanısındadır (www.smh.com.au/lifestyle/life/infidelity-boosts-marriage-psychologist).

Arthur Schopenhauer’ın “Aşkın Metafiziği” adlı eserindeki sözlerini hatırlayalım: “Kayıtsız şartsız bir üreme içgüdüsünün her türlü cinsel sevginin temeli olduğu, konunun daha yakın plandan yapılacak bir çözümlemesiyle ve kendimizi kolay kolay uzak tutamayacağımız bir çözümlemeyle doğrulanabilir. Öncelikle aşık olan bir erkek doğası gereği hercai, buna karşılık kadın vefakar olmaya eğilimlidir. Bir erkeğin aşkı belli bir dönemden, daha doğrusu tatmine ulaştıktan sonra hissedilebilir derecede azalır, neredeyse etraftaki diğer her kadın onu sahip olduğu kadından daha fazla cezbeder, değişikliği arzular, oysa

bir kadının aşkı karşılık gördüğü andan itibaren ve bu devam ettikçe artma eğilimi gösterir. Bunun nedeni, olabildiğince hızlı bir çoğalma ile birlikte türün korunmasının hedeflenmesidir. Erkek bir yılda kolaylıkla yüzden fazla çocuk yapabilir; oysa bir kadın ne kadar fazla erkekle sevişirse sevişsin, (ikiz, üçüz vb. olasılıkları saymazsak) yılda yalnızca bir çocuk dünyaya getirebilir. Bu sebepten dolayı erkek her zaman başka kadınları arzularken, bir kadın her zaman tek bir erkeğe bağlı kalır. Çünkü koşullar onu doğacak çocuğu koruyacak olan adamın bakımına ve onu yanında tutmaya çaba harcamaya zorlar. Dolayısıyla evliliğe sadakat olgusu erkek bakımından yapay, kadın içinse doğaldır. Bu bağlamda evlilikte sadakatsizlik erkek için doğal bir durum olarak görünürken, kadın için doğaya aykırı bir tutumdur. Aynı şekilde doğacak sonuçları göz önüne alındığı vakit zina kadın için hem nesnel olarak toplumsal açıdan hem de öznel olarak doğasına aykırı olması nedeniyle, erkek için olduğundan çok daha bağışlanmazdır..." "Çok eşliliğin tartışılacak bir yanı yoktur. Her zaman ve her yerde karşılaşılan bir olgu olarak kabul edilmelidir. Çözülmesi gereken tek sorun, bu konunun yasal düzlemde nasıl düzenlenmesi gerektiğinden ibarettir..." (Schopenhauer, 2004: 38-39).

Tekrar geriye dönersek, Maryse Vaillant'a göre sadakat doğal değil, salt kültürel bir öğedir. Daha özele inilirse, çocukluk yaşlarından baba figürünün fiziksel ve duygusal anlamda yanı başında yer almadığı kişiler, o dönemde nasıl annelerine sığındılarsa, evlendikleri zaman da başka bir kadına sığınmış olmaktadır. Sadık erkeklerin durumu budur. Erkeğin aldatması, sevgisizliğin sonucu değildir. Sadece biraz nefes almaya ihtiyaç duymaktadırlar ve nefes alabildikleri sürece eşleri ile aralarında daha sağlıklı bir birliktelik yaşanacaktır.

Maryse Vaillant farklı bir dini ve kültürel arka plandan geldiği için, sadakat kavramına yaklaşımı bizimkine benze-

meyebilir. Biz Müslümanların dini kaygıları da vardır; ama diğer başlıca kültürler açısından haksız olduğunu söylemek tümüyle olanaklı sayılmaz.

Benim görüşüm şudur: Evet, gerçekten de erkeğin doğasında çokeşlilik eğilimi vardır. Kim ne derse desin, erkek için “bir ömürde bir kadın” içe sindirilebilir bir seçenek değildir ve bunu hiçbir zaman gönüllü olarak kabullenmez. Gündelik yaşamda pratik gerçekliğin gücüyle hem erkeklerin hem de neredeyse bayanların tümü bunun farkında olduğu ve gerçek yaşamda gerek pratik gerekse fantastik anlamda erkeklerin pek çoğu bir şekilde “çokeşli” yaşadığı halde, bunu görmezden gelip yok sayarak gerçeküstü hülyalar evreninde gezintilere çıkmak daha cazip bir yol gibi görünmektedir.

Erkek için tek eşlilik toplumsal, geleneksel ve hukuksal bir zorunluluktur. Ona, tek eşli olmanın ve eşine sadık kalmanın etik açıdan daha uygun olduğu yargısı öğretilmiştir. Bununla da yetinilmemiş, cinsel içgüdüleri yasalarla sağlam kazıklara bağlanmıştır. Başını derde sokmak istemeyen erkek, hukuksal, toplumsal ve geleneksel düzenin baskısına boyun eğmektedir. Dolayısıyla ne zaman ikinci bir ilişki isteğini uygulamaya koymaya niyetlense, devletten, toplumdan ve onların desteklediği karısından fena halde korkmaya başlar; ama dürüst olmak gerekirse, evli olanlar dahil olmak kaydıyla başka bayanları göz ucuyla da olsa izlemeyen ve hayal etmeyen erkeklerin oranı yüzde üçü geçmez. Hatta sokakta karısıyla kol kola gezerken bile...

Bir kadın için erkeği ele geçirmek kolay bir iştir. Bir sonraki aşamada Venüs bitkisi gibi onu içine çekip sindirmeye çalışacaktır; ama yazık ki kadın ikinci bölümde bir imkansız istemektedir. Çünkü ele geçirdiği varlık bir yılan balığı gibidir. Avucunu ne kadar sıkarsa sıkınsın, parmaklarının arasından kayıp gidecektir. Her zaman dediğim gibi, bu erkeğin suçu

değildir, engellenemez doğasıdır ve suyun yukarıya değil de aşağıya doğru akması kadar doğal bir meyildir. Başka bir deyişle, yeryüzünde su ne zaman yukarıya doğru akmaya başlarsa, erkekler de o zaman tek eşe razı olacaklardır. Erkeğin uzun süre yuvada kalması, hiç aldatmadığı veya aldatma isteği duymadığı anlamına gelmez. Yuvaya sadakati kadının marifeti de değildir. Dediğimiz gibi, bu geleneksel düzenin başarısı, bir de çocukların geleceğine dönük kaygılardır. Bu anlamda, yuva yapan latif cins ateşli bir düzen ve gelenek yanlısı olmaya mecburdur.

Erkeğin doğal tasarımının tarrısal ve ontolojik nedenleri üzerinde kafa yorulabilir elbette. Sözgelimi, ateş yakıcı ve zararlı bir maddedir. İnsanoğlu ateşi kullanmayı öğrendiğinde, ondan yararlanmaya başlamıştır. Bırakalım da, erkeği cezbetmenin bin yolunu bilen kadınlar, zahmet edip onu elde tutmanın ve kullanmanın sanatını da geliştirsinler. Zira erkeğin ne istediğini öğrenmek, kadının ne istediğini öğrenmekten daha zor değildir.

Erkeğin ruhu bir kadını değil, güzel olan tüm kadınları sevmeye ayarlanmıştır. Evli erkeğin sorunu bir kadınla evlenmiş olmak değil, evlilik sonrasında yeryüzünde dolaşan diğer tüm kadınları kaybetmiş olmaktır. Buna inanmak zor olabilir; fakat evlenmiş olmakla dünyanın diğer kadınlarını kaybetmemiş olma lüksüne sahip olan bir erkek, çelişkisel olarak kendi eşini daha özgürce ve daha çok sevecektir.

Bütün bunlardan sonra, yine de erkeklerin çokeşli olmasını savunduğumuz sonucu çıkarılmamalıdır. Erkekler arasındaki yaygın kanunun aksine, çokeşlilik erkek için mutluluktan çok bir sıkıntı yumağıdır...

“HERKESLE SORUNU OLAN” VARLIK

Kadınları hafife almayın. Onları anlamaya çalışın ve gardınızı asla düşürmeyin. Hiç ummadığınız bir anda yiyeceğiniz bir lucky punch (zayıf taraftan gelen beklenmedik bir şanslı yumruk) ile kendinizi yerde bulabilirsiniz.

Neden mi?

Kadınların herkesle sorunu vardır da ondan... Diğer kadınlarla sorunları vardır. Erkeklerle sorunları vardır. Ne kadar güzel olurlarsa olsunlar, kendi bedenleri ile sorunları vardır. Hatta sorsanız, yıllardır yerlerinde sessizce duran ağaçlarla bile sorunları olabilir...

Kimileri, kadınlara karşı “asimetrik psikolojik hareket” (!) yaptığını zannedebilir. Kadınlarla ilgili haksız önyargıların yoktur. Örneğin sevgili annem benim “kahramanım”dır. Gerçek bir kahraman... Romantik açıdan bakıldığında ise, her erkek Allah’ın kendisine onlardan nefret etme şansı tanımadığını çok iyi bilir. En azından isminden anlaşılacağı üzere, yazısını okuduğunuz bu fakir de bir erkektir. Anlayacağınız, kadınlar umrumdadır. Sorumlu bir erkek olarak yapmaya çalıştığım şey, pek karmaşık ve karanlık olan kadın doğasının genel geçer yasalarını çözümleyip aydınlatmaya, böylelikle “kadın ruhundan çok iyi anlayan (!) erkeklerin ilişkilerde yaşaması kaçınılmaz olan birtakım kazaları en azından ufak tefek sıyrıklarla atlatmalarına acizane bir katkıda bulunmaya çalışmaktır. Her zaman dediğim gibi, ilişkilerde başarısız ol-

mak bilgi eksikliğine bağlıdır ve bu konuda başarısız olan biri mutlu bir birey olamayacağı için ideal ve yararlı bir anne-baba da olamaz. Başka bir deyişle, karşı cinsle ilişkiler diğer bütün sosyal ilişkileri renklendirip güzelleştiren ya da zehirleyen bir ana arterdir.

Bir ara, sevdiğim, boylu poslu, ama yazık ki henüz çocuk denecek yaşta yetim kalmış bir arkadaşım ağlayarak odama girdi. Yüzü gözü kızarmış, ruhen çökmüştü besbelli. Dağ gibi bir erkeğin iki büklüm olup ağladığını görmek kadar hazin bir manzara ile karşılaşmak çok zordur!"

Anlattığına göre, birkaç aydır çıktığı bayan arkadaşı tarafından aniden terk edilmiş, dört gündür aramalarına yanıt vermemiş, yüzlerce mesaj gönderip yalvardığı halde nedenini bile söylememiş...

Elbette ki, iki kişi arasında geçen bir olayda her iki tarafı da dinlemeden hüküm vermek doğru olmaz; ama karşınızdaki kişi ne olup bittiği konusunda konuşmaktan kaçıyor, mecburen konuşan tarafın anlattıklarına göre bir kanaat oluşacaktır.

Kabul etmek gerekir ki, bayanlar bunu pek sık yapıyorlar. Ayrılmaya karar verdiklerinde (ki bu davranış, özellikle Türk kadınları nezdinde vicdan azabına yol açacak kadar önemli fiillerden sayılmamaktadır), doğru dürüst bir "Hoşça kal." demeden kopup gitmek, herhangi bir açıklama yapma gereksinimi duymamak gibi sırtık alışkanlıklara sahip oldukları çok açıktır.

Bir insan sevgilisinden ("Sevgili"yi genel bir ifade olarak kullanıyorum) ayrılmak istediğinde, nezaketen bir gerekçe göstermek zorundadır. Çünkü karşıdaki kişinin doğal olarak merak edeceği ilk şey, pat diye önüne koyulan kararın "nedeni" olacaktır. En azından ex olmuş sevgiliyi duyduğu şiddetli merakın ve gırtlığına düğümlenen sıkıntının etkisiyle

orta yerinden çat diye çatlatmamak için iyi-kötü bir gerekçe bildirmek gerekir. Empati denilen şey, böyle durumlar için vardır değil mi?

Örneğin “Senin giyim şeklin niye modaya uygun değil?!” diyebilir, “Teknolojiden anlamıyorsun!” diyebilir, “Hiçbir müzikal enstrümanı çalamıyorsun!” diyebilir, “Konuşurken etrafa tükürük saçıyorsun!” diyebilir, “Burnun yamuk!” diyebilir, “Kafan kel olmuş!” diyebilir, aklına gelen her şeyi diyebilir; ama muhatabını kahrından öldürmek istemiş gibi ölümüne susarak gitmek hiçbir kitaba sığmaz...

Arkadaşıma:

“Doğru bir yol izlememişsin.” dedim ve birkaç soru sorduktan sonra birinci kuralı hatırlattım: “Sen bir erkeksin. Kadınlara asla yalvarmayacaksın.”

Yalvarmak, tam bir acziyet halidir. İnsanın algı sistemi, karşısında iki büklüm, salya sümük yalvaran birini karşısında boyun eğilecek ve peşi sıra gidilecek bir idol olarak algılamaz.

“Aç telefonunu ve söyleyeceğim şeyleri yaz.” diye devam ettim. Mesajı aynen söylediğim şekilde yazıp gönderdi. Bunun üzerine:

“Sana bir hafta içinde yazacaktır.” diye ekledim.

Bir süre sonra, tekrar karşılaştık. Uzaktan:

“Nasıl gidiyor?” diye sordum.

“Öğreniyorum...” dedi saygıyla tebessüm ederek.

Güldüm...

Doğrusunu isterseniz, bir kadın “Ayrılalım.” dediği ve bir gerekçe gösterme zahmetinden bile kaçtığı zaman, erkeğin yapması gereken en akıllı davranış hiçbir şekilde yalvarma pozisyonuna düşmeden ona “Madem ayrılmak istiyor ve sebebini de söylemiyorsun, o halde ben de o sebebi merak edip

sormuyorum. Sebebinle birlikte defol git! Bu da senin içine dert olsun!" diyebilmesidir.

Bu ülkede, erkeklerin sırnaşmaktan kaçmak gibi bir lüksü yoktur. Sürekli isteyen, peşinden koşan, yalvaran konumumdadır; oysa geleneğin daha ağır baskısı altında olan Türk kadınları sırnaşan kadını "ucuz kadın" olarak algıladıkları gibi, sırnaşan erkeği de aynı şekilde algılarlar. Duyargaları, böyle kurgulanmıştır. Tüm zorluklarına karşın, ben erkeğin bunu yapmasından yana değilim. Erkek kadının peşinden koşmama-lıdır. Peşi sıra koşulan olmalıdır. Kadının kölesi değil, patronu olmalıdır. ("Patron" sözünü yanlış anlamayalım, "baskın karakter" anlamındadır) "Peki nasıl olacak bu?" demeyin. Zaten evlendikten sonra roller değişiyor ve kadın erkeğin peşinden koşmaya başlıyor. Doğal ve mutlak statükonun evlenmeden önce başlaması daha mantıklı ve sancısız olmaz mı sizce?

Kadınlarımız, ilk adımı daima erkeğin atması gerektiğini beklemeye alıştırmış durumdadır; ama ben diyorum ki, "İlk adımı atan, işin başında bir-sıfır yeniktir. İlişkinin başlaması (Bayanlar, bunu yalnızca gözleri ile "yeşil ışık" yakarak yaparlar) her zaman kadının onayına bağlı olduğu için, bırakın ilk fiili adımı atmak da onun görevi olsun."

Kaldı ki, Anthon Checkov'un saptamasını önemsemek gerekir: "Bir erkek bir kadına onu sevdiğini söylediği andan itibaren terk edilme riski ile yüzleşmeye başlar."

EVLİLİKTE UYUM ALANLARI

Evlilik söz konusu olduğunda, insanların iki önemli yanılsama noktası vardır. Örneğin, pek çok kimse, evlilik için “aşk”ın yeterli bir gerekçe olduğuna inanır.

Evlilikte, iki ayrı dünyadan iki ayrı kişi bir araya gelir ve aynı çatı altında ömür boyu birlikte yaşamak üzere sözleşirler. Fiziksel yapıları, ekonomik olanakları, farklı gözlem ve deneyimlerle dolu geçmiş yaşamları, zeka potansiyelini kullanma oranları, eğitim düzeyleri, düşünme biçimleri, huyları, alışkanlıkları, ruh halleri, espri ve estetik anlayışları ve daha birçok yönleri ile hemen hemen tümüyle farklıdırlar. Ancak, birbirlerinin sevgisine inandıkları anda, artık evlenebilecekleri kanısına kapılmışlardır. Karşıdaki kişinin dudaklarından dökülüveren “Seni seviyorum.” sözü, “Seninle birlikte, ömür boyu mutlu olabiliriz.” şeklinde algılanmaktadır; *Oysa “Seni seviyorum.” sözünü duymak, onunla mutlu bir yaşam sürmeniz için yeterli bir gerekçe değildir. Bu, tıpkı “Arabamı seviyorum.” demek gibidir. Arabamızı sevmeniz, onunla hiç kaza yapmayacağımız anlamına gelmez.*

Aşk en önemli bir gerekçe olmakla birlikte, tek olmadığı gibi, asla yeterli bir dayanak da değildir. Buna karşın şu an evli bulunan neredeyse herkes, aşkın ve sevginin sonsuza dek süreceğine ve olası tüm sorunları çözmeye muktedir olduğuna inanarak evlenmiştir; halbuki 2006 yılı itibarıyla Türkiye’de boşanan çiftlerin sayısı 80 binin üzerindeydi. Bildiğim kadarıyla 2014 yılında bu rakam yaklaşık 170.000 dolayındadır ve bin-bir

türlü hakaret, küfür ve hatta fiziksel şiddet görüntüleri arasında boşanmak üzere mahkeme salonlarını dolduran bunca çiftin pek çoğu, belki uzun bile sayılamayacak bir zaman öncesine kadar birbirlerine “aşkım”, “canım”, “hayatım”, “birtanem”, “bebeğim” gibi romantik sevgi sözcükleriyle hitap ediyor, bazen sevgiyle kucaklaşarak birbirlerinin kulaklarına en yumuşak ve duygulu ses tonlarıyla “Senden önce hayatımın hiçbir anlamı yoktu.”, “Seni seviyorum.”, “Sana bayılıyorum.”, “Seni sonsuza dek seveceğim.” türünden sözler ediyorlardı.

Peki sonradan ne değişiyor da, bu hale geliyorlar?

Aslında, sonradan değişen pek bir şey olmuyor. Sadece olması gereken şey oluyor. Evlilik gibi, tüm ömrünüzü içine alacak bir birlikteliğe karar verirken, birtakım temel ölçütlerin olması son derece açık bir ön koşuldur. Buna rağmen, insanların eş seçimi ile, örneğin semt pazarındaki patates seçimini gibi basit bir durumu birbirine karıştırmadıklarını söylemek çok zordur. Bir sebze ya da meyveyi seçerken genellikle ya birilerinin tavsiyesine uyarsınız veya kabaca görünüşüne bakarsınız. Pek çok kişi çoklukla eş seçiminin ne denli ciddi bir dönemeç olduğunun farkında değil ve bu yüzden seçim aşamasına gelince buna benzer bir tutum sergiliyorlar, hepsi bu... Yapılan iş, bilgiye dayanmayan, gelişigüzel bir seçimdir. Herhangi bir somut kriterle başvurma gereksinimi duymuyorlar; oysa eş seçimi ondan sonraki tüm yaşam biçiminizin seçimi demektir. Dolayısıyla, tesadüfe bırakılamayacağı gibi, bir tek etkene, sözgelimi yalnızca fiziksel görünüş, pozitif elektrik, anne-babayı memnun etme kaygısı ve benzeri gerekçelere terk edilmeyecek kadar yaşamsal bir karardır.

Üstelik evlilik istediğiniz an kolayca arkanızı dönüp çıkabileceğiniz bir süreç olmadığı için, bir kez değil, bin kez düşünerek oluşturmanız gereken bir karardır. Çünkü bu süreçte, ikinci bir insanın ve doğacak çocukların neredeyse tüm

sorumluluklarını da devralırsınız. Böylece, sizi yalnız kendinizle değil, başkalarıyla da karşı karşıya getirecek olan bir olgudur. Evleneceğiniz kişide bulunan küçücük bir psiko-patoloji bile zaman içinde çok büyük sorunlara yol açacaktır. Diyelim ki, eşiniz cimri biridir. Bu basit özellik, ömür boyu sürecel olan bir ilişkinin zamana yenik düşmesine yeter de artabilir bile... Daha ciddî rahatsızlıklardan söz etmek bile istemem. Örneğin basit bir el yıkama işinin on dakika, banyo yapmanın dört saat sürdüğü, eve gelen konukların ayrılmasını müteakip iki saat süren ev temizliği gibi obsesif-kompulsif bir durum söz konusuysa, kelimenin tam anlamıyla yandınız, bittiniz demektir.

İkinci yaygın ve yanlış kanıya göre ise, evlilikte asıl önemli olan huy güzelliğidir. Huy güzelliğinin önemini yadsıyamayız; ama eğer bu görüş fiziksel güzelliğin görmezden gelinebilecek bir unsur olduğu anlamına geliyorsa, son derece sakıncalı, hatta tehlikeli bir bakış açısıdır. Bir erkek ne kadar inkar ederse etsin, eşinin fiziksel estetiği ile çekim gücü yüksek biri olmasından büyük bir zevk ve gurur duyar. Böyle bir kadınla evli olmak, cinsel dürtüsü görsellikle eyleme geçen erkek doğası için neden önemli olmasın? Elbette ki, çok önemlidir. Üstelik bugün toplumsal yaşam, yüz yıl öncesinde olduğu gibi değildir. Kadınlar da aktif biçimde toplumsal yaşamın ve üretim mekanizmasının içindedir. Dolayısıyla, her kadın ve erkek, her gün kendi eşinden daha çekici yüzlerce karşı cinsle yüz yüze gelmektedir. Onlardan etkilenmesi ve evdeki eşinden rahatsızlık duymaya başlaması, her zaman olasıdır. Evlilik aşamasına gelen herkesin, en az huy güzelliği kadar fiziksel güzelliği de araması gerekir. Eşinizin fiziksel yönüyle de göz okşayıcı olması ve sizi dışarıdaki binlerce alternatifin psikolojik baskısından koruması hoş olmaz mı? Dolayısıyla, "Huyu güzel olsun" demek, "Fiziği güzel olmasa da olur"

anlamına asla gelmemelidir. Mümkünse, her ikisi de bir arada olsun ve bir “mükemmel karışım” olsun...

Evlilik aşamasına gelindiğinde ve aynı ağırlıkta evliliğin ilerleyen aşamalarında, dikkat ve duyarlılık gösterilmesi gereken asıl nokta, “uyum alanları”dır. Evleneceği kişiyi seçerken uyum alanlarını önemsemeyen kimseler, çok geçmeden eşleriyle aralarında ortaya çıkan sorunlar karşısında büyük düş kırıklığına uğramaktadır.

Sevmekten daha önemli olan şey, tarafların birtakım temel uyum alanlarında birbirine denk veya bütünleyici olmasıdır. Taraflardan birinin finansman, mesleki veya toplumsal statü ya da görsel albeni açısından birkaç adım önde olması, ileride ilişkinin başının belaya girmesi için potansiyel bir risk noktasıdır. Bu nedenle, evliliğin olabildiğince paralel koşullarda başlaması gerekir.

Açıktır ki, böylesine önemli bir kararın kendi içinde çok sağlam kriterleri olmalıdır. Bunları “uyum alanları” şeklinde tanımlayabiliriz. Uyum alanları, en kaba şekliyle iki kategoriye ayrılabilir.

1. Somut uyum alanları
2. Soyut uyum alanları

Somut uyum alanları, temelde görsel estetik, mali ve mesleki kariyer açısından uyumu içerir.

Soyut uyum alanları ise, huy olarak da tabir edilen, karakteristik özellikler, alışkanlıklar, zeka, eğitim düzeyi, kültürel arka planı, espri anlayışı, estetik anlayışı, düşünme ve duygulanma biçimleri gibi unsurları içerir.

Kimi zaman çevrenizde, standartlara göre sıra dışı kabul edilen çiftler görürsünüz. Örneğin, kadın uzun, erkek ise kısa boyludur. Kadın üniversite mezunu, erkek ise lise mezunudur. Tersine, erkek üniversite bitirmiş, iyi bir mesleki kariyere sahip,

ancak bayan ilköğretim mezunudur. Biri çok güzeldir; diğeri ise bu açıdan ona denk değildir. Yaygın olarak görülen, kadının erkekten çok daha kilolu olması, fiziksel uyumsuzluğun en tipik örneklerinden biridir. Bunun örneklerini çevrenizde bol bol görebildiğiniz için uzatmaya gerek olmadığı kanısındayım. Böylesi evlilikler, genellikle evlilikten beklenen yeterli doyumu sağlamaktan uzak birlikteliklerdir. Çünkü taraflarca dile getirilir veya getirilmez; ancak eşler arasında bir şekilde soruna yol açacakları kesindir.

Soyut uyum alanlarında uyumun en yaşamsal noktası, iyi özelliklerin ortak, olumsuz özelliklerin ise zıt olmasıdır. Bu durum, ideal birlikteliğin sağlanmasında önemli bir katkı sağlar. Bu anlamda, iki tarafın da uysal olması hoş bir uyuma zemin oluştururken, iki tarafında inatçılık ortak paydasında buluşması genellikle bir felakettir.

Diğer taraftan, evleneceğiniz kişinin örneğin “birlikte gezilebilir”, “sohbet edilebilir” ve “espiri yeteneği olan” biri olması, özellikle ilerleyen yıllar içinde son derece yaşamsal değer taşıyan bir özelliktir. Bu ve benzeri özellikler, aynı zamanda konuştuğunuzda aktif bir dinleyici olmayı ve konuşmanızın duygusal ve düşünsel akışı içinde uygun karşılıkları verebilen empatik bir kişiliği de gerektirir. Etkin ve keyifli bir sohbeti paylaşmadığınız biriyle aynı çatı altında bir yaşam sürmeyi değil, olsa olsa o yaşam armağanını berbat etmeyi başarabilirsiniz.

Evlilik, kişinin yaşamında en önemli dönüşüm noktasıdır. Gerek öncesinde, gerekse sonrasında uğrunda gösterilecek her türlü emeği, fedakarlığı, titizliği ve duyarlılığı hak eder. Çünkü evlendiğiniz zaman, yalnızca bir eş seçmiş olmazsınız. Aynı zamanda, ondan sonraki tüm yaşam biçiminizi seçmiş olursunuz...

EVLİLİK: AŞKIN SONUNUN BAŞLANGICI

Aşk, evlilikten ayırmak zorunda mıyız? Bu iki güzel şey, el ele yürüyemezler mi? Çünkü her ikisi de çok tatlı, çok arzu-lanan ve hayalleri yüreğimizden hiç eksik olmayan şeylerdir. Ancak insanlar, her an gözlerinin önünde duran bir şeye hiç dikkat etmez ve onun hakkında tatlı hayallere dalmazlar. Öğretmenlerin sınıfta en az gördüğü öğrenciler, en önde oturan öğrencilerdir. Öte yandan, hayal gücümüz, uzaklarda olan, ulaşılmaz olan şeyler üzerinde çok canlı ve devingendir. Doğal olan da budur. Önümüzde veya avuçlarımızın içinde duran bir şey, zaten denetimimiz altında olduğu için, hayal gücümüzü harekete geçirmeye muktedir olamazlar. Evlilikte, “avuçlarımızda” olan eşimizdir. Artık, her gün veya her istediğimiz anda, daha önceden binlerce kez hayal gücümüzle nokta nokta keşfetmeye çalıştığımız vücudunun en kuytu yerlerine bile rahatça dokunabildiğimiz eşimiz... Her an ayrıntılarına varıncaya dek gördüğünüz ve dokunduğunuz bir bedeni neden merak edersiniz ki?! Bütün gizemlerini çözdüğünüz bir şey için hayal gücünüzü kullanmaya veya fanteziler üretmeye ne gerek vardır? Sonuçta, hayal gücünün harekete geçmesi için, zihnimizde henüz kareleri tamamlanmamış veya deşifre olmamış bir imge bulunması gerekir. Eğer bir kişi veya nesneyi tümüyle çözmüşseniz ve hakkında hayal gücünüz duyarlılığını yitirmişse, onu düşündüğünüz vakit heyecan duyamazsınız. Sizi heyecanlandırmayan şey ise, sizin için genellikle çok değerli

bir şey değildir. Araştırmalar, en ateşli aşkların bile, özellikle de evlilikten sonra, iki yıldan daha fazla sürmediğini göstermektedir. Dürüst olmak gerekirse, aşkın iki yıldan daha fazla sürmemesi insanlığın lehine bir durumdur. Eğer tüm aşklar ölünceye dek sürecektir olsaydı, toplumsal yaşam kelimesinin tam anlamıyla felç oldu. Düşünün: Aşkından başka bir şeye yeterince odaklanamayan insanlar ne üretebilirdi ki?

Tekrar konuya dönersek, normal koşullarda erkeklerin garip bir özelliği vardır: Bir erkeğin aklının ve hayal gücünün üzerinde en işlevsel olduğu varlık, kadın bedenidir. Erkeğin hayal gücünün bu denli etkin olabileceği ikinci bir varlıktan söz etmek, erkek doğası hakkında hiçbir şey bilmemekle eş değerdir. İşin vahim olan yanı ise başkadır: Evlendikten sonra, avuçlarındaki kadını tüm yönleriyle çözerek, ona karşı ilk başlarda duyduğu heyecanları yitirmesi ve diğer kadınların kendisine katı bir biçimde yasaklanmış olması, erkeğin diğer kadınlara dönük hayal gücünü o güne dek hiç olmadığı kadar kamçulamaya başlar. Bu durumda, öteki kadınlardan herhangi biri, her şeyden habersiz, sadece bir koltukta dalgın dalgın otururken bile erkeğin en onulmaz yürek acısı olmayı başarırlar. Dolayısıyla, evliliğin aşkı öldürdüğü savı, aslında genellikle doğrudur. Yapılan araştırmalar, en ateşli aşkların bile evlilik sürecinde iki yıldan daha fazla sürmediğini ortaya koymuştur. Bunun nedeni, karşı cinsin bedensel ve ruhsal açıdan tümüyle deşifre edilmiş veya keşfedilmiş olmasıdır. Kaç kadın ya da kaç erkek, evlendikten yıllar sonra bile eşi karşısında bütünüyle deşifre olmamayı başarabilir? Kaç kişi, on beş yıl sonra bile eşinin gözünde hala gizemli biri imajını koruyabilir? Erkeklerin birçoğu eşlerinin yanında sesli biçimde gaz çıkarmayı ayıp saymazlar. Tersine, bu en büyük eğlencelerinden biridir. Yaptıkları saygısızlığa, kahkahalarla gülerler. Oysa bir insan, bir kadına yapılabilecek en büyük saygısızlığı icat

etmek için oturup haftalarca, aylarca düşünmüş olsa, bundan daha beterini bulamaz. Böylesi bir erkekte, romantizm veya gizemden birazcık da olsa eser kaldığına inanmak için aklımızı kaçırmış olmamız gerekir. Evlilikte, “kendini salıvermek”ten daha korkunç bir hata yoktur. Bunu yaptığınız zaman, evlilikle birlikte zaten inişe geçmiş olan ilişkinizi, bir yokuşun başında arkadan hoyratça ittirerek tepe taklak yuvarlamış olursunuz. Dürüst olmak gerekirse, yıllar sonra bile romantizmin egemen olabildiği evliliklerin sayısı yok denecek kadar azdır. Bir başka deyişle, romantizm ile evliliğin el ele sonsuza dek yürümesi genel olarak olası değildir. Bütünüyle olanaksız olmamakla birlikte, çok ender rastlanabilen bir durumdur. Nitekim bazı bilimsel araştırmalar, evlendikten sonra önemli ölçüde düşüşe geçen testosteron hormonunun, boşanma durumunda yeniden yükselişe geçtiğini ortaya koymaktadır.⁶ O halde, rutin evlilik içinde sürdürülen seksüel yaşam, aslında sadece cinsel dürtüleri doyurmakla yetinen aşksız bir eylemdir. Dediğimiz gibi, evliliğin tekdüze akışı içinde neredeyse heyecansız denebilecek hale gelen cinsellik, tıpkı fahişelikteki cinsellik gibi, içinde romantik duygulanmaları ve heyecan dalgalanmalarını barındırmayan cinsel ilişki biçimleridir. Buradan, seksin aşksız da olabileceği anlaşılmaktadır. Alexander Sergeyeviç Puşkin’in bu noktada ilginç bir görüşü vardır. Ona göre, evlilikle birlikte karşı cins duyulan tutku ve şehvetin önemli oranda yitiriliyor olması, evlilik kurumunu kutsal kılan temel etkindir. Tanrı tarafından kendi sevgisiyle dolu olması beklenen insanoğlu, evlilikten önce karşı cinsel aşk ve tutku ile yanıp tutuşurken, evlilikle birlikte eşine olan aşk, tutku ve şehvetini hızla yitirmekte, böylece terk ettiği o asli kutsal sevgiden uzaklaşmasının cezasını çekeceği bir bozgun batağına saplanmaktadır.

6 17 Ağustos 2006, Milliyet Gazetesi

Diğer taraftan, seksüel heyecan ve tutkulardan soyutlanmış aşkların da var olabildiğini ve bu tür aşkların kişi için çok güçlü birer ilham kaynağı olabildiklerini görürüz. Türk kültüründe, Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin'in aşkları, İtalya'da Dante'nin Beatrice'e duyduğu aşk, seksüel heyecan ve beklentilerden tümüyle yalıtılmış aşk olgusuna örnek olarak gösterilebilir. Belki de, uzak mesafelerin ve ayrılıkların besleyip büyüttüğü bu destansı aşklar evliliğe dönüşebilmiş olsaydı, taraflar çok geçmeden romantik modun dışına çıkarak ilişkiyi tüketecek ve olayın kahramanlarını bugün hiç birimiz tanıyor olmayacaktık. Sekssiz aşkların son derece ender olduğu göz önüne alındığında, cinselliğin karşı cinsleri birleştirmeye ve bir arada tutmaya romantik sevgiden çok daha fazla muktedir olduğu düşünülebilir. Ama aslında, bir arada bulunan her çift, aşkı ve cinsel doyumu bir arada yaşayacakları yanılısaması içinde birleşmiş olmuyorlar mı? İki taraf da, bu ideal armoninin kadehlerini her gün mutluluğumuza kaldıracacağız diye düşünmüyorlar mı? Gerçekte, ideal bir ilişkide romantik sevgi ile cinsel sevginin barışık olmasından daha güzel bir şey düşünülemez ve bunu uzun süre korumak olanak dışı değildir. Ancak, ilişkiyi böylesi tatlı bir kıvamda tutabilmek için, kendini salıvermemek ve belli ilkelere dikkat etmek zorunludur. Ne yazık ki, çiftler bu konuda çoğunlukla umursamaz bir tutum içindedir ve ilişkilerini kısa zamanda tüketmeyi çok iyi başarırlar. Yine de, başlangıçta evliliğe bu denli büyük mutluluk imgeleri ve anlamları yüklenmemiş olsaydı, bugün pek çoğumuz anne-babamızı tanıyamaz durumda olurduk. Çünkü hiç kimse evlenmeye yanaşmaz ve her yer gayri meşru çocuklarla dolardı.

Çok nadir de olsa sekssiz aşk ve genelde gördüğümüz şekilleriyle aşksız seks mümkün olmakla birlikte, asıl başarmaya çalışmamız gereken şey, her iki öğeyi de içerecek kıvamda bir

ilişkiyi oluşturabilmek ve sürdürebilmek için gerekli çaba ve duyarlılığı göstermektir.

İnsanlar, özellikle de bayanlar, çoklukla aşk ve seksi birbirinden ayırırlar; oysa tüm çeşitleriyle “sevişmeler” her zaman aşka dahildir. Aşk ne sadece romantik sevgi, ne de sırf cinsel eylemdir. Her ikisinden oluşan mükemmel bir tamlama olmalıdır.

ERKEĞİN EN SEVDİĞİ MÜZİK

Daha önce de ayrıntılı bir biçimde ele aldığımız gibi, erkek güzelliği doğal, kadın güzelliği ise hemen hemen tümüyle yapay bir olgudur. Kadınların “çiçek gibi” oldukları algısı bir tek açıdan doğru görünüyor. Erkeğin algı sistemine hoş görünürler; fakat çok çabuk solmak gibi bir sorunları vardır.

Erkekler ise, güçlü ve dayanıklıdır. Erkek vücudu sağlam, sıkı, zamana karşı dirençlidir. Dahası, çoğu zaman yaşlandıkça daha çekici ve karizmatik olur; oysa kadın yaşlandıkça hiç kimsenin bakma isteği duymadığı bir harabe veya enkaz gibi görünmeye başlar. Bayanların genellikle kendilerinden daha yaşlı erkeklere ilgi duymasına karşıtlık halinde, yaşlı kadınlara duygusal ve cinsel bir çekim duyan erkeklerin istisnasına bile zor rastlanır.

Son zamanlarda, jet sosyetenin ve sanat dünyasının yaşlı kadınları arasında, kendilerinden çok daha genç (bazen yirmi yaşa kadar genç) erkeklerle çıkma modasının gittikçe yayıldığını görmeyen ve duymayan kalmamıştır. Bu bayanlar çıktıkları o genç erkeklerin kendilerini yürekten sevdiğine sahiden inanıyorlarsa, acınası bir ahmaklık içindedirler. Eğer çok güçlü ahlakî değerlere sahip değilse, böyle bir ilişkide erkeğin bilinçaltında sadece iki tür yararlanma eğilimi vardır: 1. Onun şöhretinden (toplumsal saygınlığından) ve parasından yararlanmak. 2. Olabildiği kadarıyla veya bir tür fantezi olarak, cinsel açıdan yararlanmak.

Yaşlı bir kadının, genç bir erkeği elinde uzun süre tutmaya güç yetirememesi, erkeğin çok daha güçlü ve çok daha uzun zaman aktif kalabilen tehlikeli bir cinsel gizilgüce sahip olmasından kaynaklanır. *Bir kadın her gün erkeğinin her türlü cinsel arzu ve fantezilerine yanıt verse bile, onu elinde tutmaya muktedir olamaz. Çünkü erkeği bu kez de başka kadınların vücut aksesuarlarını, kıvrımlarını, engebelerini, sevişme biçimlerini ve sevişme esnasında çıkardıkları sesleri merak etmeye başlarlar ki, dünyada hiçbir erkeğin kulağından ruhuna bir kadının sevişme anında çıkardığı cıgıllıklar ve inlemelerden daha güzel bir müzik, daha etkileyici bir şarkı inmemiştir. Bunun farkına varmış olan bir kadının, erkeğe en sevdiği müziği daha çok dinleterek onu elinde tutmayı ve ondan daha çok meyve devşirmeyi düşünememesi aptallıktan başka hiçbir şeyle açıklanamaz.*

Hafifçe geriye dönelim. Kadının erkekten yirmi yaşa dek genç olmasında bir sakınca olmayabilir; ancak bunun tersi son derece riskli bir ilişkidir. Çünkü genç bir erkek, yaşlı bir bayandan yukarıda saydığımız biçimlerde yararlanma niyetinde değilse, büyük olasılıkla ona sadece acıma duygularıyla bakacaktır.

Öte yandan, erkekler sadece fizyolojik açıdan değil, ruhsal açıdan da kadınlardan daha hijyenik varlıklardır.

Erkeklerin dostlukları, genellikle çok daha uzundur. Hapishane arkadaşlıkları, askerlik arkadaşlıkları, üniversite arkadaşlıkları, iş arkadaşlıkları, hatta günlük yaşamda kurdukları dostlukları uzun yıllara, hatta bir ömre yayılır... Oysa örneğin aynı evde kalmaya başlayan üç bayanın küsüp dağılması veya saç saça baş başa girmesi için üç günden daha fazla bir süreye ihtiyaç yoktur... Çünkü herhangi bir bahane uydurmadan da kavgaya çıkarabilmek gibi bir yetenekleri vardır...

“KADINA ŞİDDET” MİTOLOJİSİ

Levent, evlendiğinde henüz yirmi üç yaşındaydı. Bir üniversitenin bilgisayar mühendisliği bölümünden mezun olmuştu. Alanında başarılı biriydi ve okulu bitirir bitirmez tanınmış bir firmada mühendis olarak işe başlamıştı. Çok geçmeden, aynı departmanda, yine bilgisayar mühendisi olarak göreve başlamış olan Çiğdem’le aralarında güzel bir dostluk doğdu. Akşamları işten genellikle birlikte çıkıyor ve akşam yemeğini dışarıda birlikte yiyorlardı. Bazen, yemekten sonra bir şeyler içmek ve sohbet etmek için başka yerlere de gidiyorlardı. İlişkileri, bu şekilde yaklaşık üç ay devam etti. Çiğdem, esmer bir kızdı. Zarif bir vücudu ve güzel bir yüzü vardı. Davranışları da oldukça kadınsıydı. Güzel giyiniyor ve ustaca makyaj yapıyordu. Doğrusu, Levent’in böyle bir bayana erkeksi bir ilgi duyması anlaşılabilir bir şeydi. Aslında, Levent yeterince uzun boylu ve yakışıklı sayılırdı; ancak daha önemlisi, cazip bir kişiliğe sahipti. Sabırlı, duygulu ve anlayışlı biriydi. Çok hoş vakit geçiriyorlardı. Hatta birlikte oldukları akşamlarda, zamanın ne kadar hızlı geçtiğinden yakınıyorlardı.

Yine böyle bir akşamda, Levent artık sevgisini dile getirme vaktinin geldiğini düşünerek, ona duygularını açtı. Bu Çiğdem’in zaten beklediği bir şeydi ve o da Levent’e karşı ilk günlerden itibaren aynı duyguları beslediğini itiraf etti.

Birkaç ay sonra, geleneksel prosedüre uygun olarak evlilikleri gerçekleşti. Aşağı-yukarı ilk bir ay içinde, evlilik yaşamı açısından her şey yolundaydı. Ancak daha sonraları Levent,

Çiğdem'in bazı davranışlarından rahatsızlık duymaya başlamıştı. Çiğdem, şaşırtıcı bir biçimde tuhaf ve hem Levent'e, hem de yaşadıkları eve karşı ilgisiz davranıyordu. Dışarıya çıkarken kendisine ve giyimine fazlasıyla özen gösteriyor; fakat evde son derece paspal ve bakımsız birine dönüşüyordu. Evde giydiği kıyafetler hep aynıydı. Gardıropları yığınla trendi kıyafetlerle dolu olduğu halde, evde yıkayıp yıkayıp aynı eşofmanı ve rengi kaçmış tişörtü giyiyordu. Altına giydiği eski eşofmanın arkası bir bayrak gibi sallanıyordu. Ev, sürekli dağınık ve pis oluyor; dahası, kimi zaman kullanılmış orkitlerini bile görünür yerlere bırakabiliyordu. Levent, bir insanın bu kadar kısa zamanda, nasıl bu kadar değişebileceğini bir türlü anlayamıyordu.

Bu arada, cinsel yaşamları, daha şimdiden neredeyse bitme noktasına gelmişti. Eşinden umudunu kesen Levent, tıpkı evlenmeden önceki zamanlarda olduğu gibi, mastürbasyon yapmaya başlamıştı. Çünkü ayda en fazla bir kez birlikte oluyorlar ve o da Levent'in deyimiyle, bir tecavüzü andırıyordu. Levent, bu zoraki sevişmelerin ardından, ayrı bir odaya çekilerek gizli gizli ağlıyordu. Birçok kez onunla konuşmayı denedi. Ama Çiğdem, her seferinde, "Yine mi aynı konu!?" diyerek, oradan uzaklaşıyor ve genellikle de mutfığa gidip bir şeyler yiyordu. Bu yüzden olsa gerek, biraz kilo da almıştı.

Levent, duygusal ve cinsel gereksinimlerine karşı onca duyarsızlığına rağmen, ona sadık kaldı. Yine de, onun tüm isteklerini yerine getirmek ve onu mutlu etmek için büyük çabalar harcadı. Ancak, bu arada sinir sistemi epey bozulmuştu ve çeşitli yer ve zamanlarda ona karşı şiddete başvurmaktan alamadı kendini.

Nihayet, ikinci yılın sonunda artık yorulmuştu. Akıl sağlığının her şeyden önemli olduğuna ve insan yaşamının, böylesi bir evliliğe feda edilemeyecek kadar kısa ve değerli olduğuna karar verdi.

Açtığı dava sonunda, ilk duruşmada boşandılar. Bereket versin ki, çocuk yapmamışlardı.”

En yalın şekliyle şiddet, öfkenin istenmedik biçimlerde açığa çıkması olarak kabul edilir. Şiddet, yalnızca herhangi bir maddi güç kullanılarak uygulanan “dayak”, “kavga” vb. şeylerden ibaret değildir. Böylesi durumlar, şiddetin en tanınmış görünümüdür ve genelde “fiziksel şiddet” olarak tanımlanmaktadır. Şiddet, temelde insanlık onuruna yönelen her türlü kırıncı hareketi içerir. Sözelimi, herhangi bir bireyin kişiliğine yönelen hakaret, küfür, iftira, küçük düşürme, hatta yok sayma, değer vermeme gibi davranışlar da şiddet kavramının kapsamına girer.

Aslında genel olarak şiddet, insana belli riskler karşısında kendini koruyarak yaşamını sürdürebilmesi amacıyla bir tür savunma mekanizması olarak verilmiş bulunan öfkenin bir dışavurumudur. Ama gerçekte bu, şiddeti tanımlamaya yeterli değildir. Şiddet, sadece öfke ve benzeri duyguların değil, aynı zamanda pozitif sayılabilecek bazı duyguların dışavurumunu da ifade edebilmektedir. Bu bağlamda, insanlar yalnızca biyolojik gereksinimlerinden yasaklandıkları veya engellendikleri durumlarda öfkeye kapılarak şiddete başvurmazlar. Aynı şekilde, aşırı dozda sevinç ve coşku yaşadıkları anlarda da şiddete yönelebilirler. Ancak insan değişime olağanüstü yeteneklidir ve bütün içgüdülerini olduğu kadar şiddet duygusunu da manipüle edebilmektedir. İnsan, gücünün elverdiği sınırlar içinde yaptığı hiçbir eylemle bizi şaşırtmaması gereken bir varlıktır. Şiddetin farklı pozitif duygulara da eşlik edebileceğine, alkol aldıktan sonra duyulan keyifle veya galibiyetle sonlanmış bir maçın ardından duyulan aşırı sevinç ve coşkuyla insanların kimi şiddet eylemlerine geçebilmesi veya cinsel hazzın doruklarında şiddet görüntülerinin ortaya çıkabilmesi gibi durumları örnek verebiliriz. Bir başka deyişle, hayvanların tersine insan, ortada

yaşamına dönük herhangi bir tehdit unsuru olmasa bile, salt değişiklik veya hazza yönelik bir fantezi olsun diye de şiddete başvurabilmektedir.

Ancak, genel olarak şiddetin kaynağını, yeme-içme, bınma, cinsellik, farkına varılma gibi fiziksel veya duygusal temel içgüdülerin ve gereksinimlerin engellendiği durumlarda aramak daha güvenli bir yaklaşım gibi görünmektedir. Çünkü bu güçlü temel gereksinimlerin engellenmesi, insan ruhunda sert fırtınalara ve yıkımlara yol açmaktadır. Bu nedenle, gerek bireysel şiddetin, gerekse önemli kitlesel devrimlerin arka planında genellikle bu temel dürtülerin engellenmesine dönük tepkisel bir şiddet vardır.

Şimdi bu yaklaşımı çıkış noktası yaparak, ülkemizde sık sık gündeme getirilen “kadına yönelik şiddet” söyleminin arka planına geçmeye çalışalım. Ülkemizde kadınların önemli bir oranının erkekler tarafından çeşitli şekillerde şiddete uğradıkları doğrudur. Dilerseniz, kadına yönelik şiddetin bazı türlerini ve bunların arkasında yatan nedenleri maddeler halinde incelemeye çalışalım.

I. Fiziksel şiddet: Bu, herkesin bildiği ve kamuoyunda kadınlar tarafından en çok dile getirilen bildik şiddet türüdür. Halk arasında “dayak” diye tabir edilen olgudur. Dayak, kadının sadece bedenine değil, aynı zamanda doğrudan kadınlık ve insanlık onuruna yönelik bir aşağılamayı içerir. Şiddetin evrensel yasasına uygun olarak, aslında erkeklerden kadınlara yönelen şiddet tek yönlü değildir. Kadına yönelik şiddet konusuna, bu bölümün ilerleyen aşamalarında gireceğiz.

Herkes kadınlara fiziksel şiddet uygulandığından söz eder. Ancak bu fiziksel şiddetin nedenlerine gelince, en önemli değişkenleri görmezden gelirler ve sadece erkekleri cahillik, kabalık ve zorbalıkla suçlayarak sorunun çözümüne katkıda

bulunduklarını sanırlar. Oysa hiçbir şey nedensiz değildir ve nedenlerini bilmediğiniz veya göz ardı ettiğiniz hiçbir sorunu çözemezsiniz. Öte yandan, şüphesiz, hiçbir gerekçe şiddet ve işkence gibi insanlık dışı uygulamaları mazur gösteremez; ancak bazı durumlarda hafifletici nedenleri olabilir. Eşine şiddet uygulayan kimi erkeklerin de hafifletici nedenleri olabileceğini düşünüyorum. Örneğin, ilkesel düzlemde kavganın hiçbir sorunu çözmeyeceğine, hatta utanç verici bir şey olduğuna inanıyor olabilir; ancak, herhangi bir yerde anlık, sert bir kışkırtmanın ardından kendinizi hayvani sesler çıkarır halde bir kavganın içine dalmış durumda bulabilirsiniz. Zinanın iğrenç bir fiil ve affedilmez bir suç olduğuna inanabilir; fakat bir gün içinde bulunduğunuz koşullarda karşı cinsten güçlü ve cazip bir kişinin ağır tahriki altında kalabilir ve kendinizi birden bire onunla aynı yatakta çırılçıplak bulabilirsiniz.

Bağlam açısından, ruhsal sorunlu kimselerle ilgili kimi istisnai olguları bir kenara koyarsak, 'hiç kimse sebepsiz yere insan öldürmez veya işkence yapmaz' şeklinde bir genelleme yapmak mümkündür. Çünkü bu tür suçlar, genellikle zevk amacıyla değil, tepkisel bir şiddet biçiminde ortaya çıkar. Sözgelimi, küçük kız çocuğunuzu kaçırıp günlerce tecavüz eden ve sonra da acımasızca öldüren biri ile daha sonra bir yerde karşılaşsanız ve onu sokak ortasında işkence yaparak öldürseniz, olayın arka planını bilmeyen herkes, sizin ne büyük bir zalim olduğunuzdan söz edecek ve size bildiği her türlü hakareti ve küfrü savuracaktır; oysaki adam öldüren birini suçlamadan önce, öldürülen kişinin kendisini öldürtmek için neler yapmış olabileceğini de sormak gerekmez mi? Aynı şekilde, aile içi şiddet konusunda da erkekleri suçlamadan önce odaklanılması gereken bir başka önemli nokta, kadının yapmış olabileceği (veya yaptığı varsayılan) hata ile aldığı ceza arasında olması beklenebilecek bir neden-sonuç ilişkisi

veya orantı olup olmadığı sorunudur. Çünkü dediğimiz gibi, eğer şiddeti uygulayan kişide ciddi bir psikolojik sorun yoksa, şiddetin genellikle önemli bir gerekçeye dayanıyor olması gerektiği varsayılabilir. O halde eşinden fiziksel şiddet gören bir kadının buna maruz kalmak için eşine karşı nasıl bir kusur işlemiş ya da neyi ihmal etmiş olabileceği üzerinde düşünmek, sorunun anlaşılması ve çözümü konusunda yaşamsal bir önem taşımaktadır. İster genel, isterse “aile içi” gibi belirli durumlarda olsun, şiddetin genel geçer kaynakları vardır ve söz konusu şiddet uygulamasına çözüm üretmek için öncelikle onların saptanması gerekir.

Açıktır ki, kadınların uğradığı şiddete neden olan davranışları açıklığa kavuşturulduğu vakit, sorunun çözümü doğrultusunda çok daha soğukkanlı ve mantıklı çözümler geliştirilecektir. Aksi halde, insanlar dürüst davranma sorumluluğundan uzaklaşmanın yanı sıra, aynı zamanda birbirlerini suçlayarak ve anlamsız çatışmalara girerek, bugün olduğu gibi, çözümü kendi gürültüleri içinde kaybetmeye devam edeceklerdir.

Bu noktada, sorulması gereken başlıca soru şudur: Kadınlar kendine özgü cinsel içgüdüsünden engelledikleri bir erkeğin kendi içinde nasıl bir acı çektiğini, ne tür bir cinsel işkenceye veya şiddete maruz kaldığını anlayabiliyorlar mı? Doğrusu, bir kadının bunu anlayabilmesi için ya mucizevi biçimde geçici bir süreyle erkek olabilmesi veya mevcut empati yeteneğini aşırı bir yoğunlaşmayla en az ona katlaması gerekir.

Tanın beyin denilen organı insanın kafasına oradaki boşluğu doldurması için veya bir aksesuar olsun diye yerleştirmiş değildir. Sonuçta, erkeğe verilen beyin kadına da verilmiştir ve sorunlarını anlama ve çözme sürecinde onu kullanmakla yükümlüdür. Fakat sorun şu ki, eşinden cinsel isteklerine karşılık bulamayan bir erkeğin dayaktan beter bir cinsel şid-

dete uğradığını söylemiş olsanız, pek çok kadın buna aldırış etmeyecek; belki de kahkahalarla gülecektir.

Kişisel olarak, eşinden şiddet gören bir kadının, her şeyden önce, o güne dek eşinin cinsel gereksinimlerine karşı yürüttüğü tavrını dürüstçe sorgulamasının yaşamsal bir önem taşıdığı kanısındayım. Bu konu nerede, kimler tarafından ve ne kadar tartışılırsa tartışılsın, olayın cinsel boyutu görmezden gelindiği sürece köklü bir çözüm üretilmesi kesinlikle olanak dışıdır. Çünkü cinsel içgüdü bir erkek için, yaşama içgüdülerinden hemen sonra gelir. Bu bakımdan, pek çok kadının eşinden gördüğü fiziksel şiddet, bilerek veya bilmeyerek erkeğine uyguladığı cinsel ambargonun bir bumerang gibi dönerek kendisine yönelmesinden ibarettir. Aile içi şiddetin çözümü, büyük oranda aile içi cinsel sorunların çözümüne bağlıdır.

Elbette ki, aile içinde kadına yönelik şiddetin erkeğin eğitimsizliği, büyük ölçüde erkeğin üstünlüğüne dayanan geleneksel taşra kültürü ile yetişmiş olması ve daha başka nedenleri olabilir. Ancak, her yıl boşanan on binlerce çiftin boşanma belgelerinde yer alan klasik “şiddetli geçimsizlik” gerekçesi, aslında genellikle “cinsel geçimsizlik veya cinsel uyumsuzluk”tan başka bir şey değildir.

II. Ekonomik şiddet: Dünyanın pek çok bölgesinde olduğu gibi, biraz daha sert versiyonuyla bizim toplumumuzda da geleneksel olarak kadının geçiminden erkek sorumlu sayılmaktadır. Dolayısıyla erkek, kadına “harçlık veren” konumundadır. Bu role alıştırılmış bulunan erkekler, evlendikleri vakit, eşleri dışarıda çalışıyor olsa bile kendilerini aile bütçesini kontrol etmeye yetkili görmekte ve otomatik olarak kadın bir anda “harçlık bekleyen veya harçlık alan” durumuna düşmüş olmaktadır. O kadar ki, çalışan kadınların bir kısmının bankamatik kartlarını eşleri taşımakta ve gerektiğinde onlara sadece harçlık vermektedirler. Bu kadına yönelik şiddetin içler

acı türlerinden biridir. Oysa  alışan ve üreten bir kadının kazandığı parayı denetleme yetkisini elinden alabilmek için, onun kocası olmak yeterli bir neden değildir. Bir erkek bunu yapmaya kendini ne kadar yetkili görüyorsa, o kadının da kocasının kazandığı parayı denetlemeye o kadar yetkili olması gerekir. Hiçbir kadın, kocasının amelesi değildir. Yapılması gereken şey, ortadaki para havuzundan, ortak harcamalar dışında, herkesin kendi bireysel ihtiyaçları için makul ölçüler içinde harcama yapabilmesidir. Bunu yaparken de, ortak havuza giren paranın ne kadarının kime ait olduğu türünden tartışmalardan kaçınılmalıdır.

III. Cinsel şiddet: Cinsel şiddet, öteden beri kadına yönelen en dramatik şiddet türlerinden biri olmakla birlikte, belki en az göze çarpan, hatta çoğu kez hiç kimsenin dikkatini bile çekmeyen bir olgudur. Bir kadının, istekli olmadığı halde eşi tarafından ilişkiye zorlanması “tecavüz” olarak nitelemekten çekinmeyen kimi kadın hakları savunucularının, dünyanın en büyük ve en acımasız sektörlerinden biri olan pornografi ve kadın ticareti içinde, özel olarak seçilmiş milyonlarca genç ve güzel kadının hayvanca ve tepe tepe kullanılması karşısında dili tutulmuşçasına sessiz kalmalarını anlamak gerçekten zordur. Yanlış anımsanıyorsa, 2006 yılı başlarında Türkiye’de oldukça popüler ve ünlü bir oyuncunun iki kadınla bir otel odasında yaptığı seksin görüntüleri internet ortamına düştükten sonra kıyameti koparan ve oyuncunun karısına onu bir an önce terk etmesi için baskı yapan kimi sıkı kadın hakları savunucuları, aynı yılın sonunda yaklaşık atnış yaşındaki çok ünlü bir haber spikerinin yirmi beş yaşında bir bayanla yaptığı, aynı zamanda şiddet içeren seks görüntüleri sanal ortama düştüğünde hiç seslerini çıkarmadılar. Oysa bu haber spikeri de evliydi ve onun karısının da bir insanlık ve kadınlık onuru vardı...

Herkes çok iyi bilir ki, dünyanın en büyük sektörlerinden biri, tümüyle kadın bedeninin sömürülmesine dayalı olan pornografi sektörüdür. Bu, özellikle sanal ortamda inanılmaz derecede yaygın ve operasyonel bir sektördür. Dışarıda ise, yalnızca genelevlerde devlet tarafından değil, aynı zamanda kimi şahısların oluşturduğu çeteler tarafından, hemen her yerde bazı kadınlar gerek onların rızası ile gerekse zor kullanılarak erkeklere herhangi bir ekonomik mal veya ürün gibi satılmaktadır. Şayet kadın hakları savunucuları hemcinslerinin haklarını savunma konusunda birazcık olsun içtenlikli olsalardı, kadınların onuru adına en fazla karşı duracakları sömürü şekli bu olurdu. Ancak dünyanın hemen hiçbir yerinde feministler bu insanlık dışı uygulamalara karşı çıkmaz; dahası, bunun kadına yönelik bir ekonomik ve cinsel şiddet türü olduğunu telaffuz bile etmezler.

Ağırlıklı olarak üzerinde durmak istediğim şey, kadına yönelik bildik fiziksel şiddetin kaynaklarıdır. Bunun kaynakları veya bir anlamda nedenleri açıklığa kavuştuğu zaman, umarım ki çözümler de yavaş yavaş berraklaşacaktır. Şimdi, kadına yönelik şiddetin kaynağında yer alan ana nedenlere birkaç madde ile açıklık getirmeye çalışalım.

a. Evlilikte erkeğin kadına uyguladığı fiziksel şiddetin temelinde, cehalet ve tümüyle erkek egemen bir taşra kültürü gibi etkenlerin yanı sıra, erkek tarafında yolunda gitmeyen daha önemli değişkenin çoklukla cinsel engellenme olduğunu daha önce söylemiştim. Çünkü kadının cinsel etkinliği, çok güçlü erkek libidosunun hızlı temposuna ayak uyduramamaktadır. Bu bağlamda, erkeğin evlilik sürecinde kadından asıl veya öncelikli beklentisinin ne olduğunu, işin başında açıklığa kavuşturulması gerekir. Burada zor olduğu kadar tuhaf da olan şey, erkeğin de kadının da sadece topluma karşı değil, aynı zamanda birbirlerine karşı da asıl beklentilerini hiç de dürüst

olmayan bir biçimde ve ısrarla gizlemeyi seçmeleridir. İnsanlar, asıl beklentilerini “mutlu bir yuva, sevgi, anlayış, paylaşım” ve benzeri basmakalıp sözcüklerin ardına gizleyerek işin içinden çıkmaya veya bir anlamda gerçeğe yüzleşmekten kaçmaya çalışırlar. Gerçekte ise, kadın kendi içinde güvenli ve sıcak bir barınak, erkek ise ömür boyu sürececek bir bedava seks garantisi umudu içindedir. Kadınlar ve erkeklerin en önemli öncelikleri bunlardır. Ancak, iki taraf da karşısındakinin önceliklerini aşağı-yukan bilmekle veya hissetmekle birlikte, evliliğin başında zımnen kabul edilmiş olsa bile, işin başında açık-seçik telaffuz edilmemesi nedeniyle, özellikle de erkeğin birliktelikteki temel gereksinimi olan cinsel doyum yok sayılmaktadır.

Oysa hiçbir erkek kendi libidosu ile savaşmayı göze alamaz. Zaten, cinsel dürtü, hiç kimseye savaşması için verilmiş değildir. Doyasıya yaşaması ve bu harika nimeti için Tanrı’ya teşekkür etmesi amacıyla verilmiştir. Bir erkek için bu, çatışma başladığı andan itibaren mağlup olacağı kesin olan bir savaştır. Erkek bu durumda, doğal olarak içinde bulunduğu evliliği sorgulama hakkını anımsayacaktır. Sonunda ise, kesinlikle kendinden daha güçlü olan libidosuyla savaşmayı göze almayan erkeğin öfkesi ve kırgınlığı, alt edebileceğinden emin olduğu kişiye, yani eşine yönelecektir.

Öte yandan, eğer bir erkek, eşiyile cinsel anlamda herhangi bir sorun yaşamadığı halde sudan sebeplerle onu dövüyorsa, bu durumda onun bir an önce mağara devrine geri dönmesinde büyük yarar vardır.

Şimdi dilerseniz, kadına fiziksel şiddet olgusuna, bir parça da felsefi terminoloji içinde bakmaya çalışalım: Felsefenin temel ilkelerinden biri şudur: “Bir şey ne ise o odur; başka bir şey olamaz”. Buna, “özdeşim yasası” denir ve bu yasanın uzantılarından biri, “nedensellik yasası”dır. “Nedensellik yasası”na göre, her varlık veya nesne kendi doğal programına uygun

davranır. Bir başka ifadeyle, bir varlığın neyi yapacağı ve neyi yapmayacağı, onun ne olduğu ile belirlenmiş durumdadır.” Tüm canlılar, yetişkinliğe değin sürekli olarak kendisini gerçekleştirmeye çalışır. Doğduğu günden itibaren, bir kartalın bütün hareketleri gerçek bir kartal olmaya dönük olarak gelişir. Aynı şekilde, bir aslan yavrusunun tüm hareketleri, iyi bir aslan olma yönünde ilerler. Bu açıdan bir kadın, kendi özgün doğasından koparak ve kişisel bütünlüğünü yitirerek bir kadın gibi davranmaktan uzaklaşmaya başladığında, erkeğin gözünde duygusal ve cinsel anlamda haz kaynağı olan kadınsal bir figür olmaktan, dolayısıyla bir çekim merkezi olmaktan çıkacak ve nedensellik yasası uyarınca, kendi doğasına aykırı davranışları nedeniyle, erkeğin ruhunda ciddi bir kaygıya yol açacaktır. Bu durum, bir memurun her sabah binerek işe gittiği arabasını, yine bir sabah evden çıktığında yerinde bulamaması gibi bir şeydir ve derin bir endişe doğuracaktır. Ortada, her şeyden önce eşyanın doğasına aykırı bir olgu vardır... Gerçek bir kadın duyarlılığıyla asli kadınsı rollerini benimsemeyen ve oynamayan bir kadın, erkeği tarafından neden eller üstünde tutulması bir prenses gibi algılsın ki!?

Öte yandan, erkek karşı cinsle olan ilişkilerinde cinselliği önceleyen duruşuyla, aslında sadece kendisi olmakta, kendisini gerçekleştirmektedir. Çünkü bu şekilde programlanmıştır ve istese de başka türlü davranamayacaktır. Erkeğin durumunun, yumurtadan çıkar çıkmaz dereye doğru koşarak yüzmeye başlayan ördeğin durumundan hiçbir farkı yoktur. Bu açıdan, erkekler uçkur düşkünü suçlamasını hak etmezler. Çünkü isteseler de kadınlara cinsellik içgüdülerinden bütünüyle koparak bakamazlar. Kısacası, erkeğin bu cinsel ağırlıklı görme biçimi, onun için bir suçlanma gerekçesi olamaz. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, Tanrı erkeğe cinsel içgüdüyle onunla savaşsın

diye değil, onu doyasıya yaşasın ve bu olağanüstü nimeti için ona minnet ve hayranlık içinde teşekkür etsin diye vermiştir.

Şimdi de, 7 Şubat 2006 tarihli Bugün gazetesinde, “Korkutan Rapor” başlığıyla, sür manşetten verilen bir haberi birlikte okuyalım: “Toplumda intihar eğiliminin arttığı tartışılırken, Cinsel Tıp Derneği’nin yaptığı bir araştırma, çarpıcı sonuçlar ortaya koydu. Araştırmaya göre, hayatına son vermeyi düşünenlerin oranı, % 15 gibi korkutucu bir düzeye ulaştı. İntihar sebeplerinin başında % 79’la cinsel sorunların gösterilmesi, araştırmanın bir başka düşündürücü boyutu..Ölmek isteyenlerin % 28’i cinsel şiddete maruz kalmış. İntiharlarda erkekler, % 69’la kadınların önünde...”

Zor olan şey, dediğimiz gibi, cinselliğin toplumu psikopatolojik hale sokan başlıca nedenlerden biri olduğu halde, aynı zamanda tartışılmaz ve dokunulmaz olmasıdır.

b. İkinci önemli neden, Türk erkeğinin kadın figürünü, erkeklik, dahası insanlık onurunun kaynağı saydığı “namus” kavramının tam merkezine oturtması ve zaten büyük güçlüklerle ulaştığı kadına karşı takındığı aşırı korumacı tutumdur. İlişki böylesine hassas bir çizgiye oturunca, kırılganlık katsayısı da doğal olarak artmaktadır. Türk erkeği, kadına karşı bu yüzden çok duyarlıdır ve kadına uyguladığı şiddetin temelinde yatan ana nedenlerden biri, kadına yüklediği aşırı değerden kaynaklanan ölçüsüz bir kıskançlık ve korumacı yaklaşımdır. Ancak bu durum, kolayca tahmin edileceği gibi, daha çok bizim kültürümüze özgüdür. Türkiye’nin herhangi bir kentinde sokağa çıkıp, önünüze gelen bütün erkeklere, “‘Namus’ dendiği vakit, aklınıza öncelikle ne geliyor?” diye sormuş olsanız, en kötü olasılıkla % 90’ının düşüneceği veya söyleyeceği ilk şey “kadın” olacaktır. “Namus” kavramı ise, hayatı onurlu kılan en büyük değer olarak algılanmaktadır. Kadına karşı bu denli düşkün ve aşırı korumacı tavır, ona karşı

ve onun bedeni çerçevesinde başkalarına karşı gelişen birçok şiddet hareketlerinin kaynağına oturmaktadır.

c. Bu kadar üzerine titrenen bir varlığı disipline etmenin yolunu yine geleneksel kültür göstermektedir. Bu, korkuya dayalı bir disiplin anlayışıdır. Anadolu'nun pek çok yerinde, evliliğin ilk günlerinde kadının yüreğine çeşitli şekillerde korku salma gelenekleri; en azından korku salma anlayışı olduğu bilinmektedir. Hatta Anadolu'da "Kadının karnından bebeği, sırtından sopayı eksik etmeyeceksin" deyişinin yaygın olduğu bilinmektedir. Ayrıca, "kadın dövme" veya "kadın tokatlamak", pek çok erkek tarafından arkadaşları arasında bir tür erkeklik alameti ve iftihar vesilesi olarak görülmektedir. Oysa kendinden daha zayıf birini dövmeyi gurur verici bir şey olarak görmek için insanın, ya çok cahil ve yabani veya ruh hastası olması gerekir.

d. Kadınların geleneksel olarak "parazit psikolojisi"ni benimsemiş olmaları, uğradıkları şiddetin en derin kaynaklarından biridir. Bizim toplumumuzda, gerek okuyan ve bir meslek veya iş sahibi olmak isteyen, gerekse tipik ev kadını olmak isteyen bayanların hemen hepsi, kendi geçimlerinden mutlak surette erkeğin sorumlu olduğu geleneksel yargısına sahiptir. Yaşamak için, hatta lüks standartlarda bir yaşam sürmek için çalışmalarının hiç de gerekli olmayacağı önyargısıyla yetişen bayanlar, ne yazık ki, kendilerine çocuklarına olduğu gibi para veren erkeğin onlara hükmetmeye ve canı istediğinde de dövmeye de hakkı olduğunu düşünebileceğini akıl edemiyorlar. İnsanlık tarihinin kadim kurallarından biri de budur: "Güçlü olan, her zaman haklıdır" veya biraz özelleştirirsek, "Para veren, emir de verir" denebilir. Bu doğru bir kural değildir; fakat, bireysel ilişkilerden uluslararası ilişkilere kadar her zaman geçerliliğini korumuştur. Daha önce de belirttiğimiz şekliyle, kendi ekonomik bağımsızlığına kavuşmak için çaba

harcamayan, “zengin bir koca” bulur ve hiç çalışmadan “bir elim yağda, bir elim balda” yaşarım diye düşünen kadınların aklındaki şey, tipik bir “parazit psikolojisi”dir. Sorun şu ki, bu düşünme biçimi, hemen hemen bütün kadınların bilinçaltına yerleşmiş durumdadır. Ancak, böyle düşünmek ve davranmakla, ekonomik açıdan kendilerini erkeğe mutlak bağımlı kıldıklarını, erkek tarafından er geç maruz kalacakları şiddet karşısında kendi ellerini işin başında bağlamış olduklarını düşünemiyorlar. Oysa mali açıdan kendine yetebilen bir kadın, erkeğin kendisine şiddet uygulamasına sonsuza dek tahammül etmeme gibi bir seçeneğe sahip olabilecektir.

Bu noktada herkesçe bilinmesi ve kabul edilmesi gereken temel anlayış şudur: Kadın yüce bir varlık değildir; bir tabu da değildir. Ancak tıpkı erkek gibi, Tann tarafından yaratılmış saygıdeğer bir bireydir ve erkeklerle kadınlar, birbirlerini kut-samayı veya yermeyi bir kenara bırakarak, olabildiğince eşitlik temelinde bir ilişki içinde olabilmek için çaba harcamalıdır. Evlilik bile, kadın ve erkeği birbirinin kölesi veya makinesi haline getirmemeli, sadece en güzel ve en içtenlikli dostları yapmalıdır.

Aile içinde, huzur ve istikrarın baş sorumlusu kadındır. Kadın, eşinin karısı veya rahibesi gibi değil, sevgilisi, hatta metresi gibi davranmayı öğrenmeli ve unutmamalıdır ki, en kötü olasılıkla cinsellikte rol yapıyor olsa bile, erkek ona kanmaya hazırdır. Yeter ki, kendi kadınsal bütünlüğü içinde feminin rollerini iyi oynasın! Yeter ki, bir azize gibi değil, görünümüne ve yaratılış programına uyarak bir dişi gibi davransın!

Son olarak, aynı güneşin altında aynı yeryüzünü ve yaşamı ve de aynı evi ve yatağı paylaştığımız kadınlarımızın, mevcut durumlarına yönelik olarak geliştirdiğim olumsuz saptamaları, hepsine yetecek kadar sevgi ile dolu bir yürekle yaptığım özeleştiriler olarak algılamalarını dilerim...

SOSYAL MEDYA DEVRİMİ SÜRECİNDE İLİŞKİLERİN DÖNÜŞÜMÜ

Kuşkusuz insanlık tarihi, karşı cinslerle ilişkilerin sayısız dalgalanmalarına tanık olmuştur. Bu bölümde, dünya genelinde ve bizi yakından ilgilendirmesi ve etkilemesi nedeniyle Türk toplumunda, yine neden-sonuç ilişkileri tarzında karşı cinslerle ilişkilerin dramatik dönüşümü üzerinde durmak istiyorum.

Bilindiği gibi insanlık, sosyo-ekonomik açıdan çeşitli aşamalardan geçmiştir. İlkel feodal toplumdan tarım toplumuna, tarım toplumundan sanayi toplumuna ve daha sonra bugün içinde yaşadığımız bilgi toplumuna geçilmiş ve bu aşamaların her biri bütün toplumsal ilişkileri olduğu kadar karşı cinslerle ilişkileri de büyük ölçüde etkilemiştir; ancak durulukla anımsanabilecek bir geçmişte, kadın-erkek ilişkilerine ilk açık ve köklü dışsal müdahalenin, ünlü Fransız devrimi ile birlikte geldiğini söyleyebiliriz. Çünkü devrimin ardından, “kadınların eşitliği” kavramı gündeme oturmuş ve Fransa’dan başlamak üzere, kadınlar o zamana dek kendilerinden esirgenen birtakım mülkiyet ve miras haklarına kavuşmuşlardır. Bu ilk adımı izleyen süreçte, bütün toplumsal ilişkilerle birlikte, karşı cinslerle ilişkilerde de büyük dönüşüme yol açan devrim niteliğinde birtakım gelişmeler yaşanmıştır. Bunlar, James Watt’ın 1765’te buhar makinesini icat etmesi ve bunun bir enerji kaynağı olarak endüstriyel üretimde kullanılması sonucu kitlesel üretime geçişin ardından kadınların da erkekler gibi çalışma hayatına aktif biçimde katıldığı dönem; tüketimin arttığı, tüketim

modellerinin çeşitlendiği, eğitimin önem kazandığı “Sanayi Devrimi”ni izleyen süreç ve daha sonra bilginin, iletişimin ve nitelikli insan gücü (beyin gücü) nün önem kazandığı “Bilgi Toplumu”na geçiş dönemleri şeklinde bölümlenebilir.

Sanayi devrimini izleyen dönemde kadınlar da aktif olarak çalışma hayatı ve üretim sürecine girmiş ve “çalışan kadın” figürü erkeğe bağımlı olmaktan çıkmaya başlamıştır. Açıktır ki, bu durum kadın-erkek ilişkilerinde, o güne dek alışılmış birtakım klasik davranış kalıplarının kırılmasına yol açmıştır. Zira çalışan kadın, para kazanan, aile içinde karar alma sürecine etkin biçimde katılan ve gerektiğinde eşinden ayrılma cesaretini gösterebilen kadın profiline dönüşmüştür. Kadın ekonomik gücüyle erkeğe bağımlılıktan uzaklaşırken, erkeğin aile içindeki başatlığı da aynı oranda gerilemiştir. Sonuçta, Sanayi Devrimi kadınlara daha fazla bağımsızlık ve özgürlük getirmenin yanında, aynı zamanda aile içi geleneksel erkek otoritesinin sonunun miladını oluşturmaktadır. Sanırım, bu gelişmelerin aynı zamanda evlilik dışı ilişkileri ve boşanma oranlarını arttırdığını tahmin etmek zor değildir.

“Bilgi Çağı”, “Sanayi Sonrası (Post-endüstriyel) Toplum” veya “Bilişim Toplumu” gibi farklı terimlerle de anılan bilgi toplumuna geçişle birlikte, yeryüzündeki bütün bireysel ve uluslararası ilişkileri derinlemesine etkileyen yeni bir sürece girilmiştir. Bu dönemde, bilgi en büyük değer ve başlıca üretim aracı haline gelmiştir. Dolayısıyla, zenginliği sağlayan arazi, imalat aletleri, fabrika, atölye, bedensel işgücü, emek gibi üretim araçlarının yerini büyük oranda ‘bilgi’ almıştır. Bilginin insan tarafından üretildiği düşünüldüğünde, ekonomide yatırım yapılması gereken birinci faktör, bu durumda bizzat insanın kendisi olmakta ve bu nedenle, artık eğitim, bugüne dek hiç olmadığı kadar önemli hale gelmiş bulunmaktadır.

Bilgi toplumunun en çok öne çıkan parametreleri sayabileceğimiz bilgi, teknoloji ve iletişimle birlikte, öteden beri erkeğin temsil ettiği emeğe (bedensel işgücü) ve buna bağlı olarak aile kurumu içindeki geleneksel erkek egemenliğine ölümcül bir darbe indirilmiş görünmektedir.

Artık, etkin biçimde üretim sürecinde yer alabilmek için, erkek gibi güçlü olmanın anlamı kalmamıştır. Sözgelimi, eskiden bir binanın yapımında kullanılacak harcı yapabilmek için bir sürü erkek ellerinde küreklerle saatlerce beden gücü harcayarak, ter dökerek çalışmak zorunda kalırken, şimdi bir tek kişinin (ki, bunun bayan veya erkek olması önemli değil) kullandığı bir makine aynı işi, insan emeğine gerek kalmaksızın birkaç dakikada yapabilmektedir. Sanayi devriminin buhar makinesinin yerinde artık bilgisayar vardır ve onu kullanabilmek için erkek olmaya gerek olmadığı açıktır. Dediğimiz gibi, bedensel iş gücüne duyulan gereksinimin ortadan kalkmış olması, karşı cinsle ilişkiler açısından erkek egemenliğinin yıkılışını sembolize etmektedir. Bugün artık, erkeklerin spor salonlarında çeşitli aletlerle çalışarak yaptıkları güçlü, kaslı vücutlar, daha çok sayıda kadınla iletişim ve ilişki kurabilmek için onları etkilemekten başka bir işe yaramamaktadır

Fransız Devriminden bu yana, erkeklerin yüzlerine kulak zarlarını patlatırcasına haykırılan “kadınların eşitliği”, artık “kadınların üstünlüğü”ne dönüşmektedir. Bugün geleneğin zincirlerinden kopan kadınlar, yaşamdan istediklerini elde edebilmek için, seksapelleri dahil olmak üzere olası bütün araçları kullanarak ve önlerine çıkan etik değerlerle kurulmuş her kaleyi yakıp yıkarak ilerlemeyi sürdürüyorlar ve nerede duracaklarını hiç kimse bilmiyor. İş hayatının ve toplumsal hayatın can damarlarında dolaşan kadınların sayısı, her geçen gün hızla artıyor. Erkek hiçbir dönemde kadın karşısında bu

kadar aciz duruma düşmemiş; kadınsa hiçbir dönemde bu kadar dik ve mağrur olmamıştır.

Erkeklerle birlikte çalışan, üreten, para kazanan, sermaye biriktiren, okuyan, eleştiren, itiraz eden ve tartışan, caddede yürürken başını arkaya atan ve göğüslerini öne çıkaran bir kadın modeliyle karşı karşıya bulunuyoruz. Bu kadın tipi, sadece ezeli rakibi olan öteki kadınlarla değil, aynı şekilde artık erkeklerle de güç yarışına giriyor ve erkeğin süregelmiş egemenlik haklarını ironik bir tiksintiyle reddediyor. Ondan üstün olduğunu söylüyor. Daha ilginç olan, onun bir 'aptal' ve 'enayi' olduğunu iddia ediyor. Yüzyıllardır boyunduruğu altında yaşadığı erkekten bağımsızlığını ilan ederken, kendi geçmişine ve erkeğe lanetler yağdırmaktan garip bir haz duyuyor; ona karşı toparlanmak ve silahlanmak için acele ediyor.

Bunları söylerken, yanlış anlaşılmayacağımı umarım. Kuşkusuz, bir birey olarak her kadının ne ve nasıl olmak istediğine ilişkin karar verme hakkı sonuna kadar saklıdır ve elbette ki, uygar dünyanın bütün kadınları yukarıda betimlediğimiz şekilde değildir. Öte yandan, erkeğin her konuda kadından mutlak üstün olduğu ve kadının sorgusuz-sualsiz erkeğe itaat etmesinden yana değilim. Onun da diğer herhangi bir bireyin haklarıyla birlikte doğduğunu daima anımsamamız gerektiğini ve kadına yönelen şiddetin erkeğin acizliğinden başka anlamı olmadığını söylüyorum. Demek istediğim şey, karşımızda duran agresif kadın modeliyle ideal bir romantik ilişkiyi yaşamamanın gittikçe zorlaştığı ve hatta eski günlerde yazılmış romanların ve siyah-beyaz filmlerin dünyasında kalmış bir tür nostaljiye dönüşmekte olduğudur. Artık kabul etmeliyiz ki, saydığımız tarihsel dönüm noktalarının ürettiği ve bize miras bıraktığı yeni kadın budur. Şüphesiz bugün, her çağdaş kadını bu şablona oturtamayız; ancak bu kadın tipi öylesine hızlı çoğalıyor

ki, sanırım bir sonraki yüzyıla ulaşmadan önce tüm dünyayı dolduran bir prototip haline gelecektir.

Bu bağlamda, bilgi toplumundan söz ederken, karşı cinsle ilişkiler üzerinde bugüne dek etkili olan değişkenlerle karşılaştırılamayacak kadar dev, hatta küresel ölçekte dönüşüme yol açan internet olgusunu görmezden gelmek büyük haksızlık olur. Önemli güncel olaylara ilişkin özetleyici deyimleriyle tanınan Kanadalı yazar Marshal McLuhan'ın sözleriyle, yer-yüzünde yaşayan hemen herkesi birbirine bağlayan İnternet ağıyla birlikte, artık dünyanın küresel bir özdeşleşmeye doğru hızla sürüklendiği doğrudur. Eskiden insanların, hemen yanı başlarındaki şehirde oturan biriyle görüşebilmek için binek sırtında günlerce seyahat ettiği bilinmektedir. 1980'li yılların başında bile, sözgelimi karşı cinsten birinden hoşlanmışsanız, onunla nasıl iletişim kurduğunuzu anımsamaya çalışın. Anımsadığım kadarıyla, o dönemde karşı cinsle ilişkiler, ev telefonları dışında, "damdan dama/camdan cama" diyebileceğimiz türden, babadan kalma yöntemlerle kuruluyordu. İnsanlar birbirlerine mektup yazıyorlardı; önceden zaman ve nokta tayini yaparak buluşuyorlardı; çöpçatanlar devreye giriyordu vb... Uzaklarda bulunan insanlarla iletişim kurmaksa, çoklukla mümkün olmuyordu.

Dijital devrimin birbirlerine ellerinin altındaki bir tuş kadar yakınlaştırdığı insanlar sadece odalarına girip bir bilgisayarın başına oturarak, internet ağı üzerinden saniyeler içinde dünyanın her ülkesinden on binlerce kadın veya erkeğe ulaşabilmekte ve tanıştığı kişilerle görüntülü ve sesli sohbet edebilmektedir. Mobil telefon faktörünü de hesaba katarsak, biraz önce sözünü ettiğimiz erişim sorunları neredeyse tümüyle ortadan kalkmış görünmektedir. Artık bildik ulusal sınırlar bir anlamda işlevini yitirmiş, evli veya bekar herkes için karşı cinse ulaşmak, hatta deşifre olmadan ulaşmak sorun olmaktan çıkmıştır. Kadınlarla

erkekler arasındaki erişim sorunları ortadan kalktıkça, doğal olarak ilişkiler trafiği genişlemekte, yoğunlaşmakta ve bildik geleneksel kalıpları hızla aşmaktadır.

Karşı cinsle ilişkilerin hızla çözüldüğü böylesi bir ortamın somut yansımalarına gelirsek, artık daha çok sayıda kadın ve erkek birden fazla ilişkiyi bir arada yaşamaktadır. Boşanma oranları hızla artmakta ve böyle giderse Platon'un önerdiği devlet modeli daha belirginleşecek ve devlet anne-babaya verilmiş olan klasik görevleri daha çok üstlenmek zorunda kalacaktır. Klan evliliklerine benzeyen akraba ve ırk içi evliliklerin yanında, farklı ırk ve uluslar arasında yapılan evlilikler de çoğaldıkça, bütün dünya birbirinin akrabası haline gelmektedir. Yapılan araştırmalar, bilgi teknolojisinin gelişimine paralel olarak, artık her yıl Türkiye'ye binlerce yabancı gelin ve damat geniş çıkışını ortaya koymaktadır; oysa Türk toplumu seyahat kültürü fazla gelişmemiş olan, nisbeten içe kapanık ve yabancı kültürlerle etkileşim kurma konusunda katı kuralları ve refleksleri olan bir toplumdur. Dünyanın diğer toplumları arasında bu tür evliliklerin daha rahat ve sık kurulduğunu biliyoruz. Kadınlar ve erkekler önemli ölçüde birbirlerinin denetiminden çıktığı için, geriye romantik ilişkilerde karşınızdaki kişiyle karşılıklı bir güven ortamı kurmayı öğrenmekten başka seçeneğiniz kalmamaktadır.

Geleneksel kadın-erkek ilişkilerinin dönüşümüne etki eden diğer bir unsur, kentleşme ve kent kültürüdür. Kırsal bölgelerden göçerek kentlere yerleşen insanlar, zamanla toplum tarafından kabul edilme kaygı ve zorunluluğuna bağlı olarak kent kültürüne uyarlanmakta ve yeni davranış kalıpları edinmektedir. Kent kültürü, bu insanların diğer davranışları üzerinde olduğu kadar, karşı cinsle ilişkiler konusundaki görüş ve tutumları üzerinde de etkili olmaktadır. Zaman içinde kent kültürüne uygun olmayan davranış kalıpları ayıklanırken,

uygar kitlesel yaşamın gerektirdiği istendik davranış biçimleri onların yerine geçmektedir. Örneğin, kırsal kültürün büyük ölçüde tolerans tanıyabildiği evlilik tarzlarından biri olan “kız kaçırma” eylemini, kentlilere ve kent kültürünün çağcıl ölçütleriyle yetişmiş genç kızlara kabul ettirebilmek oldukça zor, hatta olanaksız gibidir.

Son olarak, gebelikten korunma yöntemleri ve kızlık zarının telafisinin, karşı cinslerin ilişkilerindeki değişimin önemli bir kilometre taşı olduğunu kaydetmemiz gerekir. Açıktır ki, insanlar telafisi mümkün olan şeyleri kaybetmekten daha az korkarlar. Bugün bekaretin hala çok önemli bir iffet sembolü olarak görüldüğü kentlerimizde yaşayan genç kızların, telafisinin artık mümkün olduğunu bildiği kızlık zarını kaybetmekten eskisi kadar korktuklarını söyleyemeyiz. Evlilik öncesinde cinselliğini özgürce yaşayan pek çok genç kızın, evlilik aşamasına geldiği zaman küçük bir cerrahi operasyonla bekaretini yeniden kazandığını artık bilmeyen yoktur. Bu nedenle, yaygın olarak bayanlar bekaret zarına duydukları geleneksel saygıyla cinsel arzularını bastırmak yerine, onu özgürce yaşamaya yönelmektedir. Özetle, bayanlar doğum kontrol yöntemleri ile en çok korktukları istenmeyen hamileliklerden ve gizli, kısa bir operasyonla da, namusun simgesi sayılan kızlık zarlarına yeniden kavuşmakla evlilik için en çok işlerine yarayan “iffet”lerini kendilerince tamir ettirerek, karşılaşacakları ağır suçlamalardan kurtulmuş olmaktadır. Doğrusu, beyindeki bekaretle ilgilenmeyen bir bayan için, cinselliğini doyasıya yaşamaya arzusunun önünde hiçbir engel kalmamış görünmektedir. Bekaretin kimler için ne kadar önemli olduğunu konuşmaya gerek yoktur; ancak kesin olan bir şey var ki, erkekler de tıpkı kadınlar gibi duyguları olan varlıklardır ve doğal olarak, hiçbir bir kadının en son erkeği olmak istemez.

Geldiğimiz bu noktada, “yeni bir erkek tasanımı”na gereksinme olduğu bellidir. Ortaya çıkmak zorunda olan yeni erkek modelinin, kendi doğal programında yer alan özgün erkeksi çizgilerini özenle korumakla birlikte, bundan böyle geleneğin belirlediği kimi eski rollerden de ayrılması gerekiyor. Yeni dönemde erkekler, genelde karşı cinsle olan ilişkilerinde, özelde ise evlilik sürecinde yepyeni bir dizi “yap/yapma” ilkeleri edinmek zorundadır.

Yeni karşı cinsle ilişkiler döneminde, olabildiğince uygar ve mantıksal temelde bir yeniden yapılanmaya olan gereksinim son derece belirgindir. Yetişme tarzlarına ne kadar ters olursa olsun, bundan böyle erkeklerin, eşlerine veya partnerlerine babalarının annelerine davrandığı gibi davranmamaları gerektiğini anlamalarının vakti gelmiştir. Bu bağlamda açıklamaya çalışacağımız ilkeler, neredeyse tümüyle eşitlik ekseninde ve kişisel gelişimin evrensel insan doğasına koşut temel çizgileri gözetilerek geliştirilmiş istendik davranış normlarını içermektedir. Söz konusu ilkeler, mutluluğun salt bir umut veya güzel bir dilek olmaktan çıkıp, gerçeğe dönüşmesini isteyen herkesin bellek defterine kocaman harflerle not alması gereken davranış modelleridir.

Ayrıca belirtmeliyim ki, burada dile getireceğimiz temel ilkelerle, “Türkiye’de Geleneksel Evliliğin Sorunları” başlığı altında açtığımız bazı maddeler birbirleriyle belli yerlerde zorunlu olarak örtüşmektedir. Bu nedenle, bazı noktaların tekrarını, aynı zamanda önem derecelerini dikkate alarak, hoşgörüyle karşılamanızı dilerim. Zira, Türkiye’de geleneksel evlilik modelinin aksayan yönleri, bize aynı zamanda, bir evlilik ilişkisinde “olmaması gerekenler”i öğretmeleri nedeniyle önemli dersler içermektedir. Bu demektir ki, mutlu bir evlilik için, yerel evlilik tasanımında geçerli olan pek çok eğilimin tam tersini yapmak, büyük olasılıkla mutlu bir evliliğin veya ilişki-

nin yolunu açacaktır. Kitabın buraya kadar olan bölümlerini okuyanlar, erkeklere ve daha çok da kadınlara yönelik onca sert eleştirilerden sonra, mutlu bir birlikteliğin ilkeleri üzerine konuşmaya başlamamızı yadırgayabilirler; ancak bu bölümün ilerleyen kısımlarında da görüleceği gibi, aslında eleştirdiğimiz noktalar, Türkiye’de karşı cinsle ilişkilerin ideal ve doğal kıvamını bozan şeylerdir. Bunların üstesinden gelinebildiği ölçüde, kadın erkek ilişkileri doğal sınırlarına dönebilecektir.

Tabii ki, karşı cinsle ilişkiler evlilikle sınırlı değildir. Bununla birlikte, kadın ve erkeğin bir araya geldiği ciddi ve uzun vadeli ilişkilerin tümüne genellenebilir olmaları nedeniyle, burada dile getireceğimiz ilkelerin, daha somut şekliyle evlilik bağlamında ele alınmasında yarar vardır. Şimdi, karşı cinsle ilişkilere ve özelde evlilik yaşamına uyarlanması dileğiyle, bu ilkeleri tek tek ayrıntılandırmaya çalışalım.

I. Evlilik, insan hayatının en önemli dönüm noktası olması nedeniyle, şansa bırakma gibi bir aptallığı kaldıramayacak kadar yaşamsal bir girişimdir. Evlilikle birlikte, ondan sonraki tüm yaşam biçiminizi belirleyecek bir karar almış olursunuz. Bu nedenle, resmen evlenme noktasına gelen çiftler, olayın tüm bir insan ömrünü ve bireysel olarak ondan sonraki tüm yaşam biçimlerini belirlemekten kaynaklanan öneminden dolayı, öncelikle evlilik sürecinde neler istedikleri ve neleri istemedikleri konusunda sansürsüz konuşmalı ve yoruma gerek kalmayacak kadar net bir şekilde anlaşmalıdırlar. Karşılıklı anlaşma, noter huzurunda resmi bir format içinde yapılabilir; ancak resmiyetten uzakta, sadece çiftler arasında gizlice yapılmış olsa bile, en azından karşılıklı söz verilmiş olmakla, kişisel bazda bağlayıcı olması beklenebilir. Bu tutumun evliliği ticarete dönüştürdüğü düşünülmemelidir. Burada önemli olan, öncelikle ilişkinin ciddiyetini vurgulamış olmasıdır. Ayrıca bunu yapmakla çiftler, karşılarındaki kişiden beklediklerine kavuşup

kavuşamayacaklarını ilişkinin başlangıcında anlamış olacak ve kabul edemeyecekleri bir durum varsa, ondan sonraki hayatlarının cehenneme dönme olasılığını reddetme haklarını erken kullanabilmiş olacaklardır.

Dediğimiz gibi, ömrünün sonuna dek birlikte yaşamak istediği kişiyi belirlerken insan, aslında ondan sonraki bütün hayat tarzını seçmektedir. Şansa bırakılmayacak kadar yaşamsal değer taşıyan bir karar vermektedir. Erkeğin ve kadının, evlilikten, doğalarına bağlı standart ve yetiştirme tarzlarına, kişilik özelliklerine vs. bağlı ekstra birtakım beklentileri vardır. Beklentilerinizin karşılık bulup bulmayacağını karşınızdaki kişinin dış görünüşüne bakarak anlayamayacağınıza göre, onunla bir biçimde konuşmak ve anlaşmak zorundasınız; oysa çıkma veya nişanlılık döneminde yaşanan ilişki bir anlamda düşsel bir beraberliktir. Burada çiftler, adeta birbirleri için yaratılmış olduklarına, birbirleri için vazgeçilmez birer mutluluk kaynağı ve koşulu olduklarına, mükemmel bir uyum için sözcüklere bile gereksinim duymadıklarına inanırlar. Aşkın rengarenk spot lambaları altında, bir tür “görme kusuru” olarak tanımlanabilecek aşırı duygusallık halinde, her iki taraf da birbirlerinin kusurlarını olabildiğince görmezden gelme eğilimindedir. Ayrıca kişiler, çıkma döneminde kimi önemli kusurlarını bile birbirlerinden bilinçli olarak ve ustalıkla gizleyebilmektedir; ancak evlilikle birlikte kişisel kusurlar bir bir ortaya çıkmaya başladığında, çoklukla aşkın büyüğü bozulmakta ve bu kez, her iki taraf da arada bir yanındaki kişiye gizlice bakarken, “Bu yanımdaki de kim?” demeye başlayabilmektedir. Daha düne kadar “hayatımın aşkı ve mutluluğumun tek nedeni” diye tanımlanan kişi, birden bire tüm sorunların ve sıkıntıların kendisi haline dönüşebilmektedir. Bu nedenle, işin başında, her iki tarafın da ustaca kamuflej kullandığı çıkma veya nişanlılık döneminin birbirini tanımak için yeterli olmayabileceğini öngörmeliyiz.

Dolayısıyla, karşınızdaki kişiyi ne kadar severseniz sevin, resmen evlenmeden önce, cinsel konular dahil olmak üzere, kendi şartlarınızı açıkça, dürüstçe ortaya koyun ve dediğimiz gibi, bunları mümkünse yazılı olarak karar altına alın.

II.Yukarıda vurguladığımız gibi, evliliğin başlamasıyla birlikte, hayatınızın en kritik virajlarından birine girmiş olursunuz. Bu, köklü bir dönüşüm sürecini ifade eder. Artık, hemen hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Şüphesiz, evlilikle birlikte her şeyinizi değiştirmek zorunda değilsiniz; ama eşinizi veya partnerinizi dikkate almak durumunda olduğunuz için, irili-ufaklı bütün karar ve eylemlerinizi çoğunlukla iki kişilik olacaktır. Evliliğin en önemli yanlarından biri, hatta birincisi budur. Bu açıdan bakıldığında, öncelikle kayda değer bir sözlük revizyonu yapmanız gerekir. Sözgelimi, acilen “uzlaşma” ve “fedakarlık” sözcüklerini kişisel sözlüğünüzün ilk sayfasına yerleştirdikten sonra, “bencillik” ve “enayilik” sözcüklerin üstünü kara kalemle çizmelisiniz. Çünkü gerçekten de evlilik, zorlu bir uzlaşma ve fedakarlık sanatıdır.

Resmi veya resmi olmayan her hangi bir biçimde sürekli birlikte yaşamayı seçen her çiftin “fedakarlık” ilkesini içselleştirmesi, olmazsa olmaz bir ön koşuldur. Her şey sürekli bir değişim içinde olduğu için hayatın bin hali vardır. Değişimler hep olumlu yönde olmadığından, eşler veya partnerler her türlü kötü sürpriz karşısında birbirlerine maksimum düzeyde bir özveri ile destek olmaya kendilerini hazır hissetmelidir. Yapılan iyiliklerin eşit bir iyilikle karşılanması beklentisi terk edilmelidir. Demek istediğim, herhangi bir insanla uzun dönemli bir dostluk kurmak istiyorsanız, ondan neler alabileceğinizi hesap etmeyi bırakıp, ona kendinizden neler verebileceğinizi düşünmeniz gerekir. Eğer yaptığınız herhangi bir iyiliğe aynı şekilde karşılık al(a)madığınız zaman hemen öfkeye kapılıyorsanız, sizin yaptığınız bir evlilik değil, olsa olsa ticari bir ilişkidir.

Ona, onun size yaptığından daha fazla iyilik ve fedakarlık yapmak bir enayilik değil, imrenilerek bakılması gereken bir erdemdir. Bunu yaparken, geleneğin belirlemiş olduğu görev ayrımlarından uzak durmanızda yarar vardır. Daha doğrusu, “Şu kadın işi... Şu da erkek işi!” gibi klasik görev dağılımına göre değil, tümüyle insanca yardım ve özveri duygularıyla hareket etmelisiniz. Eşiniz, dünyada bunu en fazla hak eden kişi konumundadır; ancak bu duyarlılığı taşıma sorumluluğu her iki taraf için de geçerlidir. Her iki taraf da, karşısındaki kişiye “kullanıldığı” yönünde bir izlenim vermemek için içtenlikle çaba harcamalıdır. Sürekli olarak almaya programlanmış gibi davranıyorsanız, ilişkinizi en yakın durakta kesinlikle ve güzellekle noktalamanızda yarar vardır. Çünkü, daha büyük yıkımlara yol açacak olan acı son uzak değildir. Sonuçta, karşınızdaki kişi bir insandır ve her insan gibi onun sabrının da bir sınırı vardır...

III.Sosyal psikolojinin bize itaat ile inançlar arasındaki ilişkinin aydınlatılmasına hizmet eden iki ilginç genel bulgu sunduğunu söyleyebiliriz. Birincisi, zorunlu itaatin, yalnızca tahakkümün yokluğunda bu itaati destekleyecek tutumları üretme konusunda başarısız olmakla kalmayıp, aynı zamanda bu tür tutumlara karşı bir tepki ürettiğini göstermektedir. İkincisi, bireysel inançlar ve tutumların iktidar sahiplerinin isteklerine uyumu güçlendirmeleri için uyumun kesinlikle özgürce seçilmiş gönüllü bir şey olarak algılanması gerektiğini gösterirler. Görülecektir ki, itaat zor kullanılarak üretilebilir; ancak fiilen itaat eden kişiyi gönüllü itaate karşı olumsuzca kıskırtır. Yine sosyal psikolojide, “tepki kuramı” olarak adlandırılan yeni bir gelişme, büyük ölçüde klasik saldırganlık kuramının bulgularından ilham almaktadır; fakat “tepki kuramı” saldırganlık kuramı gibi içgüdüsel temellere dayanmak yerine, zor kullanımıyla tehdit edilme durumunda bir karşı

koyma tepkisi verilmesine yol açan insanı bir özgürlük ve özerklik arzusu olduğu öncülünden yola çıkar. Bu çizgideki birçok deney, ikna edici bir iletişime tehditlerin eklenmesinin, tavırlarda diğer durumlarda oluşan değişimlere oranla daha az değişiklik yarattığını göstermektedir. Tehdidin yeterince büyük olması koşuluyla, açık uyum ve itaat devam edebilir; ama gizli tepki artacaktır. Bir tehdit karşısında, açık itaat genellikle sadece sapmayı tespit etmek ve cezalandırmak amacıyla sıkı bir gözetim yaparak sağlanır. Gözetim kaldırıldığında, itaatin hızla buharlaştığı ve üstelik zorun bir ürünü olarak gözetimin tepkinin derecesini daha da arttırdığı anlaşılmıştır. Bir araştırma özetinin vardığı sonuca göre, “teпки kuramı” literatürü tehdide veya zora dayalı bir seçimin alternatiflerinin daha cazip hale gelme eğiliminde olduğuna ve tutuma ilişkin tehditlerin bumerangvari tutum değişikliklerini üretebileceğine tanıklık etmektedir.⁷ Dolayısıyla, geleneksel kültürün etkisi altında bulunan erkeğin zorlaması veya tehditleri ile tüm ev işlerini üstlenmek zorunda kalan bir bayanın en büyük kozu olan dişiliğini geri çekerek direnişe geçeceğini tahmin etmek güç değildir. Bizim toplumumuzda kadının diğer hiçbir toplumda olmadığı kadar önemli ve saygıdeğer bulunduğunu, dahası bir ölçüde kutsandığını iddia ediyor ve karşı cinslerle ilişkilerin sağlığını bozduğu gerekçesiyle bu aşırı saygınlığın mutlaka budanması gerektiğini ve zaman içinde budanacağını düşünmekle birlikte, Tanrı’nın yarattığı, insanlık onuru taşıyan birer birey olmaları nedeniyle, evliliğin kadınları asla erkeğin tapulu, yasal bir hizmetçisi yapmaması gerektiği konusunda ısrar ediyorum. Tersine, evlilik daha insanca, uygarca ve coşkulu bir ilişkiyi doğurmalıdır; oysa böylesi bir ilişkiyi, yerleşik geleneksel kültürün kalıpları içinde kalarak gerçekleştiremeyeceğiniz

7 Scott, James C., Tahakküm ve Direniş Sanatları, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 1995, s. 156-157

bellidir. Bu konuyu, “Türkiye’de Geleneksel Evliliğin Sorunları” başlıklı yazımızda daha ayrıntılı biçimde ele almıştık; ancak önemine dayanarak burada da değinmek istiyoruz.

Sonradan düş kırıklığına uğramamak için, aile içi iş bölümü konusunda, önceden anlaşma sağlanmalıdır. Kadın çalışan biriyse, erkek ev işlerine sürekli ve etkin biçimde katılmak zorundadır. Şayet dışarıda çalışmıyorsa evde çalışıyor demektir ve gönüllü olarak ev işlerini kısmen veya tamamen üstlenmişse, bana göre erkek yine de ev işlerinde eşinin memnun kalacağı ölçüde onun yükünü hafifletmeye çalışmalıdır. Zira, hem kadın daha zayıf olan cinstir, hem de sanıldığıının aksine, çoklukla kadının evde yaptığı işler, erkeğin işyerinde yaptığı işten daha zordur. Öyle olmasa bile, erkek ev işlerinde eşine makul ölçülerde yardımcı olmalı ve bunu yaparken asla kullanıldığı duygusuna kapılmamalıdır. Çünkü az da olsa, yapacağı bu tür yardımlar, aslında eşine sunabileceği en güzel hizmet davranışlarıdır; ama eğer kullanıldığı yönünde kuşkuvar içindeyse, eşi ile olan ilişkisinde en önemli faktörlerden biri olan karşılıklı iyi niyet ve güvenin yaralanmış olduğu düşünülebilir. Sıcacık bir sevgi ve iyi niyetin egemen olduğu erdemli bir ilişkide hiçbir taraf, daha fazla çalıştığından dolayı kendini kullanılmış veya sömürülmüş hissetmeyecektir. Nihayet evlilik, sahip olunan her şeyi paylaşmayı içeren bir birlikteliktir ve kendi içinde en çok taşıması gereken meziyet, fedakarlık duygusu olmalıdır.

Ne var ki, geleneksel değerlere göre yetişmiş pek çok erkeğin, kadınları erkeğin hizmetçisi olarak gördükleri, kolaylıkla gözlemlenebilir yaygın bir olgudur. Bu tabu beyinlerine o kadar derinlemesine işlemiştir ki, kadın çalışan biri olsa bile, ev işlerinde ona destek olmak akıllarının ucundan bile geçmemektedir. Evlilikte bu geleneği sürdürmenin, erkeklerin en büyük hatalarından biri olduğuna ikna olmak için yeterli

sayıda örnekle karşılaştığımı söyleyebilirim. Bütün ev işleriyle birlikte, kendisine ait hemen her işi de karısına yaptıran erkeklerin çoğu, bir süre sonra kadın karşısında kendilerini bakıma muhtaç bir çocuk durumuna düşürdüklerinin farkında bile değildir. Güçlü cins olan erkek, kadın karşısında kendisini bu kadar aciz duruma düşürmemelidir. “Türkiye’de Geleneksel Evliliğin Sorunları” bölümünde, erkeklerin en sevgili tabuları olan bu gelenekle ilgili olarak, bizzat tanıdığım bazı kişilerin yaşamlarından örnekler sunmaya çalıştım. Gerçekten, kadınların evde çalışmakla, çoğu kez erkeklerden daha fazla yorulduklarını gözardı etmemeliyiz. İnanmak istemeyen erkeklerle, bunu birkaç gün denemelerini tekrar ve ısrarla tesviye ediyorum. Denedikleri vakit göreceklerdir ki, örneğin sadece evdeki eşyaların tozunu almak bile birkaç saatlik yorucu bir iş olabilmektedir. Unutmayın ki, yorgun veya kendini iyi hissetmeyen bir kadın, eşinin duygusal ve cinsel gereksinimlerine sadece tahammül eden kadındır. Açık söylemek gerekirse, kadınlar erkekleriyle içtenlikle sevişmek için, hep kendilerini iyi ve mutlu hissetmeye gereksinim duyarlar.

John Gottman ve Nan Silver, Evliliği Sürdürmenin Yedi İlkesi adlı kitaplarında, aynı tezi, benzer gerekçelere dayanarak savunurlar: “Erkek ev işlerinde payına düşeni yapmadığında, kadın genellikle saygı ve destek görmediğini hisseder. Bu ise, kaçınılmaz olarak kırgınlığa ve evlilikten duyulan hoşnutluğun azalmasına yol açar. Birçok erkek, karısının ev işlerini neden büyük bir sorun haline getirdiğini bir türlü anlayamaz. Özensizlikleri kasıtlı olmayabilir. Sonuçta pek çoğu, babanın elini hiçbir işe sürmediği geleneksel bir aile ortamında yetişmiştir. Erkek, zamanın değiştiğini ve kendisi iş dönüşü hemen birasını açarken karısının ikinci bir mesai yapmasının adil olmadığını lafta kalacak biçimde onaylayabilir. Ne var ki, eski adetleri silip atmak kolay değildir. Pek çok erkek, hala ev işlerini kadının

yapması gerektiğini düşünmektedir. Koca yardımcı olduğunda, alkışlanması gerektiğini hisseder; karısı ise tam tersine, durmadan daha fazlasını yapmasını ister ve bu da onun savunmaya geçmesine ve daha az iş yapmasına yol açar.

Bu kısır döngünün önemli bir nedeni, çoğu erkeğin yaptığı ev işlerini gözünde büyütmesidir. İngiliz sosyolog Ann Oakley, bu durumu belgelemiştir...”

Artık, bu meselenin çözümü bellidir. Erkeklerin daha fazla ev işi yapmaları gerekir! Erkekler bazen bu alandaki sorumluluklarından, sırf motivasyon eksikliği nedeniyle kaçarlar. Kabul edelim ki, çöp torbalarını karlara bat çıka dışarı sürüklemeyi hiçbirimiz istemeyiz. O halde şu küçük gerçek, kocaların içinde ev işlerine karşı bir coşku uyandırabilir: Kadınlar, erkeğin ev işi yapmak istemesini son derece erotik bulurlar. Erkek ev işlerinde payına düşeni yaptığında, çiftin cinsel yaşamının, bunun aksinin geçerli olduğu evliliklere göre, daha tatmin edici olduğu anlaşılmıştır. Bu evliliklerin gördüğü yararlar, yatak odasının ötesine uzanır. Böylesi ilişkilerde tartışma sırasında kadının nabzının çok daha yavaş atması, çiftin tartışmayı sert bir biçimde başlatma olasılığının daha düşük olması anlamına gelir. Böylece dört atlıyı ve dolup taşmayı devreye sokarak boşarmaya yol açan o çatışma sarmalının tetiklenmesini de engellemiş olurlar.

Evliliğini kurtarmak ve cinsel yaşamını iyileştirmek isteyen her erkeğin, ev işlerinin yarısını yapması gerektiğini öne sürüyor değilim. Önemli olan yaptığı işin miktarı değil, bunun yeterli olup olmadığına dair karısının öznel görüşüdür. Bazı çiftlerde bu, gerçekten de işlerin eşit bir biçimde paylaşılması anlamına gelebilir; ancak kimi evliliklerde kadın, nefret ettiği bazı işlerle —banyoyu temizlemek, elektrik süpürgesini çalıştırmak gibi— erkeğin ilgilenmesinden veya her ikisinin de

yükünü hafifletecek bir temizlikçi tutmayı kabul etmesinden hoşnut olabilir” (Gottman ve Silver, 2002: 202-203-204).

Erkekler açıklıkla anlamalıdır ki, ev işlerini adil ölçütler içinde paylaşmanın, feminizmle de, erkeklik onuruyla da ilgisi yoktur. Erkekler, eşlerini evlenmeden önce bir prenses kadar yücelttikleri halde, evlendikten sonra onları bir hizmetçiye veya cariyeye dönüştürme yönündeki çirkin, ilkel anlayıştan uzak durdukları ölçüde, uygarca ve insanca davranmayı seçmiş olacaklardır. Bu, ortak yaşamın zorunlu gereğidir ve tümüyle insancıl düzlemde bir paylaşma olgusuna dayanır. Ben, eşi ister çalışan biri olsun ister olmasın, ev işlerinde daha zayıf bir cins olan eşine destek olmayı reddeden ve onun kendisine hizmet etmekle mutlak biçimde yükümlü olduğu geleneksel yargısına inanan erkeklere son tahlilde şunu sormak isterim: Eşinizle evinizi paylaşıyorsunuz. Paranızı paylaşıyorsunuz. Yemeğinizi paylaşıyorsunuz. Acılarınızı paylaşıyorsunuz. Sevinçlerinizi paylaşıyorsunuz. Aşkı ve sevgiyi paylaşıyorsunuz. Cinselliği paylaşıyorsunuz. Her şeyden önemlisi, koskoca bir ömrü paylaşıyorsunuz. Peki, ev işlerini neden paylaşmıyorsunuz?

IV. Geleneksel anlayışta olduğu şekliyle, evlilik asla bir “kölelik sözleşmesi” şeklinde algılanmamalıdır. Bu, bir tür “ortak yaşama sanatı” ve bir “paylaşma rejimi”dir. Eşiniz size, siz de ona romantik sevgi ile bağlanmış olmalısınız. Birbirinize karşı olan köleliğiniz, temelde aşkla ve aşta sadakatle sınırlıdır. Ortak yaşama ya da paylaşma anlaşmasının içinde, hiç kimseye diğerini eve kapatma yetkisi verilmediği gibi, “ötekine zincirlenme” zorunluluğu da söz konusu değildir. Nihayet, evli de olsalar, insanların standart sorumluluklarını unutmadan ve evlilik yeminine sadakat çerçevesinde, bireysel özgürlüğünü, kendisi olma ve yalnızlığını yaşama gibi varoluşsal haklarını saklı tutma yetkileri geçerliliğini korumalıdır.

Burada ustaca bir denge kurmanız gerekir. Yapmak istemediğiniz işler konusunda, mutlak bir zorunluluk içinde olmamakla birlikte, birbirinizin kırmızı çizgilerine karşı duyarlı olmak durumundasınız. Bunun dışında, gönüllü olarak birbirinizi içtenlikle anlamaya çalışmalı ve sadece bedeninizle değil, yüreğinizle de birbirinizin hizmetinde olmaya çalışmalısınız. Bu yönüyle, eşler empatik davranma becerilerini koruyarak ve belirli sorumluluklarına sadık kalarak, birbirlerinin bireysel özgürlüğüne saygılı olmayı öğrenmek zorundadır. Erkek, nasıl istediği zaman çıkıp gezebiliyorsa, kadının da kendi güvenlik sınırlarını gözeterek bunu yapmaya hakkı olduğunu unutmamalıdır. Karşılıklı güven duygusu içinde, bunu yapmakta bir sakınca yoktur. Hatta bu, kadının kendini iyi hissetmesini sağlayacağı için, eşine karşı beslediği romantik sevgi dalgalarının özgürce yükselmesini de beraberinde getirecektir. Kısacası, eşinizi kısıtlamayı değil, güven duymayı öğrenmelisiniz. Unutmayın ki, bugün iletişim teknolojisinin gelmiş olduğu aşamada, cep telefonu, internet, web kameraları vb. iletişim araçları yoluyla, tüm dünyada herkes birbirine o kadar gizlice ve rahatça ulaşabiliyor ki, doğrusu eşlerin birbirlerini aldatması tarih boyunca hiç bu kadar kolay olmamıştı. Artık hiç kimse, birbirine ulaşmak için risk almak zorunda kalmıyor. Bu yüzden, eşinizle aranızda sıcak ve içtenlikli bir güven ortamı kurmayı öğrenmekten başka seçeneğiniz kalmamıştır. Zaten karşı cinsle ilişkilerde uzun dönemli mutluluk için en önemli koşul, romantik sevgiye eşlik eden gönüllü ve sıcacık bir güven duygusudur. Bildik şiddet yöntemleri, yanınızdaki kişiyi size sadık kılmanın yolu olmaktan çikalı çok zaman oldu. Her geçen gün yeni iletişim ortamlarının ortaya çıktığı ve yaygınlaştığı bir dünyada, sevgide sadakati iyilikten başka bir yolla sürdürmek, tümüyle demode olmuş bir saçmalaktır. Artık, iyilik dilini kullanmanın vaktidir. Unutmayın ki, iyilik

(veya sevgi) dili, herhangi bir insanı, özellikle de karşı cinsten birini etkilemenin ve değiştirmenin en emin yoludur.

V.“Erkek Adamın Kitabı” geleneksel bir olgudur. Orada sözü edilen “Erkek adam” deyiminin, erkeğe getirdiği bazı haklar ve muafiyetlerin kökten revize edilmesi gerektiği çok açıktır. Örneğin, çeşitli yerlerde sıkça değindiğimiz gibi, “Erkek adam ev işleri yapmaz!” muafiyeti, son derece yanlış bir görüştür. Ev işleri yapmak, erkek adamın erkekliğinden hiçbir şey eksiltmez. Aksine, onu daha iyi ve erdemli bir erkek yapar. “Erkek ev işleri yapmaz” postülatı (veya tabusu), bana göre erkeklerin kadınlarla olan birlikteliklerinde yaptıkları en büyük hatalardan biridir. Türkiye’de bundan daha fazla örneğine rastlanabilecek bir başka olgu bulunmadığı için, somut örnek aramaya gerek olmadığı ortadadır. Şöyle bir çevrenize baktığınızda, çay yapmayı bilmeyen, bir yumurta kırmayı bilmeyen, bir domates veya patatesi soymayı beceremeyen, kendi pantolonunu ütüleyemeyen erkeklerle dolu olduğunu görürsünüz. Çünkü kesin olarak inanırlar ki, bir gün bir cariyeye gelecek ve onlara öteden beri annelerinin yaptığı tüm hizmetleri üstlenecektir. Bu nedenle, ev işlerini öğrenmeyi akıllarından hiç geçirmez, beceriksizlik ve miskinliği yeğlerler. Erkeklerin içinde bulunduğu ve zamanla kadını tepe tepe kullanmanın zevkli mazeretine dönüşen bu acınası beceriksizliğin, kadınların da kendilerini uymakla yükümlü saydıkları yürürlükteki kültürün emrinden başka bir şey olmadığını tekrar vurgulamalıyız. Hemen hiçbir kadın, bu durumdan memnun değildir; fakat günün birinde oğullarının hayatına da, kendisinin ona hizmet etmek için yaratıldığına inandırılarak yetiştirilmiş bir bayanın gireceğini bildiklerinden dolayı erkek çocuklarına ev işlerini öğretmeye gerek olmadığını düşünmekle, onlar da bu sorunun bir parçası haline gelmektedir.

Aynı şekilde, “Erkek adam ağlamaz!” veya “Erkek adam korkmaz!” demek, söylenebilecek en gülünç sözlerdendir. Bu sözler, erkeğin bir insan olmadığını söylemekten farklı değildir. Erkeğe ve kadına hangi rolleri yüklerseniz yükleyin, onlar sonuçta kendi doğalarının emrettiklerini yaşayacaklardır. Çünkü eşyanın tabiatına karşı savaşılamazsınız.

Bütünüyle mantık dışı yargılardan biri de, “Erkek adam hesap ödetmez!” görüşüdür. Hesap ödemek güzel bir insani erdem olmakla birlikte, bir erkeklik alameti olarak anlaşılmamalıdır. Erkek, hesabı ödemek istediği yerde öder, istemediği veya ödeyemediği yerde de başkası öder. Erkekler, bayanların hesap ödeme makinesi değildir. Çünkü erkek adamlığın kitabının yazıldığı eski dönemlerde, kadınların hemen hiçbiri çalışmıyordu. Bugün ise, kadınlar çalışıyor ve para kazanıyorlar. Hatta pek çok erkek iş bulamazken, kadınlar dişilik avantajlarını da kullanarak, çok iyi ücretli işler bulabiliyorlar; ancak nedense erkek adamın hesap ödeme zorunluluğu, hala dimdik ayakta duruyor. Bu da, kadınların çok hoşuna gidiyor.

Eğer çıktığınız bayan, parası olduğu halde hesabı sürekli size ödetiyorsa, kendi özverinizden dolayı pişmanlık duymamalı, ama onun gerçek niyetini ve fedakarlık ölçütlerini çözümlemek için zihin fonksiyonlarınızı daha çok çalıştırmalısınız. Çünkü nimetlere maraton hızıyla koşan, ancak külfet ve zahmetlerden yılan görmüş gibi kaçan bir insanla sağlıklı ve sürekli bir dostluk kuramazsınız. Şu halde, böyle bir insanla dost olmaya değil, büyük olasılıkla kendinize yeni bir arkadaş bulmaya ihtiyacınız var demektir. Burada hesap ödeme, yalnızca sembolik bir örnektir. Karşınızdaki kişiyi, bu konuda hayatın her adımında test edebilirsiniz ve etmelisiniz. Tekrar ediyorum: Fedakarlık sürekli sizde kalsa bile, bunun için kendinizi ne yadırgamalı ne de suçlamalısınız. Bu bir enayilik değil, dupduru bir meziyettir; ancak sürekli siz özveride bulunuyorsanız, eninde sonunda

kullanılmışlık hissine kapılır ve incinirsiniz. Dediğimiz gibi, uzun vadeli gerçek bir ilişkinin birkaç standardından biri, her iki tarafın da birbirine gerektiği yerde özveriden kaçmayacağı garantisini davranışlarıyla verebilmesidir.

VI. Evlilik noktasına gelmiş insanlar artık yetişkin sayılırlar ve kendi başlarının çaresine bakma becerisinden yoksun oldukları düşünülemez. Dolayısıyla, sorunlarını kendi başlarına çözmeyi öğrenmeleri gerekir.

Ülkemizde, çekirdek aile tipi oturmuş görünmektedir; ama gerçekte eski ataerkil aile tipi fiili egemenliğini sürdürmektedir. Çocuklarını evlendirdikten sonra anne babalar, görünüşte ailenin dışında kalırlar, gerçekte ise gözleri, kulakları sürekli onların üzerindedir; dahası, bir ayakları hep ailenin içindedir. Olası bir kargaşaya karşı kız ve erkeğin yakın çevresinin sürekli tetikte durması ve gerek gördüğü yerlerde müdahale etmek üzere hazır kıta beklemesi, bizim toplumumuzda sıkça rastlanan bir olgudur. Aile içinde baş gösteren hiçbir sorun eşler arasında çözülmemekte, kısa zamanda hazır kıta bekleyen akrabalar ordusuna intikal etmektedir. Bu tip sorunlardan akraba çevresi kadar, eşler de sorumludur. Problematik konuları dışarıya taşırmamış olsalar, olasılıkla kendi aralarında çözebileceklerdir. Sorunları kendileri çözmek yerine anne baba ve diğer yakınlarına havale ederek, eski düzeni sürdürmektedirler. “Romeo ve Juliet etkisi” diye de tanımlanan ailelerin geleneksel müdahale yetkilerinin sınırları, bizim kültürümüzde hala aşırı derecede geniştir. Öyle ki, sevdiğiniz kişiyle mi, yoksa onun ailesi ve tüm akraba çevresiyle mi evlendiğiniz belli olmamaktadır. Türkiye’deki ünlü bir bayan Türk sanat müziği sanatçısıyla evlendikten birkaç ay sonra boşanan tanınmış bir manken, daha sonra bir televizyon kanalında boşanma gerekçesini açıklarken şöyle diyordu: “Bu zaman zarfında, eşimle sadece birkaç kez baş başa kalabildim. Tüm ailesi, gece-gündüz ne-

redeyse hiç yanımızdan ayrılmıyorlardı ve aramızda geçen en küçük münakaşalar ve sorunlar bizzat eşim tarafından büyük bir hızla ailesine iletiliyordu. Her şeyden, anında haberdar oluyorlardı.”

Tabii ki, sorunsal dönemlerde anne babaların zengin yaşantı ve deneyimlerine dayanarak ve belirli nezaket sınırları içinde kalarak gençlere yardımcı olmaları, her şeyden önce insani bir tutum olarak benimsenmelidir. Ne var ki, bu tür müdahalelerin sınırları belli olmamakta, kolaylıkla fiziksel şiddete dönüşebilmekte ve bu gibi durumlar toplumumuzda yaşanan boşanma olaylarının pek çoğuna gerekçe teşkil edebilmektedir. Bu bağlamda, ilk başta ve en fazla çiftlere görev düşmektedir. Aile içi sorunlarınızı, kesinlikle gerekli olmadığı sürece, yedi sülalenize anlatmak bir sorun çözme değil, sorun üretme yöntemidir. Sorunsuz, tartışmasız, kavgasız hiçbir aile yoktur. Çiftler öncelikle pozitif olmaya, yani hep sorunun değil, çözümün bir parçası olmaya çalışmalı ve sorunları mümkün olabildiğince kendi aralarında çözmek için çaba harcamalıdır. Hiç kimse sizin sorununuzu sizden daha iyi bilemez ve hissedemez ve aynı şekilde hiç kimse eşinizi sizden daha iyi tanıyıp daha sağlıklı iletişim kuramaz. Üstelik, ortadaki sorunun asıl sahibi sizsiniz. Dolayısıyla, sorunu çözme görevi, anne babanızın veya akrabalarınızın görevi değildir. Ayrıca bu, ne içinde yaşadığımız çağdaş “bilgi toplumu”nun ruhuyla, ne de ahlakî kriterlerimizle bağdaştırılabilir bir tutumdur.

Sözün kısası, ataerkil aile yapısının, farklı bir versiyonu ile ve hala fiilen (de facto) sürüyor olması, bizim kültürümüzün evlilik tasarımının en ciddi sorunlarından biri olarak gündemdeki yerini korumaktadır. Çağdaş dünyanın çiftleri tüm sorunlarını, uygarca oturup düşünerek ve konuşarak kendi aralarında çözme becerilerini kazanmak zorundadır. Gerçekte uygar insan, sorunun değil, mümkün olduğunca çözümün

parçası olmaya çalışan, çözümün parçası olmayı başaramadığı yerde ise, hiç değilse sorunun bir parçası olmamak için çaba harcayan insandır.

VII.Özellikle uzun dönemli ilişkilerde, “Kadınlar mı üstündür, yoksa erkekler mi?” türünden argümanlardan, birlikteliğin başlangıcından itibaren, her iki tarafça da titizlikle kaçınılmalıdır. Kadın ve erkek, sadece hukuk önünde eşittir. Cinslerin her yönden eşit olduklarını iddia etmek, fiziğin yasalarına aykırıdır ve özellikle uzun dönemli ilişkilerde sonu gelmez bir kaosa neden olması beklenebilir. Burada söylenecek en doğru söz, kadın ve erkeğin birbirine istekli ve muhtaç oldukları ve mutluluk tablosunun iki eşit ve ayrılmaz tümleci olduklarıdır. Her açıdan eşitlik fikrini savunmak, kadın ve erkeğin bir arada yaşamasını olanaksız kılma niyetini zorunlu olarak içermektedir.

Feminist düşüncenin, karşı cinsle ilişkilerin doğasına aykırı olmasının nedenlerinden biri de kadının doyumsuzluğudur. Hiçbir zaman doyuma ulaşamayan kadın, çeşitli zorlamalarla erkeğe tümüyle eşitlenmiş olsa bile, orada durmayacak ve bu kez de ondan daha üstün olmayı dileyecektir. Nitekim feministlerin erkekler hakkındaki yargılarına baktığınız zaman, erkeklere yönelik aşağılayıcı ve ironik tutumlarını rahatlıkla seçebilirsiniz. Feministler için gerçekten zor olan şey, böylesine aşağılayıcı bir tonda yaklaştıkları erkeklerden herhangi biriyle romantik bir ilişkiye girebilmeleri veya kurdukları bir ilişkiyi sürdürebilmeleridir. Mutlak eşitlerin ilişkisinin mutlu sonla noktalanmasını olanaksız kılan mantığı somutlaştırmaya yarayacak örnekler, yaşadığımız pratik hayatın içinde yeterince görünür haldedir. Örneğin, bir şirketin ortaklarını çatışmaya sürükleyerek, şirketi kısa zamanda batırmanın en emin yolu, her iki ortağa da %50 hisse vermektir. Bir devleti çalışmaz ve icraat yapamaz hale getirmenin yolu, başbakanla cumhurbaş-

karuna eşit oranda icra yetkisi vermektir. Bir köyde iki muhtar varsa, eninde sonunda yetki sorunları boy gösterecek ve hatta köy halkı bile ikiye bölünebilecektir. Veya çok yakın iki dostun eşit para koyarak bir araba aldıklarını düşünün. Bu durumda, çok geçmeden arabanın kullanım şekli veya süresi konusunda çatışma çıkması kaçınılmaz hale gelecektir. Burada açık seçik olan şey, eşitlerin ilişkisinin, uzun süreli bir huzuru getirmesinin son derece zor olduğudur. Nitekim, 1960'ların, 70'lerin ve 80'lerin feminist yazarları, eğer cinsler arasında daha fazla eşitlik olursa, erkekler duygusal anlamda daha açık, kadınların duygularına yanıt verir ve ev işleriyle çocuk bakımında daha eşit bir rol oynarlarsa, kadınla erkek arasındaki ilişkileri sekteye uğratan sorunların birçoğunun ortadan kalkacağını iddia ettiler; ama görünüşe bakılırsa yanılıyorlardı. Gerçekte, ilişkilerinde feminist tutumları benimseyen kadınların, daha fazla tatminsizlik yaşadıklarına dair kanıtlar vardır. Cinslerin tutumları ve evlilikten duyulan tatminsizlik üzerine yapılan bir araştırmada, popüler bir kadın dergisinde yayımlanan bir ankete 809 kadından yanıt geldi. Araştırmada, yanıtlardan cinslerin tutumlarını değerlendirmek için, cinsiyet ayrımcılığı yapan karikatürler ve Kipnis Evlilik Gücü Anketi dahil olmak üzere, çeşitli yöntemler kullanıldı. Kipnis Evlilik Gücü Anketi, bir ilişkide kullanılan güç tekniklerini değerlendiriyordu. Ayrıca kadınlardan, eşleriyle mutluluklarının derecesini değerlendirmeleri ve ne sıklıkta cinsel ilişkiye girdiklerinin detaylarını vermeleri de istenmişti. Feminist tutumların ölçümü, 18 maddelik bir listeye dayandırıldı. Maddelerin yarısı feminist görüşleri, diğer yarısıysa geleneksel düşüncüyü ifade ediyordu. Bu maddelerin her biri için "tamamıyla hemfikir"den "tamamıyla karşı"ya kadar beş seçenekli yanıtlar vardı.

Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlar, listeyi yanıtlayan kadınlardan feminist görüşleri benimseyenlerin, hem genelde

hem de cinsel yaşamları bakımından, ilişkilerinden daha az tatmin olduklarını ortaya koydu. Gelenekçi olan kadınlardan daha az seks yapıyorlardı ve eşleriyle bir anlaşmazlık yaşadıklarında, karşı karşıya gelmeyi içlerine sindirmekten daha çok tercih ediyorlardı (Wilson ve McLaughlin, 2001: 113-114).

Aslında, sözü edilen araştırmanın ortaya koymuş olduğu bu sonuçlar, hiç de sürpriz değildir. Kadın ve erkeğin, anatomik ve duygusal açıdan bir diğeri tamamlamak için tasarlanmış oldukları; ayrıca hayata en güzel anlamını veren aşkı birlikte yaşama arzu ve gereksinimi ile donatıldıkları bilinmektedir; oysa kadın-erkek eşitliği kavramı her iki cins arasındaki doğal çekim güdülerini tahrip etmekte ve sürekli bir yarışma ve çatışma ortamı doğurmaktadır.

Kişisel gözlemlerim, erkeklerin yadsınamaz fiziksel üstünlükten ayrı olarak, örneğin Howard Gardner'ın geliştirdiği popüler çoklu zeka kuramında sözü edilen zeka kategorilerinde de nicel ve nitel olarak bayanlardan genellikle daha etkin olduklarına ilişkin yaygın bir kanunun olduğu yönündedir. Daha önemlisi, erkeklerin yaratılış kodlarında bulunan şiddetli ve kapsamlı merak duygusundan kaynaklanan "keşif gücü"ne sahip olmalarıdır. Bunun erkeğin doğal tasarımına kodlanmış bulunan en büyük avantajlarından ve zengin insan kaynaklarından biri olduğu düşünülebilir. Erkek kendisi ile ilgili olan ve daha da önemlisi, ilgili olmayan pek çok şeyi merak eder, keşfetmeye ya da geliştirmeye uğraşır. Hayatın somut ve soyut bütün alanlarının kalbine doğru çıktığı keşif gezisinde sadece cesaret ve istikrar değil, aynı zamanda inanılmaz derecede analitik düşünme becerisi gösterebilmektedir. Bununla birlikte, çevremizde pek çok erkeği kışkırtacak kadar zeka potansiyeli ve çeşitli yetenek defineleri taşıyan çok sayıda kadının varlığını gözardı etmek olası değildir.

Erkeğin kadından daha üstün olduğunu yadsımanın, bir kadın için neden gerekli olduğunu anlamak hiç kolay değildir. Kanımca, her ikisinin de, birey olarak, yasalar önünde eşit olduğunu bilmek ve kabul etmek yeterlidir. Öte yandan, tüm özellikleri göz önüne alındığında, kadınla erkeğin yaratılış olarak birbirine eşit olduğu fikri, zaten ölü bir savdır ve üzerinde tartışılması inanılmaz bir komedidir. Kadın ve erkek arasında tahmin edemeyeceğiniz kadar çok sayıda fizyolojik ve psikolojik uçurumlar vardır. Bu iki açıdan belirlenmiş tüm farklılıklar göz önüne alındığında, erkeğin genel olarak kadından daha güçlü bir tür olduğu görüşü tartışmaya yer vermeyecek kadar açıktır. Normal koşullarda hiçbir kadının, mantıksal ve psikolojik olarak bunu reddetmekten doyum elde edebileceğini sanmıyorum. Bilinçli bir tasarım sonucu, her ikisi de birbirine yaşamsal gereksinimlerle bağımlı kılınmıştır. Erkek ve kadın, birbirinden yoksun bir hayatı yaşayamamak üzerine tasarlanmış durumdadır. Bir erkek, düşleyebileceği en lüks hayatı yaşıyor olsa bile, yanı başında bir kadının sıcak nefesini duyumsamak isteyecek; onsuz asla yüzü gülmeyecek ve mutlu olamayacaktır. Diğer taraftan, kadın için de farklı açılardan, erkeğe bağımlılık söz konusudur. İnsanın, zevklere doğru bitimsiz koşusunun hedefi olan mutluluğun olmazsa olmaz şartı, erkek için kadının, kadın içinse erkeğin yanı başındaki varlığını ve sevgisini duyumsamaktır; ancak dediğimiz gibi, kadın ve erkeğin birlikteliği, mutlak eşitlik temelinde yürümesi olanaksız bir ilişkidir. Zaten hemen her kadın, doğal bir itkiyle birlikte yaşayacağı erkeğin güçlü, ancak kendisine karşı içtenlikli bir sevgi ve saygı ile dolu olmasını arzu eder. Eğer bu doğru değilse, neden kadınların ezici çoğunluğu kısa değil de uzun boylu bir erkekle birlikte olmanın düşlerini kurmaktadır? İdeallerindeki erkekten söz ederken neden “uzun boylu” sıfatını en ön sıraya koymaktadırlar? Doğrusu, kadının

düşünme biçimine göre erkekte uzun boy, diğerlerinden daha üstün ve güçlü olmayı özetleyen bir kişisel nitelikten başka bir şey değildir. Hemen hiçbir kadın, neredeyse her açıdan kendisinden daha üstün olmadığı için yüceltemediği bir erkeğe aşık olmaz ve onunla evlenmek istemez. Şu halde, özellikle de evlilik ilişkisinde erkeğin, en az % 51 hisseyle daha baskın, ancak eşine karşı sevecen ve anlayışlı olması ideal olan koşul gibi görünmektedir; ancak erkek fiziksel üstünlüğünü, zekası ve diğer kişilik özellikleri ile takviye etmek zorundadır.

Ayrıca tek başına zeka, hiç kimsenin diğerinden üstün olduğu fikrini doğrulayıcı bir değer taşımaz. Bu, somut kişisel başarılarla süslenmek zorundadır. Genellikle, imrenilecek başarılarla herkesin ilgi odağı haline gelen ve kendinden söz ettiren insanların, pek çoğumuzdan daha zeki kimseler olmadıklarını gözardı etmemeliyiz. Önemli olan, kendi çabalarımızla doğuştan getirdiğimiz zeka gizilgücünün ve yeteneklerin ne kadannı gerçekleştirip somut başarılarla dönüştürdüğümüzdür. Sonuçta, kendi üstünlüğümüzü kanıtlamanın tek mantıklı yolu, kendimizi geliştirme yönünde göstereceğimiz bireysel çabalardan geçmektedir.

Erkekler, kadınlara yaratılıştan gelen şiddetli libidoları yüzünden her zaman mecburdur. Ezici fiziksel gücünü ve buna bağlı özgürlük tutkusunu kendi varlık nedenleri sayan erkeğin, her ikisinden de sadece bir kadın uğrunda vazgeçebildiğini düşünürsek, kadın bedenine hapsedilmeye duyduğu doğal arzusunun şiddetini daha iyi kavrayabiliriz. Erkek, doğal tahripkar gücünü ve özgürlük tutkusunu, yalnızca bir kadın için bir kenara koyar ve yalnızca bir kadın tarafından evcilleştirilip uysallaştırılabilir. Kendisinden zayıf olduğu halde, bütünüyle bir haz denizi olarak algıladığı kadın karşısında kılıcını kınına sokar ve ona boyun eğer. Erkeğin en uysal ve nazik olduğu an, güzel bir kadınla karşı karşıya geldiği andır. Erkeği uysal-

laştıran, sakinleştiren, onun fırtınalı ve hırçın ruhunun azgın dalgalarını süt limana döndüren sahip, yalnızca kadındır.

Şayet kadınıızdan daha üstün olduğunuzu kanıtlamak istiyorsanız, bunu sadece engin bilginizle veya varsa üstün yeteneklerinizle yapabilirsiniz. Fiziksel güç, tek başına bir üstünlük aracı değildir.

Bugün, üstünlüğünüzü kanıtlamak için kaba erkeksi gücünüzden başka yeteneğiniz yoksa, artık iftihar tablosu olmaktan çıkmış zavallı bir erkek olduğunuzu lütfen kabul edin ve kişilik özelliklerinizde revizyona gitmeye çalışın. Zaten şimdi kabul etmeseniz de, Almanların “zamanın ruhu” diye adlandırdıkları karşı konulmaz güç, size bunu yakında zorla kabul ettirecektir.

O halde birbirinizi, doğuştan var olan veya olmayan özelliklerinizle yargılamayı terk etmeli ve kendinizi geliştirebildiğiniz yeteneklerinizle; artı, ürettiğiniz başarı ve değerlerle kanıtlamalısınız. Bu çabalar sonunda, her biriniz diğerinin başarılarını, kendi başarısı gibi gurur duyarak ayakta alkışlamalıdır. Zira, sizi ortak yaşama bağlayan şey, daha görkemlisi bulunmayan bir insani duygudur: Aşk... Bütün güzel ve erdemli duyguları bir tek kutunun içine koymamız ve ona bir isim bulmamız istenseydi, hiç şüphesiz, “aşk”tan daha doğru ve büyüleyici bir isim bulamazdık.

VIII.Eğer zamana karşı olabildiğince dirençli bir ilişkiniz olmasını istiyorsanız, birbirinizin karşısında hem fiziksel, hem de ruhsal ve ahlakî açıdan bir dizi “temizlik ilkeleri”ne titizlikle uymanız gerekecektir. Fiziksel açıdan baktığımızda, eğer giyiminize dikkat etmiyorsanız, tuvalet ve banyo temizliğinde hassas davranmıyorsanız, eşinizin yanında tükürüyor, sümkürüyor, geçiriyor, burnunuzla oynuyorsanız veya ahlakî açıdan düşünersek, sözgelimi eşinizin yanında utanç verici

sokak küfürleri yapıyorsanız eşinize değer vermediğinizi açığa vurmanın en emin yoluna koyulmuşsunuz demektir.

Bir an durup, evlendiğiniz kişiyle ilk tanıştığınız günleri düşünün. O romantik sevgiyle ve içten saygıyla dolu olduğunuz günlerde eşinizi sizden tiksindirmesi olasılığı olan her şeyden yüreğiniz titreyerek nasıl da kaçındığınızı anımsayın. Onunla bir lokantada yemek yerken nasıl da kibar davrandığınızı, ağzınızın kenarında yemekten bir kırıntı kalması ve bunu gören aşkınızın sizden iğrenmesi olasılığının bile sizi ne kadar korkuttuğunu düşünün. Onunla buluşmaya giderken saç stilinizin, kıyafetinizin beğenilip beğenilmeyeceği üzerinde ne kadar düşündüğünüzü, yüzünüzde çıkan bir sivilceyi görünmez kılabilmek için aynanın karşısında ne kadar zaman geçirdiğinizi anımsayın. Her gün onu düşünmekle ne kadar çok zaman harcadığınızı, onu beklerken saatinize ne kadar çok baktığınızı, sesini duymak için onu telefonla günde kaç kez aradığınızı anımsayın. Ona ilk dokunduğunuzda, ilk öpüşünüzde yüreğinizden tüm bedeninize yayılan o heyecan patlamasını ve titreyişinizi anımsayın.

Peki zaman geçtikçe her şey sıradanlaşmak zorunda mıdır? Bu soruya, koşullu olarak “hayır” yanıtını verebiliriz. Daha doğrusu, ilişkinizi zamanın yıpratıcı etkisinden kayda değer bir oranda korumak veya zamana çok daha uzun süre direnmesini sağlamak sizin elinizdedir.

Bunun için ilk zamanlarınızla ilgili olarak yukarıda saydığımız duyarlılıklarınızı korumanız yeterli olacaktır. Kimilerimiz bunu zor, hatta olanaksız görebilir; ama aslında hiç zor değildir. Kısacası, herkese karşı koruduğunuz beğenilme içgüdünüzü eşinize karşı hiç kaybetmemelisiniz. Unutmayın ki, bu duyguyu korumanıza en fazla gereksinim duyan ve en çok layık olan kişi o duyarlılığı kendisinden en çok esirgediğiniz kişidir.

IV. Geleneksel ahlak öğretilerinin ima ettiği şekliyle, cinsellik pis ve ayıp değildir. Bu yöndeki yargılarımız, sadece geleneksel ahlakın öngördüğü kurallarla ilgili de değildir. Cinsellikle ilgili olumsuz yargılarımız, Sigmund Freud'un psikoseksüel gelişim kuramında yer alan ve ilerleyen yaşlardaki kişiliğimizin biçimlenmesinde önemli rol oynayan anal dönemde yaşadığımız deneyimlerle de yakından ilişkilidir. Yetişkinlikteki cinsel tutumlar, çocuğun "çişini söylediği" zamanda karşılaştığı tepkilerin içeriğiyle bir ölçüde orantılıdır. Cinsel organlarla vücut artıklarının dışarıya atıldığı organlar birbirleriyle öylesine ilişkilidir ki, çocuk ister istemez bunları kendi zihninde özdeşleştirir. Çocuk, çişini yapmayı öğrenme sürecinde o kadar çok telkinle ve hatta olumsuz tepkiyle karşılaşır ki, vücudundaki o bölgenin tümüyle "pis" olduğu inancına kapılabilir ve bu duygu büyüyünceye dek sürerek, kişinin cinselliğe "pis" gözüyle bakmasına yol açabilir. Kişi bilinciyle bu önyargıların üstesinden gelmiş olsa bile, derinlerde yatan gizli tortular onun cinselliğin tadını çıkarmasını zorlaştırabilir. Nitekim yapılan gözlemlerde, boşalma sırasında kendi menisinden tiksinen erkeklere, cinsel yönden uyarıldığında vajinasının ıslanmasından utanan kadınlara rastlanmaktadır. Kendi bedenlerinin salgılarından tiksinen bu kişiler, seksüel eşlerinin salgılarından da huzursuz olurlar ve bu durum onların cinsel ilişkiden aldıkları zevki olumsuz yönde etkilemektedir (Baruch ve Miller, 1996: 27).

Ayrıca, geleneksel ahlak anlayışımız, kadına iffetli ve soylu olduğunu gösterebilmesi için daima edilgen olması gerektiğini bildiriyor ve bu mutlak kuralın standartlarını öğretiyor: Buna göre, bayan bir erkeği ölesiye sevmesi halinde bile, bunu ona söylemek için, önce onun söylemesini beklemelidir. Bayan, "Senden hoşlanıyorum" veya "Seni seviyorum" sözünü ilk söyleyen kişi olduğu taktirde, bütün kadınlık onurunun ve

saygınlığının bağlı olduğu iffetini kaybetme riskiyle yüz yüzedir. Arkadaşlık teklifini erkek yapmalıdır. Zamanı geldiğinde evlenme teklifi erkekten gelmelidir. Kızı, evine gelerek ailesinden isteme görevi erkeğe aittir. Evlendikten sonra her cinsel birleşme erkeğin istek ve inisiyatifıyla başlamalıdır. Kısacası, en başından itibaren ilişkinin bütün önemli aşama ve olaylarında ilk adımı atan hep erkek, susup bekleme ve kabul etme lütfunda bulunan kişi kadın olmalıdır. Görünüşte bu geleneğin birincil amacı, dediğimiz gibi, kadının iffetine bağlı sayılan piyasa değerini koruması; ikincisi ise, kadının “isteyen” değil, “lütfedip veren” taraf olmaktan doğan üstünlük statüsünün vurgulanmasıdır. Burada, geleneksel yapının, kadın lehine ince bir ayar yapmış olduğu açıkça görülmektedir. Çünkü bu durumda erkek, hep “isteyen/yalvaran/sevgi dilenen” kimse, kadın ise dilenilen aşkı ve sevgiyi erkeğe “lütfedip veren” veya “reddetme lüksü”nün sahibi olan kişi makamına oturtulmak istenmektedir.

Ancak, bu geleneğin kadınlara getirdiği büyük bir dezavantajın gözardı edildiği kanısındayım. Susmaya ve her şeyi erkekten beklemeye alıştırılan kadın, ilerleyen dönemlerde karşı cinslerle ilişkilerinde inisiyatif kullanma ve sorun çözme becerilerini kazanamamanın yanı sıra, kendi cinsel potansiyelini keşfedip geliştirme ve yaşama şansından da yoksun kalmaktadır. Elbette ki, böylesi yargılarla yetiştirilen bir bayanın cinselliğini keşfedip geliştirmesini ve en doğal haliyle doyasıya yaşamasını beklemek hem safça bir tutum, hem de haksızlık olur. Sadece erkeğinin isteklerine boyun eğen kişi olduğu için, cinsellikte de edilgen davranacak, kendini gösteremeyecektir. İnsanın en içten, en doğal ve en sevecen olması gereken anlarda, belki de kasılıp gerilecek ve kendi içinde kadınlık onuru ve saygınlığı ile meşgul olacaktır; oysa ki, eşlerin sevişme anında cinsel hazları en üst limitlerde yaşayabilmeleri için, sadece fiziksel olarak değil, aynı zamanda ruhsal olarak da çıplak olmaları

gerekir; ancak eşimizin önünde manevi olarak da soyunabilmek, cinsel dürtülerimizden gelen istekleri ve yaşadığımız zevkleri utanıp sıkılmadan cömertçe açığa vurabilmek, cinselliğimizi rol yapmadan en doğal, en yalın tonlarıyla yaşayabilmek, hem zamana hem de kendi içimizde bir düşünce dönüşümüne gereksinim duymaktadır. Çünkü evliliğin cinsel eylemlerden daha fazla ilgili olduğu bir şey yok gibidir. Aslında boşanma vakalarının hemen hepsinde öne çıkan klasik “şiddetli geçimsizlik” gerekçesinin arka planında yatan, ama söylenmeyen en büyük olay, cinsel sorunlardır; ancak ne kadınlar ne de erkekler, bu konuda ayrılırken bile açık konuşmak istemez; her iki taraf da, sorununu kendi içinde çözmek ya da ayrılmak arasında bir tercih yapar.

Cinsellik konusunda ortaya konan en büyük çekince, onun bedensel yanına ilişkindir. Eğer sevgi, dünyayı yaşanabilir bir gezegen haline getiren en güzel, en erdemli insani duyguysa, yaratılışın asli yasası olan cinsel eylem, sevgi içinde derin ve özel bir duygusal etkileşimin en doğal uzantısı olması ve karşı cinslerin birbirlerine duydukları sevginin doruk noktasını simgelemesinden dolayı, insanoğlunun en soylu ve görkemli eylemi olarak kabul edilmeyi hak etmektedir. Bu yüzden, sevgiyle yaratılmış olan kadının da, erkeğin de ortak kaderidir. Bu aynı zamanda, onların hazza doğru koşma güdüsünün somutlaştığı andır. Birleşme sırasında kadın ve erkek, haz alma ve haz verme isteklerini en üst düzeyde bütünleştirirler. Erkek tüm bedeniyle kadının içinde hisseder kendini ve kadın onun tüm bedenini kendi bedeninde duyumsar. Sevişme anı, kendi içinde hep yalnız yaşamaya mahkum edilmiş olan insanoğlunun, belki de yalnızlığını gerçekten unuttuğu tek zaman dilimidir. Bu, neden utanç verici bir şey olsun ki?

Kadının kendi cinselliğini keşfetmesi ve içtenlikle yaşaması, hayatı sadece kendisi için değil, aynı zamanda bağlı olduğu

eşi için de yaşanması hale getirecektir. Hatta, böyle bir kadınla birlikte olmanın erkeğin mutluluğu açısından tam anlamıyla yaşamsal bir değer taşıdığını söyleyebiliriz.

Bu aşamada, bir erkekle uzun vadeli bir dostluk kurmak isteyen, sözgelimi evlenmek isteyen bütün bayanların öğrenmeye ve içselleştirmeye zorunlu oldukları bir şeyden, yani erkek cinselliğinden söz etmek istiyorum: Kadın doğasında cinsellik, başlangıçta hem bir miktar gizlenmiş, hem de lokalize olmuş durumdadır. Kendisine iyi davranıldığı ölçüde, zamanla kadının ruhundaki etkinlik alanını genişletir. Kadın zihni, cinsel eylemi romantik sevgiden veya aşktan ayrı bir şey olarak algılar. Çoklukla, ikisini bir arada tutmama eğilimindedir. Kadın, erkeğin de bu şekilde düşünmesini arzu eder; ancak kabul edilmelidir ki, erkekten bir kadın gibi düşünmesini beklemek, "Lütfen biraz kadın ol!" demekten farklı değildir. Kadın ve erkek doğasının tasarımları çok farklıdır ve elbette ki her cins, "Bilinçli Tasarım" içinde programlandığı şekilde davranacaktır. Erkeği kadın gibi davranmadığı için kınamak, elma ağacına meyve olarak karpuz vermediği için kızmaktan farklı değildir; ancak uzun yıllara yayılması arzusuyla kurulmuş bir ilişkide, her iki tarafın da birbiriyle sıkı bir empati kurması zorunludur. Cinsler birbirinin doğasını değiştiremez; ama kendilerini karşıdaki kişinin yerine koyarak düşünebilirlerse çok daha iyi anlaşacaklardır.

Erkek doğasında cinsellik, romantik sevginin her yerindedir. Erkek, neredeyse tüm seksüel eylemleri düşsel ve romantik bir sevgi tadında algılar. Erkeğin karşı cinslerle ilişkilerinde cinsellik ve romantik sevgi çözülemeyecek kadar birbiri içine geçmiş durumdadır ve ayrılmaları olanaksıza yakındır. Bir erkeğin zihninde, romantik sevgiyle cinsel eylem arasındaki ilişki, bir ağacın gövdesiyle meyvelerle dolu olan üst kısmı arasındaki yaşamsal birlikteliğe benzer. Ağacın her iki kısmı

da farklıdır; ama birbirinden ayırdığınız zaman ağaç artık yaşamayacaktır.

Kadının şunu çok iyi anlaması gerekir: Bir kadının, evliliğine yapacağı en yaşamsal katkı, eşinin cinsel ateşini kendi bedeninde söndürme becerisini kazanmaktır. Kendisi için belirli yerlere lokalize olmuş bulunan cinsel içgüdü, erkeğin tüm hayatını zaptetmiş durumdadır. Dişi cinselliği belirli bir erkeğe odaklanıp kalabilirken, erkek cinselliği yeryüzünde yaşayan tüm kadınlarla ilgilenmektedir. Erkek libidosu herhangi bir kadının eğilmesinden, oturuşundan, sesinden, konuşmasından, dudaklarının kıvrımlarından, gözlerinden, bakışlarından, saçlarının dalgalanmasından, yürüyüşünden, ellerinden ve hatta parmaklarının hareketlerinden bile kışkırtıcı erotik sinyaller almaktadır. Hiçbir uyarıcının olmadığı yerde ise, hayal gücüyle çalışmaya devam etmektedir. Bu öylesine güçlü ve kendini hızla yenileyen bir içgüdüdür ki, sıklıkla doyurulmaktan başka hiçbir yolla bastırılamaz ve engellenemez. Ne yasalar, ne geleneksel ve ahlaksal kurallar, ne toplumsal baskılar ve ne de kutsanmış aile kurumu, doyurulmamış erkek cinselliğini dizginlemeye muktedir değildir. Üzerindeki baskılar ne denli ağır olursa olsun, su gibi mutlaka bir yerlerden sızacaktır. Erkek doğasında bulunan en baskın içgüdüdür ve bir kadın, bunu yok saydığı sürece hiçbir erkekle kurduğu romantik ilişkiyi uzun zaman devam ettiremez. Şayet erkek, cinselliğini yok sayan bir kadınla birlikteliğini hala sürdürüyor ve kadın onun kendisiyle birlikte olmaktan mutluluk duyduğunu ve diğer kadınlarla ilgilenmediğini sanıyorsa, hayatının en aptalca yanılsamalarından birinin içinde uykuya dalmış demektir. Korkarım, artık birilerinin ona "Günaydın!" demesinin vakti gelmiştir.

Bu ülkede kadınların cinselliğe, erkeklerin de kadınlarına sadece tahammül ediyor olmalarına şaşmamak gerekir. İster

hoşların ister hoşlanmayın, dünyanın belli başlı kültürleri arasında, kadınla kendi cinselliği arasına böylesine devasa duvarlar örmüş olan bir başka kültüre rastlamak neredeyse olanaksızdır. Anadolu kültürünün kimi öğeleri, kadınları kendi cinselliklerinden zorla alıkoymaktadır.

Aslına bakılırsa, her genç kız evlenmeden önce evliliğe ve bu arada duygusal bir çekimle cinselliğe yeterince heveslidir; ancak bunun için çektiği özlemi ve acıyı dile getiremez. Hatta evlenmek istediğini söylemekten bile utanabilir. Çocuk sahibi olmak istediğini açıklayan bir kadın, cinsel gereksinim duyduğunu da dolaylı olarak anlatmış olacağı için, onun böyle konuşması terbiyesizlik ve saygısızlık olarak algılanır; oysa cinsel gereksinim duymak, besin alma gereksiniminden farklı değildir. Bu konuda, Herbert Gray'ın sözlerine kulak kabartın: "Bana göre cinsellik, Tanrı'nın insanlara en sevimli ve en önemli nimetlerinden biridir. Çünkü yaşamın tadı olan çocuklar cinsellik sayesinde ortaya çıkıyor. Bu yüzden, hepimiz bu konuya gereken değeri vermeliyiz. Ve hepimiz, kendi kendimize şunu söylemeliyiz: Yaşamda Tanrı'ya karşı duyduğum bağlılıktan sonra en önemli şey, bana uygun bir eşle yaşamak ve bu evliliğin sağlayacağı mutluluklardan yararlanmaktır."

Cinsel isteklerden söz etmenin utanç verici bir şey olduğuna inanarak cinsel isteklerini baskı altında tutan kadınlar, kendilerini hasta etmekten başka bir şey yapmamış olurlar. Çünkü baskı altında tuttukları cinsel duygu, içgüdüsel yapının en güçlü ve en isyancı duygusudur (Sargent, 2002: 149-150). Ne var ki, evlilikle birlikte bu heves, pek çok kadında düş kırıklığı ile yer değiştirmektedir. Bu konuda, erkeklerin bilinçsiz ve saldırganca cinsel tutumları ve zaman içinde ilk günlerin sevgi ve ilgisini eşlerinden esirgemeye başlamalarının büyük etkisi olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, kadınlar da eşlerine

karşı olan ilgi eylemlerini yitirmek için fırsat kollar bir tutum içinde oldukları izleniminden tümüyle uzak değildir.

Erkeğini mutlu etmek ve kontrol etmek isteyen bir kadının yapması gereken en akıllıca iş, derin bir duygusal aidiyet içinde, ona cinselliğini yaşatmak için inisiyatifi eline almaktır. Kadın edilgen değil aktif, bekleyen değil başlatan, baştan çıkaran ve yönlendiren, susan değil ses veren, davet bekleyen değil davetkar davranan, fantezilere razı olan değil fanteziler üreten taraf olmayı öğrenmelidir. Erkeği zaptetmenin, etkin biçimlerde onun cinselliğine hitap etmekten başka çıkar yolu olmadığını anlamalıdır. Kadınlar erkekleri suçlamayı bir kenara bırakıp onları olduğu gibi kabullenmelidir. Çünkü erkek bu şekilde tasarlanmıştır ve istese de başka türlü davranamayacaktır.

X.Bilmeliyiz ki, fikir ayrılığının olmadığı yerde sağlıklı bir iletişimden söz edemeyiz. Birlikteliğin akışı içinde, eşler zaman zaman görüş ayrılıklarına düşecek ve tartışacaklardır. Hatta yaşanan bu tartışmalar eşinizin kişiliğine ve insanlık onuruna ilişmemek koşuluyla, ilişkinin tekdüzelikten kutulması, tazelenip renklenmesi için gerekli bile sayılabilirler. Bu çoğu kez iki kişinin birlikteliğini kanıtlayan bir yaşantıdır. Ünlü sözü arumsayalım: “İki ortak sürekli aynı fikirdeyse, ikisinden biri fazlalıktır” (Carnegie, 2010: 138).

Bu noktayı detaylandıralım: Eşler gereksiz tartışmalardan, (sözelimi televizyon kumandasının kimde olacağı veya bir biblonun nerede olması gerektiği gibi) tartışmalardan kaçınmaya çalışmakla birlikte, kaçınılmaz olduğu yerde tartışma üslup ve nezaketini korumakla, hiç değilse tartışmanın kişiliklere saldırıyı içerecek şekilde kırıncı bir kavgaya dönüşmesine engel olabilmek gibi bir beceriyi kazanmaya çaba harcamalıdır.

Tartışmada en önemli nokta, karşınızdaki kişinin doğuştan getirdiği insanlık onurunun sınırlarına saygı duymak ve

karşınızdaki kişi konuşurken en azından iki dakika dinleyerek onu ve sözlerini önemseyeceğinizi yeterince güçlü bir biçimde hissettirmektir. Kişilik hakları ve insanlık onurunun sınırlarından içeriye hoyratça daldığınız anda, bir şeyden emin olmak zorundasınız: Böyle bir tartışmayı asla kazanamayacak ve sonuçta onu değiştirebilmiş olmayacaksınız. O halde, tartışmayı her seferinde uygarca bir diyaloga dönüştürme sanatını bilmemiz gerekir. Tartışmada önemli olan tartışıyor olmamız değildir. Neyi tartıştığınız veya ne kadar haklı olduğumuz da değildir. Önemli olan, fikirlerinizi karşınızdaki kişiye iletme biçiminizdir. Bunun için asla aklınızdan çıkarmamamız gereken birkaç kuraldan söz etmemiz gerekir. Her şeyden önce, tartışmanın başından itibaren doğal bir refleks olarak girdiğimiz savunma modundan ne kadar erken sıyrılırsak o kadar iyi olur. Çünkü tartışma sırasında savunduğumuz şey, karşımızdaki insanın insanlık onurundan daha değerli değildir. Üstelik silahımızı çektiğimizi gören muhatabımız da, büyük olasılıkla silahına sarılmakta gecikmez ve bu şekilde sürüp giden bir tartışmanın sonunda, insanlar genellikle savundukları fikre eskisinden daha fazla inanırlar. Sözgelimi, işin başında ve arada bir “Bu benim görüşüm. Yanlış bir şey söylersem, lütfen düzelt(in)” demek; ayrıca gereken yerlerde kibarca özür dilemek yararlı olacaktır. Çünkü böylece, karşınızdaki kişinin savunma pozisyonuna geçmesini önlemiş olursunuz.

Eğer karşınızdaki kişiyi öfkeyle doldurmak ve ileri sürdüğü düşünceye saplanıp kalmasını sağlamak istiyorsanız, yapacağınız en uygun şey, görüşüne hemen ve açıkça karşı çıkmaktır. Bu durumda, yanlış da olsa, bir daha hiç kimse onu görüşünden döndüremeyecektir; ancak gerçekten yanlıyorsa, böylesi bir tutum, aynı zamanda ona yapabileceğiniz en büyük kötülüklerden biri olacaktır. Çünkü savunduğu yanlışın içine

saplanıp kalacak ve onu haklı kılabilecek gerekçeler üretmeyi inatla sürdürecektir.

Daha önce belirttiğimiz gibi, sert ve kırıncı bir tartışmayı hiç kimsenin kazanamayacağını öngörmemiz gerekir; ancak nezaket çerçevesinde yapılan bir tartışmanın yararlı bir eylem olacağını düşünebiliriz. Çünkü uygarca yapılan bir tartışmada, kazanmakla da kaybetmekle de bir şeyler kazanırsınız. Kazandığınızda karşınızdaki kişiye bir doğru konusunda katkıda bulunmuş, kaybettiğinizde ise yeni bir şey öğrenmiş olursunuz. Tartışmayı çatışmaya dönüştürmediğiniz sürece bu kural geçerlidir.

İkinci olarak, tartışma boyunca iyi bir dinleyici olmak son derece etkileyici bir davranıştır. Sürekli kendiniz konuşarak, muhatabınızda antipati uyandırır ve kendi görüşüne kapanmasına yol açarsınız; fakat ilgiyle dinleyerek görüşlerini size rahatça anlatmasına olanak verirsiniz, onu sizden gelecek tüm pozitif etkilere açık tutmuş olursunuz. Nitekim anlatacak bir şeyi kalmadığında, o da sizi dikkatle ve önyargısız dinleyebilecektir.

Üçüncüsü, gereken yerde susmanın ne denli etkili olabileceği ile ilgilidir. Susmakla hiçbir şey anlatmış olmadığınızı düşünmek bir yanılsamadır. Susmak kimi zaman içinize akan ölümcül bir zehir etkisi yapsa da, çoğu kez ateşli, uzun konuşmalarla anlatabileceklerinizden çok daha fazlasını anlatabilecek kadar etkileyici bir eylem olabilir. Çevrenizdeki herkesin bir şey söylemenizi beklediği bazı durumlarda susmanın gizemli bir güç gösterisine dönüşebileceğini unutmamalısınız. Bu nedenle, iyi bir konuşmacı olmaya çalıştığımız kadar, gerektiğinde iyi bir suskun olmayı da öğrenmemiz veya en azından içimize sindirmemiz gerekir. Sustuğumuz vakit, çoğunlukla karşımızdaki kişinin muhalefet duygularından kopmasını ve savunmadan çekilmesini sağlamış ve aynı zamanda onun zihninde istemediği

olarak daha karizmatik bir imajla donatılmış oluruz. Gerektiği yerde susmayı başarabilen kişiler konuştukları zaman, çok daha etkili olmaktadır.

Ne yazık ki, özellikle de evlilik ilişkisinde eşler arası tartışmalarda taraflar, uygarca davranma kaygısından olabildiğince uzak davranabilmektedir; oysa tartışmayı bir gurur meselesi haline getirmek son derece anlamsızdır. Haksız olduğunu anladığı zaman insanın, “Evet, haklısın. Bunu hiç senin söylediğin gibi düşünmemiştim” diyebilmesi çok mu zordur? Bir insan olarak, kendisi için de yanılma payı bırakmak ve gerçekten yanıldığını anladığında kibarca özür dilemek çok mu dayanılmaz bir şeydir? Kaldı ki haklı bile olsak, bunu söylemekle hem olası bir kırgınlığı önlemiş, hem de karşımızdaki kişiyi mutlu etmiş olmaz mıyız? Gördüğünüz gibi, tartışmayı iyi yönetebilirsiniz, her açıdan yararlı bir eyleme dönüştürebilirsiniz. Bunu yapabilirsiniz, tartışmalardan sadece zevk bile duyarsınız.

Bu aşamada, tartışırken karşınızdaki kişinin (eşiniz veya partneriniz başta olmak üzere) size ters gelen düşüncelerine karşı çıkarken kullanabileceğiniz diğer bazı nezaket ifadelerini anımsamak yararlı olur kanısındayım. Kural olarak, olumsuz anlamları bile olumlu sözcüklerle anlatabilmeyi başarmamız gerekir. Küçük bir örnek verecek olursak, “Kötü niyetlisin!” demekle “İyi niyetli değilsin!” demek arasında bile önemli bir fark vardır. Bu üslubu, tüm konuşmalarımıza yayabiliriz.

Demek ki, kızdığımız veya gücendiğimiz anlarda bile, hiçbir sorunu gerçekten çözmeye muktedir olamayan şiddet ve sertlik yerine, özellikle insani ilişkilerle ilgili hemen her sorunu çözmeye muktedir olan “iyilik dili”nin olağanüstü gücüne dayanmak zorundayız. Özellikle de bilgiyle donanmış bir iyilik dili, insanları ikna etmenin ve değiştirmenin en etkili aracıdır.

Şimdi dilerseniz, herhangi bir tartışma sırasında başvurabileceğimiz küçük bir üslup revizyonu yapmaya çalışalım:

“Sinirlerimi bozuyorsun!” veya “Beni kızdırıyorsun!” demek yerine,

“Beni üzüyorsun!” veya “Kalbimi kırıyorsun!”

“Söylediklerin çok yanlış, sana doğrusunu söyleyeyim” demek yerine,

“Seni anlıyorum; ama bir de şöyle düşünmeyi denesek...?” veya “Haklı olabilirsin; ama şöyle demiş olsak daha mı doğru olurdu acaba...?”

“Böyle saçmalıklara inanmam!” veya “Kes sesini!” demek yerine,

“Görüşlerine katılamadığım için üzgünüm”

“Çok yanlış düşünüyorsun!” veya “Saçmalıyorsun!” demek yerine,

“Bunun doğru olduğu konusunda ciddi kuşkularım var”, “Bunun doğru olduğunu sanmıyorum.”, “Bu bana doğru/akıllıca görünmüyor” veya “Sözlerin beni, görüşlerini kabul etmeye ikna etmedi”

“Bilmeden konuşuyorsun!” demek yerine,

“Bu konuda güvenilir/yeterli bilgilere sahip olduğundan emin misin?”

“Ne kadar kabasın!” demek yerine,

“Biraz daha nazik olmanı isterdim” demek kesinlikle daha etkili olacaktır.

Bu tip örnekleri biraz yoğunlaşmak suretiyle kendiniz çoğaltabilirsiniz. Tartışma usulüne ilişkin olarak kabaca açıklamaya çalıştığımız bu üç ilke, aslında tüm insani ilişkilerimizde geçerli olan ilkelerdir; fakat karşı cinsle ilişkilerde daha anlamlı hale geldikleri kesindir. Bölümün başından bu yana ele aldığımız

kuralların tümü, yeni dönemde (bilgi toplumunda), genelde karşı cinslerle ilişkiler, özelde ise evlilik ilişkisinde çiftlerin daha sağlıklı, daha uygar ve mutlu bir ortak yaşam kurabilmelerine olanak sağlamak niyetiyle, uzun süreli gözlem ve deneyimlere dayanılarak ve incelikle düşünülmüş geliştirilmiş çağdaş parametrelerdir. Kendine özgü kimi sorunsal koşullarıyla birlikte, çağdaş dünyanın bir parçası olan ülkemizde, kadın-erkek ilişkilerinin gittiği ve gitmesi gereken noktaları işaretlemeye çalıştık. Duymaktan hoşnut olmadığınız kurallar üzerinde iki kez düşünmenizi ve onları deneyerek test etmenizi dilerim. Hoşunuza giden ve hayatınıza uyarlamayı dilediğiniz yararlı ve çekici bir davranış modeliyle karşılaştığınızda, yapmanız gereken en önemli şey, onu aklınızda tutmak için çaba harcamaktır. Onu sadece akıl defterinizde tutmayı başarabildiğiniz taktirde, zaman içinde insani ilişkilerinizin somut bir parçası haline gelecektir.

XI.Eşiniz de çalışan biriye, paralarınızı birbirinden ayırmak gibi bir hatayı asla işlememelisiniz. Şayet eşlerden birinin zararlı harcama alışkanlıkları yoksa, ideal bir evlilikte aile bütçesine giren paranın bir tek sahibi yoktur. Eğer eşinizle “senin paran, benim param” türünden hesaplar ve tartışmalar yapıyorsanız, ilişkinizin artık tükenmiş veya çürümüş bir ilişki olduğundan emin olabilirsiniz.

XII.Eşinizin yanında duyarlılık göstermeniz gereken noktalardan biri de, üçüncü bir kişiden “yakışıklı” veya “güzel” gibi ilgi sıfatlarını kullanarak söz etmemektir. “Güzel” veya “yakışıklı” tanımlarının genellikle duygusal bir yakınlık ve ilgi anlamı taşıması nedeniyle, bunu yaptığınızda, romantik sevgi ile bağlandığınız kişi, sizin kalbinizde özel biri olmadığı yargısına ulaşabilecektir. İnsanların birbirine çekim duymak ve yakınlaşmak için en önemli gerekçelerinden olmaları nedeniyle, bu sıfatların bir başkası için kullanılması, aynı zamanda eşlerin

birbirlerinden uzaklaşmak üzere ters tarafa doğru attıkları bir adım olarak algılanır ve arkası gelebilir. Kaldı ki, bu söz orada kalmış olsa bile, en azından eşlerin birbirlerine olan sevgi ve saygılarının zedeleneyeceği kayda değer bir olasılıktır. Eşinizin bilinçaltında, sizin için her zaman tek ve özel olduğu duygusunu korumak için, bu tür sıfatların sadece ona veya en azından herkesten çok ona ait olduğuna inandığınız kanısını yaralayacak davranışlardan ısrarla uzak durmak son derece anlamlı bir tutumdur. Böylelikle, onun sizin yüreğinizde yaşayan “tek sevgili” olduğu iletilisini, eşinizin bilinçaltına yerleştirmiş olmanız beklenebilir.

AŞKA MI DÜŞELİM, SEVGİYE Mİ?

Aşk daha popülerdir, ondan başlayalım derseniz.

Her şeyden önce, aşkın büyüğü sürükleyiciliğini vurgulamak gerekir. Aşk dendiği zaman, insanların aklına hep aynı imgeler üşüşür: Olduğu yerde durmayan, telaşlı, hareketli, kendinden geçiren, saç başı dağıttıran, tuttuğunu koparan, haykıran birtakım imgeler... Ve dikkat ettiyseniz, bütün bunlar aşağı yukarı şiddet içeriklidir. Yani, aşkın doğasında çok farklı tonlarıyla “şiddet” vardır, saldırganlık dürtüsünün katılımı vardır.

Tutku ve kıskançlıkla alev almış bir eylemden söz ediyoruz. Bu yüzden, bir insan aşık olduğunda, nefrete ve şiddete geçmiş hiçbir döneminde olmadığı kadar yakındır. Aşka düşen özne her kimse, nesnesini sıkıca avuçlarının içine almak için ihtirasla fırsat kollamaktadır. Dahası hedef nesnesini avuçlarının içine almış olsa bile, tedirgin gözleri etrafta sürekli tehdit taraması yapmaktadır. Hiç kimse, böyle birinin yoluna çıkmak istemez. Çünkü tehlike saçmaktadır...

Sevgi çok kapsamlıdır, hoşgörülüdür. Herkese ve her nesneye yeterli olur; ama aşk özel olmak ister. Sevdiği birinin başkası ile konuşmasına kızmaz insanlar; ama aşık olduğu kimsenin başkalarına bakmasına, hatta başkalarının ona bakmasına bile tahammül edemez. Sevgi paylaşım ve yararlanılmaya açıktır; ama aşkın diğer her şeyden yalıtılmaya yarayan bir hapisanesi vardır. Sevgilinin gözlerinde nesnesine karşı sevecen bir bakış

yatar. Aşığın gözlerinde ise, mahmurluk ve çılgınlık... Sevgili ona ulaşmak için sabırla gemiler inşa ederken, aşık son limana demir atmış, arkasına bakmadan gemisini yakmış, üstelik geriye çekilmiş kahkahalar atmaktadır...

Sevgi, süt gibidir. Bozulduğu zaman, bir çeşit yoğurda dönüşür ve yine de yenilebilir. Sevgi varlığını korur ya da yok olur, en büyük olasılıkla düş kırıklığına dönüşür. Dolayısıyla, bir ölçüde telafi edilebilir ve çekilebilir bir durumdur. Aşk, tereyağı içeriği taşır. Bozulduğu zaman, bir tür zehir etkisi yapar. Yakın bir deyişle, aşık olduğunuz birine olan duygularınız kolay kolay yok olmaz. Yok olduğu zaman ise, geride bıraktığı boşluğu büyük olasılıkla nefret ve şiddet dolduracaktır... Sevdğine saldırmak, olacak iş değildir ve nadirattandır; oysa "aşkım" diye hitap ettiği kimseyi öldürenlerin sayısı belli değildir.

İngiliz kültüründe bu olay, "fall in love with" olarak deyimleşmiştir. Yani, "...ile aşka düşmek" demek istemişler ki, aşk istemdişi bir gelişmedir. İsteddiğiniz kişiye aşık olamaz, ummadığınız kişiye aşık olmaya da engel olamazsınız. Şu halde, aşık olmak için uğraşmayın. Onun bir vakti vardır, bir de vadesi... Vakti gelince koşa koşa ziyaretinize gelecektir, vadesi dolunca da birilerinin ya da bir şeylerin ölümü... Ancak hep anımsayın ki, hiçbir ilişki formu saf ve bedelsiz bir sevgiye dayanan iyi bir dostluğun yerini dolduramayacaktır...

Lütfen, önce sevgiye düşelim...

YÜCE AŞKIN KANATLARI

Varlığı ve soyluluğunda hiçbir kuşku bulunmayan yüce aşk, doğuştan iki kanatlıdır. Tek kanatlı bir kuşun uçuşması nasıl olanaksızsa, tek kanatlı bir aşkın mutluluk diyarına uçuşması da öyle olanaksızdır.

İyi bilinen ve hep yüz yüze olunmak istenen birinci kanatta sevgilileri hep yüce doruklarda tutan romantik ve erotik sevginin tüm dışavurumları göz alıcı ışıltılarla feveran etmektedir. Sık ve coşkulu buluşmalar, sevgi ve arzu dolu bakışmalar, bir nedene bağlı olmak zorunda olmayan saf gülüşmeyişler, yürekten paylaşımlar, düşsel gezintiler, sıcacık koklaşmalar, titreyiş dolu dokunuşlar, aromalı öpücükler ve yaşamı görünmeyen ancak şiddetle duyumsanan bir ırmağın zevkler ülkesine götüren kolları ile süsleyen daha nice güzellikler...

Hiç kimsenin, özellikle dünyanın bugünkü konuklarının anlamadıkları, anlamış olsalar bile asla yüzleşmek istemeyecekleri ikinci kanatta ise, sabır, hoşgörü, özgecillik, feragat, sahici gözyaşları, zaman zaman haklı olduğu halde susabilmek, sorunları aşmaya çabalarken yorulmak, elde olmayan sıkıntılara tahammül edebilmek, hataları bağışlamak veya unutmak, küslüklerin sonunda barışa ilk adımı atabilen olabilmek, diğerinin kalbini yeniden kazandırma büyüüne sahip olan iki kelimelik bir özrünün bir maliyetinin olmadığını anlayabilmek gibi belirli zorlukları da içeren erdemler yer almaktadır. Gerçek şu ki, aşkı zamanın derin uçurumlarının üzerinden uçuran gerçek güçleri ikinci kanada kodlanmış durumdadır.

Ne hazindir ki, günümüzde aşkın ikinci kanadı yok olmuştur. İnsanların “aşk ilişkisi” (adına gerçekten “aşk” denebilirse tabii) kavramundan anladığı şeyin karşı taraftan birinci kanat adına alınabilecek olan zevklerin tam listesinden ibaret olduğunu görmek için iki çıplak gözden fazlasına gereksinmemiz kalmadığı çok açıktır. Üstelik bu “full liste”nin 7/24 yürürlükte kalması bir zorunluluktur. Sevgili ne kadar yoğun biri olursa olsun, bu listenin içeriğini gerçekleştirmek için sürekli uyanık ve faal olmalıdır. Mağara kovuğundan çıkmamış olup dağ başında yaşayan biri hilkat garibesi olmadığını düşünmemeli, toplumsal bir varlık ve bir birey olduğunu unutarak o’ndan başka herkesten ve her şeyden kopmalıdır. Biraz daha ayırtılandırmak gerekirse, normal bir insan olarak, örneğin bir kurumda tam gün yasası gereğince çalışıyor olmak, iş görüşmesi yapıyor olmak, konukları ile ilgilenmek, kitap okuyor olmak, yazı yazıyor olmak, TV izliyor olmak, dişlerini fırçalıyor olmak, uyuyor olmak, banyo yapıyor olmak gibi şeyler bile, karşı tarafın mesajlarına karşılık vermemiş ya da geç karşılık vermiş olmanın bir mazereti olamaz. Sevgili çağdaş bir tür köle olmalı, eski zaman kölelerinden tek farkı, daha doğrusu eksiği, boynundaki tasmaları ve ayaklarındaki zincirleri olmalıdır. Lütfen kimse kızmasın; ama genel olarak bu anlayış her görüşümde adeta erkeklik duygularımı dumura uğratan feministlerin etkisi altında kalmış olan bayanların kafasında yer etmiş görünmektedir. Mutlak yönetici pozisyonunda olmayı çok severler ve memleketin başbakanı bile olsanız, “Senin benden başka ne işin olur?!” der gibi bir tavır içindedirler.

Bu bağlamda “hükmetmenin tadı”na ererek kendinden geçen kimi aptal erkeklerin kocaman bir arabayı caddeler boyu hoplatıp gezmeleri gibi, daha güçlü cinsten birini, üstelik de “kaliteli” bir erkeği köleleştirip kafese sokmak en büyük kadın fantezilerinden biridir. Erkek kendisi için “geçim sağlayan bir

mekanizma" dır ve hiç kimse mekanik bir aletle duygusal bir ilişkiye giremez. Dolayısıyla, kadın romantizmi dedikleri şey uluslar arası kültürün uydurduğu kocaman bir palavradan başka bir şey değildir. (İstisna sayılabilecek pek çok bayanın varlığını biliyor, özür dileyerek onları ayırıyorum).

ÖPÜŞMELERİN MODASI GEÇER Mİ?

Öpmek ya da öpüşmek... Ah! Hiç kuşku yok ki, onlar sevginin eşsiz simgeleridir, aşkın nefes kesici anlarıdır, şefkat ve merhametin kutsal işaretleridir. İçinizdeki tüm güzel duyguların en belirgin ve etkileyici dışavurumlarıdır.

Birini içtenlikle sevdiğiniz zaman, sarılarak öpme isteği duyarsınız. Eğer dünyada öpmek ya da öpüşmek yasaklanmış olsaydı, kuşkusuz bütün insanlık derin bir bunalıma girerdi. Çünkü henüz aşkı ve sevgiyi ifade etmeye yarayacak daha güzel bir beden dili sözcüğü keşfedebilmiş değiller...

Peki bir gün öpüşmelerin modası kendiliğinden geçer mi? Bu harika davranış biçimi insan doğasının bir parçası olduğu için, kuşkusuz güneşin sıcakık ışıkları yeryüzüne indiği sürece dudaklarımızdan kimi zaman başkalarının mübarek ellerine, kimi zaman ise ateşli dudaklarına, ilgi isteyen tatlı yanaklarına ve gelecek vaat eden temiz alınlarına en duygulu tonlarda düşmeye devam edecektir; ama ne kadar yazık ki, bugün öpüşmelerin modası geçiyormuş gibi görünüyor. Çünkü eskiden bir erkek bir kadını ya da bir kadın bir erkeği öptüğü zaman, artık onun sahibi olduğunu sanırdı; oysa şimdi bakın, bir öpücükten sahiplik çıkarma fikri bile kulaklanmamızı tırmalıyor. Bugün karşı cinsler öpüşmekten daha fazlasını yaptıkları zaman bile kendilerini "sahip" olarak algılayamıyorlar. Bir taraf iyelik moduna geçse de, diğer taraf onu durduruyor.

İlişkilerde öpüşmelerin modasını bile bitirecek noktaya gelmemize neden olan sebeplerden birine işaret etmek istiyorum: Çoktandır hayatımızın bir parçası haline gelmiş olan “kullan-at” ürünlerin pompaladığı “tek seferlik” diye özetlenebilecek olan tüketim modeli, aynı zamanda insanların bilinçaltına karşı cinsin de herhangi bir “kullan-at” ürün gibi olduğu, dolayısıyla hemen tüketip çöpe atılması gerektiği algısını yerleştirmiş durumdadır. Zaman zaman paparazi programlarında rastladığımız “yaz aşkı”, “bir gecelik aşklar” vb. kavramlar, yaratılışın sınırlarından taşmış olan o ağzı yüzü çarpılmış, tepe dombalak olmuş algının kokteyl yaratıklarıdır. Olayı günlük hayata indirgeyerek çok daha somut bir örnek vereyim size: Birinden hoşlanıp onunla çıkmaya başlayan biri aynı gün romantik sevginin gerektirdiği bütün aşk sözlerini onun üzerine yağmur gibi yağdırmaya başlıyor, izleyen günler, hatta çoğu kez saatler içinde bir sevgili ile yaşanabilecek olan her şeyi yaşıyor ve tüketiyor... Bir sonraki haftanın başında aynı kişi aynı aşk sözlerini söylemeye devam ediyor; ancak bu kez karşısında oturup o koyu romantik sevgi sözcük ve eylemlerinin ferah yağmurları altında sırtüstü uzanmış halde yarı kapalı gözlerinden yansıyan huzur ve şehvetle ıslanmakta olan kişi değişmiş oluyor... Ne kadar hazin değil mi?

En soylu duygu olan “sevgi”nin ilişkilerdeki en dokunaklı yansıması olan öpücüklerin modası geçtiğinde, insanlar birbirlerinin yüzüne bakmayı bırakıp sadece bikini bölgelerini seyretmeye başlayacaklar... Yanaklarını avuçlarına alarak mahur bakışlarla saatlerce sevdiceğini seyretmek ve onu dupduru rüyalarında görmek bir yana, kutsanmış sevgilinin dudaklarının ufacık kırıptılarından yüzlerce anlam çıkararak kaçamak, çocuksu öpücüklerin düşlerini kurma zahmetini reddeden teknoloji mağduru bu ucubeler, başlarını hedefteki kişinin bikini bölgesinden kaldırıp onun yüzüne bakma zah-

metinde bulundukları kısacık anlarda ise, “Haydi uzatma! Gel de şu işi bir an önce bitirelim...” dercesine arsız sinyaller göndermeye başlamışlardır.

Öpüşmelerin modası geçtiği gün, aşkın cenazesi sessizce kaldırılsın...

KADIN, TÜM DÜNYA ZEVKLERİNİN MİNYATÜRÜDÜR

Yeryüzünde ve onu çevreleyen koskoca evrende kendini arz eden bütün göz kamaştırıcı ihtişam ve güzelliklerin kendisinden yansıdığı asal kaynak olan Yüce Sultan'ın bir sanat yapıtı vardır ki, ona kendi cazibesinden daha fazla pay vermiş olma ihtimali üzerinde ciddiyletlen düşünmek gerekir. Bu durum, gökteki güneşin yerküreye düşen ışıkların her nesnenin saydamlık derecesine göre değişen derecelerde yansıması gibidir. Daha saydam olan nesneler güneşten daha fazla ışığı yansıtırlar. Allah'ın sonsuz cazibesinin her varlık ve nesnede farklı derecelerde aksettii düşünüldüğünde, daha saydam olduğu varsayımıyla o cazibe kaynağını daha fazla yansıttii izlenimi veren bir varlıktan söz ettiğimizi düşünebiliriz.

Evet, doğal bir kadın figüründen söz ediyoruz. Erkek ona bakarken dünya yaşamının tüm nimetlerinin içinde toplandığı bir minyatürü, yani olabildiğince müzikal, olabildiğince şiirsel ve çekici "dnyev bir cennet"i gördüğü için, bildik mıknaııs etkisinde olduğu gibi, istem gücünü yitirmişesine olarak ona doğru sürüklendiğini hisseder. Sarılma, koklama, öpme gibi romantik sevginin her türlü sıcak, ıslak arzu ve eylemleri içinde onunla bütünleşme, içinde kaybolup gitme yönünde bastırılması çok zor isteklerin alevleri ile tutuşur.

Bu bir erkeğin Allah ile olan ilişkisi açısından gerçek bir testtir. Görünüş bizi yanıltmıyorsa, Allah kendi çekim gücünden daha fazla pay verdiği bir yapıtını erkek için zorlu bir test odağı

haline getirip bile isteye meydanın ortasına koymuş gibidir. Öyle ki, erkek ona baktığı zaman, onun da kendisinin de sahibi olan Yüce Hükümdar'ı unutabilecek, aslî kaynağı göz ardı ederek yerdeki saydam maddede fanî olmanın hayallerini kurmaya başlayabilecektir. Kadın açısından bakıldığında ise, durum biraz farklıdır. Kadın için erkek de benzer bir sınav ögesi olmakla beraber, erkeğin daha zor bir savaşın ateş hattında debelenip durduğunu pek bilmezler, bilmek için zahmet de etmezler. Bayanlar, daha güçlü ve şiddetli bir yaşama içgüdüsünün etkisi altında daha egosentrik (ben-merkezcil) düşündükleri için, empati yapmaya tahammülleri de daha azdır. Onlar için daha kolay ve alışıldık olan tepki türü, en küçük bir aksilikte muhatabın üzerine patlamak ya da püskürmektir.

Şeffaf olmak kişinin elinden alınamaz bir erdemse eğer, şunu cesurca konuşmakta yarar olduğu kanısındayım: Kutsal Kitap'taki "Her nefis ölümü tadacaktır." cümlesinden haberdar olmayan yoktur sanırım; ancak ne yazık ki, her zaman söylediğim gibi, ayet ve hadisleri ezberlemenin amacı pek çoğumuz için salt bir "bilgili/kültürlü olma" görüntüsü olduğu için, onların üzerinde kafa yorma zahmetine pek katlanmayız. İlgili ayette geçen ana yüklem, "zevk" kökünden gelmektedir ve dolayısıyla ayet "her nefsin ölümün zevkine ereceği" anlamına gelmektedir. Demek oluyor ki, ölüm mü'min için "zevk" duygusu ile donatılmış büyük bir mutluluk anıdır. Büyük Allah dostu Hz. Mevlana'nın benzetmesiyle, büyük sevgiliye kavuşulan heyecan dolu bir "düğün gecesi"dir ve o sırada da dünyevi sevgililere kavuşulduğu gün yaşanan hazlara benzer hazlar yaşanacağını düşünebiliriz. Şu halde, çoklukla temiz öldükleri halde ölümün ardından mü'minlerin neden gusül işlemine tabi tutuldukları noktası üzerinde derinlikli ve önyargısızca düşünülmesi gerektiği kanısını taşıdığımı söylemek isterim.

Bazen içine girmekten korktuğumuz karanlık izbelerde hayret verici gerçekler yatıyor olabilir...

KAYNAKÇA

1. Akyüz, Sinan (2005). Bana Sırtını Dönme, Alfa yayınları, İstanbul.
2. Altan, Ahmet (2004). İçimizde Bir Yer, Alkım Yayınları, İstanbul.
3. Schopenhauer, Arthur (2004). Aşkın Metafiziği, (Çev. Zeynep Öztürk), Alter Yayıncılık, Ankara.
4. Baruch D. W. ve Miller Hyman (1996). Evlilikte Cinsellik, Remzi Kitabevi, İstanbul.
5. Banarlı, Nihat Sami (2001). Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, MEB Yayınları, Ankara.
6. Berger, John (1990). Görme Biçimleri, Metis Yayınları, İstanbul.
7. Carnegie, Dale (2010). Dost Kazanma ve İnsanları Etkileme Sanatı, Epsilon Yayınları, İstanbul.
8. Foucault, Michel (1993). Cinselliğin Tarihi II, Alfa Yayınları, İstanbul.
9. Freud, Sigmund (1997). Cinsellik Üzerine, Öteki yayınevi, Ankara.
10. Fromm, Eric (2000). Sevgi ve Şiddetin Kaynağı, Öteki yayınevi, Ankara.
11. Fryman, Sam (2005). A Man's Liberation Guide To Women, Copyright Sam Fryman, U.S.A.
12. Gottman, John ve Silver, Nan (2002). Evliliği Sürdürmenin Yedi İlkesi, Varlık yayınları, İstanbul.
13. Gökalp, Ziya (1995). Türk Medeniyeti Tarihi, Toker yayınları, C. 1, İstanbul.

14. Gray, John (1996). Erkekler Marstan kadınlar Venüsten, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
15. İnan, Abdülkadir (2011). Türk Mitolojisinde ve Halk Edebiyatında Kadın, Makaleler ve İncelemeler, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
16. Kelley, Susan Curtin (1998). Erkekler Neden Aldatır, Neden Aşık Olur?, Form yayınları, İstanbul.
17. Krish, A. (2005). Aşkın Anatomisi, Say Yayınları, İstanbul.
18. Miguel Ruiz, Don (2000). Ustaca Sevmek, Ötesi Yayıncılık, İstanbul.
19. Ögel, Bahaeddin (2010). Türk Mitolojisi, Türk Tarih Kurumu, C. 1, Ankara.
20. Prior, Rober ve O'Connor, Joseph (2000). NLP ve Karşı Cinsle İlişkiler, Beyaz Yayınları, İstanbul.
21. Robbins, Anthony (1991). İçindeki Devi Uyandır, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
22. Russel, Bertrand (2004). Evlilik ve Ahlak, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
23. Sargent W. E. (2002). Evlilikte Cinsel Uyum ve Mutluluk, Huzur yayınları, İstanbul.
24. Tagore, Rabindrabath (1991). Selected Short Stories, Penguin Books, U.S.A.
25. Uzaz, Murat (2001). Türk Mitolojisi, Hera Yayınları, C. 1, İstanbul.
26. Vilar, Esther (1999). Kölenin Mutluluğu, Öteki Yayınları, Ankara.
27. Wilson, Glen D. ve McLaughlin, Chris (2002). Aşk Bilimi, (Çev. Tülin Er), Çitlembik Yayınları, İstanbul.
- 29.(www.smh.com.au/lifestyle/life/infidelity-boosts-marriage-psychologist).

EROTİK AKIL

MERT ASLAN

Birçok kişi hayatının ilk yarısını mutlu bir evliliğin hayallerini kurmakla, ikinci yarısını ise pişman olmakla geçirir. Dolayısıyla dünya nüfusunun yarısı bekâr, yaklaşık diğer yarısı ise boşanmaya çalışmaktadır. Eğer hayatınızı pişmanlık duymakla değil de imrendirici bir mutlulukla geçirmek istiyorsanız, elinizdeki kitap sizin için yazılmıştır.

Sıkı bir araştırma ürünü olan bu kitap, bütün türleriyle “aşk”ın gizli ve kutsal tapınağına yapılmış bir “suçüstü” niteliğindedir. Kadınların ve erkeklerin ruhunu bir giysi gibi tersine çevirip deşifre ederek elde ettiği şaşkınlık verici tüm görüntü ve bilgileri acımasızca teşhir etmekte, bunu yaparken kadınları memnun etme ya da erkekleri kızdırmama gibi kaygılar taşımamaktadır.

Akademisyen ve yazar Mert Aslan yıllar boyu karşı cinslerin doğası üzerine yapmış olduğu araştırma, gözlem ve beyin fırtınalarının besleyici ürünlerini lezzetli bir dille anlatıyor, aynı zamanda “romantik sevgi sanatı”na güçlü bir ışıık tutuyor...

www.postigayayinlari.com

facebook.com/postigayayin

twitter.com/postigayayin

instagram.com/postigayayin